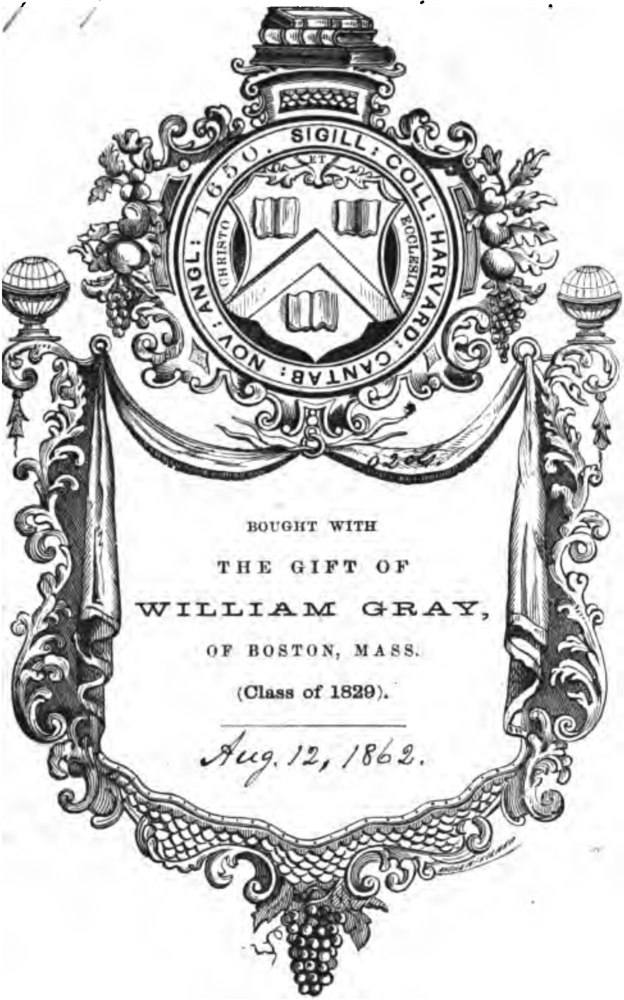
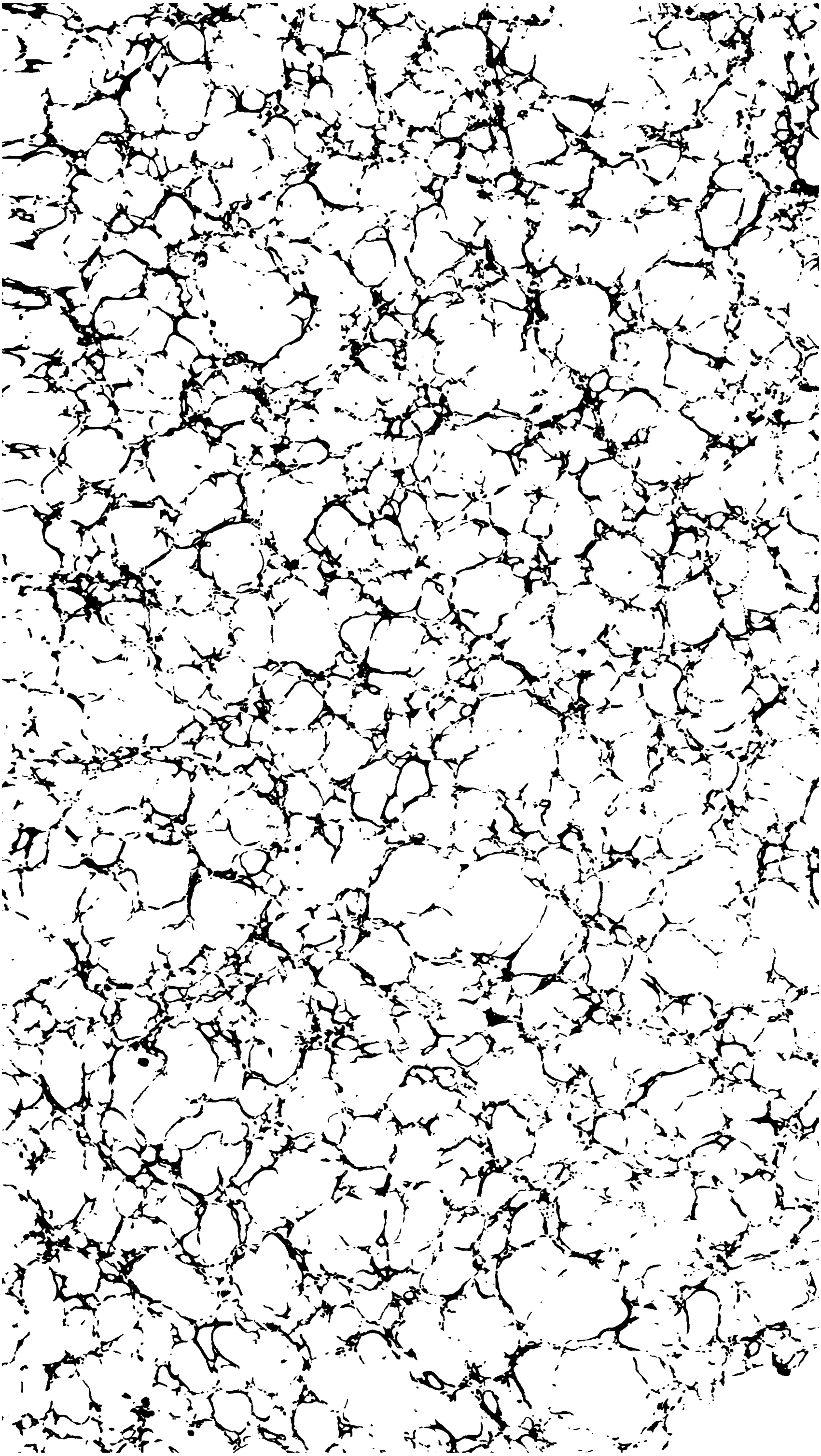

ORATIO IN CTESIPHONTEM

COMMENTARIO

IN USUM SCHOLARUM

INSTRUCTA

A

DR. IO. HENR. BREMI,
CANONICO ET AD CAROL. TIGUR. PROF.

GOTHAE,
SUMTIBUS FRIDERICAE HENNINGS.
MDCCCXLV.

AESCHINIS

ORATIO ADVERSUS CTESIPHONTEM.

ΑΙΣΧΙΝΟΥ
Ο ΚΑΤΑ
ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ
ΛΟΓΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Κτησιφῶν ἔγραψε ψήφισμα στεφανῶσαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα χρυσῷ στεφάνῳ καὶ ἀναγορεῦσαι τὸν στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίοις τραγῳδῶν, ὅτι διατελεῖ τὰ ἄριστα καὶ λέγων καὶ πράττων τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων. τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγράψατο Αἰσχίνης παρανόμων, καὶ εἰσάγει κεφάλαια γενικὰ τρία, ἓν μέν, ὅτι ὑπεύθυνον ὄντα τὸν Δημοσθένην ἐστεφάνωσε τοῦ νόμου κελεύοντος μὴ ἐξεῖναι ὑπεύθυνον ἄρχοντα στεφανοῦν, περὶ οὐσίας, δεύτερον δέ, ὅτι ἐν τῷ θεάτρῳ ἀνεκήρυξε τὸν στέφανον ἀπαγορεύοντος τοῦ νόμου μηδένα στεφανοῦν ἐν τῷ θεάτρῳ, περὶ ποιότητος, τρίτον καὶ τελευταῖον, ὅτι καὶ τὰ ψευδῆ ἔγραψεν ἐν τῷ ψηφίσματι· οὐκ εἶναι γὰρ καλὸν καὶ ἀγαθὸν τὸν Δημοσθένην, οὐδὲ ἄξιον τοῦ στεφάνου. καὶ τοῦτο εἰς τὸ παράνομον ἀνακτέον, ἐπειδὴ καὶ νόμος ἐστὶν ὁ κωλύων τὰ ψευδῆ γράφειν ἐν τοῖς ψηφίσμασιν· ἔστι δὲ περὶ ποιότητος. ὑποφορὰς δὲ λαμβάνει τρεῖς, πρὸς μὲν τὸ πρῶτον διστῶς ἐροῦντος Δημοσθένους, ὅτι οὐκ ἦν ἄρχων, οὐδὲ ἔστιν ἀρχὴ ἡ τῶν τειχῶν οἰκοδομή, ἀλλὰ διακονία τις καὶ ἐπιμέλεια· εἰ δὲ καὶ ἀρχή, τῷ γε ἐπιδεδωκέναι ἐκ τῶν ἰδίων καὶ μηδὲν εἰληφέναι ἐκ τῆς πόλεως οὐκ ἦν ὑπεύθυνος· περὶ ποιότητος ἀμφότερα. πρὸς δὲ τοῦτο Αἰσχίνης εἰσάγει στοχαστικὸν κεφάλαιον, οὐ μέντοι κατασκευάζει· εἰ δὲ μὴ παρ' ἑαυτοῦ ἐπέδωκεν, ἀλλ' εἶχε παρὰ τῆς βουλῆς εἰς τοῦτο δέκα τάλαντα, περὶ οὐσίας. πρὸς δὲ τὸ δεύτερον κεφάλαιον παρεχομένου Δημοσθένους νόμον ἕτερον, κελεύοντα ἀνακηρύττειν ἐν τῷ θεάτρῳ, ἂν ψηφίσηται ὁ δῆμος, Αἰσχίνης οὐ περὶ τῶν πολιτικῶν αὐτὸν εἶναί φησιν, ἀλλὰ περὶ τῶν ξενικῶν στεφάνων, περὶ οὐσίας. πρὸς δὲ τὸ τρίτον πολλὰ κατὰ μέρος. οἴεται δὲ τὸν Δημοσθένην εἰς τέσσαρας καιροὺς διῃρηκέναι τὴν ἀπολογίαν, τὰ πράγματα καθ' ἕκαστα εἰς τούτους μερίσαντα. πρῶτον μὲν οὖν φησιν εἶναι καιρὸν τοῦ πολέμου τοῦ πρώτου τοῦ πρὸς Φίλιππον περὶ Ἀμφιπόλεως γενομένου, δεύτερον δὲ τὸν τῆς εἰρήνης, τρίτον δὲ τὸν τοῦ πολέμου τοῦ δευτέρου καὶ τῆς περὶ Χαιρώνειαν ἥττης, τέταρτον δὲ τὸν παρόντα

καιρὸν τὸν περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον πολιτευμάτων. ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ αἴτιον αὐτόν φησι γεγονέναι τῆς εἰρήνης, αἰσχρᾶς οὔσης καὶ ἀδόξου, καὶ τοῦ μὴ μετὰ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων συνεδρίου τὴν πόλιν αὐτὴν πεποιῆσθαι· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, ὅτι τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Φίλιππον αὐτὸς παρεσκεύασεν· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ, ὅτι τοῦ ἱεροῦ πολέμου καὶ τῶν περὶ Φωκέας συμβάντων αἴτιος ἐγένετο, καὶ τῆς ἥττης τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ, πείσας μετὰ Θηβαίων ἀραμένους τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Φίλιππον παρατάξασθαι· ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ, ὅτι τὰ κατὰ τὸν Ἀλέξανδρον οὐκ ἐπολιτεύσατο. μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ βίου παντὸς τοῦ Δημοσθένους κατηγορεῖ, καὶ δὴ καὶ Κτησιφῶντος ἐν ὀλίγοις, ἐν οἷς ἀξιοῖ αὐτὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν Κτησιφῶντα ἀπολογεῖσθαι. τὰ μὲν οὖν κεφάλαια ταῦτ' ἐστιν. ἐνίκα δὲ τὸν ἀγῶνα Δημοσθένης.

Μέμφονται μέντοι τινὲς τὸν Αἰσχίνην, ὅτι οὐκ ἐνδιέτριψεν ἐν τῷ παρανόμῳ, ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτείας κατηγορεῖ τοῦ Δημοσθένους, καλῶς πεπολιτευμένου τοῦ ἀνδρός. αὐτὸς δὲ τοὐναντίον τούτῳ μάλιστα ἰσχυρίζεται, λέγων οὕτως „ἔστι δ' ὑπόλοιπον μέρος τῆς κατηγορίας, ἐφ' ᾧ μάλιστα σπουδάζω· τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ πρόφασις, δι' ἣν αὐτὸν ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι.“ μήποτε δὲ ἄριστα τοῦτο ἔπραξεν· ἐπειδὴ γὰρ εἶχε δόξαν μεγάλην παρὰ πᾶσι καὶ ὑπόληψιν ὁ Δημοσθένης ὡς λαμπρότατα πεπολιτευμένος, εἰκότως ᾠήθη ψυχροὺς καὶ οὐδενὸς ἀξίους φανήσεσθαι τοὺς περὶ τῶν παρανόμων λόγους, εἰ μὴ δόξαν αὐτοῖς ἐμποιήσει τὴν ἐναντίαν, ὡς ἄρα ὁ Δημοσθένης κακόνους ἐστὶ τῷ δήμῳ καὶ αἰσχρῶς καὶ ἐπιμέμπτως πεπολίτευται. διὰ τοῦτο ἐσπούδασε περὶ τοῦτο μάλιστα, καὶ ἐν τούτῳ τῷ μέρει τῆς κατηγορίας τὸ πλεῖστον ἐνδιέτριψε. μέμψαιτο δ' ἄν τις τὸ προοίμιον ὡς τραγικὸν καὶ περιττὸν καὶ ἐπιλόγῳ μᾶλλον ἐοικός.

Ἡ στάσις τοῦ λόγου ἐστὶ πραγματικὴ ἔγγραφος, ὥςπερ καὶ ἡ τοῦ ὑπὲρ τοῦ στεφάνου. τὰ δὲ κεφάλαια δηλονότι τῆς πραγματικῆς περιέχει ἅπερ καὶ ἐκεῖ, οἷον τὸ νόμιμον τεμνόμενον εἰς τρεῖς νόμους, τὸ δὲ δίκαιον εἰς τέσσαρας καιρούς. ὅρα δὲ, πῶς ἐπιλογικῶς ἤρξατο ἀπὸ συνηγόρων ἐκβολῆς, ὥςπερ καὶ Δημοσθένης.

Τινὲς εἶπον, ὅτι οὐκ ἔχει κατασκευὴν τὸ προοίμιον· οὐκοῦν οὐδὲ συμπέρασμα δεῖ ζητεῖν. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀκατάσκευον· ἔστι γὰρ αὐτοῦ κατασκευὴ „ὑπὲρ τοῦ τὰ μέτρια καὶ τὰ συνήθη μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει.“ εἰ γὰρ ἡ αἰτία τῆς προτάσεώς ἐστιν ἡ κατασκευή, διὰ δὲ τὸ τὰ μέτρια μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει αἱ δεήσεις, κατασκευὴ ἂν εἴη. ἔχει δὲ καὶ συμπέρασμα, „ἐγὼ δὲ πεπιστευκὼς ἥκω“ ἕως τοῦ „μεῖζον τῶν νόμων καὶ τῶν δικαίων.“

Τὴν μὲν παρασκευὴν ὁρᾶτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ 1
τὴν παράταξιν, ὅση γεγένηται, καὶ τὰς κατὰ τὴν ἀγορὰν δεήσεις, αἷς κέχρηνταί τινες ὑπὲρ τοῦ τὰ μέτρια καὶ τὰ συνήθη μὴ γίγνεσθαι ἐν τῇ πόλει· ἐγὼ δὲ πεπιστευκὼς ἥκω πρῶτον μὲν τοῖς θεοῖς, δεύτερον δὲ τοῖς

1. *παρασκευὴν – καὶ – παράταξιν*] Vocabula desumta ex re militari. *Παρασκευή* enim dicitur de apparatu bellico; *παράταξις* de acie. Vituperarunt technicorum nonnulli hoc prooemium, statuentes tropos parum recte in prooemiis adhiberi. Non tamen primus Aeschines in prooemio hoc tropo usus est. Andocides *περὶ τῶν μυστ.* p. 1. *τὴν μὲν παρασκευὴν καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν – – σχεδόν τι πάντες ἐπίστασθε.* Lysias *πρὸς Σίμ.* §. 2. *ὁρῶν, ὅτι καὶ παρασκευαὶ καὶ τύχαι ἐνίοτε τοιαῦται γίνονται.*

τὰς κατὰ τὴν ἀγορὰν δεήσεις] Quomodo haec intelligenda sint, apparet ex narratione Livii v. c. L. III. 14. benigne salutare, alloqui plebis homines, domum invitare, adesse in foro – permulcendo tractandoque mansuefacere plebem.

τὰ μέτρια καὶ τὰ συνήθη] Alterum *τὰ* tres codices, sed, ut ejusdem familiae, plerumque pro uno censendi, omittunt; quod non probandum Nam, omisso articulo, *συνήθη* tanquam explicativum additum foret antecedenti *μέτρια*. Sed *τὰ συνήθη* diversae significationis epitheton est. *Τὰ μέτρια* ipsam rei naturam spectat, et quasi terminus technicus est. Thucyd. II. 35. Pericles *χαλεπὸν γάρ*, inquit, *τὸ μετρίως εἰπεῖν* et uberius exponit qua re; *τὰ συνήθη* id, quod ἔθος sit civitatis, quid sit in usu; *τὸ ἐξ ἴσου ἀκροᾶσθαι καὶ μηδὲν παρὰ τὸ δίκαιόν τινι χαρίζεσθαι.*

δεύτερον δὲ] Iidem codices *ἔπειτα δεύτερον*. Utrumque Aeschini usitatum. Retinui igitur, quod plurimis codicibus nititur. *κατὰ Τιμ.* §. 170. p. 116. meae ed. *πρῶτον μὲν τῶν ὅρκων ἕνεκεν, οὓς ὠμόσατε, δεύτερον δὲ ὑπὲρ τοῦ μὴ παρακρουσθῆναι ὑπὸ ἀνθρώπου τεχνίτου λόγων.* *περὶ παραπ.* §. 26. p. 151. meae ed. §. 180. p. 254. meae ed. Infra §. 64. s. 91. 169. Ceterum in libera republica interdum leges et cives tanquam conjuncti et una res spectantur; nulla enim salus civibus sine legibus, unaque et vera libertas in legum custodia.

νόμοις καὶ ὑμῖν, ἡγούμενος οὐδεμίαν παρασκευὴν μεῖ-
2 ζον ἰσχύειν παρ' ὑμῖν τῶν νόμων καὶ τῶν δικαίων. ἐβουλόμην μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν βουλήν, τοὺς πεντακοσίους, καὶ τὰς ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν ἐφεστηκότων ὀρθῶς διοικεῖσθαι, καὶ τοὺς νόμους, οὓς ἐνομοθέτησεν ὁ Σόλων περὶ τῆς τῶν ῥητόρων εὐκοσμίας, ἰσχύειν, ἵνα ἐξῇ πρῶτον μὲν τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν πολιτῶν, ὥσπερ οἱ νόμοι κελεύουσι, σωφρόνως ἐπὶ τὸ βῆμα παρελθόντι ἄνευ θορύβου καὶ ταραχῆς ἐξ ἐμπειρίας τὰ βέλτιστα τῇ πόλει συμβουλεύειν, δεύτερον δ' ἤδη καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν τὸν βουλόμενον καθ' ἡλικίαν χωρὶς καὶ ἐν μέρει περὶ ἑκάστου γνώμην ἀποφαίνεσθαι· οὕτω γὰρ ἄν μοι δοκεῖ ἥ τε πόλις ἄριστα διοικεῖσθαι αἵ τε
3 κρίσεις ἐλάχισται γίγνεσθαι. ἐπειδὴ δὲ πάντα τὰ πρόσθε-

2. *ἐλάχισται γίγνεσθαι*] Sic Bekkerus sine varietate pro vulgato ἐλάχιστα, quod adverbium locum habere non videtur. Adverbium enim cum verbo *γίνεσθαι* junctum nonnisi modum indicat, quo quid fiat; contra si *γίνεσθαι* sit enuntiationis copula, praedicatum per adjectivum est exprimendum. Sensus est: ex quo oratores novi, adolescentuli, populum in vana et injusta abripiunt, multitudo litium erumpit: quae non erumperet, si sobrii et prudentes homines rempublicam gubernarent. Bekkerus: »Fortasse legendum ἐλάχιστα.« Nondum persuadere mihi possum, adverbium adjectivi instar adjungi posse verbo *εἶναι* similibusque. Equidem in vulgata

2. *τὴν βουλήν, τοὺς πεντακοσίους*] Interdum appositio determinativa, praesertim numeralis, eodem casu nomini apponitur, quum plerumque genitivo jungatur. Iterum §. 20. *πάλιν τὴν βουλὴν, τοὺς πεντακοσίους, ὑπεύθυνον πεποίηκεν ὁ νομοθέτης.* §. 4. *ἡ προεδρεύουσα φυλή, τὸ δέκατον μέρος τῆς πόλεως.* Lysias κατὰ Ἀγορ. §. 35. *ὁ δὲ δῆμος ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐν δισχιλίοις ἐψηφίσατο.* Lenior est ea verborum collocatio, quam habemus apud Andoc. *περὶ τῆς ἑαυτοῦ καθ.* p. 84. *τὰ δὲ μέλλοντά τε καὶ ἤδη πραττόμενα ἄνδρες ὑμῶν πεντακόσιοι ἐν ἀποῤῥήτῳ ἴσασιν, ἡ βουλή.* Cf. Matthiae Gr. Gr. §. 433. 4.

ἵνα ἐξῇ] Bekkerus »aptius fortasse ἐξῆν« quod a Mss. oblatum recepissem. Nam cum imperfecto indicativi ἵνα construitur, quum, quem quis propositum habebat finem, non assecutus est. Cf. Rost. Gr. Gr. §. 122. 12. Hic tamen post *ἐβουλόμην — ἰσχύειν* conjunctivus, finem in universum indicans, non ineptus.

τὸν βουλόμενον] Scaliger conjicit *τῷ βουλομένῳ*, constructione antecedenti accommodata. Sed constructionis est variatio. Ut enim ἔξεστι cum dativo, sequente infinitivo, construi potest, sic accusativus potest infinitivo adjungi. Ejusmodi autem variationes frequentes. Cf. Duker. ad Thucyd. II. 36. et Elmsley ad Eurip. Heracl. 7.

ρον ὡμολογημένα καλῶς ἔχειν νυνὶ καταλέλυται, καὶ γράφουσί τινες ῥᾳδίως παρανόμους γνώμας, καὶ ταῦτα ἕτεροί τινες τὰ ψηφίσματα ἐπιψηφίζουσιν οὐκ ἐκ τοῦ δικαιοτάτου τρόπου λαχόντες προεδρεύειν, ἀλλ' ἐκ παρασκευῆς καθεζόμενοι, ἐὰν δέ τις τῶν ἄλλων βουλευτῶν ὄντως λάχῃ κληρούμενος προεδρεύειν καὶ τὰς ὑμετέρας χειροτονίας ὀρθῶς ἀναγορεύῃ, τοῦτον οἱ τὴν πολιτείαν οὐκέτι κοινήν, ἀλλ' ἰδίαν αὑτῶν ἡγούμενοι εἶναι ἀπειλοῦσιν εἰσαγγέλλειν, καταδουλούμενοι τοὺς ἰδιώτας καὶ δυναστείας ἑαυτοῖς περιποιοῦντες, καὶ τὰς κρίσεις 4 τὰς μὲν ἐκ τῶν νόμων καταλελύκασι, τὰς δ' ἐκ τῶν ψηφισμάτων μετ' ὀργῆς κρίνουσιν, σεσίγηται μὲν τὸ κάλ-

acquiesco, quanquam non damnanda conjecturae sententia. Et in ipso ἐλάχισται non solum paucitatis, sed etiam brevitatis notio inesse potest.

3. ἀλλ' ἰδίαν] Quattuor codices ἀλλ' ἤδη ἰδίαν: quod non spernendum videtur. Sic enim oppositio fortior cum antecedente οὐκέτι. Frequens haec est apud Aeschinem. κατὰ Τιμ. §. 18. p. 26. meae ed. οὐκέτι ἑτέρῳ διαλέγεται, ἀλλ' ἤδη αὑτῷ. περὶ παραπρ. §. 72. p. 175. meae ed. οὐκέτι ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως πρὸς ἡμᾶς ἠγωνίζετο, ἀλλ' ἤδη περὶ Λήμνου. Infra §. 132.

κρίνουσιν, σεσίγηται] Sic Bekkerus sine varietate pro vulgato κρίνουσι· σεσ. Videntur prosaici scriptores accuratiores ante majorem interpunctionem, vel si aliquo modo vocabulum a sequentibus separare vellent, ν paragogicum addidisse; et Coraes, qui in Iso-

3. ταῦτα] Marklandus conjicit τοιαῦτα. Sed ταῦτα acerbius respicit hoc ipsum, quod tulerat psephisma Ctesiphon, de quo nunc agitur.

χειροτονίας — ἀναγορεύῃ] Hoc epistatae erat, qui, quum porrectae manus, quantum fieri poterat, dinumeratae essent a praecone, pronuntiabat ut ratum, quod plures jusserant. Cf. Schoemann. de Com. p. 124. s.

εἰσαγγέλλειν] Reiskius ex solo Bern., qui correctricem manum expertus est, dedit εἰσαγγελεῖν. Bekkerus ex uno tantum codice memorat εἰσαγγέλειν, quod idem est cum εἰσαγγέλλειν. Solent enim librarii pro duplice λλ saepissime simplex scribere. Praesens et aoristus apud optimos scriptores saepe ponuntur post verba, quae notionem rei futurae involvunt. De hac re accuratissime egit Lobeckius in Parergis ad Phryn. p. 745. ss. cf. infra §. 165.

4. καὶ τὰς κρίσεις] Κρίσις hic est modus ac ratio, qua caussa in foro agitatur, ab initio usque ad sententiae pronuntiationem: der Gang des Processes; καὶ autem est adeo; liberis enim judiciis in rebus publicis cavetur, ne violentia et importunitas ingruat.

μετ' ὀργῆς] Ὀργή non iram solum denotat, sed omnes animi affectus complectitur: ad libitum.

λιστον καὶ σωφρονέστατον κήρυγμα τῶν ἐν τῇ πόλει »τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη γεγονότων καὶ πάλιν ἐν μέρει τῶν ἄλλων Ἀθηναίων,« τῆς δὲ τῶν ῥητόρων ἀκοσμίας οὐκέτι κρατεῖν δύνανται οὔθ' οἱ νόμοι οὔθ' οἱ πρυτάνεις οὔθ' οἱ πρόεδροι οὔθ' ἡ προεδρεύουσα φυλή, τὸ δέκατον μέρος τῆς πόλεως. τούτων δ' ἐχόντων οὕτως, καὶ τῶν καιρῶν ὄντων τῇ πόλει τοιούτων, ὁποίους τινὰς αὐτοὺς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε εἶναι, ἓν ὑπολείπεται μέρος τῆς πολιτείας, εἴ τι κἀγὼ τυγχάνω γιγνώσκων, αἱ τῶν παρανόμων γραφαί. εἰ δὲ καὶ ταύτας καταλύσετε, ἢ τοῖς καταλύουσιν ἐπι-

crate hanc literam semper exterminatam volebat, non tamen, quamvis diligens, constare sibi potuit. Eadem fere dicenda de οὕτω et οὕτως. Equidem opinor codices Mss. esse sequendos, si οὕτως ante consonam offerant, quando significat hoc modo, sic; οὕτω vero ante consonam scribendum esse, si gradum denotans cum adjectivo vel adverbio, in quo ipsa qualitatis notio inest, in unum quasi notionem confluat.

5. ὁποίους τινὰς] Τινὰς addidit Bekkerus ex plurimis codicibus. Pronomen indefinitum relativis additum significat tandem et saepe, ut hic, vim auget: quum civitatis discrimen sit tantum, quantumcunque tandem animo concipitis. Haec quidem est hominum consuetudo, ut suam quisque aetatem aut corruptissimam aut ingenio et virtute praestantissimam judicet.

οὔθ' οἱ πρόεδροι] Desunt haec in Mead. Et fortasse quis haec opinetur melius omitti ob sequentia. Sed πρόεδροι non sunt confundendi cum προεδρεύουσα φυλή. Πρόεδροι sunt deni e Prytanibus ad septenos dies sorte creati, per id tempus totius senatus principes ac praesides, unde etiam nomen traxerunt. Diversa ab his est ἡ προεδρεύουσα φυλή, delecta ex tribubus μὴ πρυτανευούσαις, quae in gradibus suggestus, qui pro subselliis erant, praesideret, bonamque rerum omnium disciplinam tueretur.

ἓν — μέρος τῆς πολιτείας] Μέρος, ut Latinorum pars, idem fere est, quod vulgo dicitur genus, forma; ἡ πολιτεία civilis ratio, qua quis reipublicae perniciem avertere, et quantum fieri possit, ejus salutem stabilire queat.

αἱ τῶν παρανόμων γραφαί] »Si quis in psephismate ad populum lato videbatur aliquid animadvertisse, quod veteribus legibus contrarium, aut a bono publico alienum esset, aut alio nomine juste reprehendi posset, ei, si psephismatis auctorem mendaciorum et fraudium convincere se posse arbitrabatur, licebat assurgere, et male rogatae legis postulaturum se esse latorem coram populo profiteri et jure jurando interposito affirmare.« Uberius haec exposuit F. A. Wolfius in Prolegg. ad Lept. p. CXXXVII. sqq. Schoemann de com. L. II. c. 2.

τρέψητε, προλέγω ὑμῖν, ὅτι λήσετε κατὰ μικρὸν τῆς
πολιτείας τισὶ παρακεχωρηκότες. εὖ γὰρ ἴστε, ὦ ἄνδρες 6
Ἀθηναῖοι, ὅτι τρεῖς εἰσὶ πολιτεῖαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώ-
ποις, τυραννὶς καὶ ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία, διοι-
κοῦνται δ' αἱ μὲν τυραννίδες καὶ ὀλιγαρχίαι τοῖς τρόποις
τῶν ἐφεστηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκρατούμεναι
τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις. μηδεὶς οὖν ὑμῶν τοῦτ' ἀγνο-
είτω, ἀλλὰ σαφῶς ἕκαστος ἐπιστάσθω, ὅτι, ὅταν εἰσίῃ
εἰς δικαστήριον γραφὴν παρανόμων δικάσων, ἐν ταύτῃ
τῇ ἡμέρᾳ μέλλει τὴν ψῆφον φέρειν περὶ τῆς ἑαυτοῦ
παῤῥησίας. διόπερ καὶ ὁ νομοθέτης τοῦτο πρῶτον ἔτα-
ξεν ἐν τῷ τῶν δικαστῶν ὅρκῳ, »ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺς
νόμους,« ἐκεῖνό γε εὖ εἰδώς, ὅτι, ὅταν διατηρηθῶσιν οἱ
νόμοι τῇ πόλει, σώζεται καὶ ἡ δημοκρατία. ἃ χρὴ δια- 7
μνημονεύοντας ὑμᾶς μισεῖν τοὺς τὰ παράνομα γράφον-
τας, καὶ μηδὲν ἡγεῖσθαι μικρὸν εἶναι τῶν τοιούτων ἀδι-
κημάτων, ἀλλ' ἕκαστον ὑπερμέγεθες, καὶ τοῦθ' ὑμῶν
τὸ δίκαιον μηδένα ἀνθρώπων ἐξαιρεῖσθαι, μήτε τὰς τῶν

τισὶ] Non erat, cur Taylor mallet *τουτοισί*. Pronomen enim indefinitum saepe per contemtum de adversariis ponitur, quos tanquam improbissimos et reipublicae perniciosissimos notare volunt. Malignitas quaedam in pronomine inest.

6. *εἰσίῃ εἰς δικαστήριον γραφὴν παρανόμων δικάσων*] *Εἰσιέναι* hic dicitur de judicibus, ut *εἰσελθεῖν*. Usurpatur alibi etiam de reis; quin etiam *γραφὴ* dicitur *εἰσιέναι*, quod annoto propter lectionem, hoc quidem loco aperte corruptam, ed. Ald. quae habet *γραφὴ* pro *γραφήν*.

παῤῥησίας] *Παῤῥησία* sensu civili interdum dicitur libertas in populi concione verba faciendi. *κατὰ Τιμαρχ.* §. 14. p. 24. meae ed. *σκέψασθε δὲ, ὡς καλῶς, ὦ Ἀθηναῖοι, (ὁ νομοθέτης) ζῶντος μὲν αὐτοῦ (πατρὸς ἐκμισθώσαντος τὸν παῖδα ἑταιρεῖν) ἀφαιρεῖται τὴν ὄνησιν τῆς παιδοποιίας, ὥσπερ ἐκεῖνος τοῦ παιδὸς τὴν παῤῥησίαν.* Demosthenes *κατὰ Νεαίρ.* p. 1353. l. 27. *καίτοι πῶς οὐκ οἴεσθε δεινὸν εἶναι, εἰ τοὺς μὲν φύσει πολίτας — ἀπεστέρηκε τῆς παῤῥησίας Στέφανος. κατὰ Μειδ.* p. 58. §. 26. Buttm. respiciens ad *ἄτιμον*: *ἕστηκε νῦν σιωπῇ, οὐ μόνον τῶν ἄλλων ἀγαθῶν τῶν κοινῶν ἀπεστερημένος, ἀλλὰ καὶ τοῦ φθέγξασθαι καὶ ὀδύρασθαι*: quae est ejusdem notionis periphrasis.

7. *μηδένα ἀνθρώπων ἐξαιρεῖσθαι*] Reiske ex cod. Askew. scripsit *μηδένα ἐὰν ἀνθρώπων ἐξαιρεῖσθαι*. Facile quidem *ἐὰν* excidere potuisse inter ea, quae antecedunt et sequuntur, nemo negabit. Hujus tamen notionis expressa significatio nobis magis quam veteribus videtur esse necessaria. Concedendi enim et prohibendi notionem antiqui supprimunt, quum ea se ex contextu sponte animo offerat. Quid ne-

στρατηγῶν συνηγορίας, οἳ ἐπὶ πολὺν ἤδη χρόνον συνεργοῦντές τισι τῶν ῥητόρων λυμαίνονται τὴν πολιτείαν, μήτε τὰς τῶν ξένων δεήσεις, οὓς ἀναβιβαζόμενοί τινες ἐκφεύγουσιν ἐκ τῶν δικαστηρίων, παράνομον πολιτείαν πολιτευόμενοι· ἀλλ' ὥσπερ ἂν ὑμῶν ἕκαστος αἰσχυνθείη τὴν τάξιν λιπεῖν, ἣν ἂν ταχθῇ ἐν τῷ πολέμῳ, οὕτω καὶ νῦν αἰσχύνθητε ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν, ἣν τέταχθε ὑπὸ τῶν νόμων, φύλακες τῆς δημοκρατίας τήνδε τὴν ἡμέραν.

8 κἀκεῖνο δὲ χρὴ διαμνημονεύειν, ὅτι νῦν ἅπαντες οἱ πολῖται, παρακαταθέμενοι τὴν πόλιν ὑμῖν καὶ τὴν πολιτείαν διαπιστεύσαντες, οἱ μὲν πάρεισι καὶ ἐπακούουσι τῆσδε τῆς κρίσεως, οἱ δὲ ἄπεισιν ἐπὶ τῶν ἰδίων ἔργων· οὓς αἰσχυνόμενοι, καὶ τῶν ὅρκων, οὓς ὠμόσατε, μεμνημένοι καὶ τῶν νόμων, ἐὰν ἐξελέγξωμεν Κτησιφῶντα καὶ παράνομα γράψαντα καὶ ψευδῆ καὶ ἀσύμφορα τῇ πόλει,

7. *τήνδε τὴν ἡμέραν*] Reiskius dederat ex Helmst. *εἰς τήνδε τὴν ἡμέραν*, praepositioque adest etiam in quinque Bekkeri codicibus. Praefero tamen accusativum sine praepositione, jungendum cum vocabulis *τὴν τάξιν, ἣν τέταχθε*: quod est multo significantius, quam si praepositio terminum significat, ad quem. Hoc die, non usque ad hunc diem.

tius ellipsi, quam dicunt, verbi *σκοπεῖν* et *φυλάττεσθαι* ante *ὅπως* et *ὅπως μή*? Praesertim id fit, quum in ipsa enuntiatione vocabulum sit, quod ejusmodi notionem jam involvat, ut hoc loco *μηδένα*.

τὰς τῶν στρατηγῶν συνηγορίας] Saepe accusant oratores *τοὺς στρατηγούς*, quod tantum absit, ut reipublicae hostes foris devincant, ut, otiosi domi manentes, seditiosorum consilia adjuvent otiumque et libertatem reipublicae perturbent.

τῶν ξένων] Intelligit potentes et divites ex aliis civitatibus, quos producebant rei, ut testes essent, quam bene de se suisque civitatibus atque etiam in commodum Atheniensium meruerint ii, qui accusabantur. Novimus ex Cornelii Nepotis Timotheo IV. 3, Jasonem tyrannum, qui in patria sine satellitibus se tutum arbitratus non sit, Athenas sine ullo praesidio venisse, ut ne deesset Timotheo de fama dimicanti.

τὴν τάξιν λιπεῖν] Perstringit Demosthenem, cui crimen *λειποταξίου* jam *περὶ παραπρ.* §. 148. p. 226. meae ed. objecit.

φύλακες] Munus quasi indicatur, quod ipsis sit demandatum, *ὥστ' εἶναι φύλακας*.

8. *παρακαταθέμενοι τὴν πόλιν ὑμῖν*] Quod sequitur, est explicativum *τὴν πολιτείαν διαπιστεύσαντες*. Librariorum nonnulli, offensi verbo composito raro, dederunt simplex *πιστεύσαντες*.

οἱ δὲ ἄπεισιν ἐπὶ τῶν ἰδίων ἔργων] Hi magis etiam confidunt judicum probitate et fide.

λύετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς παρανόμους γνώμας, βεβαιοῦτε τῇ πόλει τὴν δημοκρατίαν, κολάζετε τοὺς ὑπεναντίως τοῖς νόμοις καὶ τῇ πόλει καὶ τῷ συμφέροντι τῷ ὑμετέρῳ πολιτευομένους. κἂν ταύτην ἔχοντες τὴν διάνοιαν ἀκούητε τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι λόγων, εὖ οἶδ' ὅτι δίκαια καὶ εὔορκα καὶ συμφέροντα ὑμῖν αὐτοῖς ψηφιεῖσθε καὶ πάσῃ τῇ πόλει.

Περὶ μὲν οὖν τῆς ὅλης κατηγορίας μετρίως μοι ἐλπίζω προειρῆσθαι· περὶ δὲ αὐτῶν τῶν νόμων, οἳ κεῖνται περὶ τῶν ὑπευθύνων, παρ' οὓς τὸ ψήφισμα τοῦτο τυγχάνει γεγραφὼς Κτησιφῶν, διὰ βραχέων εἰπεῖν βούλομαι. ἐν γὰρ τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἄρχοντές τινες τὰς μεγίστας ἀρχὰς καὶ τὰς προσόδους διοικοῦντες, καὶ δωροδοκοῦντες περὶ ἕκαστα τούτων, προσλαμβάνοντες τούς τε ἐκ τοῦ βουλευτηρίου ῥήτορας καὶ τοὺς ἐκ τοῦ 9

8. τοῖς νόμοις] Sic habent Ask. Helmst. et quattuor Bekkeri codd. Usitatissimus est oratoribus pluralis οἱ νόμοι vel de universa legislatione vel de singulis legibus. Taylor infra §. 21. pro τῶν νόμων reponi voluit τοῦ νόμου: quo minime opus. Nam ad §. 41. verba προειπὼν ὧν ἕνεκα οἱ νόμοι ἐτέθησαν annotat Scholiastes: πάλιν πληθυντικῶς εἶπεν ἀντὶ ἑνικοῦ. Quid? quod orator in universum adhortatur judices, ut periculum avertant, quod immineat civitati et legibus.

ἀκούητε] Sic Bekkerus e quattuor codicibus pro vulgato ἀκούοιτε. Septem aoristum habent ἀκούσητε: qui nec ipse damnandus, significationem habens futuri exacti, cui respondet in apodosi futurum actionis durantis, hic εὖ οἶδ' ὅτι ψηφιεῖσθε. Praesens tamen peraptum, tum propter participium ἔχοντες τὴν διάνοιαν, tum ut mito monitum continuam adhibendam esse attentionem.

ὑμῖν αὐτοῖς — καὶ πάσῃ τῇ πόλει] Bekkerus scripserat in editione Halensi ὑμῖν τ' αὐτοῖς: parum recte. Nam ὑμῖν αὐτοῖς et πάσῃ τῇ πόλει non sunt res diversae, quibus idem tribuatur praedicatum; sed πάσῃ τῇ πόλει nonnisi amplificat notionem τοῦ ὑμῖν αὐτοῖς. Saepe quidem legitur τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, ut apud Demosth. περὶ στεφ. p. 225. qua formula et tota civitas et singuli cives respiciuntur.

9. προσλαμβάνοντες] Hoc vocabulum Reiskius ut spurium uncis inclusit: perperam. Ex hoc enim pendet qui sequitur accusativus τοὺς ῥήτορας: in auxilium vocantes oratores. Num de industria προσλαμβάνοντες et προκατελάμβανον in eadem enuntiatione conjunxerit, non decernam. — Duplex genus ῥητόρων hic memoratur, οἱ ἐκ τοῦ βουλευτηρίου et οἱ ἐκ τοῦ δήμου. Illi videntur esse, qui ipsi senatores, quum res a senatu deliberatas proponerent, loquebantur; hi, qui surgerent pro ordine ex populo.

δήμου πόρρωθεν προκατελάμβανον τὰς εὐθύνας ἐκείνους καὶ κηρύγμασιν, ὥστ' ἐν ταῖς εὐθύναις τῶν ἀρχῶν εἰς τὴν μεγίστην μὲν ἀπορίαν ἀφικνεῖσθαι τοὺς κατηγόρους, πολὺ δὲ ἔτι μᾶλλον τοὺς δικαστάς. πολλοὶ γὰρ πάνυ τῶν ὑπευθύνων, ἐπ' αὐτοφώρῳ κλέπται τῶν δημοσίων χρημάτων ὄντες ἐξελεγχόμενοι, διεφύγγανον ἐκ τῶν δικαστηρίων· εἰκότως· ᾐσχύνοντο γάρ, οἶμαι, οἱ δικασταί, εἰ φανήσεται ὁ αὐτὸς ἀνὴρ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, τυχὸν δὲ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἐνιαυτῷ, πρώην μέν ποτε ἀναγορευόμενος ἐν τοῖς ἀγῶσιν, ὅτι στεφανοῦται ἀρετῆς ἕνεκα καὶ δικαιοσύνης ὑπὸ τοῦ δήμου χρυσῷ στεφάνῳ,

9. τῶν ἀρχῶν] Sic tres codices pro vulgato τῶν ἀρχόντων. Quum vocabulo εὐθύνη genitivus muneris, cujus ratio redditur, non hominis, qui munus gesserat, addi soleat, ἀρχῶν erat praeferendum. §. 11. fin. ἐπειδὰν λόγον καὶ εὐθύνας τῆς ἀρχῆς δῷ. Demosthenes περὶ στεφ. p. 308. στρατηγίας ἐμὲ εὐθύνας ἀπαιτεῖς. περὶ παραπρ. p. 367. τοῦτο γάρ εἰσι πρεσβείας εὔθυναι.

10. κλέπται – ὄντες ἐξελεγχόμενοι] Ὄντες valet re vera. Κλέπται ὄντες est, quod nos dicimus als wirkliche Diebe. Haec frequens est hujus participii significatio, nec est a viris doctis in dubium vocanda. Ἐλέγχεται κλέπτης Graecis non idem est et ἐλέγχεται κλέπτης ὤν. Sic etiam aliorum verborum, quae participium loco infinitivi junctum sibi habent, participium cum participio jungitur. Demosthenes κατὰ Τιμοκρ. p. 735. καὶ τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ – – τῷ ἀπειρηκότι τὰ ἑαυτοῦ χρήματα εἰσφέροντι, ubi Lambinus de veritate lectionis dubitabat. Sed quum ἀπείρηκα cum participio construatur, ἀπείρηκα εἰσφέρων, etiam cum participio ἀπειρηκώς alterum participium jungi potest. – Ab hoc longe diversa est participii ὤν cum alio participio conjunctio, ubi ὤν copulae vim habet, et alterum participium adjectivi vel substantivi vicem gerit. Porsonus ad Euripidis Hecubam v. 562. »rarissima, inquit, participii substantivi cum alio participio conjunctio.« Nec vero tam rara est, quam opinatus esse videtur vir doctissimus, sed haud raro a viris doctis addubitata. Xenoph. Sympos. VIII. 2. Κριτόβουλός γε μήν, καὶ ἐρώμενος ὤν, ἤδη ἄλλων ἐπιθυμεῖ: ubi Schneiderus, imprimis mihi, inquit, ὤν post ἐρώμενος displicet. Sine caussa. Ἐρώμενος, substantivi loco positum, habitum indicat, nec unam solam conditionem spectat. Hellen. I. 2, 2. ἐκ δὲ τῆς Μιλήτου βοηθήσαντές τινες τοῖς Πυγελεῦσι, διεσπαρμένους ὄντας τῶν Ἀθηναίων τοὺς ψιλοὺς ἐδίωκον. II. 1, 28. διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων ὄντων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, ubi ὄντων delendum censuerunt Stephanus et Leonclavius. Infra §. 162. ὁ νεανίσκος ἑτέρων τὴν ὄψιν διαφέρων γενόμενος, ubi varia tentarunt viri docti.

ὁ δὲ αὐτὸς ἀνὴρ μικρὸν ἐπισχὼν ἔξεισιν ἐκ τοῦ δικαστηρίου κλοπῆς ἕνεκα τὰς εὐθύνας ὠφληκώς, ὥστε ἠναγκάζοντο τὴν ψῆφον φέρειν οἱ δικασταὶ οὐ περὶ τοῦ παρόντος ἀδικήματος, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς αἰσχύνης τοῦ δήμου.
κατιδὼν δέ τις ταῦτα νομοθέτης τίθησι νόμον καὶ μάλα 11
καλῶς ἔχοντα, τὸν διαρρήδην ἀπαγορεύοντα τοὺς ὑπευθύνους μὴ στεφανοῦν. καὶ ταῦτα οὕτως εὖ προκατειληφότος τοῦ νομοθέτου, εὕρηνται λόγοι κρείττονες τῶν νόμων, οὓς εἰ μή τις ὑμῖν ἐρεῖ, λήσετε ἐξαπατηθέντες. τούτων γάρ τινες τῶν τοὺς ὑπευθύνους στεφανούντων παρὰ τοὺς νόμους οἱ μὲν φύσει μέτριοί εἰσιν, εἰ δή τίς ἐστι μέτριος τῶν τὰ παράνομα γραφόντων· ἀλλ' οὖν προβάλλονταί γέ τι πρὸ τῆς αἰσχύνης. προσεγγράφουσι γὰρ πρὸς τὰ ψηφίσματα στεφανοῦν τὸν ὑπεύθυνον,
ἐπειδὰν λόγον καὶ εὐθύνας τῆς ἀρχῆς δῷ. καὶ ἡ μὲν 12
πόλις τὸ ἴσον ἀδίκημα ἀδικεῖται· προκαταλαμβάνονται γὰρ ἐπαίνοις καὶ στεφάνοις αἱ εὐθῦναι· ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων ἐνδείκνυται τοῖς ἀκούουσιν, ὅτι γέγραφε μὲν παράνομα, αἰσχύνεται δὲ ἐφ' οἷς ἡμάρτηκε. Κτησιφῶν δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπερπηδήσας τὸν νόμον τὸν περὶ τῶν ὑπευθύνων κείμενον, καὶ τὴν πρό-

11. *λόγοι κρείττονες*] Hanc verborum collocationem recepi ex tribus codicibus. Vulgo *κρείττονες λόγοι*. Sed oppositio fit fortior substantivo praeposita, et perversa agendi ratio acerbius notatur. Bekkerus ex uno codice scripsit *κρείττους*. Equidem in his terminationibus a Mss. standum esse arbitror.

οἱ μὲν φύσει μέτριοί εἰσιν] Fortasse scribendum *οἳ μὲν* cet. ut sit determinatio ad *τινές*: quidam, qui quidem natura sunt aequiores; verbum, ad quod referendum est *τινές*, est *προβάλλονται*, cui *ἀλλ' οὖν* praeponitur, sequente *γε* ut limitante: aliquid saltem mitigandi caussa adjiciunt. cf. infra § 86. Si tamen, quod praeferendum videtur, *οἱ μὲν* oppositum intelligas vocabulis *Κτησιφῶν δέ*, id minime mutandum.

μέτριος τῶν] Vulgo *μέτριος ἐπὶ τῶν*. Praepositio jam a Wolfio deleta abest etiam ab Helmst. et tribus Bekkeri. Reiskius opinabatur in praepositione latere *ἐπικουρῶν τινι*: quod deesse facile patimur. Non enim de eo sermo est, qui *ἐπικουρεῖ τινι τῶν τὰ παράνομα γραφόντων*, sed qui ipse *τὰ παράνομα γράφει*. Corruptio videtur inde nata, quod *ἐστί* vel ante *μέτριος* vel post in codicibus scriptum erat. Plane deest in e.

12. *γέγραφε*] Sic Bern. Helmst. et tres Bekkeri codices, idque aptum est sequenti *αἰσχύνεται* et *γέγραφε*. Vulgo *ἐγεγράφει*.

φάσιν, ἣν ἐγὼ ἀρτίως προεῖπον ὑμῖν, ἀνελών, πρὶν λόγον, πρὶν εὐθύνας δοῦναι, γέγραφε μεταξὺ Δημοσθένην ἄρχοντα στεφανοῦν.

13 Λέξουσι δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἕτερόν τινα λόγον ὑπεναντίον τῷ ἀρτίως εἰρημένῳ, ὡς ἄρα, ὅσα τις αἱρετὸς ὢν πράττει κατὰ ψήφισμα, οὐκ ἔστι ταῦτα ἀρχή, ἀλλ' ἐπιμέλειά τις καὶ διακονία· ἀρχὰς δὲ φήσουσιν ἐκείνας εἶναι, ἃς οἱ θεσμοθέται ἀποκληροῦσιν ἐν τῷ

12. *μεταξὺ*] hic adverbialiter ponitur. Hesychius explicat *μεταξύ: ἐξαίφνης, μετ' ὀλίγον, ἀνὰ μέσον.* Docemur quidem a grammaticis *μεταξύ* jungi participio, quod resolvendum sit per interea dum cum verbo finito. Nec nos negamus ita hoc fieri posse. Sed opinor suo ubique participium regimine pendere et *μεταξύ* adverbium esse, quod plerumque tempus durans notionis participii contineat.

13. *ἀρχή, ἀλλ' ἐπιμέλειά τις καὶ διακονία*] Discrimen horum vocabulorum in rebus Atheniensium publicis difficile est constituere. Schoemannus quidem subtiliter et accurate in libro de Comitt. L. II. c. XI. egit de magistratibus, curationibus et ministeriis; sed fateor me non perspexisse distinctam et verborum et rerum notionem. Verba ipsa videamus. Est regressio a majore ad minus. *Ἀρχαὶ* magistratus ii potissimum censendi sunt, quibus tributum est, ut de rebus quibusdam consulant, judicent et imperent: *τὸ γὰρ ἐπιτάττειν ἀρχικώτερόν ἐστιν.* — *Ἐπιμέλεια* pro notione vocabuli est munus, quod curam et diligentiam postulat, minus cum imperio conjunctum. Quanquam vero *ἀρχὴ* sine cura et diligentia bene administrari non possit, honoratur tamen imperio; *ἐπιμέλεια* autem quanquam nec ipsa omnino imperio careat, id tamen non ultra consilium rem bene curandi et administrandi extendendum. Euphemisticam quoque significationem hoc vocabulum accepit, quum, quod in socios imperium exercebant Athenienses, honesto nomine *ἐπιμέλειαν* nuncuparent. *Διακονία*, quae eadem *ὑπηρεσία* dicitur, laborem habet et molestiam, ministerium, cui non habetur honos: quod, qui *ἀρχὴν* sectatur, refugit, et qui *διακονίαν* suscipit, non sine molestia recipit. Hanc equidem vocabulorum primariam et relativam significationem esse existimo. Quod si eorum usum in causa nostra consideremus, Demosthenes negabat se *ὑπεύθυνον* esse, quippe qui non *ἀρχήν*, sed *ἐπιμέλειαν* vel potius *διακονίαν* habuerit. Nempe erat a tribu Pandionide in ejus ipsius rem *τειχοποιὸς* electus. Hoc igitur munus privatum non imperium publicum esse affirmabat Demosthenes. Idem fere discrimen obtinere apud Latinos observat Casp. noster Orellius inter honorem (*ἀρχὴν*) munus (*ἐπιμέλειαν*) et curam (*διακονίαν*).

οἱ θεσμοθέται] Sic vocabantur sex Archontes exceptis tribus primis, Eponymo, Rege, Polemarcho. *Ἀποκληροῦν*, proprie significat sortiendo a reliquis discernere. Hic tamen non positum est de sortitione secunda, qua ii, quibus pro tempore judicandum esset, e sex millium numero eximebantur: de qua poni affirmat Aug. Matthiae Miscell. Philol. p. 254.

Θησείῳ, κἀκείνας, ἃς ὁ δῆμος εἴωθε χειροτονεῖν ἐν ἀρ-
χαιρεσίαις, στρατηγοὺς καὶ ἱππάρχους καὶ τὰς μετὰ τού-
των ἀρχάς, τὰ δ' ἄλλα πάντα πραγματείας προστεταγμέ-
νας κατὰ ψήφισμα. ἐγὼ δὲ πρὸς τοὺς λόγους τοὺς 14
τούτων νόμον ὑμέτερον παρέξομαι, ὃν ὑμεῖς ἐνομοθετή-
σατε λύσειν ἡγούμενοι τὰς τοιαύτας προφάσεις, ἐν ᾧ
διαῤῥήδην γέγραπται, »τὰς χειροτονητάς« φησιν »ἀρ-
χὰς« ἁπάσας ἑνὶ περιλαβὼν ὀνόματι ὁ νομοθέτης, καὶ
προςειπὼν ἀρχὰς ἁπάσας εἶναι ἃς ὁ δῆμος χειροτονεῖ,
»καὶ τοὺς ἐπιστάτας« φησὶ »τῶν δημοσίων ἔργων« ·
ἔστι δὲ ὁ Δημοσθένης τειχοποιός, ἐπιστάτης τοῦ μεγί-
στου τῶν ἔργων· »καὶ πάντας, ὅσοι διαχειρίζουσί τι
τῶν τῆς πόλεως πλέον ἢ τριάκονθ' ἡμέρας, καὶ ὅσοι λαμ-
βάνουσιν ἡγεμονίας δικαστηρίων« οἱ δὲ τῶν ἔργων 15

Nam δικασταὶ ὑπεύθυνοι non erant. Vide Hudtwalcker von den Diaeteten p. 32. Sed de muneribus, quale λογιστῶν, εὐθύνων, σιτοφυλάκων, aliisque sermo erit, quorum sortitio penes Thesmothetas pro singulorum ratione ex certis ordinibus erat in Θησείῳ, quod erat fanum Theseo sacratum.

ἐν ἀρχαιρεσίαις] Sic appellabantur comitia, quae habebantur magistratuum a populo creandorum caussa. Haec in Pnyce habita esse testatur Pollux VIII. 134. etiam tum temporis, ut videtur, quum de reliquis rebus omnibus populus in Bacchi theatro congregabatur. Moeris p. 10. ἀρχαιρεσίαι θηλυκῶς Ἀττικῶς· ἀρχαιρέσια οὐδετέρως Ἑλληνικῶς.

καὶ τὰς μετὰ τούτων ἀρχάς] Magistratus, qui in eundem veniunt censum. Non erat cur vel Marklandus κατὰ ταῦτα, vel Taylor κατὰ ταῦτα conjiceret.

πραγματείας] Ratione ἀρχῶν videtur significare opera molesta, quae non legibus, sed peculiaribus decretis mandantur.

τειχοποιός] Hoc ψήφισμα de muris reficiendis videtur vel exeunte anno primo Ol. CX. vel initio secundi latum esse, quum bellum a Philippo immineret. Anno autem secundo, quum omnes reipublicae pecuniae ad bellum jam non dubium requiri viderentur, verisimile est, hoc quoque murorum reficiendorum opus dilatum esse, et, qui ejus curatores creati erant, dilato et imperfecto opere neque abierunt munere neque rationes reddiderunt, ut Demosthenes eo tempore, quo latum est Ctesiphontis psephisma de eo coronando, τειχοποιὸς esset.

ὅσοι διαχειρίζουσί τι τῶν τῆς πόλεως πλέον ἢ τριάκονθ' ἡμέρας] Haec definitio diu post Solonis tempora in legem illata est, quum democratia seriorum temporum praetextens periculum administrationis diutius durantis cuncta nimium dissecaret. Vide der Attische Process. p. 39. ss.

ἡγεμονίας δικαστηρίων] Moderamen judiciorum. Caussae plurimae ad unum de magistratibus ante omnia deferendae erant, qui eas examina-

ἐπιστάται πάντες ἡγεμονίᾳ χρῶνται δικαστηρίου· τί τούτους κελεύει ποιεῖν; οὐ διακονεῖν, ἀλλ' ἄρχειν δοκιμασθέντας ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἐπειδὴ καὶ αἱ κληρωταὶ ἀρχαὶ οὐκ ἀδοκίμαστοι, ἀλλὰ δοκιμασθεῖσαι ἄρχουσι, καὶ λόγον καὶ εὐθύνας ἐγγράφειν πρὸς τὸν γραμματέα καὶ τοὺς λογιστάς, καθάπερ καὶ τὰς ἄλλας ἀρχάς, κελεύει. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, τοὺς νόμους ὑμῖν αὐτοὺς ἀναγνώσεται.

NOMOI.

16 Ὅταν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἃς ὁ νομοθέτης ἀρχὰς ὀνομάζει, οὗτοι προσαγορεύωσι πραγματείας καὶ ἐπιμελείας, ὑμέτερον ἔργον ἐστὶν ἀπομνημονεύειν καὶ ἀντιτάττειν τὸν νόμον πρὸς τὴν τούτων ἀναίδειαν, καὶ ὑποβάλλειν αὐτοῖς, ὅτι οὐ προσδέχεσθε κακοῦργον σοφιστὴν οἰόμενον ῥήμασι τοὺς νόμους ἀναιρήσειν, ἀλλ' ὅσῳ ἄν τις ἄμεινον λέγῃ παράνομα γεγραφώς, τοσούτῳ μείζονος ὀργῆς τεύξεται. χρὴ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ αὐτὸ φθέγγεσθαι τὸν ῥήτορα καὶ τὸν νόμον· ὅταν δὲ ἑτέραν μὲν φωνὴν ἀφιῇ ὁ νόμος, ἑτέραν δὲ ὁ ῥήτωρ, τῷ τοῦ νόμου δικαίῳ χρὴ διδόναι τὴν ψῆφον, οὐ τῇ τοῦ λέγοντος ἀναισχυντίᾳ.

ret, interrogandis de criminis, argumentorum, testium ratione ac natura litigantibus, et judicium constitueret ipseque ei praeesset. Quanquam vero non Archontibus solis hoc jus competeret (vide Matthiae Misc. Phill. p. 242.), τειχοποιῷ tamen nonnisi ea ratione ἡγεμονία δικαστηρίου tribui potest, quatenus erat praeses collegii, quod probaret opera ex pacto redemta. Non erat ita ipse in sua re judex, sed praeses judicii artis peritorum.

15. οὐ διακονεῖν, ἀλλ' ἄρχειν] Urget Aeschines vocabulum legis, quae non de munere τειχοποιοῦ, sed de ἀρχαῖς proprio nomine sic dictis lata erat. Hinc addidit, quod ipsum ἄρχειν spectat, δοκιμασθέντας ἐν δικαστηρίῳ. Senatores primum in senatu, tum coram judicio ἐδοκιμάζοντο. Num eadem fuerit ratio omnium ἀρχῶν, non liquet. In plerisque oratorum locis nonnisi δικαστηρίου mentio fit. Cf. der Attische Process p. 206. n. 87.

καὶ λόγον καὶ εὐθύνας ἐγγράφειν] Reiskius offendit in ἐγγράφειν, quod λόγος quidem ἐνεγράφετο, εὐθύνη vero ἐδίδοτο. Verum antiqui, brevitatis amantes, per zeugma saepe duo nomina, quorum unumquodque verbum suum flagitabat, uni verbo junxerunt. Quod est potissimum, λόγος καὶ εὐθύνη erat ejus, qui ἀρχὴν gesserat, officium πρὸς τὸν γραμματέα, opinor βουλῆς seu δήμου.

16. τῷ τοῦ νόμου δικαίῳ χρὴ διδόναι τὴν ψῆφον] In favo-

Πρὸς δὲ δὴ τὸν ἄφυκτον λόγον, ὅν φησι Δη- 17
μοσθένης, βραχέα βούλομαι προειπεῖν. λέξει γὰρ οὗ-
τος »τειχοποιός εἰμι· ὁμολογῶ· ἀλλ' ἐπιδέδωκα τῇ
πόλει μνᾶς ἑκατὸν καὶ τὸ ἔργον μεῖζον ἐξείργασμαι. τί-
νος οὖν εἰμι ὑπεύθυνος, εἰ μή τίς ἐστιν εὐνοίας εὐ-
θύνη;« πρὸς δὴ ταύτην τὴν πρόφασιν ἀκούσατέ μου
λέγοντος καὶ δίκαια καὶ ὑμῖν συμφέροντα. ἐν γὰρ ταύ-
τῃ τῇ πόλει οὕτως ἀρχαίᾳ οὔσῃ καὶ τηλικαύτῃ τὸ μέγε-
θος οὐδείς ἐστιν ἀνυπεύθυνος τῶν καὶ ὁπωσοῦν πρὸς
τὰ κοινὰ προσεληλυθότων. διδάξω δ' ὑμᾶς πρῶτον ἐπὶ 18
τῶν παραδόξων, οἷον τοὺς ἱερεῖς καὶ τὰς ἱερείας ὑπευ-
θύνους εἶναι κελεύει ὁ νόμος, καὶ συλλήβδην ἅπαντας
καὶ χωρὶς ἑκάστους κατὰ σῶμα, τοὺς τὰ γέρα μόνον

17. ἐξείργασμαι] Sic primus dedit Reiske ex Reg. I. quocum faciunt tres Bekkeri. Ceteri habent ἐξείργασται, quod videtur librariis deberi, potius quam alterum. Attici enim, quanquam non omnino refugiunt praeteritum passivum verbi ἐργάζεσθαι et compositorum significatione passiva adhibere, tamen multo saepius id significatione activa usurpant, eaque significatio in varietate lectionis videtur praeferenda.

rem legis suffragium ferre. Dativus additus locutioni ψῆφον διδόναι, quando significat suffragium ferre, eum designat, cujus in favorem fertur. Vide Buttmann. in ind. orationis Demosth. in Mid. s. v. ψῆφος.

17. φησὶ] Praesens me non offendit, etsi futurum sequatur: λέξει γὰρ οὗτος. Ibi enim verba ipsa recitat, quibus Demosthenem in oratione usurum esse opinatur. Nostro autem loco ea respiciuntur, quae hoc ipso tempore Demosthenes in circulis privatis jactaverit.

μνᾶς ἑκατὸν] Error hic videtur inesse, num consulto commissus, an furtim subrepens, non decernam. Veritas est in ipso psephismate, quod tulit Ctesiphon et quod servavit Demosthenes περὶ στεφ., ubi p. 266. haec legimus: Δημοσθένης — — ἐπιμελητὴς τῶν τειχῶν ἐπισκευῆς, καὶ προσαναλώσας εἰς τὰ ἔργα ἀπὸ τῆς ἰδίας οὐσίας τρία τάλαντα, ἐπέδωκε ταῦτα τῷ δήμῳ καὶ ἐπὶ τοῦ θεωρικοῦ κατασταθεὶς ἐπέδωκε τοῖς ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν θεωρικοῖς ἑκατὸν μνᾶς εἰς θυσίας. Errorem notavit etiam Boeckh. Staatsh. I. p. 219. Sed hoc est oratorum Atticorum flagitium, ut adversarii quae fecerunt laudabilia consulto deminuant et corrumpant.

18. τοὺς ἱερεῖς] Atticistae negant scriptores Atticos accusativum pluralem nominum in εύς contraxisse, nisi praecesserit vocalis, et tum in ᾶς. Cf. A. Matthiae Gr. Gr. §. 83. n. 6. ed. 2. Sed plures apud praestantissimos Atticos loci omnium Mss. auctoritate defenduntur contra hoc praeceptum, quam quos omnes cautus criticus mutare ausit.

γέρα] Scholiastes ad Thuc. I. 25. γέρα explicat τιμὰς καὶ προεδρίας. »Cives debuerunt victimas et alias res, fortasse pecuniam quoque, erogare in templa,

λαμβάνοντας καὶ τὰς εὐχὰς ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐχομένους, καὶ οὐ μόνον ἰδίᾳ, ἀλλὰ καὶ κοινῇ τὰ γένη, Εὐμολπίδας καὶ Κήρυκας καὶ τοὺς ἄλλους
19 ἅπαντας. πάλιν τοὺς τριηράρχους ὑπευθύνους εἶναι κελεύει ὁ νόμος, οὐ τὰ κοινὰ διαχειρίσαντας, οὐδ' ἀπὸ τῶν ὑμετέρων προσόδων πολλὰ μὲν ὑφαιρουμένους, βραχέα δὲ κατατιθέντας, ἐπιδιδόναι δὲ φάσκοντας, ἀποδιδόντας δὲ ὑμῖν τὰ ὑμέτερα, ἀλλ' ὁμολογουμένως τὰς πατρῴας οὐσίας εἰς τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀνηλωκότας φιλοτιμίαν. οὐ τοίνυν μόνοι οἱ τριήραρχοι, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα τῶν ἐν τῇ πόλει συνεδρίων ὑπὸ τὴν τῶν δικαστη-
20 ρίων ἔρχεται ψῆφον. πρῶτον μὲν γὰρ τὴν βουλὴν τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ ἐγγράφειν πρὸς τοὺς λογιστὰς ὁ νόμος κελεύει λόγον καὶ εὐθύνας διδόναι, καὶ τῶν ἐκεῖ σκυθρωπῶν καὶ τῶν μεγίστων κύριον ἄγειν ὑπὸ τὴν ὑμετέ-

20. *καὶ τῶν ἐκεῖ σκυθρωπῶν – κύριον ἄγειν*] Hanc quamvis corruptam codicum, in quibus haec verba leguntur, omnium lectionem revocavi, quam in Bekkeri editione ex Wolfii et Reiskii conjectura

sacrificia et alia ejusdem generis, ac de his ipsis acceperim *τὰ γέρα* Aeschini memorata in loco insigni orationis in Ctesiphontem.« F. A. Wolfius Prolegg. in Leptin. p. LXXI.

Εὐμολπίδας καὶ Κήρυκας] Familiae duae sacerdotum in sacris Eleusiniis, quarum illa ab Eumolpo, haec a Ceryce genus duxit. Eumolpi nomen modo tributum compluribus, modo compluribus hominum res et facta cumulata in unum. In primis nomen illud illustravit institutio mysteriorum Eleusiniorum: sed ad quem inter plures Eumolpos illa referenda esset, ambigebatur. cf. Heyne ad Apollodor. III. 15, 4. Mortuo Eumolpo *Κῆρυξ* supererat frater, ut dicitur, natu minor, quem tamen ipsius progenies *Κηρύκων* filium dicit Aglauri et Mercurii. Hunc tradunt primum Musicam ab Apolline didicisse. Pausanias L. I. 38.

19. *τοὺς τριηράρχους*] *Τριήραρχος* antiquiorem esse formam quam *Τριηράρχης*, quam in editione Halensi ubivis restituerat Bekkerus, vere monuit Boeckh. Staatshaush. II. p. 133. Cf. etiam Ern. Fr. Poppo Prol. ad Thucyd. c. 18. p. 220. s. In oratoribus certe ubique priorem formam praebent Mss. vel omnes vel optimi.

ἐπιδιδόναι] Verbum proprium de iis, qui plus minusve suorum bonorum in reipublicae commodum ultro impendunt, quum viri patriae amantes publicis angustiis sponte succurrunt. Substantivum hinc derivatum *ἐπίδοσις* de una imprimis parte dicitur, quum tempore belli cives voluntariis collationibus, pro suis quisque facultatibus, reipublicae subveniunt. Vide Schoemann de Com. p. 292. Ceterum *ἐπιδιδόναι* et *ἀποδιδόντας* consulto videntur ob paronomasiam opposita.

20. *σκυθρωπῶν*] *Σκυθρωπός* plerumque in vitio ponitur et ne-

ραν ψῆφον. οὐκ ἄρα στεφανωθήσεται ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου; οὐδὲ γὰρ πάτριόν ἐστιν αὐτοῖς. οὐκ ἄρα φιλοτιμοῦνται; πάνυ γε, ἀλλ' οὐκ ἀγαπῶσιν, ἐάν τις παρ' αὐτοῖς μὴ ἀδικῇ, ἀλλ' ἐάν τις ἐξαμαρτάνῃ κολάζουσιν· οἱ δὲ ὑμέτεροι ῥήτορες τρυφῶσι. πάλιν τὴν βουλὴν τοὺς πεντακοσίους ὑπεύθυνον πεποίηκεν ὁ νομοθέτης. 21 καὶ οὕτως ἰσχυρῶς ἀπιστεῖ τοῖς ὑπευθύνοις, ὥστ' εὐθέως ἀρχόμενος τῶν νόμων λέγει »ἀρχὴν ὑπεύθυνον« φησί »μὴ ἀποδημεῖν.« ὦ Ἡράκλεις, ὑπολάβοι ἄν τις, ὅτι ἦρξα, μὴ ἀποδημήσω; ἵνα γε μὴ

legatur *καὶ τὴν ἐκεῖ σκυθρωπὸν – – κυρίαν ἄγει*. Casp. enim Orellius vero, opinor, monet leniore mutatione locum ita videri refingendum: *καὶ τὸν ἐκεῖ σκυθρωπὸν – κύριον ἄγει*, i. e. unumquemque Areopagitarum, qui ibi (*ἐν Ἀρείῳ πάγῳ*) tam tristes sunt et severi iidemque maximarum rerum arbitri, nihilominus lex vestris sententiis subjicit. Quod si dubites, num singulos rationem reddere oporteat, potes de toto collegio intelligere.

tat hominem non solum tristem et tetricum vultum habentem, sed fingentem vel augentem. Hic autem gravitatem nonnisi et severitatem indicat. Quod Ruhnken. ad Terent. Andr. V. 11, 16. monuit, »Saepe graves et severi tristes dicuntur, quoniam a jocis et hilaritate alieni sunt.« id ad Graecum *σκυθρωπός* transferendum.

οὐδὲ γὰρ πάτριόν ἐστιν αὐτοῖς] His verbis Marklandus et Reiskius negationem praeponere volunt, ut respondeatur ad antecedentem interrogationem: quo non opus. *Γάρ* enim caussam continet omissae responsionis, de qua supplenda nemo potest esse dubius. Vide Bosii Ell. p. 809. ed. Schaef. Similem locum habuimus in Lysia *κατ' Ἐρατοσθ.* §. 34. ubi Reiskius similia tentabat.

οὐκ ἀγαπῶσιν] Non sufficit ipsorum dignitati, si quis nil committit, si culpa vacat; sed eorum muneris est, eum, quicunque deliquerit, punire. Tantum abest, ut, quicunque nihil deliquerit, laudent atque honoribus extollant, ut eum puniant, qui inter ipsos officio suo defuerit.

οἱ δὲ ὑμέτεροι ῥήτορες τρυφῶσι] *Τρυφᾶν* proprie dicuntur, qui deliciis et luxui indulgent. Quum vero ejusmodi homines facile in petulantiam et protervitatem incidant, sensu praegnante significat petulantem et protervum esse, modum civilem excedere: quae significatio hoc loco obtinet. Jam Fischer. ad Plat. Euthyph. c. 13 monuit *τρυφᾶν* complecti omnia illa vitia, quae insunt in hominibus luxuriae deditis.

21. *ἀρχήν*] Male hic reddi magistratum opinatur Taylor, sed adverbialiter significare omnino. Quae quidem frequens est apud Atticos significatio (vide Hermann ad Viger. p. 723.); sed an haec significatio in legis formula locum habeat, dubito; et simplicius hic et infra §. 31. *ἀρχὴν ὑπεύθυνον* jungas, magistratum rationi reddendae obnoxium, ni-

προλαβὼν χρήματα τῆς πόλεως, ἢ πράξεις δρασμῷ χρήσηται· πάλιν ὑπεύθυνον οὐκ ἐᾷ τὴν οὐσίαν καθιεροῦν, οὐδὲ ἀνάθημα ἀναθεῖναι, οὐδ' ἐκποίητον γενέσθαι, οὐδὲ διαθέσθαι τὰ ἑαυτοῦ, οὐδ' ἄλλα πολλά· ἑνὶ δὲ λόγῳ ἐνεχυράζει τὰς οὐσίας ὁ νομοθέτης τὰς τῶν ὑπευθύνων, ἕως ἂν λόγον ἀποδῶσι τῇ πόλει.
22 ναί, ἀλλ' ἔστι τις ἄνθρωπος, ὃς οὔτ' εἴληφεν οὐδὲν τῶν δημοσίων οὔτ' ἀνήλωκε, προσῆλθε δὲ πρός τι τῶν κοινῶν. καὶ τοῦτον ἀποφέρειν κελεύει λόγον πρὸς τοὺς λογιστάς. καὶ πῶς ὅ γε μηδὲν λαβὼν μηδ' ἀναλώσας ἀποίσει λόγον τῇ πόλει; αὐτὸς ὑποβάλλει καὶ διδάσκει ὁ νόμος ἃ χρὴ γράφειν· κελεύει γὰρ αὐτὸ τοῦτο ἐγγράφειν, ὅτι »οὔτ' ἔλαβον οὐδὲν τῶν τῆς πόλεως οὔτ' ἀνήλωσα.« ἀνεύθυνον δὲ καὶ ἀζήτητον καὶ ἀνεξέταστον οὐδέν ἐστι τῶν ἐν τῇ πόλει. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, αὐτῶν ἀκούσατε τῶν νόμων.

ΝΟΜΟΙ.

23 Ὅταν τοίνυν μάλιστα θρασύνηται Δημοσθένης λέγων, ὡς διὰ τὴν ἐπίδοσιν οὐκ ἔστιν ὑπεύθυνος, ἐκεῖνο αὐτῷ ὑποβάλλετε »οὔκουν ἐχρῆν σε, ὦ Δη-

si forte malis ἀρχῆς ὑπεύθυνον, quod legitur §. 26.

προλαβὼν χρήματα τῆς πόλεως, ἢ πράξεις] Προλαβὼν plena significatione nonnisi convenit χρήμασιν et per Zeugma pertinet ad πράξεις. Προλαμβάνειν χρήματα est occupare pecuniam, non illi usui impendere, cui dicata est. Per Zeugma relatum ad πράξεις est opera ut perfecta et absoluta deserere, si sunt imperfecta nec absoluta.

τὴν οὐσίαν καθιεροῦν] Rem familiarem in usus sacros convertere, sive ἀναθήματα diis offeruntur sive sacrificia. Hoc verbum probis Atticis usitatum esse hac significatione, non ἀφιερῶσαι, affirmat Phrynich. p. 192. idque verum esse docet Lobeckius. Infra §. 109. codex perperam habet ἀφιέρωσαν pro καθιέρωσαν. Ceterum hoc lege vetitum erat, ne peculatus, pietatis si Dis placet praetextu, infamiam posset aufugere. Puras Deus, non plenas aspicit manus.

ἐκποίητον γενέσθαι] Pater quum demonstravisset filium suum germanum esse Atheniensem, poterat eum alii civi in adoptionem dare. Is filius dicebatur ἐκποίητος. Quum autem alter eum adoptavisset et publica instituta observasset, (cf. der Attische Process p. 435. ss.) idem ille ἐκποίητος εἰςποίητος (ποιητός, θετός) γέγονε. Videtur autem lege prohibitum fuisse τὸν ὑπεύθυνον ἐκποίητον γενέσθαι, quoniam, qui εὐθύνης judicio cadebat, vel civitatem poterat amittere.

μόσθενες, ἐᾶσαι τὸν τῶν λογιστῶν κήρυκα κηρῦξαι τὸ πάτριον καὶ ἔννομον κήρυγμα τοῦτο, τίς βούλεται κατηγορεῖν; ἔασον ἀμφισβητῆσαί σοι τὸν βουλόμενον τῶν πολιτῶν, ὡς οὐκ ἐπέδωκας, ἀλλ᾽ ἀπὸ πολλῶν ὧν ἔχεις εἰς τὴν τῶν τειχῶν οἰκοδομίαν μικρὰ κατέθηκας, δέκα τάλαντα εἰς ταῦτα ἐκ τῆς πόλεως εἰληφώς. μὴ ἅρπαζε τὴν φιλοτιμίαν, μηδὲ ἐξαιροῦ τῶν δικαστῶν τὰς ψήφους ἐκ τῶν χειρῶν, μηδ᾽ ἔμπροσθεν τῶν νόμων, ἀλλ᾽ ὕστερος πολιτεύου. ταῦτα γὰρ ὀρθοῖ τὴν δημοκρατίαν.«

Πρὸς μὲν οὖν τὰς κενὰς προφάσεις, ἃς οὗτοι 24
προφασιοῦνται, μέχρι δεῦρο εἰρήσθω μοι· ὅτι δὲ ἄντως ἦν ὑπεύθυνος ὁ Δημοσθένης, ὅθ᾽ οὗτος εἰσήνεγκε τὸ ψήφισμα, ἄρχων μὲν τὴν ἐπὶ τῷ θεωρικῷ ἀρχήν, ἄρχων δὲ τὴν τῶν τειχοποιῶν, οὐδετέρας δέ πω τῶν ἀρχῶν τούτων λόγον ὑμῖν οὐδ᾽ εὐθύνας δεδωκώς, ταῦτ᾽ ἤδη πειράσομαι ὑμᾶς διδάσκειν ἐκ τῶν δημοσίων γραμμάτων. καί μοι ἀνάγνωθι, ἐπὶ τίνος ἄρχοντος καὶ ποίου μηνὸς καὶ ἐν τίνι ἡμέρᾳ καὶ ἐν ποίᾳ ἐκκλησίᾳ ἐχειροτονήθη Δημοσθένης τὴν ἀρχὴν τὴν ἐπὶ τῷ θεωρικῷ.

23. ἐπέδωκας] Sic Helmst. omnesque Bekkeri codd. praeter unum pro vulgato ἐπιδέδωκας, idque et res ipsa flagitat et sequens κατέθηκας.

24. ἐπὶ τῷ θεωρικῷ] Sic Mead. Helmst. et duo Bekkeri pro vulgato ἐπὶ τῶν θεωρικῶν, quod apud neminem inveni neque oratorum neque grammaticorum. Οἱ περὶ τῶν θεωρικῶν νόμοι inveniuntur apud Demosthen. Olynth. III. p. 51. ὁ ἐπὶ τῷ θεωρικῷ ὢν apud eundem περὶ στεφ. p. 264. ὁ ἐπὶ τῷ θεωρικῷ τεταγμένος ib. p. 243., ubi codd. nonnulli habent ἐπὶ τῶν θεωρικῶν. οἱ ἐπὶ τὸ θεωρικὸν κεχειροτονημένοι habemus §. 25. ἐπὶ τοῦ θεωρικοῦ κατασταθεὶς est apud Demosth. περὶ στεφ. p. 266. Θεωρικὴν ἀρχὴν et θεωρικῶν ἄρχοντα norunt grammatici, qui certatim nos docent, quid sint θεωρικά: de cujus moris abusu et perniciositate vere et graviter judicavit Boeckhius Staatsh. I. p. 196.

23. δέκα τάλαντα] Modestius infra §. 31. μικροῦ δεῖν δεκατάλαντα. Verum modestior quoque summa mihi videtur dubitationem habere. Nempe decem constituti erant τειχοποιοί, singuli ex singulis tribubus. Iis ἐκ τῆς διοικήσεως, ex publico reipublicae thesauro, decem talenta assignata fuisse videntur ad muros reficiendos. Num aequis haec partibus inter singulos divisa fuerint, non decernam. Demosthenes certe praeter id, quod acceperat, e sua re familiari tria talenta impendebat.

ΔΙΑΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ἩΜΕΡΩΝ.

Οὐκοῦν εἰ μηδὲν ἔτι περαιτέρω τούτου δείξαιμι, δικαίως ἂν ἁλίσκοιτο Κτησιφῶν· αἱρεῖ γὰρ αὐτὸν οὐχ ἡ κατηγορία ἡ ἐμή, ἀλλὰ τὰ δημόσια γράμματα.

25 Πρότερον μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀντιγραφεὺς ἦν χειροτονητὸς τῇ πόλει, ὃς καθ' ἑκάστην πρυτανείαν ἀπελογίζετο τὰς προσόδους τῷ δήμῳ· διὰ δὲ τὴν πρὸς Εὔβουλον γενομένην πίστιν ὑμῖν οἱ ἐπὶ τὸ θεωρικὸν κεχειροτονημένοι ἦρχον μέν, πρὶν ἢ τὸν Ἡγήμονος νόμον γενέσθαι, τὴν τοῦ ἀντιγραφέως ἀρχήν, ἦρχον δὲ τὴν τῶν ἀποδεκτῶν καὶ νεωρίων ἀρχήν, καὶ σκευο-

25. *ἀντιγραφεὺς*] Harpocration: *ὁ καθιστάμενος ἐπὶ τῶν καταβαλλόντων τινὰ τῇ πόλει χρήματα, ὥστε ἀντιγράφεσθαι ταῦτα.* Hic *ἀντιγραφεὺς* tabulas conficiebat quavis prytania, in quibus inerant rationes redituum, quos acceperant quaestores, ut appareret, an ratio a quaestoribus reddita justa esset. Is erat, quem nos Gegenschreiber vocamus. Pollux VIII. 98. scribit primum eum suffragiis electum, postea sorte ductum esse.

Εὔβουλον] Hic maxima valebat apud populum gratia imprimis ob administrationem pecuniarum publicarum et quod eas liberaliter cum populo communicaret, utpote qui imprimis favebat *θεωρικῶν* distributioni. Demagogi jam tum publicorum redituum curam diligenter assectabantur, ut magna esset ipsorum auctoritas. Cf. Boeckh Staatsh. I. p. 161.

Ἡγήμονος] Hegemon orator fuit ex illorum numero, qui nullis litteris eruditi ad eloquentiam exercendam accesserunt. Philippi muneribus corruptus Macedonum partibus favisse dicitur. Eum legem de cura pecuniae theatralis *ἀντιγραφεῖ* reddenda tulisse cognovimus ex nostro loco. Periit una cum Phocione. Cf. Ruhnkenius Histor. Crit. Orat. Gr. p. 76. s.

ἀποδεκτῶν] Harpocrat.: *Ἀποδέκται ἀρχή τίς ἐστι παρ' Ἀθηναίοις, ἧς πολλάκις μνημονεύουσιν οἱ ῥήτορες καὶ οἱ κωμικοί. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ δεδήλωκεν, ὡς δέκα τε εἴησαν καὶ ὡς παραλαβόντες τὰ γραμματεῖα ἀπαλείφουσι τὰ καταβαλλόμενα χρήματα τῆς βουλῆς ἐναντίον ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, καὶ πάλιν ἀποδεδόασι τὰ γραμματεῖα τῷ δημοσίῳ· καὶ ἁπλῶς ἃ πράττουσι διασαφεῖ.* Cf. Boeckh Staatsh. I. p. 171. s.

νεωρίων] Stephanus in Thes. L. G. T. II. p. 1006. s. v. *νεωρέω* monet, antecedens *ἀποδεκτῶν* suadere scribendum *νεωρῶν*: *νεωρὸν* enim, interprete Hesychio, esse *νεωριοφύλακα*: itaque scripsit Bekkerus in editione Halensi. Quanquam autem Stephani conjectura et antecedente vocabulo et emendationis facilitate commendetur, observandum tamen Aeschinem amare abstracta ponere pro concretis; etiamsi vero parum conveniat concreta et abstracta conjungere, simile tamen exemplum, quanquam item a viris doctis mutatum, in Tim. §. 5. *τῶν τυράννων καὶ τῶν ὀλιγαρχιῶν*. Bekkerus recepit Taylori conjecturam *ὀλιγαρχικῶν*. Similiter Isocrates opponit abstractum concreto Areop. 27.

τὴν ὅλην διοίκησιν εἶχον τῆς πόλεως. καὶ οὐ κατηγορῶν αὐτῶν οὐδ' ἐπιτιμῶν λέγω, ἀλλ' ἐκεῖνο ὑμῖν ἐνδείξασθαι βούλομαι, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης, ἐάν τις μιᾶς ἀρχῆς τῆς ἐλαχίστης ὑπεύθυνος ᾖ, τοῦτον οὐκ ἐᾷ, πρὶν ἂν λόγους καὶ εὐθύνας δῷ, στεφανοῦν, ὁ δὲ Κτησιφῶν Δημοσθένην τὸν συλλήβδην ἁπάσας τὰς Ἀθήνησιν ἀρχὰς ἄρχοντα οὐκ ὤκνησε γράψαι στεφανῶσαι.

Ὡς τοίνυν καὶ τὴν τῶν τειχοποιῶν ἀρχὴν ἦρχεν, ὅθ' οὗτος τὸ ψήφισμα ἔγραφε, καὶ τὰ δημόσια χρήματα διεχείριζε καὶ ἐπιβολὰς ἐπέβαλλε, καθάπερ καὶ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες, καὶ δικαστηρίων ἡγεμονίας ἐλάμβανε, τούτων ὑμῖν αὐτὸν Δημοσθένην καὶ Κτησιφῶντα μάρτυρας παρέξομαι. ἐπὶ γὰρ Χαιρώνδου ἄρχοντος Θαργηλιῶνος μηνὸς δευτέρᾳ φθίνοντος ἐκκλησίας οὔσης

Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὴν πραότητα δικαίως ἂν τις ἐπαινέσειε τὴν ἐκείνων (τῶν ὀλιγαρχικῶν), ἢ τὴν τῆς δημοκρατίας.

σκευοθήκην] Repositorium *πολεμικῶν σκευῶν.* Pollux. X. 10. *τοὔνομα τῆς σκευοθήκης εὕροις ἂν ἐν τοῖς Αἰσχύλου ψυχαγωγοῖς·*

καὶ σκευοθηκῶν ναυτικῶν
τ' ἐρετικῶν,

καὶ παρ' Αἰσχίνῃ ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος σκευοθήκην ᾠκοδόμουν. Θουκυδίδης δὲ ἀποθήκην αὐτὴν καλεῖ, φήσας τοῖς τε χρήμασι καὶ τοῖς σκεύεσιν ἀποθήκην. Respicit locum Thucydidis VII. 97., ubi consulendi interpretes.

ὁδοποιοί] Magistratus significatur, cui cura mandata est viarum publicarum et militarium aperiendarum et muniendarum.

καὶ σχεδὸν τὴν ὅλην διοίκησιν εἶχον τῆς πόλεως] Hyberbole rhetorica, ut appareat Demosthenem rationi reddendae tanti tamque multiplicis muneris obnoxium neque, antequam rationem reddidisset, coronandum esse. Magistratuum conjunctio in se repugnat liberae rerum publicarum rationi; et si quando locum habet, quod accidere poterat post cladem Chaeronensem, id urgenti temporis necessitati tribuendum. Cf. Weiske de Hyperbole P. II. p. 22.

27. *ἐπιβολὰς ἐπέβαλλε*] Cf. ad Lys. *κατὰ Νικομ.* §. 3. Id facere Demosthenes nonnisi auctoritate *ἀρχῆς* poterat.

καθάπερ καὶ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες] *Καὶ* Bekkerus cum aliquot codd. omisit. Mihi videntur librarii post *καθάπερ* omisisse potius *καὶ* quam addidisse. Assentior enim Heindorfio ad Platonis Phaedon. §. 23., constantem prope Graecorum usum post relativa particulam addidisse.

Χαιρώνδου] Chaerondas aut alius intelligendus ac qui Ol. CX, 3. Archon fuit, aut is anno 2. Ol. CX. Pseudeponymus esse debuit. Certe quod hic narratur, non potest accidisse Ol. CX, 3.

Θαργηλιῶνος μηνὸς δευτέρᾳ φθίνοντος] Atheniensis mensis plenus, triginta dies continens,

ἔγραψε ψήφισμα Δημοσθένης ἀγορὰν ποιῆσαι τῶν φυλῶν Σκιροφοριῶνος δευτέρᾳ ἱσταμένου καὶ τρίτῃ, καὶ ἐπέταξεν ἐν τῷ ψηφίσματι ἑκάστης τῶν φυλῶν ἑλέσθαι τοὺς ἐπιμελησομένους τῶν ἔργων ἐπὶ τὰ τείχη καὶ ταμίας, καὶ μάλα ὀρθῶς, ἵν' ἡ πόλις ἔχῃ ὑπεύθυνα σώματα, παρ' ὧν ἔμελλε τῶν ἀνηλωμένων λόγον ἀπολήψεσθαι. καί μοι λέγε τὰ ψηφίσματα.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

28 Ναί, ἀλλ' ἀντιδιαπλέκει πρὸς τοῦτο εὐθὺς, ὡς οὔτ' ἔλαχε τειχοποιὸς οὔτ' ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ δήμου. καὶ περὶ τούτου Δημοσθένης μὲν καὶ Κτησιφῶν πολὺν ποιήσονται λόγον· ὁ δέ γε νόμος βραχὺς καὶ σαφὴς καὶ

27. Σκιροφοριῶνος] Sic decem Bekkeri codices pro vulgato Σκιῤῥοφοριῶνος. Harpocration: σκίρα, τά, ἑορτὴ παρ' Ἀθηναίοις, ἀφ' ἧς καὶ ὁ μὴν Σκιροφοριών. Celebrabatur hoc festum Scirophorionis die XII in honorem Minervae vel, ut alii volunt, Cereris et Proserpinae. Vide Scholiasten Aristoph. ad Eccles. 18. Scirophorion succedit Thargelioni.

ἵν' – ἔχῃ] Bekkerus ex uno codice (k) dedit ἔχοι. Mihi quidem conjunctivus, qui rem ponit durantem, ex Aeschinis ore aptior videtur. Optativus finem, quem habuerit Demosthenes, indicaret: quod per se quidem non damnandum; sed unius codicis, qui saepe correctricem, ni fallor, manum expertus est, auctoritate non injiciendum. Cf. in Lysiam Excurs. I.

in tres decadas dividebatur. Prima decas appellabatur μηνὸς ἱσταμένου, ἀρχομένου μηνός, secunda μεσοῦντος, tertia φθίνοντος, λήγοντος. Secundae dies sic notabantur, ut v. c. undecimus mensis dies non solum πρώτη μεσοῦντος, sed etiam πρώτη ἐπὶ δέκα nominaretur et sic porro δευτέρα, τρίτη ἐπὶ δέκα. Tertiae autem decadis dies a remotissimo appellabantur, ita ut ἐνάτη φθίνοντος sit mensis dies vicesimus primus, ὀγδόη φθίνοντος vicesimus secundus et sic porro, ita ut δευτέρα φθίνοντος sit mensis dies octavus et vicesimus. Θαργηλιών autem noster Majus est.

ἀγορὰν ποιῆσαι τῶν φυλῶν] Ἀγορά interdum dicitur de conventu tribuum et demorum, publicorum quidem negotiorum caussa, sed quae partium magis erant quam totius civitatis. Cf. Schoemann de Comm. p. 27.

ἑκάστης τῶν φυλῶν] Wolfius de suo addiderat ἐξ, Reiskius scripsit ex conjectura ἑκάστῃ. Ἑκάστης, quae est omnium scriptorum lectio, est genitivus partitivus, qui saepe jungitur locutionibus, quae electionem indicant. Libanius ὑπόθ. orationis Dem. περὶ στεφ. p. 221. ᾑρέθησαν ἐπὶ τὸ ἔργον ἄνδρες δέκα, φυλῆς ἑκάστης εἷς.

ἐπὶ τὰ τείχη] Reiskius hoc, ut scholion, uncis inclusit; non video, quare. Jungenda haec videntur cum ἑλέσθαι.

28. ἀντιδιαπλέκει] Διαπλέκειν τέχνας, δόλους significatione mala artificiose ali-

ταχὺ λύων τὰς τούτων τέχνας. μικρὰ δὲ ὑμῖν ὑπὲρ αὐ-
τῶν πρῶτον προειπεῖν βούλομαι. ἔστι γάρ, ὦ Ἀθη- 29
ναῖοι, τῶν περὶ τὰς ἀρχὰς εἴδη τρία, ὧν ἓν μὲν καὶ
πᾶσι φανερώτατον οἱ κληρωτοὶ καὶ οἱ χειροτονητοὶ
ἄρχοντες, δεύτερον δὲ ὅσοι τι διαχειρίζουσι τῶν τῆς
πόλεως ὑπὲρ τριάκοντα ἡμέρας καὶ οἱ τῶν δημοσίων
ἔργων ἐπιστάται· τρίτον δ' ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται,
καὶ εἴ τινες ἄλλοι αἱρετοὶ ἡγεμονίας δικαστηρίων λαμ-
βάνουσι, καὶ τούτους ἄρχειν δοκιμασθέντας. ἐπειδὰν 30
δ' ἀφέλῃ τις τοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου κεχειροτονημένους
καὶ τοὺς κληρωτοὺς ἄρχοντας, καταλείπεται, οὓς αἱ
φυλαὶ καὶ αἱ τριττύες καὶ οἱ δῆμοι ἐξ ἑαυτῶν αἱροῦν-
ται τὰ δημόσια χρήματα διαχειρίζειν, τούτους αἱρετοὺς
ἄρχοντας εἶναι. τοῦτο δὲ γίγνεται, ὅταν, ὥσπερ νῦν,
ἐπιταχθῇ τι ταῖς φυλαῖς, ἢ τάφρους ἐξεργάζεσθαι, ἢ
τριήρεις ναυπηγεῖσθαι. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν
τῶν νόμων μαθήσεσθε.

ΝΟΜΟΙ.

Ἀναμνήσθητε δὴ τοὺς προειρημένους λόγους, ὅτι 31
ὁ μὲν νομοθέτης τοὺς ἐκ τῶν φυλῶν ἄρχειν κελεύει δο-
κιμασθέντας ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἡ δὲ Πανδιονὶς φυλὴ
ἄρχοντα καὶ τειχοποιὸν ἀπέδειξε Δημοσθένην, ὃς ἐκ
τῆς διοικήσεως εἰς ταῦτα ἔχει μικροῦ δεῖν δέκα τάλαντα,

quid struere, quod damno sit. Hic *ἀντιδιαπλέκειν* eadem significatione absolute legitur, quum orator jam in mente habeat objectum, quod statim ponit cum alio verbo junctum, *καὶ ταχὺ λύων τὰς τέχνας*. Nec tamen caute Aeschines hoc verbum delegit. Est enim, quasi dicat suam ipsius orationem *διαπλοκήν*, contra quam adversarius *ἀντιδιαπλέκει*.

30. *αἱ τριττύες*] Harpocration: *Τριττύς ἐστι τὸ τρίτον μέρος τῆς φυλῆς. αὕτη γὰρ διήρηται εἰς τρία μέρη, τριττὺν καὶ ἔθνη καὶ φατρίας, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ.* *Τριττύς* tertia pars tribus fuisse videtur ratione *δημοσίων χρημάτων* et eorum, quae praestanda erant nummis, ut ex nostro loco patet et ex Demosthene *περὶ συμμοριῶν* p. 184.

αἱρετοὺς] *Αἱρέσει*, liberae electioni, opposita erat sortitio, *κλήρωσις*, in quam pronus erat populus Atheniensis, imprimis ne optimates in electione subsidiorum varietate potentiores evaderent. In partium igitur negotiis nonnisi ex nostro etiam loco *αἵρεσις* usurpabatur. Ab *αἱρέσει* differt *χειροτονία*, quae fit in concione manuum porrectione inter eos, qui per archontes propositi sunt. Cf. Pollux VIII. 87.

ἕτερος δ' ἀπαγορεύει νόμος ἀρχὴν ὑπεύθυνον μὴ στεφανοῦν, ὑμεῖς δὲ ὀμωμόκατε κατὰ τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι, ὁ δὲ ῥήτωρ γέγραφε τὸν ὑπεύθυνον στεφανοῦν, οὐ προσθεὶς »ἐπειδὰν δῷ λόγον καὶ εὐθύνας,« ἐγὼ δὲ ἐξελέγχω τὸ παράνομον μάρτυρας ἅμα τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα καὶ τοὺς ἀντιδίκους παρεχόμενος. πῶς οὖν ἄν τις περιφανέστερον ἐπιδείξειεν ἄνθρωπον παρανομώτατα γεγραφότα;

32 Ὡς τοίνυν καὶ τὴν ἀνάῤῥησιν τοῦ στεφάνου παρανόμως ἐν τῷ ψηφίσματι κελεύει γίγνεσθαι, καὶ τοῦθ' ὑμᾶς διδάξω. ὁ γὰρ νόμος διαῤῥήδην κελεύει, ἐὰν μέν τινα στεφανοῖ ἡ βουλή, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἀνακηρύττεσθαι, ἐὰν δὲ ὁ δῆμος, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ. καί μοι λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

33 Οὗτος ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μάλα καλῶς ἔχει. οὐ γάρ, οἶμαι, ᾤετο δεῖν ὁ νομοθέτης τὸν ῥήτορα σεμνύνεσθαι πρὸς τοὺς ἔξωθεν, ἀλλ' ἀγαπᾶν ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τιμώμενον ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ μὴ ἐργολαβεῖν ἐν τοῖς κηρύγμασιν. ὁ μὲν οὖν νομοθέτης οὕτως· ὁ δὲ Κτησιφῶν πῶς; ἀναγίγνωσκε τὸ ψήφισμα.

31. παρανομώτατα γεγραφότα] Reiskius ex Mead. dedit παράνομα, idque in quattuor, sed ejusdem familiae codd., qui ubique conspirant, inventum recepit: Bekkerus. Sed superlativus plurimorum et optimorum codicum auctoritate nitens videtur oratoris consilio convenientissimus, et majorem vim habet.

32. ἀνάῤῥησιν τοῦ στεφάνου] Ἀνειπεῖν, ἀνακηρύττειν, ἀναγορεύειν propria sunt verba de praecone, qui publice promulgabat alicui ob virtutem coronam esse tributam. Cf. Hemsterhus. ad Luciani Tim. 51. T. I. p. 166.

33. καὶ μὴ ἐργολαβεῖν] Bekker. Anecdd. p. 259. ἐργολάβος: ὁ φλαύροις πράγμασι χρώμενος παρὰ τοῖς ῥήτορσι, καὶ οὐχ ὁ ὑπὲρ τινων ἔργων μισθὸν λαμβάνων καὶ ἔχων τοὺς συνεργαζομένους, ὡς ἡ συνήθεια. Hoc loco dicitur de ambitiosis demagogis, qui honoribus ipsis, quibus afficiuntur, ad augendam ambitionem abutuntur, dum jactant hos ipsos honores, eosque per pompam quasi in triumpho ducunt. Frequens est etiam per contemtum de sophistis et philosophis, opus faciendum mercede suscipere. Cf. Wyttenbach. ad Plutarchi Mor. T. I. p. 532. Oxon.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης κελεύει ἐν τῷ δήμῳ ἐν Πυκνὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀνακηρύττειν τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον, ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ, Κτησιφῶν δὲ ἐν τῷ θεάτρῳ, οὐ τοὺς νόμους μόνον ὑπερβάς, ἀλλὰ καὶ τὸν τόπον μετενεγκών, οὐδὲ ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων, ἀλλὰ τραγῳδῶν ἀγωνιζομένων καινῶν, οὐδ᾽ ἐναντίον τοῦ δήμου, ἀλλ᾽ ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, ἵν᾽ ἡμῖν συνειδῶσιν οἷον ἄνδρα τιμῶμεν. 34

οὕτω τοίνυν περιφανῶς παράνομα γεγραφείς, παραταχθεὶς μετὰ Δημοσθένους ἐποίσει τέχνας τοῖς νόμοις· ἃς ἐγὼ δηλώσω καὶ προερῶ ὑμῖν, ἵνα μὴ λάθητε ἐξαπατηθέντες. οὗτοι γάρ, ὡς μὲν οὐκ ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττειν ἔξω τῆς ἐκκλησίας, οὐχ ἕξουσι λέγειν, οἴσουσι δὲ εἰς τὴν ἀπολογίαν τὸν Διονυσιακὸν νόμον, καὶ χρήσονται τοῦ νόμου μέρει τινὶ κλέπτοντες τὴν ἀκρόασιν ὑμῶν, 35

34. *ἐν Πυκνί*] Sic habent optimi libri. **Bekkeri** Anecdd. p. 299. *Πνύξ· ἔστιν ἡ γενικὴ πνυκός, διὰ δὲ τὴν εὐφωνίαν πυκνός.* **Brunckius** quidem ad Aristoph. Thesmoph. v. 568. »suavis est, inquit, ad hunc locum Kusterus, qui librariorum errores, ubique corrigendos, in exemplum trahit, ut probet e recto *Πνύξ* declinari casus obliquos *πυκνός*, *πυκνί*, *πύκνα*, quod absurdum est.« – Non tam absurdum erit ei, qui fidem Mss. reveretur, nec plane contempit grammaticorum testimonia.

34. *ἐν τῷ δήμῳ ἐν Πυκνὶ τῇ ἐκκλησίᾳ*] Eadem notio, quoniam primaria est, pluribus formulis enuntiatur. *Ἐν τῷ δήμῳ*, opinor, significat **coram populo Atheniensi**, non coram peregrinis, ut cupiebant ii, qui *ἐν θεάτρῳ* promulgari volebant. *Πυκνί* est locus, ubi promulgationem locum habere oporteat. Cf. **Schoemann**. de com. p. 54. *Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ* est quasi determinatio antecedentis *ἐν Πυκνί*, ut scilicet promulgatio fiat in concione populi.

τραγῳδῶν ἀγωνιζομένων καινῶν] Per *καινοὺς τραγῳδούς* significatur temporis conditio. Nam tempore *τῶν Διονυσίων ἐν ἄστει* mense Martio poetae novas tragoedias in honorem festi conscriptas judicum a populo constitutorum judicio subjiciebant, a quibus, quae optima videbatur, coronabatur.

35. *Διονυσιακὸν νόμον*] Legem, quae statuit, quid festis Dionysiacis agendum sit, et quid agere liceat, quid non. Laudat haec **Demosthenes** *περὶ στεφ.* p. 267. *ὅσους στεφανοῦσί τινες τῶν δήμων, τὰς ἀναγορεύσεις τῶν στεφάνων ποιεῖσθαι ἐν αὐτοῖς ἑκάστους τοῖς ἰδίοις δήμοις, ἐὰν μή τινας ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἢ ἡ βουλὴ στεφανοῖ· τούτους δ᾽ ἐξεῖναι ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίοις ἀναγορεύεσθαι.*

36 καὶ παρέξονται νόμον οὐδὲν προσήκοντα τῇ γραφῇ τῇδε, καὶ λέξουσιν, ὡς εἰσὶ τῇ πόλει δύο νόμοι κείμενοι περὶ τῶν κηρυγμάτων, εἷς μὲν, ὃν νῦν ἐγὼ παρέχομαι, διαῤῥήδην ἀπαγορεύων τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττεσθαι ἔξω τῆς ἐκκλησίας, ἕτερον δ' εἶναι νόμον φήσουσιν ἐναντίον τούτῳ, τὸν δεδωκότα ἐξουσίαν ποιεῖσθαι τὴν ἀνάῤῥησιν τοῦ στεφάνου τραγῳδοῖς ἐν τῷ θεάτρῳ, ἐὰν ψηφίσηται ὁ δῆμος· κατὰ δὴ τοῦτον τὸν νό-
37 μον φήσουσι γεγραφέναι τὸν Κτησιφῶντα. ἐγὼ δὲ πρὸς τὰς τούτων τέχνας παρέξομαι συνηγόρους τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους, ὅπερ διατελῶ σπουδάζων παρὰ πᾶσαν τὴν κατηγορίαν. εἰ γὰρ τοῦτό ἐστιν ἀληθὲς καὶ τοιοῦτον ἔθος παραδέδυκεν ὑμῶν εἰς τὴν πολιτείαν, ὥστ' ἀκύρους νόμους ἐν τοῖς κυρίοις ἀναγεγράφθαι καὶ δύο περὶ μιᾶς πράξεως ὑπεναντίους ἀλλήλοις, τί ἂν ἔτι ταύτην εἴποι τις εἶναι τὴν πολιτείαν, ἐν ᾗ ταὐτὰ προστάττουσιν οἱ νόμοι ποιεῖν καὶ μὴ ποιεῖν; ἀλλ' οὐκ ἔχει ταῦθ' οὕτως·

36. τῇ γραφῇ τῇδε] Hanc verborum collocationem recepi ex Helmst. et Bekkeri quattuor bonis. Graeci pronomen ὅδε cum vi postposuerunt substantivo. Nam in enuntiationis fine gravior est sonus quam in media enuntiatione.

ἀπαγορεύων] Sic dedi ex Helmst. et octo Bekkeri codd. pro vulgato ἀπαγορεύοντα, quod in se non damno. Nam interdum participia construuntur in enuntiationem interjectam. Sed plurimis optimisque Mss. obtemperandum erat.

36. οὐδὲν προσήκοντα] Προσήκειν τινί vel πρός τι, pertinere ad aliquid, haud alienum esse ab aliqua re, illustravit Astius ad Plat. Legg. III. 15. p. 190.

37. παραδέδυκεν] Mead. habet παρεισδέδυκεν, quod Marklandus conjecerat. Παρεισδύνειν multo significantius est quam παραδύνειν. Εἰσδύνειν est introire, intrare; παρεισδύνειν contra jus fasque intrare, irrepere, callide se insinuare. Vocabulum apud recentiores imprimis scriptores usurpatur, nec tamen quicquam est, quod optima aetate illud indignum reddat, quum praeterea certum sit Aeschinem decomposita adamasse. Nostri παρεισδύνειν exempla vide apud J. J. Wettstenium ad epistolam Judae. v. 4. Ὑμῶν εἰς τὴν πολιτείαν lenis est metathesis pro εἰς τὴν πολιτείαν ὑμῶν. Haud raro genitivus rectus praeponitur substantivo regenti. περὶ παραπρ. §. 177. p. 253 meae ed. εἰς τοὺς ἐσχάτους ἡμῶν κινδύνους τὴν πόλιν καθιστᾶσι: ubi Bekkerus ex uno codice dedit εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους τὴν πόλιν ἡμῶν καθ.

μήθ' ὑμεῖς ποτε εἰς τοσαύτην ἀταξίαν τῶν νόμων προ- 38
βαίνητε, οὔτε ἠμέληται περὶ τῶν τοιούτων τῷ νομοθέτῃ τῷ τὴν δημοκρατίαν καταστήσαντι, ἀλλὰ διαῤῥήδην προστέτακται τοῖς θεσμοθέταις καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν διορθοῦν ἐν τῷ δήμῳ τοὺς νόμους, ἀκριβῶς ἐξετάσαντας καὶ σκεψαμένους, εἴ τις ἀναγέγραπται νόμος ἐναντίος ἑτέρῳ νόμῳ ἢ ἄκυρος ἐν τοῖς κυρίοις, ἢ εἴ πού εἰσι νόμοι πλείους ἑνὸς ἀναγεγραμμένοι περὶ ἑκάστης πράξεως.
κἄν τι τοιοῦτον εὑρίσκωσιν, ἀναγεγραφότας ἐν σανίσιν 39
ἐκτιθέναι κελεύει πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων, τοὺς δὲ πρυτάνεις ποιεῖν ἐκκλησίαν ἐπιγράψαντας νομοθέτας, τὸν

38. *μήθ' ὑμεῖς — — προβαίνητε*] Helmst. et septem Bekkeri codd. *μή* habent pro *μήθ'*. Sic haec enuntiatio per parenthesin posita esset, quasi monitum optantis. Sed *μήθ'* et *οὔτε* sibi respondent, prius cum optativo positum, vim optandi habens, ne quid fiat, alterum cum indicativo, vim affirmandi habens aliquid non esse. Sensus hic est: ut vehementer optandum, ne vos unquam ad tantam legum confusionem prolabamini; sic haec a legislatore neglecta non sunt. Hanc membrorum oppositionem per has particulas oratoribus non inusitatas esse docui in Demosthen. p. 94. s.

38. *προστέτακται τοῖς θεσμοθέταις*] Jam anni initio legum censura a Thesmothetis instituebatur. Hic tamen videtur alia ab Aeschine commemorari. Nempe videtur sub anni finem, quum vel ipso judiciorum usu accuratam magis cognitionem sibi comparassent, censura et emendandarum ratio instituta fuisse. Cf. Schoemann de Com. p. 260.

διορθοῦν ἐν τῷ δήμῳ] Videtur Thesmothetarum officium fuisse, ut rationem quandam legum emendandarum populo proponerent et utrae utris praeferendae essent, eum docerent. Haud dubie tamen aliis quoque civibus idem licuit, ut de his rebus consilia populo darent.

ἀναγέγραπται] i. e. *κεῖται, ἔστιν*: verbum proprium de legislatione.

39. *ἐν σανίσιν*] *Σανίδες* inter alia dicebantur tabulae, in quibus leges publice inscribebantur, antequam a populo disceptarentur. *Ἐκτιθέναι* verbum proprium in hac re.

πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων] *Ἐπώνυμοι* hic sunt *οἱ τῶν φυλῶν ἐπώνυμοι ἥρωες, οἳ ἦσαν δέκα*, a quibus Clisthenes decem a se constitutis tribubus nomen dederat. Eos exponit Pausanias in Attica c. 5. Eorum statuae prope curiam erant collocatae, haeque statuae hic intelliguntur.

ἐπιγράψαντας νομοθέτας] Nullo sensu H. Wolfius vertit inscriptis legum latoribus. Per *νομοθέτας* autem F. A. Wolfius Prolegg. in Leptin. p. CL. not. intelligit judices a populo constitutos, qui jus dixerant in Heliaea; *ἐπιγράφειν* vero ait esse attribuere, designare, constituere, quod proprie fuit populi, non prytanum. Schoemann autem de Com. p. 259. opinatur *νομοθέτας ἐπιγράφειν* breviter dictum significare: ecclesiam de

δ' ἐπιστάτην τῶν προέδρων διαχειροτονίαν διδόναι τῷ δήμῳ, καὶ τοὺς μὲν ἀναιρεῖν τῶν νόμων, τοὺς δὲ καταλείπειν, ὅπως ἂν εἷς ᾖ νόμος καὶ μὴ πλείους περὶ ἑκάστης πράξεως. καί μοι λέγε τοὺς νόμους.

NOMOI.

40 Εἰ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀληθὴς ἦν ὁ παρὰ τούτων λόγος καὶ ἦσαν δύο κείμενοι νόμοι περὶ τῶν κηρυγμάτων, ἐξ ἀνάγκης, οἶμαι, τῶν μὲν θεσμοθετῶν ἐξευρόντων, τῶν δὲ πρυτάνεων ἀποδόντων τοῖς νομοθέταις, ἀνῄρητ' ἂν ὁ ἕτερος τῶν νόμων, ἤτοι ὁ τὴν ἐξουσίαν δεδωκὼς ἀνειπεῖν, ἢ ὁ ἀπαγορεύων· ὁπότε δὲ μηδὲν τούτων γεγένηται, φανερῶς δή που ἐξελέγχονται οὐ μόνον ψευδῆ λέγοντες, ἀλλὰ καὶ παντελῶς ἀδύνατα
41 γενέσθαι. ὅθεν δὲ δὴ τὸ ψεῦδος τοῦτο ἐπιφέρουσιν, ἐγὼ διδάξω ὑμᾶς προειπὼν, ὧν ἕνεκα οἱ νόμοι ἐτέθησαν οἱ περὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ κηρυγμάτων. γινομένων γὰρ

nomothetis habendam esse in programmate proscribere: quod nescio an etiam Victorius intellexerit, qui in margine ed. Ven. ad ἐπιγράψαντας adscripsit οἱονεὶ ὑποβαλόντας.

διαχειροτονίαν διδόναι τῷ δήμῳ] *Διαχειροτονία* proprie locum habebat, quum diversae rogationes populo proponebantur, ut dijudicaretur, quaenam praeferenda esset, et sic differt ab *ἐπιχειροτονία*, quae simpliciter est suffragatio manuum erectione. Si res non brachylogice narratur, intelligendum est populum in suffragia mittere, quinam creentur nomothetae. Fortasse tamen brachylogice dictum est, quemadmodum tota omnino res significatur tantum, ita ut *ἐπιγράψαντας νομοθέτας* omne munus nomothetarum complectatur et *διαχειροτονία* spectet suffragium de abolendis aut mutandis legibus.

40. *ὁ παρὰ τούτων λόγος*] *Παρά* cum genitivo saepe brachylogice usurpatur originem indicans, unde aliquid proficiscitur, sive dictum sive factum. *κατὰ Τιμ.* §. 116. p. 85. meae ed. *ἱκανῶς ὑμᾶς ὑπομιμνήσκει ὁ παρ' ἐμοῦ λόγος*. Sic saepe. Non audiendus igitur Helmst., qui pro *παρά* dat *περί*. Sic etiam Latini usurpant praepos. a. Litterae ab aliquo.

ἤτοι – ἢ] Hoc ordine semper leguntur hae particulae, non vice versa *ἢ – ἤτοι*. Prius membrum est vel admirantis vel mirantis, interdum tota disjunctio admirantis. [Vid. Lobeck ad Soph. Aj. p. 245 et 443. coll. Schaefero ad Apoll. Rh. T. II. p. 821.]

41. *γινομένων – τραγῳδῶν*] Reiskius hanc phrasin inter soloecismos Aeschinis refert, quum etiam infra §. 154. legatur *μελλόντων – – τῶν τραγῳδῶν γίνεσθαι*. Eo autem loco Taylor, qui hic non offenderat, monet a *γίνεσθαι* non longe abesse *ἀγωνίζεσθαι*: quam veram lectionem esse arbitratur. Et quidem supra §. 34., ubi legitur *τραγῳδῶν ἀγωνιζομένων καινῶν*, est

τῶν ἐν ἄστει τραγῳδῶν, ἀνεκήρυττόν τινες, οὐ πείσαντες τὸν δῆμον, οἱ μὲν ὅτι στεφανοῦνται ὑπὸ τῶν φυλετῶν, ἕτεροι δ' ὑπὸ τῶν δημοτῶν ἄλλοι δέ τινες ὑποκηρυξάμενοι τοὺς αὑτῶν οἰκέτας ἀφίεσαν ἀπελευθέρους, μάρτυρας τῆς ἀπελευθερίας τοὺς Ἕλληνας ποιούμενοι. ὃ δ' ἦν ἐπιφθονώτατον, προξενίας τινὲς εὑρημένοι ἐν 42
ταῖς ἔξω πόλεσι διεπράττοντο ἀναγορεύεσθαι, ὅτι στεφανοῖ αὐτοὺς ὁ δῆμος, εἰ οὕτω τύχοι, ὁ τῶν Ῥοδίων, ἢ Χίων, ἢ καὶ ἄλλης τινὸς πόλεως ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας. καὶ ταῦτ' ἔπραττον οὐχ ὥσπερ οἱ ὑπὸ τῆς βουλῆς τῆς ὑμετέρας στεφανούμενοι, ἢ ὑπὸ τοῦ δήμου, πείσαντες ὑμᾶς καὶ μετὰ ψηφίσματος, πολλὴν χάριν καταθέμενοι, ἀλλ' αὐτοὶ προελόμενοι ἄνευ δόγματος ὑμετέρου. ἐκ δὲ τούτου τοῦ τρόπου συνέβαινε τοὺς μὲν 43
θεατὰς καὶ τοὺς χορηγοὺς καὶ τοὺς ἀγωνιστὰς ἐνοχλεῖσθαι, τοὺς δὲ ἀνακηρυττομένους ἐν τῷ θεάτρῳ μείζοσι τιμαῖς τιμᾶσθαι τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένων· τοῖς μὲν γὰρ ἀποδέδεικτο τόπος ἡ ἐκκλησία, ἐν ᾗ χρὴ

42. ὃ δ' ἦν ἐπιφθονώτατον] Victorius margini Ven. adscripsit ἐπίμεμπτον et puncta posuit supra τατον. Λείπει τὸ προςθήσω.

43. μείζοσι τιμαῖς] τιμαῖς accessit ex tribus Bekkeri codd. ut jam in Stephani editione legitur. Vulgo deest τιμαῖς. Reiskius de suo dedit μειζόνως. In Helmst. est μείζονος τιμῆς, quod contendere potest cum μείζοσι τιμαῖς, quodque merito prae vulgata probavit Wunderlichius, qui Bekkeri copias nondum norat.

in tribus Bekkeri codicibus γιγνομένων. Hemsterhusius ad Lucian. Tim. 51. rariorem hanc formam esse monet, nec ipse recusat, quo minus pro γιγνομένων scribatur ἀγωνιζομένων. Loquendi quidem forma non accurata est et subtilis; sed non obliviscendum in rebus, quae populi sermonem exercent, in scribendo quoque paulatim admitti, quae subtilior dicendi ratio rejiciat. Quare haec, quanquam minime laudanda, toleranda tamen videtur locutio. Victorius Venet. adscripsit ἀντὶ ἀγωνιζομένων τῶν τραγικῶν.

ἀνεκήρυττον] Taylor mavult ἀνεκηρύττοντο, quod est in Helmst. et quod unus Bekkeri codex supra scriptum habet. Verum etiam alibi ἀνακηρύττειν dicitur, qui curat aliquid per praeconem promulgandum. §. 46. ὃν αὐτὸς ἔδωκε στέφανον ἅμα ἀνακηρύττειν καὶ ἀφαιρεῖσθαι.

ὑποκηρυξάμενοι] Pollux IV. 94. ὑποκηρύξασθαι τὸ προειπεῖν ἡσυχίαν ἢ ἐπαγγείλασθαί τι δημόσιον. Victorius margini Ven. adscripsit διὰ κήρυκος ἀφέντες: ἐβόα γὰρ ὁ κήρυξ· ὁ δεῖνα τὸν δεῖνα ἠλευθέρωσεν. Ἀττικῶς δὲ ἀντὶ κηρύξαντες. χαίρουσι γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοῖς παθητικοῖς. Sequenti versui adscribit εἰρωνίας καὶ ἔθους (ἤθους?) μεστὸς ὁ λόγος.

στεφανοῦσθαι, καὶ ἀπείρητο ἄλλοθι μηδαμοῦ κηρύττε-
σθαι· οἱ δὲ ἀνηγορεύοντο ἐνώπιον ἁπάντων τῶν Ἑλλή-
νων· κἀκεῖνοι μὲν μετὰ ψηφίσματος πείσαντες ὑμᾶς,
44 οὗτοι δ' ἄνευ ψηφίσματος συνιδὼν δή τις ταῦτα νομο-
θέτης τίθησι νόμον οὐδὲν ἐπικοινωνοῦντα τῷ περὶ τῶν
ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένων νόμῳ, οὔτε λύσας ἐκεῖ-
νον· οὐδὲ γὰρ ἡ ἐκκλησία ἠνωχλεῖτο, ἀλλὰ τὸ θέατρον·
οὔτ' ἐναντίον τοῖς πρότερον κειμένοις νόμοις τιθείς· οὐ
γὰρ ἔξεστιν· ἀλλὰ περὶ τῶν ἄνευ ψηφίσματος ὑμετέρου
στεφανουμένων ὑπὸ τῶν φυλετῶν καὶ δημοτῶν καὶ περὶ
τῶν τοὺς οἰκέτας ἀπελευθερούντων καὶ περὶ τῶν ξενι-
κῶν στεφάνων, καὶ διαῤῥήδην ἀπαγορεύει μήτ' οἰκέτην
ἀπελευθεροῦν ἐν τῷ θεάτρῳ, μήθ' ὑπὸ τῶν φυλετῶν ἢ
δημοτῶν ἀναγορεύεσθαι στεφανούμενον, μήθ' ὑπ' ἄλ-
45 λου, φησί, μηδενός, ἢ ἄτιμον εἶναι τὸν κήρυκα. ὅταν
οὖν ἀποδείξῃ τοῖς μὲν ὑπὸ τῆς βουλῆς στεφανουμένοις
εἰς τὸ βουλευτήριον ἀναῤῥηθῆναι, τοῖς δ' ὑπὸ τοῦ δή-
μου στεφανουμένοις εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τοῖς δ' ὑπὸ τῶν
δημοτῶν στεφανουμένοις καὶ φυλετῶν ἀπείπῃ μὴ κηρύτ-
τεσθαι τοῖς τραγῳδοῖς, ἵνα μηδεὶς ἐρανίζων στεφάνους
καὶ κηρύγματα ψευδῆ φιλοτιμίαν κτᾶται, προσαπείπῃ
δ' ἐν τῷ νόμῳ μηδ' ὑπὸ ἄλλου μηδενὸς ἀνακηρύττεσθαι

44. ἠνωχλεῖτο] Sic septem Bekkeri codices, fere optimi. Vulgo ἐνοχλεῖτο. Quattuor Bekkeri codices, ejusdem quidem familiae, ἐνωχλεῖτο, unde, etiam si alii codd. non addixissent, jam praeferenda fuisset forma Attica. Nam scriptores Attici in duplici hujus verbi augmento sibi fere constant. Cf. Lobeck. ad Phryn. p. 154.

μετὰ ψηφίσματος πείσαντες ὑμᾶς] Synonyma haec. Τὸ πείθειν id agebat, ut ψήφισμα fieret. Amici enim in favorem ejus, qui se coronari cupiebat, tam multas laudes et publica merita congerebant, ut populus ψήφισμα τοῦ στεφανωθῆναι αὐτόν non recusaret. Hi contra, quos Aeschines tangit hyperbolice, eo ipso, quod ab externa civitate coronam acceperant, jus sibi vindicabant καινῶν τραγῳδῶν ἀγωνιζομένων promulgari.

45. ὅταν οὖν ἀποδείξῃ] Sc. ὁ νομοθέτης. Victorius margini Ven. adscripsit ὁ νόμος, quod est in duobus Bekkeri codicibus.

ἐρανίζων] Victorius margini Ven. adscripsit οἱονεὶ συλλέγων. De laudabili more ἐράνων exposuit Casaub. ad Theoph. XV. 2., jamque Lexica satis instruunt. Hic autem tropice dicitur emendicare, humili et mendicorum ratione aliquid consectari. Ψευδῆ jungi potest vel cum κηρύγματα vel cum φιλοτιμίαν; aptius tamen jungitur cum κηρύγματα, et φιλοτι-

ἀπούσης βουλῆς καὶ δήμου καὶ φυλετῶν καὶ δημοτῶν, — ὅταν δέ τις ταῦτα ἀφέλῃ, τί τὸ καταλειπόμενόν ἐστι πλὴν οἱ ξενικοὶ στέφανοι; Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, μέγα 46 σημεῖον ὑμῖν τούτου ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων ἐπιδείξω. αὐτὸν γὰρ τὸν χρυσοῦν στέφανον, ὃς ἂν ἐν τῷ θεάτρῳ τῷ ἐν ἄστει ἀναῤῥηθῇ, ἱερὸν εἶναι τῆς Ἀθηνᾶς ὁ νόμος κελεύει, ἀφελόμενος τὸν στεφανούμενον. καίτοι τίς ἂν ὑμῶν τολμήσειε τοσαύτην ἀνελευθερίαν καταγνῶναι τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων; μὴ γὰρ ὅτι πόλις, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἰδιώτης οὐδὲ εἷς οὕτως ἀγεννὴς γένοιτο, ὥστε ὃν αὐτὸς ἔδωκε στέφανον ἅμα ἀνακηρύττειν καὶ ἀφαιρεῖσθαι καὶ καθιεροῦν. ἀλλ' οἶμαι, διὰ τὸ ξενικὸν εἶναι τὸν στέφανον καὶ ἡ καθιέρωσις γίγνεται, ἵνα μηδεὶς ἀλλοτρίαν εὔνοιαν περὶ πλείονος ποιούμενος τῆς πατρίδος χείρων γένηται τὴν ψυχήν. ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνον τὸν ἐν τῇ ἐκκλη- 47 σίᾳ ἀναῤῥηθέντα στέφανον οὐδεὶς καθιεροῖ, ἀλλ' ἔξεστι κεκτῆσθαι, ἵνα μὴ μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐξ ἐκείνου, ἔχοντες ἐν τῇ οἰκίᾳ τὸ ὑπόμνημα, μηδέποτε κακοὶ τὴν ψυχὴν εἰς τὸν δῆμον γίγνωνται. καὶ διὰ τοῦτο προς-

μίαν ponitur sine epitheto, ut §. 23. *μὴ ἅρπαζε τὴν φιλοτιμίαν.*

ἀπούσης βουλῆς] Si desit senatus, i. e. si excipiatur senatus, praeter senatum. Haec significatio ex primaria verbi notione sponte enascitur. §. 71. *οὐδὲ γιγνώσκειν ἔφη (τοὺς Φιλίππου πρέσβεις) τὴν εἰρήνην, ἀπούσης συμμαχίας.* Monet tamen Orellius fuisse, qui conjiceret *ἀκούσης β.*

46. *τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων*] Sic duo Bekkeri codd. pro vulgato *τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων.* Ad genitivum nominis proprii pendentem ex nomine appellativo plerumque Aeschines repetit articulum nominis appellativi, et nomen proprium in genitivo ponit sine articulo. Hunc usum dicimus esse Atticorum scriptorum: quem librarii saepe vitiarunt. Attendendum tamen a consuetudinem singulorum scriptorum. Recentiores imprimis utrumque articulum et appellativi nominis et proprii jungere videntur. Cf. Jacobs ad Ach. Tat. p. 4, 23. Animadvv. p. 398.

μὴ – ὅτι – ἀλλ' οὐδ'] *Μή* ellipticum est: *μὴ γὰρ ὑπολαμβάνετε, ὅτι ἂν γένοιτο πόλις, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἰδιώτης – γένοιτο,* ne opinemini civitatem fore, sed ne fuerit quidem privatus tam illiberalis.

47. *ἀλλ' οὐκ – – οὐδεὶς καθιεροῖ*] Sine caussa nonnemo offenderat in duplici negatione et malebat *οὖν* pro *οὐκ.* Sed per *ἀλλ' οὐκ* in oppositione enuntiatio fortiter negativa annuntiatur; tum ubi nos indefinitum affirmativum in eadem enuntiatione ponimus, Graeci ponunt negativum. Vide Matthiae Gr. Gr. p. 886.

εἴρηκεν ὁ νομοθέτης μὴ κηρύττεσθαι τὸν ἀλλότριον στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ, ἐὰν μὴ ψηφίσηται ὁ δῆμος, ἵν' ἡ πόλις ἡ βουλομένη τινὰ τῶν ὑμετέρων στεφανοῦν πρέσβεις πέμψασα δεηθῇ τοῦ δήμου, ἵνα κηρυττόμενος μείζω χάριν εἰδῇ τῶν στεφανούντων ὑμῖν, ὅτι κηρῦξαι ἐπετρέψατε. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, τῶν νόμων αὐτῶν ἀκούσατε.

ΝΟΜΟΙ.

48 Ἐπειδὰν τοίνυν ἐξαπατῶντες ὑμᾶς λέγωσιν, ὡς προσγέγραπται ἐν τῷ νόμῳ ἐξεῖναι στεφανοῦν, ἐὰν ψηφίσηται ὁ δῆμος, ἀπομνημονεύετε αὐτοῖς ὑποβάλλειν, ναί, εἴ γέ σέ τις ἄλλη πόλις στεφανοῖ· εἰ δὲ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων, ἀποδέδεικταί σοι τόπος, ὅπου δεῖ τοῦτο γενέσθαι, ἀπείρηταί σοι ἔξω τῆς ἐκκλησίας μὴ κηρύττεσθαι. τὸ γὰρ »ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ« ὅ τι ἔστιν, ὅλην τὴν ἡμέραν λέγε· οὐ γὰρ ἀποδείξεις, ὡς ἔννομα γέγραφας.

49 Ἔστι δὲ ὑπόλοιπόν μοι μέρος τῆς κατηγορίας, ἐφ' ᾧ μάλιστα σπουδάζω· τοῦτο δέ ἐστιν ἡ πρόφασις,

47. *μείζω χάριν εἰδῇ τῶν στεφανούντων ὑμῖν, ὅτι* cet.] Sic Aldina et schedae Scrimgeri. Vulgo legitur *μείζω χάριν εἰδῇ τῶν στεφάνων ὑμῖν ἢ τοῖς στεφανοῦσιν, ὅτι.* Sed *στεφάνων* memoratur nonnisi ex uno Bekkeri pro *στεφανούντων* et *ἢ τοῖς στεφανοῦσι* manifesta est explicatio genitivi post comparativum positi *τῶν στεφανούντων.*

48. *ὑποβάλλειν*] Sic septem Bekkeri codd. et ante Helmst. Vulgo *ὑποβαλεῖν.* In praesente inest, quod immorari eos oporteat in responsione.

48. *ἐξεῖναι στεφανοῦν*] Petitus Legg. Att. p. 379. ed. Wesseling. addendum censet *ἐν τῷ θεάτρῳ*, idemque suspicabatur Taylor. Locus quidem sic est intelligendus, ut si haec verba adessent. Sed ut addantur, non est necessarium. Contextus enim satis docet de nulla coronatione sermonem esse posse, nisi quae fiat in theatro.

ἀπείρηται] Asyndeton fortius est, quam si addatur *γάρ*, quod Reiskius addidit de suo et quod est in uno Bekkeri; asyndeto autem hoc raro utitur Aeschines. *κατὰ Τιμ.* §. 193. p. 132. meae ed. *ἀλλ' ἐκεῖνο ποιήσω· ἀφελὼν τὰ ὀνόματα, διεξιὼν δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν καὶ τὰ σώματα γνώριμα καταστήσω.* Tenendum autem enuntiationes quasdem suo pondere tam graves esse, ut particula praesertim caussali non egeant. Hinc apud tragicos rarissima ejus est intra parvum spatium repetitio.

δι' ἣν αὐτὸν ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι. λέγει γὰρ οὕτως ἐν
τῷ ψηφίσματι, » καὶ τὸν κήρυκα ἀναγορεύειν ἐν τῷ θεά-
τρῳ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὅτι στεφανοῖ αὐτὸν ὁ δῆμος
ὁ τῶν Ἀθηναίων ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας « καὶ
τὸ μέγιστον, » ὅτι διατελεῖ λέγων καὶ πράττων τὰ ἄριστα
τῷ δήμῳ.« ἁπλοῦς δὴ παντάπασιν ὁ μετὰ ταῦτα ἡμῖν 50
λόγος γίνεται, καὶ ὑμῖν ἀκούσασι κρῖναι εὐμαθής· δεῖ
γάρ δή που τὸν μὲν κατηγοροῦντα ἐμὲ τοῦθ' ὑμῖν ἐπι-
δεικνύναι, ὡς εἰσὶν οἱ κατὰ Δημοσθένους ἔπαινοι ψευ-
δεῖς καὶ ὡς οὔτ' ἤρξατο λέγειν τὰ βέλτιστα οὔτε νῦν δια-
τελεῖ πράττων τὰ συμφέροντα τῷ δήμῳ. κἂν τοῦτ' ἐπι-
δείξω, δικαίως δή που τὴν γραφὴν ἁλώσεται Κτησι-
φῶν· ἅπαντες γὰρ ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι μηδένα
ψευδῆ γράμματα ἐγγράφειν ἐν τοῖς δημοσίοις ψηφί-
σμασι. τῷ δ' ἀπολογουμένῳ τοὐναντίον τούτου δει-

50. ψευδῆ γράμματα ἐγγράφειν] *Γράμματα*, quod vulgo deerat, ex cunctis fere codd. accessit. Librarios conjugata expellere nota res est. *ψευδῆ γράμματα* sunt ea ipsa, quae in laudem Demosthenis scripsisse arguitur Ctesiphon.

49. *τὸ μέγιστον*] Hoc in ipso psephismate Ctesiphontis, quod legimus ap. Demosthen. *περὶ στεφ.* p. 243. non est, sed additum ab Aeschine, ut attentionem ad hoc maxime momentum moveat. Hic autem totus locus abunde docet, quousque animus odio et cupiditate abreptus progredi possit.

50. *ἁπλοῦς*] Scholiastes: *τριχῶς λέγεται τὸ ἁπλοῦν ἢ ἐπὶ τοῦ ἀπανουργήτου, ἢ ἐπὶ τοῦ ἐρήμου, ἢ ἐπὶ τοῦ συντόμου. ἐνταῦθα οὖν ἁπλοῦν λέγει τὸ σύντομον, ὥσπερ Εὐριπίδης* (Phoen. 472)

ἁπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ.

οἱ κατὰ Δημοσθένους ἔπαινοι] *Κατά* proprie motum ex superiore loco in inferiorem locum significat; hinc tropice vel de vituperiis vel de laudibus dicitur, quae quasi dejiciuntur in aliquem, et facile intelligitur, significationem malam esse frequentiorem. Interdum tamen etiam in ejusmodi locutionibus reperitur, in quibus aut omnino significat quod attinet ad, aut in favorem, honorem. §. 241. *ἄνδρας ἀγαθούς, — — ἐὰν τοὺς καθ' ἑαυτῶν ἐπαίνους λέγωσιν, οὐ φέρομεν.*

οὔτ' ἤρξατο — οὔτε διατελεῖ] Sic accipienda, quasi posuisset *οὐχ ὅτι διατελεῖ, ἀλλ' οὐδ' ἤρξατο.* Interdum illud membrum, quod primo *οὔτε* adhaeret, involvit, quum ipsum negetur, alterum ne fieri quidem posse.

ἁλώσεται] Pollux VIII. 75. *ἐπὶ τοῦ καταδικασθέντος ἥλω, ἑάλω, ἁλίσκεσθαι.* Cf. Valckenaer ad Herod. II. 174. Oppositum est *ἀποφεύγειν*, criminibus elabi.

κεῖόν ἐστιν· ὑμεῖς δ' ἡμῖν ἔσεσθε τῶν λόγων κριταί.
ἔχει δ' οὕτως.
51 Ἐγὼ τὸν μὲν βίον τὸν Δημοσθένους ἐξετάζειν μα-
κροτέρου λόγου ἔργον ἡγοῦμαι εἶναι. τί γὰρ δεῖ νῦν
ταῦτα λέγειν, ἢ τὰ περὶ τὴν τοῦ τραύματος γραφὴν αὐ-
τῷ συμβεβηκότα, ὅτ' ἐγράψατο εἰς Ἄρειον πάγον Δη-
μομέλη τὸν Παιανιέα, ἀνεψιὸν ὄντα ἑαυτῷ, καὶ τὴν τῆς
κεφαλῆς ἐπιτομήν ἢ τὰ περὶ τὴν Κηφισοδότου στρα-
τηγίαν καὶ τὸν τῶν νεῶν ἔκπλουν τὸν εἰς Ἑλλήσποντον,
52 ὅτε εἷς ὢν τῶν τριηράρχων Δημοσθένης καὶ περιάγων
τὸν στρατηγὸν ἐπὶ τῆς νεὼς καὶ συσσιτῶν καὶ συνθύων
καὶ συσπένδων, καὶ τούτων ἀξιωθεὶς διὰ τὸ πατρικὸς
αὐτῷ φίλος εἶναι, οὐκ ὤκνησεν ἀπ' εἰσαγγελίας αὐτοῦ
κρινομένου περὶ θανάτου κατήγορος γενέσθαι· καὶ ταῦ-
τα ἤδη τὰ περὶ Μειδίαν καὶ τοὺς κονδύλους, οὓς ἔλα-

51. *τὴν τοῦ τραύματος γραφὴν*] *Γραφὴ τραύματος* erat *ἐκ προνοίας*. Scilicet si quis eo consilio aliquem vulneraverat, ut eum interficeret, *γραφὴ τραύματος* locum habebat secundum Solonis legem, quam nobis servavit Demosth. *κατὰ Τιμοκρ.* p. 627. apud Areopagum. Alterum genus *τραύματος* est, *ἄν τις τύπτῃ τινὰ ἄρχων χειρῶν ἀδίκων*. Hic *αἰτίας δίκη* tenebatur: quae erat actio privata, cui lege multa non definita, tamen constituta erat, si quis scilicet injuriam prior intulerat, non vim vi repellebat. Haec *δίκη* agebatur *πρὸς τετταράκοντα* (magistratum sorte ductum, ad quem pertinebant caussae privatae, quarum multa decem minas non superabat). Hinc conjicere licet eos, qui casu et sine consilio aut temeritate aliquem vulneraverint, non esse multatos.

Κηφισοδότου] Scholiastes: *Κηφισόδοτος, πολιορκήσας Ἀλωπεκόννησον, εἰσαγγελθεὶς διὰ τὴν συνθήκην τὴν πρὸς Χαρίδημον γενομένην καὶ καταψηφισθεὶς πέντε ταλάντοις ἐζημιώθη*. Rem narrantem conferre poteris Demosth. *κατὰ Ἀριστοκρ.* p 675. s.

52. *περιάγων*] Scholiastes: *Δοκεῖ τοῦτο ὥσπερ τιμή τις εἶναι τριηράρχου ἐκείνου, οὗ ἂν ὁ στρατηγὸς ἐπιβῇ τῆς νεώς, καθὸ δοκεῖ τῶν ἄλλων τριηράρχων προκρίνειν τὴν ἐκείνου τριήρη ὡς καλῶς κατεσκευασμένην.*

ἀπ' εἰσαγγελίας] Sollemnis haec est formula. De *εἰσαγγελίᾳ* accuratissime exposuit Schoemann. de Com. L. II. c. 3. Interdum praepositio cum substantivo in unum vocabulum coaluit, optimi tamen codd. disjungunt. Infra §. 79. *φυγὰς ἀπ' εἰσαγγελίας γένηται.* §. 171. accessit ex bonis codd. *φυγὰς ἀπ' εἰσαγγελίας ἐκ τῆς πόλεως ἐγένετο.* Hic *εἰσαγγελία* spectabat perfidiam in populum commissam.

Μειδίαν] In hunc scripta Demosthenis oratio exstat, sed non habita. Inde quod non habita sit, factum esse putant viri docti, ut adumbratam eam, non perpolitam relinqueret orator.

βεν ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ χορηγὸς ὤν, καὶ ὡς ἀπέδοτο τριάκοντα μνῶν ἅμα τήν τε εἰς αὑτὸν ὕβριν καὶ τὴν τοῦ δήμου καταχειροτονίαν, ἣν ἐν Διονύσου κατεχειροτόνησε
Μειδίου. ταῦτα μὲν οὖν μοι δοκῶ καὶ τἆλλα τὰ τούτοις 53
ὅμοια ὑπερβήσεσθαι, οὐ προδιδοὺς ὑμᾶς, οὐδὲ τὸν ἀγῶνα καταχαριζόμενος, ἀλλ' ἐκεῖνο φοβούμενος, μή μοι παρ' ὑμῶν ἀπαντήσῃ τὸ δοκεῖν μὲν ἀληθῆ λέγειν, ἀρχαῖα δὲ καὶ λίαν ὁμολογούμενα. καίτοι, ὦ Κτησιφῶν, ὅτῳ τὰ μέγιστα τῶν αἰσχρῶν οὕτως ἐστὶ πιστὰ καὶ γνώριμα τοῖς ἀκούουσιν, ὥςτε τὸν κατήγορον μὴ δοκεῖν ψευδῆ λέγειν, ἀλλὰ παλαιὰ καὶ λίαν προωμολογημένα, πότερα αὐτὸν δεῖ χρυσῷ στεφάνῳ στεφανωθῆναι, ἢ ψέγεσθαι; καὶ σέ, τὸν ψευδῆ καὶ παράνομα τολμῶντα γράφειν, πότερα χρὴ καταφρονεῖν τῶν δικαστηρίων, ἢ δί-
κην τῇ πόλει δοῦναι; Περὶ δὲ τῶν δημοσίων ἀδικημά- 54

τριακοντα μνῶν] Conferendus de hac re Boeckh. über die Zeitverhältnisse der Demosthenischen Rede gegen den Midias in Dissertationibus Academiae Regiae Bor. 1818–1819., unde patebit hanc Aeschinis criminationem haud improbabilem esse. Quanquam enim contra leges erat componere caussam ad magistratum delatam, tamen id interdum fiebat nec poena compositioni constituta imponebatur. Midiae autem eo tempore potentia et opes tantae erant, ut metuendum esset Demostheni nondum auctoritate pollenti, ne caussa caderet. Hinc non alienus erat a lite componenda. Atticae vero levitati tantum concessit, ut triginta minas ab adversario acciperet, ne, re gratis omissa, omnium esset ludibrio. *Ἅμα* i. e. *ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν καιρόν*, quod animadvertit Suidas, hunc locum laudans s. v. *ἅμα*; eodem tempore.

κατεχειροτόνησε] Nempe *προβολήν*, querelam, Demosthenes ad populum detulerat, Midiam impium fuisse contra Deum ejusque sacra. A populo autem res demum tradebatur legitimo judicio, et *καταχειροτονία τοῦ δήμου* nonnisi eo valebat, ut actor, quamvis inops et humilis, populi praejudicio munitus cum certiore vincendi spe in judicio ageret. Accurate de hac re exposuit Schoemannus de Com. L. II. c. 5.

53. *τὸν ἀγῶνα καταχαριζόμενος*] *Καταχαρίζεσθαι* est prodere aliquid contra jus fasque in gratiam alicujus.

λίαν ὁμολογούμενα] Praesens indicat ea, quanquam antiqua, tamen etiamnum ut praesentia in memoria esse et ab omnibus concedi. Bene scholiastes: *οὕτω μεγάλα ἐστὶν, ὥςτε οὐδὲ ὁ χρόνος τὴν μνήμην αὐτῶν ἠδυνήθη ἀφελέσθαι.*

ὅτῳ τὰ μέγιστα τῶν αἰσχρῶν — πιστὰ] *Πιστός* de hominibus et de rebus, quae fidem merentur, dicitur. Sed pro dativo *ὅτῳ* exspectaveris *περὶ οὗ*. Adjectivo tamen explicativo *καὶ γνώριμα τοῖς ἀκούουσιν* res mitigatur: de quo turpissima fidem merentur et inveniunt.

των πειράσομαι σαφέστερον εἰπεῖν. καὶ γὰρ πυνθάνομαι
μέλλειν Δημοσθένην, ἐπειδὰν αὐτοῖς ὁ λόγος ἀποδοθῇ,
καταριθμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἄρα τῇ πόλει τέτταρες
ἤδη γεγένηνται καιροί, ἐν οἷς αὐτὸς πεπολίτευται. ὧν
ἕνα μὲν καὶ πάντων πρῶτον, ὡς ἔγωγε ἀκούω, καταλο-
γίζεται ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ἐν ᾧ πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ
Ἀμφιπόλεως ἐπολεμοῦμεν· τοῦτον δ' ἀφορίζεται τὸν
χρόνον τῇ γενομένῃ εἰρήνῃ καὶ συμμαχίᾳ, ἣν Φιλοκρά-
της ὁ Ἁγνούσιος ἔγραψε καὶ αὐτὸς οὗτος μετ' ἐκείνου,
55 ὡς ἐγὼ δείξω. δευτέραν δὲ καιρόν φησι γενέσθαι ὃν ἤγο-
μεν χρόνον τὴν εἰρήνην, δηλονότι μέχρι τῆς ἡμέρας
ἐκείνης, ἐν ᾗ καταλύσας τὴν ὑπάρχουσαν εἰρήνην τῇ
πόλει ὁ αὐτὸς οὗτος ῥήτωρ ἔγραψε τὸν πόλεμον· τρίτον
δὲ ὃν ἐπολεμοῦμεν χρόνον μέχρι τῆς ἀτυχίας τῆς ἐν Χαι-
ρωνείᾳ, τέταρτον δὲ τὸν νῦν παρόντα καιρόν. ταῦτα δὲ
καταριθμησάμενος, ὡς ἀκούω, μέλλει με παρακαλεῖν
καὶ ἐπερωτᾶν, ὁποίου τούτων τῶν τεττάρων αὐτοῦ και-
ρῶν κατηγορῶ καὶ πότε αὐτὸν οὐ τὰ βέλτιστά φημι
τῷ δήμῳ πεπολιτεῦσθαι· κἂν μὴ θέλω ἀποκρίνασθαι,
ἀλλ' ἐγκαλύπτωμαι καὶ ἀποδιδράσκω, ἐκκαλύψειν μέ
φησι προσελθὼν καὶ ἄξειν ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ ἀναγκάσειν

54. πάντων πρῶτον] Genitivus πάντων suspectus esse potest. Deest enim in sex codd. Duo autem habent πρῶτον ἁπάντων: quae diversitas suspicionem auget.

55. παρακαλεῖν] Hoc novem codices praebuerunt pro vulgato καλεῖν. Alterum commendat praeter codd. sequens ἐπερωτᾶν.

54. ἐν οἷς αὐτὸς πεπολίτευται] Αὐτός ludibrii caussa additum: ipse, homo scilicet unicus.

ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως] Ol. CV. 3.: quo anno Philippus Amphipolin vi expugnavit. Diodorus Sic. XVI. 8.

τῇ γενομένῃ εἰρήνῃ καὶ συμμαχίᾳ] Ol. CVIII. 2.

55. ὃν ἤγομεν χρόνον τὴν εἰρήνην] Per sex fere annos. Nam Ol. CX. 1. instabat bellum Philippi contra Athenienses.

τῆς ἀτυχίας τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ] Ol. CX. 3.

ἐγκαλύπτωμαι καὶ ἀποδιδράσκω] Ἐγκαλύπτεσθαι, faciem obtegere: quod variis de caussis fiebat. Hinc variae tropicae significationes. Qui v. c. in moerore et luctu erant, obtegebant faciem. Hinc tropica significatio moerore affici, dolere. Idem faciebant, quos alicujus facti pudebat. Hinc tropica significatio pudore affici, quae h. l. obtinet. Utrumque autem verbum ἐγκαλύπτωμαι καὶ ἀποδιδράσκω conjunctum per ἓν διὰ δυοῖν intelligendum est:

ἀποκρίνασθαι. ἵν' οὖν μηδ' οὗτος ἰσχυρίζηται, ὑμεῖς τε 56
προειδῆτε, ἐγώ τε ἀποκρίνωμαι· ἐναντίον σοι τῶν δικαστῶν, Δημόσθενες, καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ὅσοι δὴ ἔξωθεν περιεστᾶσι, καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὅσοις ἐπιμελὲς γέγονεν ὑπακούειν τῆσδε τῆς κρίσεως· ὁρῶ δὲ οὐκ ὀλίγους παρόντας, ἀλλ' ὅσους οὐδεὶς πώποτε μέμνηταί πρὸς ἀγῶνα δημόσιον παραγενομένους· ἀποκρίνομαι, ὅτι ἁπάντων τῶν τεττάρων καιρῶν κατηγορῶ σου, οὓς σὺ διαιρεῖς,
κἂν οἵ τε θεοὶ θέλωσι καὶ οἱ δικασταὶ ἐξ ἴσου ἡμῶν 57
ἀκούσωσι κἀγὼ δύνωμαι ἀπομνημονεῦσαι ἅ σοι σύνοιδα,

56. *Ἵν' οὖν μηδ' οὗτος ἰσχυρίζηται, ὑμεῖς τε προειδῆτε, ἐγώ τε ἀποκρίνωμαι, ἐναντίον σοι τῶν δικαστῶν — — — ἀποκρίνομαι, ὅτι — — κατηγορῶ σου*] Quum pro ἀποκρίνωμαι Mead., quocum consentit unus Bekkeri, habeat ἀποκρίνομαι, Taylor pro ἐγώ τε ἀποκρίνωμαι scribendum censet ἐγὼ δὴ ἀποκρίνομαι, quo omnis periodi vis et subtilitas enervatur. Mirum quidem videatur, quod in apodosi idem verbum recurrat ἀποκρίνεσθαι, quod est in protasi. Sed in eo ipso vis inest. Protasis constat ex tribus partibus bene institutis, quae consilium indicant Aeschinis. Prima pars adversarium spectat, secunda auditores, tertia ipsum loquentem. De prima aliquid negatur, de reliquis affirmatur, et apodosis affirmat de eo, cujus partes sunt primariae, de ipso loquente, et ita affirmat, ut affirmatio in admirationem rapiat omnes. Quibus superbit adversarius, et quae omnia in laudem suam esse cessura opinatur, haec omnia ejus malitiam et improbitatem demonstratura esse affirmat.

si pudore affectus aufugiam. Ad verbi ἐγκαλύπτεσθαι vim respiciens in sequentibus opposuit ἐκκαλύψειν.

56. ἰσχυρίζηται] Ἰσχυρίζεσθαι de pertinace dicitur, qui superbe et importune, non argumentorum pondere, sed sua unius auctoritate nixus, aliquid ita esse asseverat, ut ipse pronuntiet, et mendacia dicere eos, qui aliud quid affirment. Sic interpretanda sunt ea, quae habet Dukerus ad Thucyd. VII. 49.

ἔξωθεν] H. l. idem, quod Demosthenes ἔξωθεν κύκλῳ dicit, idque exprimit praepositio in verbo περιεστᾶσι. Duo codices habent ἔξω, ex correctione, opinor.

ὑπακούειν] Marklandus conjecit ἐπακούειν, quod, si varietas esset in manuscriptis, equidem praeferrem. Nam ex usu linguae ἐπακούειν est audire, audire diligenter et cum attentione, ὑπακούειν auscultare, de eo imprimis, qui clam et furtim aliquid comperire cupit, aut dicto audientem esse.

ὁρῶ δὲ οὐκ ὀλίγους παρόντας] Dicit hoc in ludibrium Demosthenis, qui, ut non coram civibus solum, sed etiam coram peregrinis coronam suam promulgari cupiat, sic jam frui possit voluptate, ut non solum cives, sed etiam exteri turpitudinem ejus cognoscant.

57. κἀγὼ δύνωμαι ἀπομνημονεῦσαι] Emphatice dictum tum δύνασθαι, tum ἀπομνημονεύειν:

μένου προςδοκῶ ἐπιδείξειν τοῖς δικασταῖς τῆς μὲν σωτηρίας τῇ πόλει τοὺς θεοὺς αἰτίους γεγενημένους καὶ τοὺς φιλανθρώπως καὶ μετρίως τοῖς τῆς πόλεως πράγμασι χρησαμένους, τῶν δὲ ἀτυχημάτων ἁπάντων Δημοσθένην αἴτιον γεγενημένον. καὶ χρήσομαι τῇ τοῦ λόγου τάξει ταύτῃ, ἣν τοῦτον πυνθάνομαι μέλλειν ποιεῖσθαι, λέξω δὲ πρῶτον περὶ τοῦ πρώτου καιροῦ καὶ δεύτερον περὶ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτον περὶ τοῦ ἐφεξῆς καὶ τέταρτον περὶ τῶν νῦν καθεστηκότων πραγμάτων. καὶ δὴ ἐπανάγω ἐμαυτὸν ἐπὶ τὴν εἰρήνην, ἣν σὺ καὶ Φιλοκράτης ἐγράψατε.

58 Ὑμῖν γὰρ ἐξεγένετ' ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν προτέραν ἐκείνην εἰρήνην ποιήσασθαι μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων, εἴ τινες ὑμᾶς εἴασαν περιμεῖναι τὰς πρεσβείας, ἃς ἦτε ἐκπεπομφότες κατ' ἐκεῖνον τὸν

si mihi contigerit, si vires meae suffecerint, accurate commemorare.

μετρίως τοῖς τῆς πόλεως πράγμασι χρησαμένους] Intelligit sobriam et humanam rerum civilium rationem, alienam a superbia et arrogantia. *Τὰ τῆς πόλεως πράγματα* et *χρῆσθαι* de omni rerum gerendarum ratione; qualis intelligenda sit, vel contextus docet, vel, ut hic, adjectum epitheton *φιλανθρώπως καὶ μετρίως*.

αἴτιον γεγενημένον] Taylor nihil auribus ingratius accidere ait, quam ejusmodi *ὁμοιοτέλευτα*. Ergo haec verba rescindenda concedit: quod nolim. Nam repetitur in oppositione, vel idem vocabulum vel synonyma locutio, ut vim habeat oratio. §. 168. *ἐὰν μὲν τοίνυν πρὸς τὴν εὐφημίαν αὐτοῦ τῶν λόγων ἀποβλέπητε, ἐξαπατηθήσεσθε –, ἐὰν δ' εἰς τὴν φύσιν καὶ ἀλήθειαν, οὐκ ἐξαπατηθήσεσθε*. Item non probo Reiskium, quod *κατὰ Τιμ.* §. 51. p. 46. meae edit. in verbis *ὁ γὰρ πρὸς ἕνα τοῦτο πράσσων ἐπὶ μισθῷ δὲ τὴν πρᾶξιν ποιούμενος* vocabula *τὴν πρᾶξιν ποιούμενος* delenda censet. Hujus generis locos in Cicerone multos temere tentavit Ernestius.

58. *μετὰ κοινοῦ συνεδρίου*] Intelligit conventum legatorum sociarum Graeciae civitatum, qui, si tempus suffecisset, Athenis congregati, communi omnium civitatum nomine pacem fecissent. §. 64. *ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἀλλ' ἰδίᾳ ποιήσησθε τὴν εἰρήνην*. Demosthenes ipse, hunc locum respiciens, dicit *μετὰ κοινοῦ συνεδρίου Ἑλλήνων*. p. 282.

περιμεῖναι τὰς] Reiskius ex conjectura dedit *περιμείναντας*: quo non opus. Nam *μετασχεῖν Ἑλληνικοῦ συνεδρίου* appositio est ad *παρακαλοῦντες ἐπὶ Φίλιππον* sc. *ὥστε μετασχ. Ἑ. σ.* Aeschines dicit Athenienses per legatos Graecas civitates contra Philippum sollicitasse, ut scilicet singulae participes essent consilii socialis, quod Athenis congregatum res Philippum spectantes

καιρὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα, παρακαλοῦντες ἐπὶ Φίλιππον
μετασχεῖν Ἑλληνικοῦ συνεδρίου, καὶ προϊόντος τοῦ χρό-
νου παρ' ἑκόντων τῶν Ἑλλήνων ἀπολαβεῖν τὴν ἡγεμο-
νίαν καὶ τούτων ἀπεστερήθητε διὰ Δημοσθένην καὶ
Φιλοκράτην καὶ τὰς τούτων δωροδοκίας, ἃς ἐδωροδό-
κησαν συστάντες ἐπὶ τὸ δημόσιον τὸ ὑμέτερον. εἰ δέ τι- 59
σιν ὑμῶν ἐξαίφνης ἀκούσασιν ἀπιστότερος προςπέπτω-
κεν ὁ τοιοῦτος λόγος, ἐκείνως τὴν ὑπόλοιπον ποιήσα-
σθε ἀκρόασιν, ὥςπερ ὅταν περὶ χρημάτων ἀνηλωμένων
διὰ πολλοῦ χρόνου καθεζώμεθα ἐπὶ τοὺς λογισμούς.
ἐρχόμεθα δή που ψευδεῖς οἴκοθεν ἐνίοτε δόξας ἔχοντες
κατὰ τῶν λογισμῶν· ἀλλ' ὅμως ἐπειδὰν ὁ λογισμὸς συγ-
κεφαλαιωθῇ, οὐδεὶς ὑμῶν ἐστιν οὕτω δύςκολος τὴν

59. *οὐδεὶς ὑμῶν ἐστιν οὕτω δύςκολος*] Revocavi lectionem omnium codicum *ὑμῶν*. Inde ab H. Stephano editur *ἡμῶν*: quae persona quidem in hac enuntiatione dominatur. Sed frequentes sunt apud oratores subitae personarum mutationes. Wolfius in Leptin. p. 365., »in antiqua oratione, inquit, oculus, manus, digitus vice interpretis funguntur, qui, quae dura legentibus videri possunt, ea auditoribus facillima praestat ac plena nativae elegantiae.« Hic autem Aeschines aliquid affert, quod ipsum facturum esse sponte patet. Hinc fortis est inexspectata orationis ad auditores conversio.

communi omnium nomine administraret. *Καὶ — ἀπολαβεῖν* jungendum cum *ποιήσασθαι*, ut pendeat ex *ἐξεγένετο ἄν*. Similiter Demosthen. *περὶ στεφ.* p. 265. *δοκεῖ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ στεφανῶσαι τὸν Ναυσικλέα* — — — — multis enuntiationibus interjectis, *καὶ ἀναγορεῦσαι τὸν στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ.*

59. *εἰ δέ τισιν*] Victorius margini Ven. adscripsit *προδιόρθωσις σχῆμα*. Aquila Romanus §. 1. prodiorthosis, inquit, praecedens correctio. Haec figura, ubi aliquid necessarium dictu et insuave audientibus aut odiosum nobis dicturi sumus, praemunit. Alii technici hanc figuram *προθεραπείαν* nominarunt, praeviam expositionem, qua iis, quae sequuntur, fidem aut veniam conciliamus: alii etiam *προμάλαξιν*, quemadmodum Quintilianus L. IV. 3, 10. de fomentis, quibus aspera praemolliamus, locutus est. Ad sequens *ὥςπερ* adscribit *παραβολή*, quae dicitur collatio, *διότι τοῖς λεγομένοις παραβάλλει, τουτέστι, συγκρίνει καὶ παρατίθησι πρᾶγμά τι γνώριμον εἰωθὸς ἀεὶ γίνεσθαι.*

ἐπὶ τοὺς λογισμούς] Victorius: *ἐπὶ τὸ ἀπαιτῆσαι λόγους τῶν ἀναλωθέντων χρημάτων.*

ἐπειδὰν ὁ λογισμὸς συγκεφαλαιωθῇ] *συγκεφαλαιοῦν* rem summatim et capitulatim complecti, ut in reddenda ratione nonnisi capita recenseri solent. Victorius adscripsit *ἀντὶ πλήρης ἀποδειχθῇ*. — Ceterum callide homines, qui melius de Demosthene existimabant, a benigno favore sub specie aequitatis abducit, pietatemque demi-

φύσιν, ὅςτις οὐκ ἀπέρχεται τοῦθ᾽ ὁμολογήσας καὶ ἐπι-
νεύσας ἀληθὲς εἶναι, ὅ τι ἂν αὐτὸς ὁ λογισμὸς αἱρῇ.
60 οὕτω καὶ νῦν τὴν ἀκρόασιν ποιήσασθε. εἴ τινες ὑμῶν
ἐκ τῶν ἔμπροσθεν χρόνων ἥκουσιν οἴκοθεν τοιαύτην
ἔχοντες τὴν δόξαν, ὡς ἄρα ὁ Δημοσθένης οὐδὲν πώποτε
εἴρηκεν ὑπὲρ Φιλίππου συστὰς μετὰ Φιλοκράτους, —
ὅςτις οὕτω διάκειται, μήτ᾽ ἀπογνώτω μηδὲν μήτε κατα-
γνώτω, πρὶν ἀκούσῃ· οὐ γὰρ δίκαιον. ἀλλ᾽ ἐὰν ἐμοῦ διὰ
βραχέων ἀκούσητε ὑπομιμνήσκοντος τοὺς καιροὺς καὶ
τὸ ψήφισμα παρεχομένου, ὃ μετὰ Φιλοκράτους ἔγραψε
Δημοσθένης, ἐὰν αὐτὸς ὁ τῆς ἀληθείας λογισμὸς ἐγκα-
ταλαμβάνῃ τὸν Δημοσθένην πλείω μὲν γεγραφότα ψη-
φίσματα Φιλοκράτους περὶ τῆς ἐξ ἀρχῆς εἰρήνης καὶ
61 συμμαχίας, καθ᾽ ὑπερβολὴν δὲ αἰσχύνης κεκολακευκότα
Φίλιππον καὶ τοὺς παρ᾽ ἐκείνου πρέσβεις οὐκ ἀναμεί-
ναντα, αἴτιον δὲ γεγονότα τῷ δήμῳ τοῦ μὴ μετὰ κοινοῦ

nuit, quam isti Demostheni deberi fortasse arbitrabantur.

ὅτι ἂν αὐτὸς ὁ λογισμὸς αἱρῇ] Αἱρεῖν ostendere verum esse, quod Latini dicunt evincere. Horatius Serm. II. 8, 250.

puerilius his ratio
esse evincet amare.

60. μήτ᾽ ἀπογνώτω μηδὲν] Μηδέν adverbialiter positum est, nonnisi ad augendam vim negativam enuntiationis. Hinc non est cur Reiskium sequaris, suadentem μηδενός. Judicandi verba, quae cum ἀπό composita sunt, significationem habent absolvendi, quae cum κατά, condemnandi. Cf. Pollux VIII. 9.

πρὶν ἀκούσῃ] Porsonus ad Med. v. 222. monet saepe πρίν jungere tragicos cum subjunctivo sine ἄν, quod in sermone familiari semper requiratur. Elmslejus et Hermannus ad eundem locum rem subtilius tractantes, non tetigerunt tamen eam quaestionem, num apud prosae scriptores ἄν omitti possit. Si usum spectaveris, vix certos locos inveneris, in quibus aut ἄν ab omnibus codd. absit, aut subjunctivus ab omnibus libris teneatur. Nonnulli tamen sunt certi. Reisigius Conj. in Aristophanem L. I. p. 66. monet hanc locutionem μὴ δικάσῃς πρὶν ἂν ἀκούσῃς quasi in proverbium abiisse, nec usquam ad πρίν deesse ἄν; id ergo etiam hic addendum: cui equidem assentior.

61. καὶ τοὺς παρ᾽ ἐκείνου πρέσβεις οὐκ ἀναμείναντα] si lectio sana est, respicit Aeschines ad id, quod §. 62. ss. uberius exponitur, Demosthenem non exspectasse, quoad venerint legati a Philippo ultro missi, sed curasse, qui invitarent, ut mitteret. Suspicionem tamen movere potest varietas lectionis. Παρ᾽ ἐκείνου deest in tribus codd., et vocabula οὐκ ἀναμείναντα, quae Wolfius omittebat, iidem codd. post καί ponunt, Bekkerus uncis inclusit.

συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην, ἔκδοτον δὲ Φιλίππῳ πεποιηκότα Κερσοβλέπτην τὸν Θρᾴκης βασιλέα, ἄνδρα φίλον καὶ σύμμαχον τῇ πόλει, ἐὰν ταῦθ' ὑμῖν σαφῶς ἐπιδείξω, δεήσομαι ὑμῶν μετρίαν δέησιν· ἐπινεύσατέ μοι πρὸς θεῶν τὸν πρῶτον τῶν τεττάρων καιρῶν μὴ καλῶς αὐτὸν πεπολιτεῦσθαι. λέξω δὲ ὅθεν μάλιστα παρακολουθήσετε.

Ἔγραψε Φιλοκράτης ἐξεῖναι Φιλίππῳ δεῦρο κή- 62
ρυκα καὶ πρέσβεις πέμπειν περὶ εἰρήνης καὶ συμμαχίας·
τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγράφη παρανόμων. ἧκον οἱ τῆς κρί-
σεως χρόνοι· κατηγόρει μὲν Λυκῖνος ὁ γραψάμενος,
ἀπελογεῖτο δὲ Φιλοκράτης, συναπελογεῖτο δὲ καὶ Δη-
μοσθένης· ἀπέφυγε Φιλοκράτης. μετὰ ταῦτα ἐπῄει ὁ
χρόνος, Θεμιστοκλῆς ἄρχων· ἐνταῦθ' εἰσέρχεται βου-
λευτὴς εἰς τὸ βουλευτήριον Δημοσθένης, οὔτε λαχὼν
οὔτ' ἐπιλαχών, ἀλλ' ἐκ παρασκευῆς πριάμενος, ἵν' εἰς
ὑποδοχὴν ἅπαντα καὶ λέγοι καὶ πράττοι Φιλοκράτει, ὡς
αὐτὸ ἔδειξε τὸ ἔργον. νικᾷ γὰρ ἕτερον ψήφισμα Φιλο- 63
κράτης, ἐν ᾧ κελεύει ἑλέσθαι δέκα πρέσβεις, οἵτινες
ἀφικόμενοι πρὸς Φίλιππον ἀξιώσουσιν αὐτὸν δεῦρο
πρέσβεις αὐτοκράτορας πέμπειν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. τού-
των εἷς ἦν Δημοσθένης. κἀκεῖθεν ἐπανήκων ἐπαινέτης

62. *Θεμιστοκλῆς ἄρχων*] Ol. CVIII. 2.

οὔτε λαχὼν οὔτ' ἐπιλαχών] Harpocration s. v. *ἐπιλαχών*: — — *ἔοικε τὸ γιγνόμενον τοιοῦτον εἶναι· ἐκληροῦντο οἱ βουλεύειν ἢ ἄρχειν ἐφιέμενοι· ἔπειτα ἑκάστῳ τῶν λαχόντων ἕτερος ἐπελάγχανεν, ἵν', ἐὰν ὁ πρῶτος λαχὼν ἀποδοκιμασθῇ, ἢ τελευτήσῃ, ἀντ' ἐκείνου γένηται βουλευτὴς ἢ ἄρχων ὁ ἐπιλαχὼν αὐτῷ.* Quod sequitur, *ἐκ παρασκευῆς πριάμενος*, videtur id spectare, quod fraude et pecunia sibi *πινάκιον*, tabellam, comparaverit, quae dabatur ei, cui sors senatoria ceciderat.

ἵν' εἰς ὑποδοχὴν ἅπαντα καὶ λέγοι καὶ πράττοι Φιλοκράτει] *Ὑποδέχεσθαι* et inde derivata significationem tropicam opitulandi habent, quum saepe de hospitio et receptione dicantur eorum, quibus opus sit auxilio. Apud recentiores hic usus imprimis frequens est.

63. *νικᾷ γὰρ ἕτερον ψήφισμα Φιλοκράτης*] *Νικᾶν*, ut vincere apud Latinos, proprium est de eo, qui pertulit rogationem. Cf. Schoem. de Comitt. p. 129. Ernesti Cl. Cic. s. v. vincere. Ut autem is, qui rogationem perfert, dicitur *νικᾶν*, sic etiam *γνώμη*. §. 72. *καὶ τέλος ταῦτ' ἐνίκα*, ubi *ταῦτα* est nominativus. Demosthenes Phil. I. fin. *νικῴη δ' ὅ τι πᾶσιν ὑμῖν μέλλει συνοίσειν.*

ἣν τῆς εἰρήνης, καὶ ταῦτα τοῖς ἄλλοις πρέσβεσιν ἀπήγ-
γειλε, καὶ μόνος τῶν βουλευτῶν ἔγραφε σπείσασθαι τῷ
κήρυκι τῷ ἀπὸ τοῦ Φιλίππου καὶ τοῖς πρέσβεσιν, ἀκό-
λουθα γράφων Φιλοκράτει· ὁ μέν γε τὴν ἐξουσίαν ἔδωκε
τοῦ δεῦρο κήρυκα καὶ πρέσβεις πέμπεσθαι, ὁ δὲ τῇ
64 πρεσβείᾳ σπένδεται. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἤδη σφόδρα μοι
τὸν νοῦν προσέχετε. ἐπράττετο γὰρ οὐ πρὸς τοὺς ἄλλους
πρέσβεις τοὺς πολλὰ συκοφαντηθέντας ὕστερον ἐκ με-
ταβολῆς ὑπὸ Δημοσθένους, ἀλλὰ πρὸς Φιλοκράτην καὶ
Δημοσθένην, εἰκότως, τοὺς ἅμα μὲν πρεσβεύοντας,
ἅμα δὲ τὰ ψηφίσματα γράφοντας, πρῶτον μὲν ὅπως μὴ
περιμείνητε τοὺς πρέσβεις, οὓς ἦτε ἐκπεπομφότες, πα-
ρακαλοῦντες ἐπὶ Φίλιππον, ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλ-
65 λήνων, ἀλλ᾽ ἰδίᾳ ποιήσησθε τὴν εἰρήνην· δεύτερον
δ᾽ ὅπως μὴ μόνον τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν
εἶναι ψηφιεῖσθε πρὸς Φίλιππον, ἵν᾽, εἴ τινες προσέχοιεν
τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, εἰς τὴν ἐσχάτην ἐμπέσοιεν ἀθυ-
μίαν, ὁρῶντες ὑμᾶς αὐτοὺς μὲν παρακαλοῦντας ἐπὶ τὸν
πόλεμον, οἴκοι δὲ μὴ μόνον εἰρήνην, ἀλλὰ καὶ συμμα-
χίαν ἐψηφισμένους ποιεῖσθαι· τρίτον δὲ ὅπως Κερσο-
βλέπτης ὁ Θρᾴκης βασιλεὺς μὴ ἔσται ἔνορκος, μηδὲ
μετέσται τῆς συμμαχίας καὶ τῆς εἰρήνης αὐτῷ. παρηγ-

τῷ ἀπὸ τοῦ Φιλίππου] Quum Ald. haberet ὑπό, Wolfius scripsit παρά, idemque restituit Valckenaer Annott. Critt. in LL. N. T. p. 352., locutionis plura exempla afferens. Sed propior codicum scripturae est lectio Bekkeri ἀπό. Cf. Bast ad Gregor. Cor. p. 794. Et ἀπό, ut παρά, elliptice usurpatur, originem denotans, unde quid proficiscatur. Cf. Matthiae Gr. Gr. p. 837.

64. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἤδη σφόδρα μοι τὸν νοῦν προσέχετε] Lenis est anacoluthia. Aeschines enuntiationem inchoans videtur verbum ponere voluisse, quod accusativum regit; tum vero synonymum posuit προσέχετε τὸν νοῦν, cujus constructio dativum flagitaret. Vulgo ejusmodi accusativos vocant absolutos et interpretantur quod attinet ad.

ὅπως μὴ περιμείνητε] Opinor hic aoristum conjunctivi positum esse, non futurum indicativi, quod adversarii maxime metuebant, ne Athenienses legatorum reditum exspectarent.

παρακαλοῦντες] Participium refertur ad subjectum, ad Athenienses, non ad objectum, ad πρέσβεις, ut §. 58. et paulo post ὁρῶντες ὑμᾶς αὐτοὺς παρακαλοῦντας ἐπὶ τὸν πόλεμον.

ποιήσησθε] Conjunctivo significatur rem fieri conditione aliqua interposita.

μέλλετο δ' ἤδη ἐπ' αὐτὸν στρατεία. καὶ ταῦθ' ὁ μὲν ἐξω- 66
νούμενος οὐκ ἠδίκει, πρὸ γὰρ τῶν ὅρκων καὶ τῶν συν-
θηκῶν ἀνεμέσητον ἦν αὐτῷ πράττειν τὰ συμφέροντα, οἱ
δ' ἀποδόμενοι καὶ καταχοινωνήσαντες τὰ τῆς πόλεως
ἰσχυρὰ μεγάλης ὀργῆς ἦσαν ἄξιοι. ὁ γὰρ μισαλέξανδρος
νυνὶ φάσκων εἶναι καὶ τότε μισοφίλιππος Δημοσθένης,
ὁ τὴν ξενίαν ἐμοὶ προφέρων τὴν Ἀλεξάνδρου, γράφει
ψήφισμα, τοὺς καιροὺς τῆς πόλεως ὑφαιρούμενος, ἐκ- 67
κλησίαν ποιεῖν τοὺς πρυτάνεις τῇ ὀγδόῃ ἱσταμένου τοῦ
Ἐλαφηβολιῶνος μηνός, ὅτ' ἦν τῷ Ἀσκληπιῷ ἡ θυσία
καὶ ὁ προαγών, ἐν τῇ ἱερᾷ ἡμέρᾳ, ὃ πρότερον οὐδεὶς
μέμνηται γενόμενον, τίνα πρόφασιν ποιησάμενος; ἵνα,
φησίν, ἐὰν ἤδη παρῶσιν οἱ Φιλίππου πρέσβεις, βου-
λεύσηται ὁ δῆμος ὡς τάχιστα περὶ τῶν πρὸς Φίλιππον,
τοῖς οὔπω παροῦσι πρέσβεσι προκαταλαμβάνων τὴν ἐκ-
κλησίαν καὶ τοὺς χρόνους ὑμῶν ὑποτεμνόμενος καὶ τὸ
πρᾶγμα κατασπεύδων, ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλή-
νων, ἐπανελθόντων τῶν ὑμετέρων πρέσβεων, ἀλλὰ μό-

66. ὁ μὲν ἐξωνούμενος οὐκ ἠδίκει] His ostendit cautum saltem fuisse Philippum, qui prae se ferre possit, rebus adhuc integris se consuluisse Demosthenem et Philocratem; quum vero hos rerum suarum studiosissimos esse perspexerit, suis ipsum commodis non adversatum esse eorumque studia ut par erat honorasse. Sic unam eamque infamem culpam haerere in Demosthene et Philippo.

καταχοινωνήσαντες] Thomas M. οὐ μόνον κοινωνῶ σοι τοῦ δεῖνος ἀντὶ τοῦ συμμετέχω σοι, ἀλλὰ καὶ κοινωνῶ σοι ὧν ἔχω ἀντὶ τοῦ μεταδίδωμι. Πλάτων ἐν δευτέρῳ τῶν πολιτειῶν· τετραπλάσιον χρόνον τε καὶ πόνον ἀναλίσκειν ἐπὶ σίτου παρασκευῇ καὶ ἄλλοις κοινωνεῖν. καὶ πάλιν ἐν τῷ αὐτῷ· καὶ μὴ ἄλλοις κοινωνοῦντα πράγματα ἔχειν. Locus est L. II. p. 369. e. 370. a. Hinc patet contra codices nihil mutandum esse, quum praesertim etiam in oratoribus activa significatio interdum locum habeat. Demosth. κατὰ Ἀριστογ. p. 789. μετὰ ταῦτα ψηφίζονται ταυτὶ οἱ ἐν τῷ οἰκήματι, μηδένα μηδενὸς τούτῳ κοινωνεῖν μηδὲ λαμβάνειν.

67. ὅτ' ἦν τῷ Ἀσκληπιῷ ἡ θυσία] Nempe diebus festis patriae leges moresque majorum non concedebant populum in concionem vocari. Ex hoc autem uno loco novimus festum in honorem Aesculapii octavo Elaphebolionis die actum esse idque primus inter Atheniensium festa retulit Corsini Fast. Att. Dissert. XIII. 19. Si ex Asclepiaeis celebratissimis, quae Epidauri agebantur, conjicere licet, res primaria erant ἀγῶνες μουσικῆς, et ad hos referendus qui hic memoratur προαγών.

ἐπανελθόντων τῶν ὑμετέρων πρέσβεων] Abfuisse legati ad

68 νοι ποιήσησθε τὴν εἰρήνην. μετὰ δὲ ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἧκον οἱ Φιλίππου πρέσβεις· οἱ δὲ ὑμέτεροι ἀπεδήμουν παρακαλοῦντες τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ Φίλιππον· ἐνταῦθ᾽ ἕτερον ψήφισμα νικᾷ Δημοσθένης, ἐν ᾧ γράφει μὴ μόνον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, ἀλλὰ καὶ συμμαχίας ὑμᾶς βουλεύσασθαι, μὴ περιμείναντας τοὺς πρέσβεις τοὺς ὑμετέρους, ἀλλ᾽ εὐθὺς μετὰ τὰ Διονύσια τὰ ἐν ἄστει, τῇ ὀγδόῃ καὶ ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα. ὅτι δ᾽ ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν ψηφισμάτων.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

69 Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, παρεληλύθει τὰ Διονύσια, ἐγίγνοντο δὲ αἱ ἐκκλησίαι, ἐν δὲ τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν ἀνεγνώσθη δόγμα κοινὸν τῶν συμμάχων, οὗ

69. *δόγμα κοινὸν τῶν συμμάχων*] Post *δόγμα* vulgo adduntur *τῇ ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα*: quae jam Taylor in margine ad explicationem *τῇ*

Graecos contra Philippum invitandos missi dicuntur, et ita quidem, quasi etiam tum omnes abfuerint. Demosthen. autem de Coron. p. 233. *οὔτε γάρ*, inquit, *ἦν πρεσβεία πρὸς οὐδένας ἀπεσταλμένη τότε τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ πάλαι πάντες ἦσαν ἐξεληλεγμένοι, οὔθ᾽ οὗτος ὑγιὲς περὶ τούτων εἴρηκεν οὐδέν* — quae utraque gravius quam verius dicta esse arguit repugnantia, facile concilianda, si memineris paulo ante (Ol. CVIII. 1.) invitatos ab Atheniensibus esse Arcades aliosque Graecos Olynthi excidio exacerbatos (Diod. Sic. XVI. 54. Demosth. p. 438. 19. cf. 439. 4.), quorum alii jam accesserant ad illud sociorum Atheniensium collegium (cf. supra §. 58.), alii autem, quorum vel refrixerant studia, vel nunquam illis faverant, etiam tunc ab eorum legatis adibantur. Cf. Weiske de hyperb. II. p. 40 et 49.

μετὰ τὰ Διονύσια τὰ ἐν ἄστει] Ex hoc loco patet haec magna Dionysia mensis Elaphebolionis post diem octavum et ante decimum octavum celebrata esse; quo die et quamdiu, incertum. Dodwellus Diss. VI. 18. ad duodecimum hujus mensis diem ea revocanda esse judicat. Egit de hoc festo Corsini Fast. Att. Diss. XIII. 37. P. I. p. 325 sqq., nuper Boeckh. in commentatione de Lenaeis (Abhandl. der Acad. der Wissensch. in Berlin. J. 1817.), et Buttmannus in Exc. I. ad Demosth. Mid.

§. 69. *ἐπειδὴ τοίνυν — παρεληλύθει — ἐγίνοντο δὲ — ἐν δὲ* cet.] Oratio est *ἀναπόδοτος*. Protasis incipit ab *ἐπειδή*, tum sequuntur alia membra adjecta protasi et tandem orator constructionem deserit, et sententia, quae apodoseos forma addenda erat, enuntiatione exprimitur recta et suae potestatis. §. 71. Hujusmodi anapodota, praesertim in periodis, quae ab *ἐπειδή* incipiunt, apud Graecos scriptores frequentia sunt. Aeschines *περὶ παραπρ.* §. 22. p. 149. meae ed. *ἐπειδὴ δὲ εἰσεκλήθημεν* —, ubi vide notas. Demosthenes *περὶ στεφ.* p. 269.

τὰ κεφάλαια διὰ βραχέων ἐγὼ προερῶ· πρῶτον μὲν γὰρ ἔγραψαν ὑπὲρ εἰρήνης ὑμᾶς μόνον βουλεύσασθαι, τὸ δὲ τῆς συμμαχίας ὄνομα ὑπερέβησαν, οὐκ ἐπιλελησμένοι, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρήνην ἀναγκαιοτέραν ἢ καλλίω ὑπολαμβάνοντες εἶναι· ἔπειτα ἀπήντησαν ὀρθῶς ἰασόμενοι τὸ Δημοσθένους δωροδόκημα, καὶ προσέγραψαν ἐν τῷ δόγματι ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ τῶν Ἑλλήνων ἐν τρισὶ μησὶν εἰς τὴν αὐτὴν στήλην ἀναγεγράφθαι μετ' Ἀθηναίων καὶ μετέχειν τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν, δύο μέγιστα προκαταλαμβάνοντες, πρῶτον μὲν τὸν χρόνον τὸν τῆς τριμήνου ταῖς τῶν Ἑλλήνων πρεσβείαις ἱκανὸν γενέσθαι παρασκευάζοντες, ἔπειτα τὴν τῶν Ἑλλήνων εὔνοιαν τῇ πόλει μετὰ κοινοῦ συνεδρίου κτώμενοι, ἵν', εἰ παραβαί-

προτέρᾳ adscripta fuisse recte judicavit. Hoc etiam inde fit probabile, quod in tribus codd. eadem vocabula addita sunt ante δόγμα. Hinc Bekkerum secutus sum, qui in editione Halensi haec vocabula ejecit, quanquam in altera uncis tantum ea incluserit. – Quod autem Taylor etiam τῶν ἐκκλησιῶν ejiciendum censet, id quidem non probo, quum nec in verbis sit quod damnetur, nec manuscripti quicquam varient.

70. δύο μέγιστα] Quod habent quattuor codices δύο τὰ μέγιστα, et numerosius est et significantius: duo illa gravissima.

§. 126. ἐπειδὴ τοίνυν – – δέδεικται. p. 289. §. 181. ἐπειδὴ Φίλιππος – παραβαίνων φαίνεται.

ὑπὲρ εἰρήνης ὑμᾶς μόνον βουλεύσασθαι] Vocabulum μόνον non erat in sociorum psephismate, sed scribebant εἰρήνην simpliciter. Hoc jam ita interpretatur Aeschines, intelligendum fuisse addita particula μόνον, eamque particulam explicat dein tota enuntiatione τὸ δὲ τῆς συμμαχίας ὄνομα ὑπερέβησαν. Videtur autem sociorum psephisma ejusmodi verbis conceptum fuisse, quae variam admittebant interpretationem; quemadmodum facere solent homines, qui angustiis pressi quid faciant nesciunt et tamen videri volunt se aliquid fecisse.

ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρήνην ἀναγκαιοτέραν ἢ καλλίω ὑπολαμβάνοντες εἶναι] Sensus est: ipsam etiam pacem, nedum συμμαχίαν, necessariam magis quam pulcram esse opinantes, unde patet καί minime otiosum esse. De duplice comparativo vide Matthiae Gr. Gr. §. 456.

70. στήλην] Suidas: στήλη ἢ λίθος ἢ χαλκὸς ἐπιμήκης, τετραγώνῳ σχήματι ἱδρυμένος. Quicquid publicae memoriae mandari volebant, ejusmodi columnis inscribebatur. Cujus rei varia exempla habet Suidas.

τῆς τριμήνου] Graeci adjectiva composita ex vocabulo numerali et μήν absolute ponunt et quidem addito articulo modo feminini generis modo masculini. Temporis notionem suppressam esse non dubium. Ad articulum femininum supplere solent περίοδος, ad masculinum χρόνος.

μετὰ κοινοῦ συνεδρίου] Per communem sociorum senatum,

νοιντο αἱ συνθῆκαι, μὴ μόνοι μηδ' ἀπαράσκευοι πολεμήσαιμεν, ἃ νῦν ἡμῖν παθεῖν συνέβη διὰ Δημοσθένην. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτοῦ τοῦ δόγματος ἀκούσαντες μαθήσεσθε.

ΔΟΓΜΑ ΣΥΜΜΑΧΩΝ.

71 Τούτῳ τῷ δόγματι συνειπεῖν ὁμολογῶ, καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν δημηγοροῦντες· καὶ ὁ δῆμος ἀπῆλθε τοιαύτην τινὰ δόξαν εἰληφώς, ὡς ἔσται μὲν ἡ εἰρήνη, περὶ δὲ συμμαχίας οὐκ ἄμεινον εἴη διὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων παράκλησιν βουλεύσασθαι, ἔσται δὲ κοινῇ μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων. νὺξ ἐν μέσῳ, καὶ παρῆμεν τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. ἐνταῦθα δὴ προκαταλαμβάνων Δημοσθένης τὸ βῆμα, οὐδενὶ τῶν ἄλλων παραλιπὼν λόγον, οὐδὲν ὄφελος ἔφη τῶν χθὲς εἰρημένων εἶναι λόγων, εἰ ταῦθ' οἱ Φιλίππου μὴ συμπεισθήσονται πρέσβεις, οὐδὲ γιγνώσκειν ἔφη τὴν εἰρή-
72 νην, ἀπουσης συμμαχίας. οὐ γὰρ ἔφη δεῖν, καὶ γὰρ τὸ ῥῆμα μέμνημαι ὡς εἶπε, διὰ τὴν ἀηδίαν τοῦ λέγοντος

71. εἰ ταῦθ'] Quum editio Ald. haberet ἐνταῦθ', quod est in duobus Bekkeri codicibus, Wolfius inde fecit ἐὰν ταῦθ', quod a nullo libro oblatum probari vix potest (vide tamen Rostium ad Lysiae orationem δήμ. καταλ. ἀπολ. §. 4. supra p. 172.). Quod autem H. Stephanus dederat εἰ ταῦθ', id est in omnibus Bekkeri praeter duos.

qui ex legatis, quos denuo novis mandatis instructos convenire oportebat, constaret.

71. καὶ πάντες οἱ cet.] Notanda constructio, quae talis est, ut ex antecedente infinitivo συνειπεῖν assumendus sit indicativus συνεῖπον.

οὐκ ἄμεινον εἴη – βουλεύσασθαι] Negatio, quae infinitivi notionem spectat, addita est enuntiationi, unde infinitivus pendet. Alii fortasse dicent comparativum positum esse pro positivo. Cf. Hermann. ad Viger. p. 719., ubi tamen imprimis Reisii verba attendenda sunt.

καὶ παρῆμεν τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν] Miror hic interpretum neminem haesisse in constructione saepe a viris doctis tentata. κατὰ Τιμ. §. 64. p. 54. meae ed. quum legatur ὡς δὲ παρῆν ἐπὶ τὸ βῆμα ὁ Ἡγήσανδρος, Reiskius primus de suo παρῄει dedit pro παρῆν, quumque id tres codices offerrent, eum Bekkerus secutus est. Sed recte constructionem defendit Fr. Jacobsius ad Achillem Tatium p. 580. In constructione παρεῖναι εἰς vel ἐπί c. acc. inest conjunctio duarum notionum. In praepositione inest motus ipse ad locum, in verbo id, ut sis in loco, ut eo perveneris. cf. etiam Seidler ad Eurip. El. v. 1275.

72. διὰ τὴν ἀηδίαν τοῦ λέγοντος] Plutarchus Demosth. p. 847. E. c. 4. fin. ὁ δ' Ἀργὰς (καὶ

ἅμα καὶ τοῦ ὀνόματος, ἀποῤῥῆξαι τῆς εἰρήνης τὴν συμ-
μαχίαν, οὐδὲ τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀναμένειν μελλήματα,
ἀλλ' ἢ πολεμεῖν αὐτούς, ἢ τὴν εἰρήνην ἰδίᾳ ποιεῖσθαι,
καὶ τελευτῶν ἐπὶ τὸ βῆμα παρακαλέσας Ἀντίπατρον ἐρώ-
τημά τι ἠρώτα, προειπὼν μὲν ἃ ἐρήσεται, προδιδάξας
δὲ ἃ χρὴ κατὰ τῆς πόλεως ἀποκρίνασθαι. καὶ τέλος
ταῦτ' ἐνίκα, τῷ μὲν λόγῳ προβιασαμένου Δημοσθένους,
τὸ δὲ ψήφισμα γράψαντος Φιλοκράτους. ὃ δὲ ἦν ὑπό- 73
λοιπον αὐτοῖς, Κερσοβλέπτην καὶ τὸν ἐπὶ Θρᾴκης τό-
πον ἔκδοτον ποιῆσαι, καὶ τοῦτ' ἔπραξαν ἕκτῃ φθίνοντος
τοῦ Ἐλαφηβολιῶνος μηνός, πρὶν ἐπὶ τὴν ὑστέραν ἀπαί-
ρειν πρεσβείαν τὴν ἐπὶ τοὺς ὅρκους Δημοσθένην· ὁ γὰρ
μισαλέξανδρος καὶ μισοφίλιππος ὑμῖν οὑτοσὶ ῥήτωρ δὶς
ἐπρέσβευσεν εἰς Μακεδονίαν, ἐξὸν μηδὲ ἅπαξ, ὁ νυνὶ
κελεύων τῶν Μακεδόνων καταπτύειν. εἰς δὲ τὴν ἐκκλη-
σίαν, τὴν τῇ ἕκτῃ λέγω, καθεζόμενος βουλευτὴς ὢν ἐκ
παρασκευῆς, ἔκδοτον Κερσοβλέπτην μετὰ Φιλοκράτους
ἐποίησε. λανθάνει γὰρ ὁ μὲν Φιλοκράτης ἐν ψηφίσματι 74

72. *παρακαλέσας*] Ita habent plurimi et optimi codd., quod mutaverat Reiskius ex Mead., quocum faciunt quattuor Bekkeri codices unius familiae, in *καλέσας* simplex. §. 82. *ἄσμενοι παρεκάλουν ἐπὶ τὸ βῆμα. περὶ παραπρ.* fin. *παρακαλῶ δὲ Εὔβουλον – συνήγορον.* *Παρακαλεῖν* in genere saepe ponitur cum accusativo ejus, quem advocamus, ut defensor et patronus sit nostrae caussae.

τοῦτο γάρ φασι Δημοσθένει γενέσθαι παρώνυμον) [vide Aeschinem *περὶ παραπρ.* §. 99.] *ἢ πρὸς τὸν τρόπον ὡς θηριώδη καὶ πικρὸν ἐτέθη (τὸν γὰρ ὄφιν ἔνιοι τῶν ποιητῶν ἄργαν καλοῦσιν), ἢ πρὸς τὸν λόγον, ὡς ἀνιῶντα τοὺς ἀκροωμένους.* Tropus quidem in *ἀποῤῥῆξαι* non est lenissimus, nec tamen, mea sententia, tam durus, quam vituperat eum Aeschines. Vario modo hoc verbum tropice Graeci usurparunt. Euripid. Orest. 862. dixit *πνεῦμ' ἀποῤῥῆξαι.* Iphig. T. 974. *βίον ἀποῤῥήξειν.* Constructio quidem rara est, ut duo casus jungantur, accusativus et genitivus, ea tamen minime vituperanda.

προβιασαμένου] Etsi nusquam me memini legere *προβιάζεσθαι*, tamen in se non damnandum hic significat, antequam Philocratis psephisma scribebatur, rem ita instruere et ornare, ut populus ad id accipiendum quasi cogeretur. Patet Reiskii correctione *προσβιασαμένου* non opus esse, qua temporis momentum praetermittitur.

73. *ἕκτῃ φθίνοντος*] Non est sextus et vicesimus, ut Wolfius vertit, sed quartus et vicesimus, ut patet ex iis quae dixi supra ad §. 27.

μετὰ τῶν ἄλλων γραμμάτων παρεγγράψας, ὁ δ' ἐπιψηφίσας, Δημοσθένης, ἐν ᾧ γέγραπται »ἀποδοῦναι δὲ τοὺς ὅρκους τοῖς πρέσβεσι τοῖς παρὰ Φιλίππου ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ τοὺς συνέδρους τῶν συμμάχων.« παρὰ δὲ Κερσοβλέπτου σύνεδρος οὐκ ἐκάθητο· γράψας δὲ τοὺς συνεδρεύοντας ὀμνύναι, τὸν Κερσοβλέπτην οὐ συνε-
75 δρεύοντα ἐξέκλεισε τῶν ὅρκων. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθί μοι, τίς ἦν ὁ ταῦτα γράψας καὶ τίς ὁ ταῦτα ἐπιψηφίσας πρόεδρος.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ.

Καλόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καλὸν ἡ τῶν δημοσίων γραμμάτων φυλακή· ἀκίνητον γάρ ἐστι καὶ οὐ συμμεταπίπτει τοῖς αὐτομολοῦσιν ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἀλλ' ἐπέδωκε τῷ δήμῳ, ὁπόταν βούληται, συνιδεῖν τοὺς πάλαι μὲν πονηρούς, ἐκ μεταβολῆς δ' ἀξιοῦντας εἶναι χρηστούς.

76 Ὑπόλοιπον δ' ἐστί μοι τὴν κολακείαν αὐτοῦ διεξελθεῖν. Δημοσθένης γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,

75. *τῶν δημοσίων γραμμάτων*] Sic quattuor Bekkeri codices et jam Reiskius. Vulgo *πραγμάτων*: quod legitur etiam in editione Aristidis, qui hunc locum laudat T. II. p. 442. Jebb. Bastius tamen ad Gregor. Cor. p. 185. laudat cod. Paris., qui habet *γραμμάτων* ostenditque haec vocabula, *πράγματα* et *γράμματα*, saepissime confusa esse.

74. *μετὰ τῶν ἄλλων γραμμάτων παρεγγράψας*] *Γράμματα* erunt ipsius psephismatis momenta. *Παρεγγράφειν* autem est verbum proprium de eo, qui contra jus fasque aliquid documentis publicis inserit. Facile ex verbis *μετὰ τῶν ἄλλων γραμμάτων* suppletur *γράμμα τι*, ad quod refertur *ἐν ᾧ γέγραπται*. Weiskius de Hyperb. II. p. 23. locum inter eos habet, in quibus *τὸ κατὰ ῥητόν* et *τὸ κατα διάνοιαν* confundantur, et conjicit scriptum fuisse *διὰ δ' ἄλλων ῥημάτων* eodem sensu, quo §. 126. legitur *εὐπρεπῶς γε τῷ ὀνόματι, ἀλλὰ τῷ ἔργῳ αἰσχρῶς*. et §. 142. *τοῖς ὀνόμασι κλέπτων τὰ πράγματα*.

75. *Πρόεδρος*] H. l. i. q. *ἐπιστάτης*. Hujus enim erat *ἐπιψηφίζειν*. cf. notam meam *περὶ παραπρ.* p. 171.

αὐτομολοῦσιν] *Αὐτομολεῖν* proprie dicuntur milites, qui ad hostes transfugiunt. In re civili facile transfertur ad eos, qui alio tempore alias partes secuti, modo in perniciem patriae aperte agunt, modo in ejus salutem agere se simulant. Ne de tropo quis dubitare possit, addit Aeschines *ἐν τῇ πολιτείᾳ*, et in sequentibus ejus vim propriis verbis explicat. Tres codices addunt glossam *ἀντιμεταβαλλομένοις*.

ἐνιαυτὸν βουλεύσας οὐδεμίαν πώποτε φανήσεται πρεσβείαν εἰς προεδρίαν καλέσας, ἀλλὰ τότε πρῶτον καὶ μόνον πρέσβεις εἰς προεδρίαν ἐκάλεσε, καὶ προςκεφάλαια ἔθηκε καὶ φοινικίδας περιεπέτασε, καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἡγεῖτο τοῖς πρέσβεσιν εἰς τὸ θέατρον, ὥςτε καὶ συρίττεσθαι διὰ τὴν ἀσχημοσύνην καὶ κολακείαν. καὶ ὅτ' ἀπῄεσαν εἰς Θήβας, ἐμισθώσατο αὐτοῖς τρία ζεύγη ὀρικά, καὶ τοὺς πρέσβεις προὔπεμψεν εἰς Θή-

76. φανήσεται] Sic scripsi ex Lock. et tribus Bekkeri ejusdem quidem familiae codd. Vulgo φανεῖται. Sed Aeschines ubique formam futuri habet φανήσομαι. In uno tantum loco sine varietate legitur φανεῖσθε. κατὰ Τιμ. §. 4. p. 18. meae ed.

ἀλλὰ τότε πρῶτον καὶ μόνον] Sic tres Bekkeri codices ejusdem quidem familiae. Vulgo ἀλλὰ τότε μόνον καὶ πρῶτον: quae verba Taylor delenda censebat ut supposita. Et sane, si quid est solum, quid valet additamentum πρῶτον? Id secus est in nostra verborum collocatione. Ex eo, quod quis primum aliquid fecit, minime sequitur eum non plus semel hoc fecisse. Sed in eo ipso major inest mirandi caussa, si quis rem, quam si facere voluerit, citius eum opineris facturum fuisse, non solum diu intermiserit, sed sero et semel fecerit. Aliud est, quum §. 77. legitur de filia Demosthenis μόνην καὶ πρώτην. Ex eo enim, quod eo tempore sola erat, non sequitur eam unicam fuisse. Sed μόνην καὶ πρώτην eam unicam fuisse testatur: que Aeschines Demosthenis impietatem eo magis detestandam esse ostendit.

76. εἰς προεδρίαν] Προεδρία sedes prima, πρῶτον ξύλον. Qua προεδρίᾳ ut cives bene de republica meriti honorabantur, sic videmus eadem etiam legatos externorum populorum ornatos esse. Vide Hemsterh. ad Polluc. VIII. 133. Casaubon. ad Theophr. Char. V. Sermonem hic esse de προεδρίᾳ in theatro festis Dionysiis patet ex παραπρ. §. 110. De hac προεδρίᾳ erudite nuper egit G. E. Groddeck. in disputatione praelectionibus in Univers. litt. Vilnensi a. 1821. habendis praemissa: quae inserta legitur Misc. Critt. a Friedemanno et Seebodio editis Vol. I. P. II.

φοινικίδας περιεπέτασε] Quemadmodum προςκεφάλαια ad tergorum et capitum mollitiem, sic φοινικίς, stragula purpurea, pedibus substernebatur, ne offenderent.

ἅμα τῇ ἡμέρᾳ] Ut scilicet splendidissimas sedes praeoccuparent.

ζεύγη ὀρικά] Harpocration s. v. ὀρικὰ ζεύγη, τὰ τῶν ὀρέων, inquit, τουτέστι τὰ τῶν ἡμιόνων: – ὅτι γὰρ ὀρέας ἐκάλουν τὰς ἡμιόνους, καὶ Ὅμηρος (Il. I. 50. et saepe) καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Βατράχοις (v. 292.) δηλοῖ. Audacter Thomas M. s. v. ὀρεικὸν ζεῦγος· οὐχ ἡμιονικόν. Hoc tamen legitur apud Xenoph. Anab. VII. 5, 2. Recentioris quidem aevi scriptoribus frequentius est quam Atticis. - Vehiculum est, cui juncti sunt muli: quod erat hominum ditiorum et splendidiorum. Cf. Hemsterh. ad Poll. VII. 183.

βας, καταγέλαστον τὴν πόλιν ποιῶν. ἵνα δ' ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως μείνω, λάβε μοι τὸ ψήφισμα τὸ περὶ τῆς προεδρίας.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

77 Οὗτος τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὁ τηλικοῦτος τὸ μέγεθος κόλαξ πρῶτος διὰ τῶν κατασκόπων τῶν παρὰ Χαριδήμου πυθόμενος τὴν Φιλίππου τελευτὴν τῶν μὲν θεῶν συμπλάσας ἑαυτῷ ἐνύπνιον κατεψεύσατο, ὡς οὐ παρὰ Χαριδήμου τὸ πρᾶγμα πεπυσμένος, ἀλλὰ παρὰ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, οὓς μεθ' ἡμέραν ἐπιορκῶν νύκτωρ φησὶν ἑαυτῷ διαλέγεσθαι καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι προλέγειν, ἑβδόμην δ' ἡμέραν τῆς θυγατρὸς αὐτῷ τετελευτηκυίας, πρὶν πενθῆσαι καὶ τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι, στεφανωσάμενος καὶ λευκὴν ἐσθῆτα λαβὼν ἐβουθύτει καὶ παρηνόμει, τὴν μόνην ὁ δείλαιος καὶ πρώτην αὐτὸν

77. *παρηνόμει*] Bekkerus ex quinque codicibus scripsit *παρενόμει*. Buttmannus ausführl. Griechische Grammatik T. I. p. 345.

77. *κατασκόπων τῶν παρὰ Χαριδήμου*] Quisquis hic sit Charidemus, ponitur nostro loco speculatores in aula Philippi habuisse, per quos Demosthenem illico de gravioribus, quae accidebant, rebus certiorem faciebat. Narrat rem in genere Plutarch. Demosth. p. 855. D. De Charidemo autem adscribit Victorius margini Ven. *οὗτός ἐστιν ὠρίτης* (l. *Ὠρείτης*) *γένος δημοποίητος Ἀθηναῖος, στρατηγὸς ὑπ' Ἀθηναίων ᾑρημένος.*

ἑβδόμην δ' ἡμέραν] Numerus ordinalis, junctus vocabulo *ἡμέρα*, genitivum post se habet ejus rei, a qua fit computatio, ut hic: septimo die post, quam filia mortua erat, post filiae mortem. Vocabulum autem, quod designat tempus, imprimis si sit *ἡμέρα*, ponunt in accusativo. Thucyd. VIII. 23. *τρίτην ἡμέραν αὐτοῦ ἥκοντος.* Interdum etiam accusativus temporis absolute ponitur, non sequente genitivo. Xenoph. Anab. IV. 5, 24. *τὴν θυγατέρα τοῦ κωμάρχου ἐνάτην ἡμέραν γεγαμημένην.* Tres Bekkeri codices habent *ἑβδόμῃ δ' ἡμέρᾳ*, idemque margini edit. Ald. adscripsit Victorius, qui casus num hac significatione usurpatus fuerit, dubito. Apud Xenophontem quidem Hell. II. 4, 13. absolute legitur *οὓς ὑμεῖς ἡμέρᾳ πέμπτῃ ἐδιώξατε*, sed non sine varietate. Nam margo Leoncl. habet *ἡμέραν πέμπτην.* De re confer, quae laudat Wyttenbachius ad Plutarch. Nott. p. 787. Oxon.

πρὶν πενθῆσαι] Scholiastes Eurip. ad Hec. 209. *πένθος ἡ διὰ λύπην μελανειμονία καὶ ἡ κουρὰ καὶ ἡ οἴκοι ἀπόκλεισις καὶ ὅσα τοιαῦτα.*

ἐβουθύτει] Scholiastes: *ὡς χάριν ὁμολογῶν τοῖς θεοῖς ὑπὲρ τῆς πόλεως, ὅτι ἐτελεύτησεν ὁ Φίλιππος.*

πατέρα προςειποῦσαν ἀπολέσας. καὶ οὐ τὸ δυςτύχημα ὀνειδίζω, ἀλλὰ τὸν τρόπον ἐξετάζω. ὁ γὰρ μισότεκνος καὶ πατὴρ πονηρὸς οὐκ ἄν ποτε γένοιτο δημαγωγὸς χρηστός, οὐδὲ ὁ τὰ φίλτατα καὶ οἰκειότατα σώματα μὴ στέργων οὐδέποθ' ὑμᾶς περὶ πλείονος ποιήσεται τοὺς ἀλλοτρίους, οὐδέ γε ὁ ἰδίᾳ πονηρὸς οὐκ ἂν ποτε γένοιτο δημοσίᾳ χρηστός, οὐδ' ὅςτις ἐστὶν οἴκοι φαῦλος οὐδέποτ' ἦν ἐν Μακεδονίᾳ κατὰ τὴν πρεσβείαν καλὸς κἀγαθός· οὐ γὰρ τὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸν τόπον μόνον μετήλλαξεν. 78

nostrum quidem ex abusu ortum judicat nec tamen rejiciendum. Praeter nostrum locum duos laudat, Thucyd. III. 67. ubi legitur etiam in editione Bekkeri, Demosth. p. 217, 26. in oratione Demostheni perperam tributa, ubi tamen Bekkerus ex duobus codd. scripsit παρενόμουν. In Lysiae oratione πρὸς Σίμ. §. 17. sine varietate habuimus παρηνόμουν. Ex iis, quae G. Schaeferus habet in nova Reiskiani App. editione T. I. p. 879., videtur patere utramque formam scriptores Atticos admisisse. In varietate lectionis η praetulerim, quoniam alteram formam librariis deberi opinor, qui restituerunt, quod vulgari regulae convenientius.

78. *καὶ οὐ τὸ δυςτύχημα ὀνειδίζω*] Eurip. Orest. v. 4. *κοὐκ ὀνειδίζω τύχας*. Sensus est: Non commemoro hoc infortunium, ut ei insultem. Cf. Valckenaer ad Phoeniss. 1549.

οὐδέ γε ὁ ἰδίᾳ πονηρὸς οὐκ ἂν ποτε γένοιτο δημοσίᾳ χρηστός] *Οὐδέ* ab initio enuntiationis ponitur ita, ut interdum aliquot vocabulis interjectis negatio item repetatur ad verbum. Ex tragicis nonnulla habet Erfurdt ad Sophoclis Ant. v. 5, 6. Addam nonnulla ex oratoribus. Infra §. 194. *ἀλλ' οὐχὶ ὁ Κέφαλος, ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος, οὐχ οὕτως*. Demosth. *περὶ Ῥοδίων ἐλευθερίας* p. 196. ex bonis libris Reiskius scripserat: *καὶ γὰρ οὐδ' εἰ δίκαιά τις ἂν φήσειε Ῥοδίους πεπονθέναι, οὐκ ἐπιτήδειος ὁ χρόνος ἐφησθῆναι*; Bekkerus οὐδ' delevit, nullam varietatem notans e suis codicibus; Schaeferus mavult οὐδ' servato οὐκ, quod sequitur, delere. *κατὰ Μειδ.* p. 532. *τὸν δὲ χορηγὸν αὐτὸν οὐδ' ὁ συγκόψας παρὰ πάντας τοὺς νόμους οὐ δώσει δίκην*; ubi Bekkerus ex uno codice οὐ delevit. *κατὰ Τιμοκρ.* p. 746. *οὐδ' ἐάν τις καταλύῃ τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων ἢ λέγῃ ἢ ἐπιψηφίζῃ παρὰ τοῦτο, οὐ πείσομαι.* ib. p. 767. *οὐδ' εἰ δὶς γένοιθ' ὅσα νῦν ἐστιν, οὐδ' ὁτιοῦν ἂν ὄφελος εἴη*. Possunt plurima congeri exempla.

οὐ γὰρ τὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸν τόπον — μετήλλαξε] Sententiam saepe apud antiquos obviam Aeschines expressit figura, quam technici *παρονομασίαν* appellant. Consulto enim ob soni similitudinem *τρόπον* et *τόπον* opposuisse per se patet. Qua figura quanquam Aeschines raro utatur, hic eam cum judicio et vi positam esse nemo negabit. Huc respicere videtur Ciceronis vox Tusc. III. 26, 63. quae verba contorquet! Apud Lysiam excel-

79 Πόθεν οὖν ἐπὶ τὴν μεταβολὴν ἦλθε τῶν πραγμάτων, οὗτος γάρ ἐστιν ὁ δεύτερος καιρός, καὶ τί ποτ᾽ ἐστὶ τὸ αἴτιον, ὅτι Φιλοκράτης μὲν ἀπὸ τῶν αὐτῶν πολιτευμάτων Δημοσθένει φυγὰς ἀπ᾽ εἰσαγγελίας γεγένηται, Δημοσθένης δὲ ἐπέστη τῶν ἄλλων κατήγορος, καὶ πόθεν ποθ᾽ ἡμᾶς εἰς τὰς ἀτυχίας ὁ μιαρὸς ἄνθρωπος ἐμβέβληκε, ταῦτ᾽ ἤδη διαφερόντως
80 ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι. ὡς γὰρ τάχιστα εἴσω Πυλῶν Φίλιππος παρῆλθε καὶ τάς τε ἐν Φωκεῦσι πόλεις παραδόξως ἀναστάτους ἐποίησε, Θηβαίους δέ, ὡς τόθ᾽ ὑμῖν ἐδόκει, περαιτέρω τοῦ καιροῦ καὶ τοῦ ὑμετέρου συμφέροντος ἰσχυροὺς κατεσκεύασεν, ὑμεῖς τε

79. *εἰς τὰς ἀτυχίας*] Tres Bekkeri codices ejusdem familiae habent *εἰς τὴν ἀτυχίαν*. Videntur librarii rariore plurali offensi esse. Sed scriptores hoc numero saepe utuntur ad augendam notionem. *κατὰ Τιμ.* §. 118. p. 86. meae ed. *τοὺς ὀνείδη τὸν ἑαυτῶν βίον τῇ πόλει παρασκευάζοντας*, ubi nihil mutandum. Pluralis enim *ὀνείδη* significat quod est magnae infamiae. Atque etiam pluralis nominum concretorum de una re saepe ponitur per rhetoricam hyperbolen. Sic infra §. 109. ex iisdem tribus codicibus recepit Bekkerus *τὸν λιμένα ἔχωσαν*, ubi ceteri libri omnes habent *τοὺς λιμένας*, quod retinui.

80. *καὶ τάς τε ἐν Φ. πόλεις cet.*] Reiskius de suo dedit *καὶ τὰς μέν* et in seqq. *ὑμεῖς δέ*. Quum autem prius *τε* ab omnibus codd. teneatur, alterum vero a plurimis et optimis (duo nonnisi Bekkeri habent *δέ*), manuscriptorum auctoritati obtemperavi, praeeunte Wunderlichio. Quae Phocensibus et Thebanis acciderunt, ab altera parte proferuntur, ab altera quae fiebant apud Athenienses.

περαιτέρω τοῦ καιροῦ] Articulum, qui vulgo deest, obtulerunt plurimi et optimi codd., et solet nomen, quod ex *πέρα*, *περαιτέρω* pendet, additum habere articulum. *περὶ παραπρ.* §. 149. *τὸ γὰρ ψευδὲς ὄνειδος οὐ περαιτέρω τῆς ἀκοῆς ἀφικνεῖται*. Demosth. *ὑπὲρ Μεγαλοπ.* p. 208. *τί πέρα τοῦ καιροῦ τοὺς ἑτέρους ἐπαίρουσιν*. Imprimis a substantivo *καιρός* articulus abesse nequit.

lit ea, quam habemus *κατὰ Φίλων.* §. 26. supra p. 167. *οὐ περὶ τοῦ βουλεύειν, ἀλλὰ περὶ τοῦ δουλεύειν*. Nimius, si vera dicere volumus, in sectanda hac figura est Isocrates.

79. *ἀπ᾽ εἰσαγγελίας*] Cf. supra §. 52.

ἐπέστη] Hoc verbum significat Demosthenem repente et contra omnium opinionem accusatoris partes suscepisse.

80. *τοῦ ὑμετέρου συμφέροντος*] Notandum, quod participio aut adjectivo substantive adhibito pronomen possessivum vel genitivus substantivi addatur. Demosth. *περὶ στεφ.* p. 234. *τὰ μικρὰ συμφέροντα τῆς πόλεως ἔδει με φυλάττειν*. Cf.

κινδυνεύσειν, αὐτὸς δ' εὐδοκιμήσειν καὶ προδότης ὢν τῶν φίλων καὶ πονηρὸς πιστὸς τῷ δήμῳ φανή-
82 σεσθαι. κατιδόντες δ' αὐτὸν οἱ τῇ τῆς πόλεως προσπολεμοῦντες ἡσυχίᾳ ἄσμενοι παρεκάλουν ἐπὶ τὸ βῆμα, τὸν μόνον ἀδωροδόκητον ὀνομάζοντες τῇ πόλει· ὁ δὲ παριὼν ἀρχὰς αὐτοῖς ἐνεδίδου πολέμου καὶ ταραχῆς. αὐτός ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὁ πρῶτος ἐξευρὼν Σέῤῥιον τεῖχος καὶ Δορίσκον καὶ Ἐργίσκην καὶ Μουργίσκην καὶ Γάνος καὶ Γανίδα, χωρία, ὧν οὐδὲ τὰ ὀνόματα ᾔδειμεν πρότερον. καὶ ἐς τοῦτο φέρων περιέστησε τὰ πράγματα, ὥστ', εἰ μὲν μὴ πέμποι Φι-

82. *ασμενοι παρεκάλουν*] Bern. et tres Bekkeri codd. *ἀσμένως*. Cf. Excurs. XI. ad Lysiam.

καὶ Μουργίσκην] Deest in sex Bekkeri codicibus, nec usquam hunc locum memoratum inveni, et, quod notandum, nulla ejus mentio in Harpocratione, qui cetera loca, quae hic nominantur, omnia memoravit, ut hoc vocabulum in suo Aeschinis exemplo non videatur invenisse. Demosth. *περὶ στεφ.* p. 234. cum Serrio et Ergisce habet *Μύρτιον*. Harpocration id *Μύρτανον* appellat. Suidas autem *Μυρτώνιον* habet. In *καὶ Γάνος καὶ Γανίδα* Helmst. *Γάνον* habet pro *Γάνος*, quod fortasse verum. Harpocration: *Γάνος θηλυκῶς*: addit Suidas, vere, opinor, *τὸ πρὸς τῇ Θράκῃ ὄρος ἡ Γάνος*. Pro *Γανίδα* habet Harpocration et Suidas *Γανιάδα*. Nomen videtur regionis fuisse, quae circumjacebat. Montem Ganum Scylax Periplus p. 28. Hutch. nominat *Γάνος*, *Γανίαι*.

82. *ἀδωροδόκητον*] Pollux IV. 34. VI. 191. in laudibus oratoris ponit *ἄδωρος*, *ἀδωροδόκητος*, utrumque eadem significatione. Sed *ἄδωρος* duplicem habet significationem, tum ejus, qui ipse nihil populo largitur, tum ejus, qui nullis se donis et muneribus tentari patitur et corrumpi: quae posterior significatio in *ἀδωροδόκητος* unice locum habet, quod est *δῶρα μὴ λαμβάνων* a *δέχεσθαι*. – Ceterum quam hic Demosthenis asseclae uni Demostheni laudem tribuisse dicuntur, eam referente Diogene Laertio IV. 9. Philippus uni tribuebat Xenocrati, *ὡς μόνος εἴη τῶν πρὸς αὐτὸν ἀφιγμένων ἀδωροδόκητος*.

Σέῤῥιον τεῖχος cet.] Loca sunt Thraciae non omnia tam ignobilia, quam ea fingit orator ad minuendam rem. Vide Herod. VII. 59.

φέρων περιέστησε τὰ πράγματα] Sunt, qui in tali constructione *φέρων* abundare dicant. Verius alii monent ubique illud pro rei substratae indole emphasin addere. Omnium accuratissime de eo egit Hemsterhus. ad Lucianum Dialogg. Mortt. VI. 3. T. I. p. 349 s. Plerumque reddi potest dedita opera vel ultro, sponte, cum studio. Infra §. 90. *ἀποδρὰς ὑπέβαλεν ἑαυτὸν φέρων Θηβαίοις*. §. 146. *προσέμιξε φέρων ἀναρπασθέντων τῶν ξένων τὸν κίνδυνον ἀπαρασκεύῳ τῇ πόλει*.

85 Ὑμεῖς γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, πολλὰ καὶ μεγάλα ἠδικημένοι ὑπὸ Μνησάρχου τοῦ Χαλκιδέως, τοῦ Καλλίου καὶ Ταυροσθένους πατρός, οὓς οὗτος νυνὶ μισθὸν λαβὼν Ἀθηναίους εἶναι τολμᾷ γράφειν, καὶ πάλιν ὑπὸ Θεμίσωνος τοῦ Ἐρετριέως, ὃς ἡμῶν εἰρήνης οὔσης Ὠρωπὸν ἀφείλετο, τούτων ἑκόντες ἐπιλανθανόμενοι, ἐπειδὴ διέβησαν εἰς Εὔβοιαν Θηβαῖοι καταδουλώσασθαι τὰς πόλεις πειρώμενοι, ἐν πέντε ἡμέραις ἐβοηθήσατε αὐτοῖς καὶ ναυσὶ καὶ πεζῇ δυνάμει, καὶ πρὶν τριάκονθ' ἡμέρας διελθεῖν ὑποσπόνδους Θηβαίους ἀφήκατε, κύριοι τῆς Εὐβοίας γενόμενοι, καὶ τάς τε πόλεις αὐτὰς καὶ τὰς πολιτείας ἀπέδοτε ὀρθῶς καὶ δικαίως τοῖς παρακαταθεμένοις, οὐχ ἡγούμενοι δίκαιον

85. *τοῖς παρακαταθεμένοις*] Sic habent Bern. Steph. codd. et tres Bekkeri. Vulgo *αὐτοῖς παρακαταθέμενοι*. Quam fingit Reiskius formae mediae significationem, *παρακατατίθεσθαι* eum dici, qui pignus servandum et aliquando reddendum accipiat et apud se deponi patiatur, ea nusquam locum habet nec habere potest, sed est rem tanquam depositam tradere, ut fideliter et sancte custodiatur. Sententia igitur est: iis, qui res suas vestrae fidei tradiderunt, eas pie reddidistis, quanquam magnam ab iis injuriam passi eratis. Idem confirmat Demosth. *περὶ στεφ.* p. 259. *καίτοι καλὸν μὲν ἐποιήσατε καὶ τὸ σῶσαι τὴν νῆσον, πολλῷ δ' ἔτι τούτου κάλλιον τὸ καταστάντες κύριοι καὶ τῶν σωμάτων καὶ τῶν πόλεων ἀποδοῦναι ταῦτα δικαίως αὐτοῖς τοῖς ἐξημαρτηκόσιν εἰς ὑμᾶς, μηδὲν ὧν ἠδίκησθε ἐν οἷς ἐπιστεύθητε ὑπολογισάμενοι.*

85. *ἠδικημένοι ὑπὸ Μνησάρχου*] Quas injurias passi sint Athenienses a Mnesarcho et quo tempore, nusquam potui invenire.

Ἀθηναίους εἶναι] Qua de caussa Athenienses eos civitate donaverint, ex sequentibus patet.

ὑπὸ Θεμίσωνος] Quo modo Demosthenes rem exponat, cognosces ex oratione *περὶ στεφ.* p. 259. ubi Ulpianus sua hausit ex Diodoro Siculo XV. 76. Occupatio Oropi incidebat in Ol. CIII. 3. archonte Cephisodoro. Xenoph. Hellen. VII. 4. urbem tradit ab exsulibus occupatam esse.

ἐν πέντε ἡμέραις ἐβοηθήσατε αὐτοῖς] Haec expeditio incidit in annum tertium Ol. CV. archonte Cephisodoto. Suscepta ea est auctore Timotheo, cujus adhortationem nobis tradit auctor orationis de rebus Cherson. in Demosthenis operibus T. I. p. 108. Per Dioclem cum Thebanis pactionem factam esse monet Demosthen. *κατὰ Μειδ.* p. 570. Expeditionem hanc promte et studiose paratam esse, in eo consentiunt oratores. Quid? quod Demosth. in Androt. p. 597. affirmat intra tres dies eam factam esse. Idem addit *Εὐβοεῖς σωθέντες καὶ ἐλευθερωθέντες ἐστεφάνωσαν τὸν δῆμον.*

εἴς τινας δυσχωρίας κατακεκλεισμένον, ὅθεν μὴ νικήσασι
μάχην οὐκ ἦν ἀναχώρησις οὐδὲ βοηθείας ἐλπὶς οὔτ' ἐκ
γῆς οὔτ' ἐκ θαλάττης, συναγείρας ἐξ ἁπάσης τῆς Εὐ-
βοίας στρατόπεδον καὶ παρὰ Φιλίππου δύναμιν προς-
μεταπεμψάμενος, ὅ τ' ἀδελφὸς αὐτοῦ Ταυροσθένης, ὁ
νυνὶ πάντας δεξιούμενος καὶ προςγελῶν, τοὺς Φωκι-
κοὺς ξένους διαβιβάσας, ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς ὡς ἀναιρήσον-
88 τες. καὶ εἰ μὴ πρῶτον μὲν θεῶν τις ἔσωσε τὸ στρατόπε-
δον, ἔπειθ' οἱ στρατιῶται οἱ ὑμέτεροι καὶ πεζοὶ καὶ ἱπ-
πεῖς ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐγένοντο καὶ παρὰ τὸν ἱππόδρομον
τὸν ἐν Ταμύναις ἐκ παρατάξεως μάχῃ κρατήσαντες ἀφεῖ-
σαν ὑποσπόνδους τοὺς πολεμίους, ἐκινδύνευσεν ἂν
ἡμῶν ἡ πόλις αἴσχιστα παθεῖν· οὐ γὰρ τὸ δυστυχῆσαι
κατὰ πόλεμον μέγιστόν ἐστι κακόν, ἀλλ' ὅταν τις πρὸς
ἀνταγωνιστὰς ἀναξίους ἑαυτοῦ διακινδυνεύων ἀποτύχῃ,
διπλασίαν εἰκὸς εἶναι τὴν συμφοράν. ἀλλ' ὅμως ὑμεῖς
τοιαῦτα πεπονθότες πάλιν διελύσασθε πρὸς αὐτούς.

ζειν: pignoris eum loco esse dixit, praedem fidei Chalcidensium. Dubito vero, num ἐνεχυράζειν sit apud Atticos scriptores pignori dare. Ἐνεκωμίαζε hic celebrandi significatione positum Casp. Orellio nostro merito languet, eique probabile videtur in utroque verbo corrupto latere verbum aliquod minus usitatum, quod significet: subdole civitati donari fecit.

87. εἴς τινας δυσχωρίας] Tres Bekkeri codd. ejusdem familiae habent εἰς δεινὰς δ. quod fortasse glossatoris est. Τίς enim substantivis additum haud raro significat magnum. Sed videtur Aeschines locum describere nolle, nec opus esse existimat praeter illa, quae sequuntur.

κατακεκλεισμένον] Bekkerus ex duobus codicibus κατακεκλειμένον. Utramque formam agnoscunt Attici. Cf. Buttmanni ausführliche griechische Gr. T. II. P. I. p. 169. Plurimis et optimis igitur codd. obsecutus sum.

νικήσασι μάχην] Quattuor Bekkeri codd. ejusdem familiae μάχῃ, quae videtur esse librarii correctio. Νικᾶν μάχην legitimum est. §. 181. Μιλτιάδης ὁ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην τοὺς βαρβάρους νικήσας. Quanquam ne dativus quidem inusitatus. Xenoph. Anab. II. 6, 5. καὶ μάχῃ τε ἐνίκησε καὶ ἀπὸ τούτου ἔφερε καὶ ἦγεν αὐτούς. N et ι subscriptum saepe jam vidimus confusa.

88. ἀφεῖσαν ὑποσπόνδους] Sic tres Bekkeri codices ejusdem familiae, post adjectivum quidem verbo posito, pro vulgato ἀφίεσαν. Aoristus praecessit. Ceterum hoc membrum non erat conjunctioni conditionali adjungendum; non enim dimissio hostium erat conditio, quae servaret civitatem; sed est argumentum liberalitatis et benignitatis Atheniensium.

ἐκ τῶν ἀγρῶν φοβηθέντες ἐσκευαγωγήσατε, ἐν ταῖς
μεγίσταις δ' ἦσαν αἰτίαις οἱ πρέσβεις οἱ τὴν εἰρήνην
πρεσβεύσαντες, πολὺ δὲ τῶν ἄλλων διαφερόντως Φι-
λοκράτης καὶ Δημοσθένης διὰ τὸ μὴ μόνον πρεσβεύ-
ειν, ἀλλὰ καὶ τὰ ψηφίσματα γεγραφέναι, συνέβη δ' ἐν 81
τοῖς αὐτοῖς χρόνοις διαφέρεσθαί τι Δημοσθένην καὶ
Φιλοκράτην σχεδὸν ὑπὲρ τούτων, ὑπὲρ ὧν καὶ ὑμεῖς
αὐτοὺς ὑπωπτεύσατε διενεχθῆναι, τοιαύτης δὲ ἐμπι-
πτούσης ταραχῆς μετὰ τῶν συμφύτων νοσημάτων αὐ-
τῷ ἤδη τὰ μετὰ ταῦτα ἐβουλεύετο, μετὰ δειλίας καὶ
τῆς πρὸς Φιλοκράτην ὑπὲρ τῆς δωροδοκίας ζηλοτυ-
πίας, καὶ ἡγήσατο, εἰ τῶν συμπρεσβευόντων καὶ τοῦ
Φιλίππου κατήγορος ἀναφανείη, τὸν μὲν Φιλοκράτην
προδήλως ἀπολεῖσθαι, τοὺς δὲ ἄλλους συμπρέσβεις

ἐσκευαγωγήσατε] Sic Helmst. et quattuor Bekkeri codd. pro vulgato *ἐσκευαγωγήκατε*. Et quae antecedunt et quae sequuntur, flagitant aoristum, nec aptum praesens actionis perfectae.

Schaefer. ad Gregor. Cor. p. 139. s. Rost. gr. Gr. §. 130. not. 6.

ἐσκευαγωγήσατε] Cuncta, quae moveri poterant, in urbem transvexistis: quod est metuentis, ne hosti repente irrumpenti resisti nullo modo possit.

81. *τοιαύτης δὲ ἐμπιπτούσης ταραχῆς*] *Δέ* interdum ponitur in enuntiatione, quae in unum complectitur plura, ut Latinorum autem. Cf. Hermann. ad Viger. p. 847.

μετὰ τῶν συμφύτων νοσημάτων] Ut par erat innatis ei morbis; *μετὰ δειλίας* cet. est appositio. Fit enim saepe, ut in appositione praepositio repetatur, quae adest nomini, cui additur appositio, ut eam Latine reddere possis et quidem: quo usu interdum perperam offenduntur viri docti.

ὑπὲρ τῆς δωροδοκίας ζηλοτυπίας] Scholiastes: *οἱονεὶ ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς χρήματα παρὰ Φιλίππου καὶ φιλονεικεῖν ἑκατέρους περὶ τοῦ πλείονος πρὸς ἀλλήλους.*

τῶν συμπρεσβευόντων] Marklandus conjicit vel *συμπρεσβευσάντων* vel *συμπρεσβευτῶν*. Posterius Atticis non usitatum. In singulari enim dicunt *συμπρεσβευτής*, in plurali *συμπρέσβεις*, non *συμπρεσβευταί*. Primo non opus. Praesens enim participii saepe ponitur pro substantivo, rem ipsam in genere indicans. Quid? quod de hac re jam ante infinitivus ponebatur *διὰ τὸ μὴ μόνον πρεσβεύειν* cet. ubi Marklandus conjecit *πρεσβεῦσαι*, quod recepit Reiskius. Sed praesens tuentur etiam omnes Bekkeri codd. et defenditur loco Demosthen. *περὶ παραπρ.* p. 400. §. 180. *ἐγὼ δ' οὐδὲ συμπεπρεσβευκέναι φημί σοι, πρεσβεύειν μέντοι σὲ μὲν πολλὰ καὶ δεινά, ἐμαυτὸν δ' ὑπὲρ τουτωνὶ τὰ βέλτιστα.* Res enim spectatur ut durans.

91 ὃ πρόδηλον ἦν ἐσόμενον, εἰ μὴ ὑμεῖς κωλύσετε. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς ἀποστέλλει δεῦρο πρέσβεις Γλαυκέτην καὶ Ἐμπέδωνα καὶ Διόδωρον τὸν δολιχοδρομήσαντα, φέροντας τῷ μὲν δήμῳ ἐλπίδας κενάς, Δημοσθένει δ' ἀργύριον καὶ τοῖς περὶ αὐτόν. τρία δ' ἦν ἃ ἅμα ἐξωνεῖτο, πρῶτον μὲν μὴ διασφαλῆναι τῆς πρὸς ὑμᾶς συμμαχίας· οὐδὲν γὰρ ἦν τὸ μέσον, εἰ μνησθεὶς τῶν προτέρων ἀδικημάτων ὁ δῆμος μὴ προσδέξαιτο τὴν συμμαχίαν, ἀλλ' ὑπῆρχεν αὐτῷ ἢ φεύγειν ἐκ Χαλκίδος, ἢ τεθνάναι ἐγκαταληφθέντι· τηλικαῦται δυνάμεις ἐπ' αὐτὸν ἐπεστράτευον, ἥ τε Φιλίππου καὶ Θηβαίων. δεύτερον δ' ἧκον οἱ μισθοὶ τῷ γράψαντι τὴν συμμαχίαν ὑπὲρ τοῦ μὴ συνεδρεύειν Ἀθήνησι Χαλκιδέας, τρίτον δὲ ὥστε μὴ
92 τελεῖν συντάξεις. καὶ τούτων τῶν προαιρέσεων οὐδεμιᾶς ἀπέτυχε Καλλίας, ἀλλ' ὁ μισοτύραννος Δημοσθένης, ὥς αὐτὸς προσποιεῖται, ὅν φησι Κτησιφῶν τὰ βέλτιστα λέγειν, ἀπέδοτο μὲν τοὺς καιροὺς τοὺς τῆς

εἰ μὴ ὑμεῖς κωλύσετε] Recentissimi κωλύσαιτε ex conjectura Marklandi. Cf. Excurs. VII. in Lysiam.

91. ἐγκαταληφθέντι] Sic Stephanus et quinque Bekkeri codices. Ceteri ἐγκαταλειφθέντι, quod parum huic loco aptum. Sensus est: sine auxilio Atheniensium captivitatem eum effugere non potuisse, nisi Chalcidem reliquerit.

91. τὸν δολιχοδρομήσαντα] Suidas: δολιχὸς τὸ ἐπίθετον ὁ μακρὸς ὀξυτόνως· δόλιχος δὲ τὸ ὄνομα δρόμου προπαροξυτόνως. Δόλιχος igitur nomen erat longioris vel cursus vel spatii, quod percurrebatur. In mensurae ratione non convenit inter Grammaticos, et pro locorum varietate videtur δολίχου longitudo, quemadmodum ipsius stadii, varia fuisse. Quicquid sit, δολιχοδρομήσας est qui cursu excellebat et fortis erat. Quod autem apud Polluc. L. III. 148. legitur: Αἰσχίνης δὲ ὁ ῥήτωρ εἴρηκε, τὸν δολιχοδρομήσαντα στάδιον, id corruptum videtur.

ὑπὲρ τοῦ μὴ συνεδρεύειν Ἀθήνησι Χαλκιδέας] Chalcidenses tum temporis erant socii Atheniensium; Callias autem dominationem in Chalcidenses exercebat, quam quo firmiorem haberet, ne quando sui cives contra ipsum ab Atheniensibus aliquid auxilii impetrarent, effecit, ut Chalcidensibus non permitteretur legatos Athenas mittere ad sociorum concilium, ipse vero, ut Chalcidensium tyrannus Atheniensium foedere uteretur. Honestam autem speciem verba prae se ferebant βοηθεῖν τοὺς Ἀθηναίους Χαλκιδεῦσι, non Καλλίᾳ.

συντάξεις] Harpocration: ἔλεγον δὲ τοὺς φόρους συντάξεις, ἐπειδὴ χαλεπῶς ἔφερον οἱ Ἕλληνες τὸ τῶν φόρων ὄνομα. Cf. Boeckh. Staatsh. I. p. 430.

λιππος πρέσβεις, καταφρονεῖν αὐτὸν ἔφη τῆς πόλεως, εἰ δὲ πέμποι, κατασκόπους πέμπειν, ἀλλ' οὐ πρέσβεις.
εἰ δὲ ἐπιτρέπειν ἐθέλοι πόλει τινὶ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ περὶ 83
τῶν ἐγκλημάτων, οὐκ εἶναι κριτὴν ἴσον ἡμῖν ἔφη καὶ Φιλίππῳ. Ἀλόννησον ἐδίδου· ὁ δ' ἀπηγόρευε μὴ λαμβάνειν, εἰ δίδωσιν, ἀλλὰ μὴ ἀποδίδωσι, περὶ συλλαβῶν διαφερόμενος. καὶ τὸ τελευταῖον στεφανώσας τοὺς μετὰ Ἀριστοδήμου εἰς Θετταλίαν καὶ Μαγνησίαν παρὰ τὰς τῆς εἰρήνης συνθήκας ἐπιστρατεύσαντας τὴν μὲν εἰρήνην διέλυσε, τὴν δὲ συμφορὰν καὶ τὸν πόλεμον παρεσκεύασεν.

Ναί, ἀλλὰ χαλκοῖς καὶ ἀδαμαντίνοις τείχεσιν, ὡς 84
αὐτός φησι, τὴν χώραν ἡμῶν ἐτείχισε, τῇ τῶν Εὐβοέων καὶ Θηβαίων συμμαχίᾳ. ἀλλ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ ταῦτα τρία μέγιστα ἠδίκησθε καὶ μάλιστα ἠγνοήκατε. σπεύδων δ' εἰπεῖν περὶ τῆς θαυμαστῆς συμμαχίας τῆς τῶν Θηβαίων, ἵν' ἐφεξῆς εἴπω, περὶ τῶν Εὐβοέων πρῶτον μνησθήσομαι.

84. *Εὐβοέων*] Bekkerus in editione Halensi dederat *Εὐβοῶν* ad praeceptum quorundam Grammaticorum, qui ajunt Atticos genitivum nominum in *εύς*, quorum terminationem vocalis praecedat, contraxisse, et ubique etiam contra libros genitivos contraxit. Quod praeceptum si verum est, nonnisi ad eos scriptores pertinet, qui sunt Atticae dialecti antiquae, quae Aeschinem satis longo intervallo antecedit. Hujus enim aetatis scriptores, si fidem non omnem libris scriptis denegamus, hanc contractionem in paucis secuti sunt.

83. *πόλει τινὶ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ*] Jam hic habemus civitatem neutrarum partium studiosam, sed ex justo et aequo cuncta judicantem. Quod nos neutral dicimus, id Graeci *ἴσον* appellabant.

Ἀλόννησον ἐδίδου] Ista res uberius narratur in oratione, quae inter Demosthenis opera legitur T. I. p. 75 – 88. Hoc vocabulorum lusu saepe et multifariam Comici usi sunt.

84. *χαλκοῖς καὶ ἀδαμαντίνοις τείχεσι*] Cf. Demosth. περὶ στεφ. p. 325. – *Ἀδάμας* apud antiquos nomen est poeticum ferri, chalybis, aeris durissimi; apud posteriores nomen *κύριον* adamantis gemmae. Tropice Graecis et Latinis adamantinum dicebatur quicquid durum, firmum et maxime munitum est. Vide Perizonium ad Aelian. Varr. Historr. VI. 12.

ἵν' ἐφεξῆς εἴπω] Ut rem ordine ad temporum rationem exponam.

ἑκάστους ἔδει συντελεῖν, Ἀχαιοὺς μὲν πάντας καὶ Με-
γαρέας ἑξήκοντα τάλαντα, τὰς δ' ἐν Εὐβοίᾳ πόλεις ἁπά-
96 σας τετταράκοντα· ἐκ δὲ τούτων τῶν χρημάτων ὑπάρξειν
καὶ ναυτικὴν καὶ πεζὴν δύναμιν· εἶναι δὲ πολλοὺς καὶ
ἄλλους τῶν Ἑλλήνων, οὓς βούλεσθαι κοινωνεῖν τῆς
συντάξεως, ὥστε οὔτε χρημάτων οὔτε στρατιωτῶν ἔσε-
σθαι ἀπορίαν. καὶ ταῦτα μὲν τὰ φανερά· ἔφη δὲ καὶ
πράξεις πράττειν ἑτέρας δι' ἀποῤῥήτων, καὶ τούτων εἶ-
ναί τινας μάρτυρας τῶν ἡμετέρων πολιτῶν, καὶ τελευ-
τῶν ὀνομαστὶ παρεκάλει Δημοσθένην καὶ συνειπεῖν
97 ἠξίου. ὁ δὲ σεμνῶς πάνυ παρελθὼν τόν τε Καλλίαν
ὑπερεπῄνει τό τε ἀπόῤῥητον προσεποιήσατο εἰδέναι· τὴν
δ' ἐκ Πελοποννήσου πρεσβείαν, ἣν ἐπρέσβευσε, καὶ τὴν
ἐξ Ἀκαρνανίας ἔφη βούλεσθαι ὑμῖν ἀπαγγεῖλαι. ἦν δ' αὐ-
τῷ κεφάλαιον τῶν λόγων πάντας μὲν Πελοποννησίους
ὑπάρχειν, πάντας δ' Ἀκαρνᾶνας συντεταγμένους ἐπὶ Φί-
λιππον ὑφ' ἑαυτοῦ, εἶναι δὲ τὸ σύνταγμα χρημάτων μὲν
εἰς ἑκατὸν νεῶν ταχυναυτουσῶν πληρώματα καὶ εἰς πε-
98 ζοὺς στρατιώτας μυρίους καὶ ἱππέας χιλίους, ὑπάρξειν
δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὰς πολιτικὰς δυνάμεις, ἐκ Πελο-

97. ἔφη βούλεσθαι] Reiskius ex solo Mead. dedit ἔφη δὴ βούλεσθαι. Sed otiosa est particula et facile alienam a loco sententiam movet.

95. Ἀχαιοὺς μὲν πάντας] Achaia nominabatur septentrionalis Peloponnesi pars, continens duodecim urbes, quas enumerat Pausan. L. VII. 6. Non admodum erant bellicosi Achaei, et ubicunque fieri posset, neutrarum erant partium.

96. δι' ἀποῤῥήτων] Philippi tempore multa jactabantur a demagogis subornata, quae necesse sit per aliquod tempus silentio contineri, ne scilicet magna in populum utilitas pereat.

97. ἣν ἐπρέσβευσε] Demosthenes legationem in Peloponnesum obibat Ol. CIX. 1. Fortasse rediens ex Peloponneso Acarnaniam, regionem in occidentali Helladis parte non inopem, adiit.

συντεταγμένους] Paratos ad subsidia et ad omnia, quae opus sunt bello. Συντάττεσθαι enim interdum de iis dicitur, qui promittunt se in usum publicum pecunias collaturos: quo vocabulo imprimis sic utitur Demosth. in oratione περὶ συντάξεως. cf. p. 167. 168. cet.

πληρώματα] Πληροῦν et quae inde derivantur vocabula, significant quod Latini dicunt navem ornare, instruere omnibus, quibus opus est in bello.

98. τὰς πολιτικὰς δυνάμεις] Copias ex ipsis civibus lectas;

νανιας δὲ ἑτέρους τοσούτους· δεδόσθαι δὲ ἀπὸ πάντων τούτων τὴν ἡγεμονίαν ὑμῖν. πραχθήσεσθαι δὲ ταῦτα οὐκ εἰς μακράν, ἀλλ' εἰς τὴν ἕκτην ἐπὶ δέκα τοῦ Ἀνθεστηριῶνος μηνός· εἰρῆσθαι γὰρ ἐν ταῖς πόλεσιν ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ παρηγγέλθαι πάντας ἥκειν συνεδρεύσοντας Ἀθήναζε εἰς τὴν πανσέληνον. καὶ γὰρ τοῦτο ἄνθρωπος 99
ἴδιον καὶ οὐ κοινὸν ποιεῖ. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ἀλαζόνες, ὅταν τι ψεύδωνται, ἀόριστα καὶ ἀσαφῆ πειρῶνται λέγειν, φοβούμενοι τὸν ἔλεγχον· Δημοσθένης δ' ὅταν ἀλαζονεύηται, πρῶτον μὲν μεθ' ὅρκου ψεύδεται, ἐξώλειαν ἐπαρώμενος ἑαυτῷ, δεύτερον δὲ, ἃ εὖ οἶδεν οὐδέποτε ἐσόμενα, τολμᾷ λέγειν ἀριθμῶν εἰς ὁπότ' ἔσται, καὶ τῶν

98. δεδόσθαι δὲ ἀπὸ πάντων τούτων τὴν ἡγεμονίαν ὑμῖν] Duo Bekkeri codices habent ἁπάντων pro ἀπὸ πάντων, quae fortasse est lectio vera, ut genitivus pendeat ex ἡγεμονίαν. Ἁπάντων facile abiit in ἀπὸ πάντων. Cf. Bast. in Palaeogr. p. 784. Praepositio autem ἀπό hic vix locum habet. Quanquam multis locis et ἀπό et ὑπό adhiberi potest recte, prout vel originem aut tempus, a quo, vel causam efficientem indicare velis, hic tamen verbo passivo δεδόσθαι et genitivo personae addenda videtur praepositio ὑπό. Ἀπό enim pro ὑπό non Atticis scriptoribus dicitur, sed serioris aevi Graecis; et quae olim de hac re afferebantur exempla, haec aut ab interpretibus perperam intelligebantur, aut jam in editionibus accuratis ad optimorum codicum auctoritatem sublata sunt.

εἰς τὴν πανσέληνον] Sic Stephanus, Helmst. et Bekkeri codices; que etiam margini Ald. et Ven. adscripsit Victorius. Edd. ceterae habent εἰς τὴν σελήνην, quod non ita adhibent Graeci, ut significet plenilunium, sed hoc est ἡ πανσέληνος sc. νύξ. Κύκλον πανσέληνον dixit Euripides Ion. 1155. Lunam Graecos attendisse in rerum discrimine notum. Cf. Scholiasten Aristoph. ad Acharn. v. 84.

99. ἀριθμῶν] Hoc deest in multis et bonis codicibus, Helmst. in sex Bekkeri. Sed recte Scholiastes: ἀντὶ τοῦ ἀπατῶν ὑμᾶς διὰ

abulo opposito pecuniis, quas usum belli tribuerent, vel co- s conductis. Demosth. περὶ φ. p. 306. μύριοι μὲν καὶ τετρακισχίλιοι ξένοι, δισχίλιοι δ' ...εῖς ἄνευ τῶν πολιτικῶν δυ- ...εων συνήχθησαν.

9. οὐ κοινὸν] Κοινὸν τῷ ἰδίῳ ositum hic est: agendi ra-, quam plerique se- ntur.

ἀλαζόνες] Proprium hoc erat sophistarum epitheton, qui, quod nesciebant, pulchre se scire insolenti vanitate jactabant. Vide Ruhnkenius ad Timaeum p. 28.

εἰς ὁπότ' ἔσται] Num usquam juncta legantur εἰς ὁπότε, nescio. Nec tamen videtur de lectionis veritate dubitandum. Εἰς τότε, quod posterioris tantum aevi es

τὰ σώματα οὐχ ἑώρακε, τούτων τὰ ὀνόματα λέγει, κλέπτων τὴν ἀκρόασιν καὶ μιμούμενος τοὺς τἀληθῆ λέγοντας. διὸ καὶ σφόδρα ἄξιός ἐστι μισεῖσθαι, ὅτι πονηρὸς ὢν καὶ τὰ τῶν χρηστῶν σημεῖα διαφθείρει. ταῦτα δ' εἰπὼν δίδωσιν ἀναγνῶναι ψήφισμα τῷ γραμματεῖ μακρότερον μὲν τῆς Ἰλιάδος, κενώτερον δὲ τῶν λόγων, οὓς εἴωθε λέγειν, καὶ τοῦ βίου, ὃν βεβίωκε, μεστὸν δ' ἐλπίδων οὐκ ἐσομένων καὶ στρατοπέδων οὐδέποτε συλλεγησομένων. ἀπαγαγὼν δ' ὑμᾶς ἄποθεν ἀπὸ τοῦ κλέμμα-

τῶν πιθανῶν τούτων λόγων, ἐν τῷ καὶ ὁρίζειν τὴν ἡμέραν καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ad sententiam quidem vocabulum non est necessarium, sed est γραφικόν. Wunderlich.: » Graeci non raro singulas res tam accurate et plene verbis depingere solent, ut aliis interdum in sententia proposita aliquid abundare videatur, pars in explicanda ea in aliena et inepta abeant. «

100. ἄποθεν] Num scribendum sit ἄποθεν an ἄπωθεν, Grammatici dissentiunt. Lobeckius autem ad Phryn. p. 9. ostendit apud scenicos poetas ἄπωθεν indubitabile esse, in prosaicis autem scriptoribus summam deprehendi lectionum ambiguitatem, et sic apud nostrum modo ἄποθεν legi, modo ἄπωθεν. Frequentius tamen in codd. apparet ō. Ἄπωθεν hic tantum in duobus codd. Ἄποθεν scribit etiam Imm. Bekkerus, ex Thucydide locos cum varietate colligens ad II. 81.

se opinabatur Monkius ad Eurip. Alc. 542., habet Plato Legg. VIII. p. 845. Quin etiam εἴς ὅτε legimus ap. Homerum Od. II. 99. Quaenam adverbia cum praepositione jungantur, accurate exposuit Lobeck. ad Phrynich. p. 46. sq.

100. μακρότερον τῆς Ἰλιάδος] Notum est proverbium Ἰλιὰς κακῶν de multitudine et magnitudine malorum: quod de Aeschine adhibet Demosthenes. Aeschines hinc videtur Ἰλιάς absolute de nimia longitudine s. magnitudine usurpasse.

κενώτερον δὲ τῶν λόγων – καὶ τοῦ βίου] In oppositione non semper diligentissimos esse scriptores antiquos jam saepe vidimus. Hinc κενώτερος duo substantiva addita habet, quanquam in antecedente membro unum nonnisi substantivum additum sit adjectivo. Et sane unum κενώτερος ex Aeschinis cupiditate utrique, et λόγοις et βίῳ Demosthenis, convenit.

ἐλπίδων οὐκ ἐσομένων] Ἐλπίδες in plurali sensu concreto res speratae, quemadmodum saepe nomina abstracta, animorum praesertim motus significantia, numero plurali ponuntur. Ἐλπίδας οὐκ ἐσομένας nos dicimus spem, cui eventus erit nullus, spem irritam.

ἀπαγαγὼν ὑμᾶς ἄποθεν ἀπὸ τοῦ κλέμματος] Valckenaer ad Theocr. Adon. v. 7. T. II. p. 60. Heind. ἄποθεν delendum esse judicat ut interpretamentum praepositioni ἀπό supra scriptum, idque delevit in editione Hal. Bekkerus. Sed jam Fr. Aug. Wolfius ad Demosthenis Leptin. p. 245. vulgatam non solli-

τυχὼν δὲ συγγνώμης παρ᾽ ὑμῶν Καλλίας ὁ Χαλκιδεὺς 89
μικρὸν διαλιπὼν χρόνον πάλιν ἧκε φερόμενος εἰς τὴν
ἑαυτοῦ φύσιν, Εὐβοϊκὸν μὲν τῷ λόγῳ συνέδριον εἰς
Χαλκίδα συνάγων, ἰσχυρὰν δὲ τὴν Εὔβοιαν ἐφ᾽ ὑμᾶς
ἔργῳ παρασκευάζων, ἐξαίρετον δ᾽ αὑτῷ τυραννίδα περι-
ποιούμενος. καὶ ταύτης ἐλπίζων συναγωνιστὴν Φίλιπ-
πον λήψεσθαι ἀπῆλθεν εἰς Μακεδονίαν καὶ περιῄει μετὰ
Φιλίππου, καὶ τῶν ἑταίρων εἷς ὠνομάζετο. ἀδικήσας δὲ 90
Φίλιππον κἀκεῖθεν ἀποδρὰς ὑπέβαλεν ἑαυτὸν φέρων
Θηβαίοις. ἐγκαταλιπὼν δὲ κἀκείνους, καὶ πλείους τρα-
πόμενος τροπὰς τοῦ Εὐρίπου, παρ᾽ ὃν ᾤκει, εἰς μέσον
πίπτει τῆς τε Θηβαίων ἔχθρας καὶ τῆς Φιλίππου. ἀπο-
ρῶν δ᾽ ὅ τι χρήσαιτο αὑτῷ, καὶ παραγγελλομένης ἐπ᾽ αὐ-
τὸν ἤδη στρατείας, μίαν ἐλπίδα λοιπὴν κατεῖδε σωτη-
ρίας, ἔνορκον λαβεῖν τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, σύμ-
μαχον ὀνομασθέντα, βοηθήσειν, εἴ τις ἐπ᾽ αὐτὸν ἴοι·

90. *εἴ τις ἐπ᾽ αὐτὸν ἴοι*] Sic omnes Bekkeri codd. Edd. habebant *ἴῃ*, quod in scriptore prosaico non opinor recte dictum. Stephanus *ἐάν τις — ἴῃ*. Verum est alterum. Loquitur enim de re futura, quae cogitari possit ut profectura a compluribus, quae notio inest in *εἴ τις*. Si Mss. offerrent *ἐάν τις — ἴῃ*, res indicaretur, quam ut inevitabilem Callias futuro tempore cognoscebat.

89. *τῷ λόγῳ — ἔργῳ*] Saepe fit, ut in horum similiumque vocabulorum oppositione uni articulus addatur, ad alterum omittatur, unum in singulari, in plurali alterum ponatur. Tales, inquit Porson ad Eurip. Phoen. v. 512., minutias non anxie curant antiqui. Infra §. 248. *φθάνουσι δ᾽ ἐπ᾽ αὐτὰ καταφεύγοντες τῷ λόγῳ ὡς ἐπὶ πολὺ οἱ τοῖς ἔργοις πλεῖστον ἀπέχοντες.*

Εὐβοϊκὸν — συνέδριον] Senatus Euboicus, ita scilicet compositus, ut singulae urbes Euboeae legatos Chalcida mitterent, qui res omnes moderarentur.

90. *πλείους — τροπὰς τοῦ Εὐρίπου*] Strabo L. IX. 11, 8. Livius XXVIII. 6. Erasmus Adagg. p. m. 281. laudat proverbium *Εὔριπος ἄνθρωπος* in inconstantes et varios homines. Septies enim die reciprocabat Euripus. Hesychius *εὔριπος ὁ εὐχερῶς μεταβαλλόμενος*. [In hac comparatione praeivit Plato in Phaedon. p. 90. C. ubi vid. Wyttenb. p. 240. Sophistae seriores eandem crebro usurpaverunt. F. I.]

παρ᾽ ὃν ᾤκει] Nempe Χαλκὶς erat ad Euripum, qui inde *Χαλκιδικὸς* appellatur vel *ὁ Χαλκίδος*. Cf. Strabo L. I. p. 10. Cas. IX. 8.

ἀπορῶν δ᾽ ὅ τι χρήσαιτο αὑτῷ] Formula, qua quis significatur summis premi angustiis, nec ullam salutem undecunque sperare posse.

θρωπος, ὅν φησι Κτησιφῶν καὶ ἐν τῷδε τῷ ψηφίσματι διατελεῖν λέγοντα καὶ πράττοντα τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

102 Οὐκοῦν τὰς μὲν τριήρεις καὶ τὴν πεζὴν στρατιὰν καὶ τὴν πανσέληνον καὶ τοὺς συνέδρους λόγῳ ἠφανίσατε, τὰς δὲ συντάξεις τῶν συμμάχων, τὰ δέκα τάλαντα, ἔργῳ ἀπωλέσατε.

103 Ὑπόλοιπον δέ μοί ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι λαβὼν τρία τάλαντα μισθὸν τὴν γνώμην ταύτην ἔγραψε Δημοσθένης, τάλαντον μὲν ἐκ Χαλκίδος παρὰ Καλλίου, τάλαντον δ' ἐξ Ἐρετρίας παρὰ Κλειτάρχου τοῦ τυράννου, τάλαντον δὲ ἐξ Ὠρεοῦ, διὸ καὶ καταφανὴς ἐγένετο, δημοκρατουμένων τῶν Ὠρειτῶν καὶ πάντα πραττόντων μετὰ ψηφίσματος. ἐξανηλωμένοι γὰρ ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον πολέμῳ καὶ παντελῶς ἀπόρως διακείμενοι, πέμπουσι πρὸς αὐτὸν Γνωσίδημον, τὸν Χαριγένους υἱόν, τοῦ δυναστεύσαντός ποτε ἐν Ὠρεῷ, δεησόμενον αὐτοῦ τὸ μὲν τάλαντον ἀφεῖναι τῇ πόλει, ἐπαγγελλόμενον δ' αὐ-

103. ἐπαγγελλόμενον] Nota praesens ab omnibus codd. repraesentatum, antecedente futuro δεησόμενον, nisi quod tres codd. habent ἐπαγγελόμενον: quae nulla est varietas. Pro λλ librarii saepissime scribunt λ. Nec quicquam opinor esse mutandum. Futurum enim id indicat, quod ei mandatum erat ab iis, qui mittebant, praesens

103. παρὰ Κλειτάρχου τοῦ τυράννου] Hunc Eretriae tyrannum instituit Philippus, Plutarcho, de quo supra, ejecto. Ejus legatos malo consilio Athenas venientes Aeschinem hospitio excepisse eorumque patronum fuisse notat Demosthenes περὶ στεφ. p. 252.

διὸ καὶ καταφανὴς ἐγένετο] Exspectes καταφανές, sc. τὸ πρᾶγμα. Pro διό malim δι' ὅ, per quod talentum, quod ab Oritis flagitabat; et ad καταφανής vel ex contextu supplendum δωροδοκήσας; vel quod antecedit λαβών.

δημοκρατουμένων τῶν Ὠρειτῶν] Quum Oritae, tyrannide liberati, reipublicae forma uterentur: Philippus nempe, ut Eretriae Clitarchum, sic Orei Philistiden tyrannum instituerat. Per expeditionem, auctore Demosthene, in Euboeam susceptam Ol. CIX. 4. tyrannos ejecerunt Athenienses eorumque legatos, hostes reipublicae declaratos, ex urbe excedere jusserunt.

ἐξανηλωμένοι] Rarum est de hominibus, quorum opes exhaustae sunt, qui unde rebus necessariis pares sint, non habent. Similiter tamen dixit Thucydides L. IV. 3. τὴν πόλιν δαπανᾶν, quod explicant glossographi εἰς ἀναλώματα μεγάλα ἐμβάλλειν.

πόλεως, ἔγραψε δ' ἐν τῇ συμμαχίᾳ βοηθεῖν ἡμᾶς Χαλ-
κιδεῦσι, ῥῆμα μόνον ἀντικαταλλαξάμενος, ἀντὶ τούτων
εὐφημίας ἕνεκα προςγράψας Χαλκιδέας βοηθεῖν, ἐάν τις
ἴῃ ἐπ' Ἀθηναίους· τὰς δὲ συνεδρίας καὶ τὰς συντάξεις, 93
ἐξ ὧν ἰσχύσειν ὁ πόλεμος ἤμελλεν, ἄρδην ἀπέδοτο, καλ-
λίστοις ὀνόμασι αἰσχίστας πράξεις γράφων καὶ τῷ λόγῳ
προςβιβάζων ὑμᾶς, ὡς δεῖ τὴν πόλιν τὰς μὲν βοηθείας
πρότερον ποιεῖσθαι τοῖς ἀεὶ δεομένοις τῶν Ἑλλήνων,
τὰς δὲ συμμαχίας ὑστέρας μετὰ τὰς εὐεργεσίας. ἵνα δ' εὖ
εἰδῆτε, ὅτι ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὴν Καλλίου γρα-
φὴν καὶ τὴν συμμαχίαν, καὶ ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Οὔπω τοίνυν τοῦτ' ἐστι δεινόν, εἰ καιροὶ πέπραν- 94
ται τηλικοῦτοι καὶ συνεδρίαι καὶ συντάξεις, ἀλλὰ πολὺ
τούτου δεινότερον ὑμῖν φανήσεται ὃ μέλλω λέγειν. εἰς
γὰρ τοῦτο προήχθη Καλλίας μὲν ὁ Χαλκιδεὺς ὕβρεως
καὶ πλεονεξίας, Δημοσθένης δέ, ὃν ἐπαινεῖ Κτησιφῶν,
δωροδοκίας, ὥςτε τὰς ἐξ Ὠρεοῦ συντάξεις καὶ τὰς ἐξ
Ἐρετρίας, τὰ δέκα τάλαντα, ὁρώντων, φρονούντων,
βλεπόντων ἔλαθον ὑμῶν ὑφελόμενοι, καὶ τοὺς ἐκ τῶν
πόλεων τούτων συνέδρους παρ' ὑμῶν μὲν ἀνέστησαν,
πάλιν δὲ εἰς Χαλκίδα καὶ τὸ καλούμενον Εὐβοϊκὸν συνέ-
δριον συνήγαγον. ὃν δὲ τρόπον καὶ δι' οἵων κακουργη-
μάτων, ταῦτ' ἤδη ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι. ἀφικνεῖται γὰρ 95
πρὸς ὑμᾶς οὐκέτι δι' ἀγγέλων, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Καλλίας,
καὶ παρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν λόγους διεξῆλθε κατε-
σκευασμένους ὑπὸ Δημοσθένους. εἶπε γάρ, ὡς ἥκοι ἐκ
Πελοποννήσου νεωστὶ σύνταγμα συντάξας εἰς ἑκατὸν
ταλάντων πρόςοδον ἐπὶ Φίλιππον, καὶ διελογίζετο ὅσον

93. τῷ λόγῳ προςβιβάζων ὑμᾶς] Blandis et speciosis verbis ad sententiam suam perducens. In Mss. fere confunditur cum προβιβάζειν, quod est impellere bona plerumque significatione.

94. ὁρώντων, φρονούντων, βλεπόντων] In quo quis magnum ponit momentum, id per plura vel verba vel formulas solet enuntiare, quo firmius notio memoriae et animo inhaereat. Si discrimen velis inter synonyma βλέπειν et ὁρᾶν constituere, βλέπειν visum oculorum significat, ὁρᾶν additam habet vim tropicam.

106 Ἐνταῦθ' ἤδη τέτακται καὶ ὁ τρίτος τῶν καιρῶν, μᾶλλον δ' ὁ πάντων πικρότατος χρόνος, ἐν ᾧ Δημοσθένης ἀπώλεσε τὰς τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς πόλεως πράξεις, ἀσεβήσας μὲν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς, ἄδικον δὲ καὶ οὐδαμῶς ἴσην τὴν πρὸς Θηβαίους συμμαχίαν γράψας. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν εἰς τοὺς θεοὺς αὐτοῦ πλημμελημάτων λέγειν.

107 Ἔστι γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ Κιῤῥαῖον ὠνομασμένον πεδίον καὶ λιμὴν ὁ νῦν ἐξάγιστος καὶ ἐπάρατος ὠνομασμένος. ταύτην ποτὲ τὴν χώραν κατῴκησαν Κιῤῥαῖοι καὶ Ἀκραγαλλίδαι, γένη παρανομώτατα, οἳ εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς καὶ τὰ ἀναθήματα ἠσέβουν, ἐξημάρτανον δὲ καὶ εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας. ἀγανακτήσαντες δ' ἐπὶ τοῖς γινομένοις μάλιστα μέν, ὡς λέγονται,

106. *πικρότατος*] Porsonus edixit ad Phoen. 1367., quum *πότμος*, *τέκνον* et similia secundum Atticas rationes paenultimam syllabam corripiant, comparativos inde compositos et derivatos antepaenultimam producere. Ego vero, motus iis, quae Buttmannus habet ausführl. Gr. Sprachlehre T. I. p. 263. contra libros in his rebus nil tentaverim.

107. *Ἀκραγαλλίδαι*] Harpocration s. v. *Κραναλλίδαι. Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος. Δίδυμός φησι δεῖν γράφεσθαι Κραυγαλλίδαι.. Οὕτω γαρ λέγεσθαι τὴν ἐν Φωκεῦσι πλησίον Κίῤῥας χώραν Κραυγάλλων, ὡς καὶ Ξεναγόρας ἐν τετάρτῳ χρόνων ἱστορεῖ.* Hinc sua videtur Suidas hausisse: *Κραναλλίδαι ἢ Κραυγαλλίδαι· ἡ ἐν Φωκεῦσι πλησίον Κίῤῥας χώρα.*

γινομένοις] Sic Helmst. et tres Bekkeri codd. ejusdem familiae. Vulgo *γενομένοις*. Per praesens actio durans exprimitur. Qui enim

106. *ἐνταῦθ' ἤδη*] Transitus est abruptus ad excitandam attentionem, quoniam hoc momentum tanquam *πικρότατον* aestimatur.

πικρότατος χρόνος] *Χρόνος* recte hic dixit, non *καιρός*, respiciens tempora reipublicae iniquissima. Demostheni autem erat *καιρός*.

οὐδαμῶς ἴσην] Minime utrisque partibus aequam. Vult Aeschines ex hoc pacto Thebanis quidem commoda, Atheniensibus autem damna redundasse.

107. *τὸ Κιῤῥαῖον πεδίον*] Cirrha Delphorum erat navale sexaginta a Delphis stadia distans, teste Pausania L. X. 37, 4. Inter epistolas Hippocratis Coi legitur *πρεσβευτικὸς* (*λόγος*) *Θεσσαλοῦ Ἱπποκράτους υἱοῦ* in hanc rem.

ἐξάγιστος] Harpocration: *ἐξάγιστος ἀντὶ τοῦ λίαν ἐναγῆς καὶ ἔμπλεος ἄγους. Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος ἐπί τινος λιμένος εἴρηκε τοὔνομα.* Idem Suidas, Etymologicum M., alii. Cf. Blomfield. Gloss. ad Agam. v. 624. Praepositio *ἐξ* in compositione saepe habet vim intensivam. *Ἄγος* explicant glossographi *μύσος*, *μίασμα*.

πονvήσου μὲν πλείονας ἢ δισχιλίους ὁπλίτας, ἐξ Ἀκαρ-
νανίας δὲ ἑτέρους τοσούτους· δεδόσθαι δὲ ἀπὸ πάντων
τούτων τὴν ἡγεμονίαν ὑμῖν. πραχθήσεσθαι δὲ ταῦτα
οὐκ εἰς μακράν, ἀλλ' εἰς τὴν ἕκτην ἐπὶ δέκα τοῦ Ἀνθε-
στηριῶνος μηνός· εἰρῆσθαι γὰρ ἐν ταῖς πόλεσιν ὑφ' ἑαυ-
τοῦ καὶ παρηγγέλθαι πάντας ἥκειν συνεδρεύσοντας
Ἀθήναζε εἰς τὴν πανσέληνον. καὶ γὰρ τοῦτο ἄνθρωπος 99
ἴδιον καὶ οὐ κοινὸν ποιεῖ. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ἀλαζόνες,
ὅταν τι ψεύδωνται, ἀόριστα καὶ ἀσαφῆ πειρῶνται λέ-
γειν, φοβούμενοι τὸν ἔλεγχον· Δημοσθένης δ' ὅταν ἀλα-
ζονεύηται, πρῶτον μὲν μεθ' ὅρκου ψεύδεται, ἐξώλειαν
ἐπαρώμενος ἑαυτῷ, δεύτερον δέ, ἃ εὖ οἶδεν οὐδέποτε
ἐσόμενα, τολμᾷ λέγειν ἀριθμῶν εἰς ὁπότ' ἔσται, καὶ ὧν

98. δεδόσθαι δὲ ἀπὸ πάντων τούτων τὴν ἡγεμονίαν ὑμῖν] Duo Bekkeri codices habent ἁπάντων pro ἀπὸ πάντων, quae fortasse est lectio vera, ut genitivus pendeat ex ἡγεμονίαν. Ἁπάντων facile abiit in ἀπὸ πάντων. Cf. Bast. in Palaeogr. p. 784. Praepositio autem ἀπό hic vix locum habet. Quanquam multis locis et ἀπό et ὑπό adhiberi potest recte, prout vel originem aut tempus, a quo, vel caussam efficientem indicare velis, hic tamen verbo passivo δε-δόσθαι et genitivo personae addenda videtur praepositio ὑπό. Ἀπό enim pro ὑπό non Atticis scriptoribus dicitur, sed serioris aevi Graecis; et quae olim de hac re afferebantur exempla, haec aut ab interpretibus perperam intelligebantur, aut jam in editionibus accuratis ad optimorum codicum auctoritatem sublata sunt.

εἰς τὴν πανσέληνον] Sic Stephanus, Helmst. et Bekkeri codices; idque etiam margini Ald. et Ven. adscripsit Victorius. Edd. ceterae habent εἰς τὴν σελήνην, quod non ita adhibent Graeci, ut significet plenilunium, sed hoc est ἡ πανσέληνος sc. νύξ. Κύκλον πανσέληνον dixit Euripides Ion. 1155. Lunam Graecos attendisse in rerum discrimine notum. Cf. Scholiasten Aristoph. ad Acharn. v. 84.

99. ἀριθμῶν] Hoc deest in multis et bonis codicibus, Helmst. et in sex Bekkeri. Sed recte Scholiastes: ἀντὶ τοῦ ἀπατῶν ὑμᾶς διὰ

vocabulo opposito pecuniis, quas in usum belli tribuerent, vel copiis conductis. Demosth. περὶ στεφ. p. 306. μύριοι μὲν καὶ τετρακισχίλιοι ξένοι, δισχίλιοι δ' ἱππεῖς ἄνευ τῶν πολιτικῶν δυνάμεων συνήχθησαν.

99. οὐ κοινὸν] Κοινὸν τῷ ἰδίῳ oppositum hic est: agendi ratio, quam plerique sequuntur.

ἀλαζόνες] Proprium hoc erat sophistarum epitheton, qui, quod nesciebant, pulchre se scire insolenti vanitate jactabant. Vide Ruhnkenius ad Timaeum p. 28.

εἰς ὁπότ' ἔσται] Num usquam juncta legantur εἰς ὁπότε, nescio. Nec tamen videtur de lectionis veritate dubitandum. Εἰς τότε, quod posterioris tantum aevi es-

ἑκάστους ἔδει συντελεῖν, Ἀχαιοὺς μὲν πάντας καὶ Μεγαρέας ἑξήκοντα τάλαντα, τὰς δ' ἐν Εὐβοίᾳ πόλεις ἁπά-
96 σας τετταράκοντα· ἐκ δὲ τούτων τῶν χρημάτων ὑπάρξειν καὶ ναυτικὴν καὶ πεζὴν δύναμιν· εἶναι δὲ πολλοὺς καὶ ἄλλους τῶν Ἑλλήνων, οὓς βούλεσθαι κοινωνεῖν τῆς συντάξεως, ὥστε οὔτε χρημάτων οὔτε στρατιωτῶν ἔσεσθαι ἀπορίαν. καὶ ταῦτα μὲν τὰ φανερά· ἔφη δὲ καὶ πράξεις πράττειν ἑτέρας δι' ἀποῤῥήτων, καὶ τούτων εἶναί τινας μάρτυρας τῶν ἡμετέρων πολιτῶν, καὶ τελευτῶν ὀνομαστὶ παρεκάλει Δημοσθένην καὶ συνειπεῖν
97 ἠξίου. ὁ δὲ σεμνῶς πάνυ παρελθὼν τόν τε Καλλίαν ὑπερεπῄνει τό τε ἀπόῤῥητον προσεποιήσατο εἰδέναι· τὴν δ' ἐκ Πελοποννήσου πρεσβείαν, ἣν ἐπρέσβευσε, καὶ τὴν ἐξ Ἀκαρνανίας ἔφη βούλεσθαι ὑμῖν ἀπαγγεῖλαι. ἦν δ' αὐτῷ κεφάλαιον τῶν λόγων πάντας μὲν Πελοποννησίους ὑπάρχειν, πάντας δ' Ἀκαρνᾶνας συντεταγμένους ἐπὶ Φίλιππον ὑφ' ἑαυτοῦ, εἶναι δὲ τὸ σύνταγμα χρημάτων μὲν εἰς ἑκατὸν νεῶν ταχυναυτουσῶν πληρώματα καὶ εἰς πε-
98 ζοὺς στρατιώτας μυρίους καὶ ἱππέας χιλίους, ὑπάρξειν δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὰς πολιτικὰς δυνάμεις, ἐκ Πελο-

97. ἔφη βούλεσθαι] Reiskius ex solo Mead. dedit ἔφη δὴ βούλεσθαι. Sed otiosa est particula et facile alienam a loco sententiam movet.

95. Ἀχαιοὺς μὲν πάντας] Achaia nominabatur septentrionalis Peloponnesi pars, continens duodecim urbes, quas enumerat Pausan. L. VII. 6. Non admodum erant bellicosi Achaei, et ubicunque fieri posset, neutrarum erant partium.

96. δι' ἀποῤῥήτων] Philippi tempore multa jactabantur a demagogis subornata, quae necesse sit per aliquod tempus silentio contineri, ne scilicet magna in populum utilitas pereat.

97. ἣν ἐπρέσβευσε] Demosthenes legationem in Peloponnesum obibat Ol. CIX. 1. Fortasse rediens ex Peloponneso Acarnaniam, regionem in occidentali Helladis parte non inopem, adiit.

συντεταγμένους] Paratos ad subsidia et ad omnia, quae opus sunt bello. Συντάττεσθαι enim interdum de iis dicitur, qui promittunt se in usum publicum pecunias collaturos: quo vocabulo imprimis sic utitur Demosth. in oratione περὶ συντάξεως. cf. p. 167. 168. cet.

πληρώματα] Πληροῦν et quae inde derivantur vocabula, significant quod Latini dicunt navem ornare, instruere omnibus, quibus opus est in bello.

98. τὰς πολιτικὰς δυνάμεις] Copias ex ipsis civibus lectas;

τος καὶ ἀνακρεμάσας ἀπὸ τῶν ἐλπίδων, ἐνταῦθα δὴ συστρέψας γράφει, κελεύων ἑλέσθαι πρέσβεις εἰς Ἐρέτριαν, οἵτινες δεήσονται τῶν Ἐρετριέων, πάνυ γὰρ ἔδει δεηθῆναι, μηκέτι διδόναι τὴν σύνταξιν ὑμῖν τὰ πέντε τάλαντα, ἀλλὰ Καλλίᾳ, καὶ πάλιν ἑτέρους αἱρεῖσθαι εἰς Ὠρεὸν πρὸς τοὺς Ὠρείτας πρέσβεις, οἵτινες δεήσονται τὸν αὐτὸν Ἀθηναίοις φίλον καὶ ἐχθρὸν νομίζειν εἶναι. ἔπειτα ἀναφαίνεται περὶ ἁπάντων ἐν τῷ ψηφίσματι 101
πρὸς τῷ κλέμματι γράψας καὶ τὰ πέντε τάλαντα τοὺς πρέσβεις ἀξιοῦν τοὺς Ὠρείτας μὴ ὑμῖν, ἀλλὰ Καλλίᾳ διδόναι. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀφελὼν τὸν κόμπον καὶ τὰς τριήρεις καὶ τὴν ἀλαζονείαν, ἀνάγνωθι, καὶ τοῦ κλέμματος ἅψαι, ὃ ὑφείλετο ὁ μιαρὸς καὶ ἀνόσιος ἄν-

εἰς Ὠρεὸν πρὸς τοὺς Ὠρείτας] Cf. supra §. 94. ad *ὁρώντων, φρονούντων, βλεπόντων.*

101. *ἐν τῷ ψηφίσματι*] Ἐν margo Steph. cod. Askew. et tres Bekkeri pro *ἐπί*.

ἀξιοῦν] Sic Bern., Helmst., tres Bekkeri codd. pro vulgato *ἀξιῶν*. Hujus verbi significationem subtiliter et accurate exposuit **Buttmannus** in ind. orat. Mid.

cimandam recte censebat, et hujus parallelismi exempla, qui rationis vim auget, complura attulit **Lobeck** ad Soph. Aj. 740., quibus veritatem lectionis vulgatae vindicavit. — *Κλέπτειν*, et quae inde derivantur saepe dicuntur de furtiva fraude et callidis mendaciis. Demosthenes *περὶ στέφ.* p. 236.

συστρέψας] Ni fallor i. q. *συστρέψας ἑαυτόν* Plat. de rep. I. 10. *Συστρέφεσθαι*, quod proprie dicitur de serpentibus, qui se contrahunt dorso incurvato, ut impetus fiat vehementior saltusque perniciosior, ad orationem translatum significat concinnam brevitatem, ex qua enascitur vis et robur. Reddi igitur h. l. potest cum vi.

οἵτινες δεήσονται cet.] Scholiastes: *τὸ ἀκόλουθον εἰπεῖν ἦν, ὥστε συμμαχῆσαι αὐτοὺς ἡμῖν. ὁ δὲ ἀπάγει παρ' ὑπόνοιαν κατ' εἰρωνείαν· ναί, ἵνα αὐτοὺς παρακαλέσωσι μὴ φέρειν ἔτι τοὺς φόρους ἡμῖν, ἀλλὰ Καλλίᾳ.*

101. *ἀναφαίνεται περὶ ἁπάντων ἐν τῷ ψηφίσματι πρὸς τῷ κλέμματι γράψας*] Metathesis est verborum. Sic ad sententiam collocanda: *πρὸς τῷ κλέμματι περὶ ἁπάντων ἐν τῷ ψηφίσματι ἀναφαίνεται γράψας*: praeterquam quod omnia, quae in decreto posuit, scripta in fallaciam sunt, exoritur etiam id addens, ut legati petant ab Oritis. Wunderlichius tamen *περὶ ἁπάντων* explicat prae omnibus, locum fortasse sic intelligens, ut Rauchensteinius noster: Deinde praeter cetera omnia aperte in decreto in fraudem scripsit, ut quinque talenta Oritas legati juberent non vobis, sed Calliae tradere.

τὰ σώματα οὐχ ἑώρακε, τούτων τὰ ὀνόματα λέγει, κλέπτων τὴν ἀκρόασιν καὶ μιμούμενος τοὺς τἀληθῆ λέγοντας. διὸ καὶ σφόδρα ἄξιός ἐστι μισεῖσθαι, ὅτι πονηρὸς ὢν καὶ τὰ τῶν χρηστῶν σημεῖα διαφθείρει. ταῦτα δ' εἰπὼν δίδωσιν ἀναγνῶναι ψήφισμα τῷ γραμματεῖ μακρότερον μὲν τῆς Ἰλιάδος, κενώτερον δὲ τῶν λόγων, οὓς εἴωθε λέγειν, καὶ τοῦ βίου, ὃν βεβίωκε, μεστὸν δ' ἐλπίδων οὐκ ἐσομένων καὶ στρατοπέδων οὐδέποτε συλλεγησομένων. ἀπαγαγὼν δ' ὑμᾶς ἄποθεν ἀπὸ τοῦ κλέμμα-

τῶν πιθανῶν τούτων λόγων, ἐν τῷ καὶ ὁρίζειν τὴν ἡμέραν καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ad sententiam quidem vocabulum non est necessarium, sed est γραφικόν. Wunderlich.: »Graeci non raro singulas res tam accurate et plene verbis depingere solent, ut aliis interdum in sententia proposita aliquid abundare videatur, pars in explicanda ea in aliena et inepta abeant.«

100. ἄποθεν] Num scribendum sit ἄποθεν an ἄπωθεν, Grammatici dissentiunt. Lobeckius autem ad Phryn. p. 9. ostendit apud scenicos poetas ἄπωθεν indubitabile esse, in prosaicis autem scriptoribus summam deprehendi lectionum ambiguitatem, et sic apud nostrum modo ἄποθεν legi, modo ἄπωθεν. Frequentius tamen in codd. apparet ō. Ἄπωθεν hic tantum in duobus codd. Ἄποθεν scribit etiam Imm. Bekkerus, ex Thucydide locos cum varietate colligens ad II. 81.

se opinabatur Monkius ad Eurip. Alc. 542., habet Plato Legg. VIII. p. 845. Quin etiam εἴς ὅτε legimus ap. Homerum Od. II. 99. Quaenam adverbia cum praepositione jungantur, accurate exposuit Lobeck. ad Phrynich. p. 46. sq.

100. μακρότερον τῆς Ἰλιάδος] Notum est proverbium Ἰλιὰς κακῶν de multitudine et magnitudine malorum: quod de Aeschine adhibet Demosthenes. Aeschines hinc videtur Ἰλιάς absolute de nimia longitudine s. magnitudine usurpasse.

κενώτερον δὲ τῶν λόγων – καὶ τοῦ βίου] In oppositione non semper diligentissimos esse scriptores antiquos jam saepe vidimus. Hinc κενώτερος duo substantiva addita habet, quanquam in antecedente membro unum nonnisi substantivum additum sit adjectivo. Et sane unum κενώτερος ex Aeschinis cupiditate utrique, et λόγοις et βίῳ Demosthenis, convenit.

ἐλπίδων οὐκ ἐσομένων] Ἐλπίδες in plurali sensu concreto res speratae, quemadmodum saepe nomina abstracta, animorum praesertim motus significantia, numero plurali ponuntur. Ἐλπίδας οὐκ ἐσομένας nos dicimus spem, cui eventus erit nullus, spem irritam.

ἀπαγαγὼν ὑμᾶς ἄποθεν ἀπὸ τοῦ κλέμματος] Valckenaer ad Theocr. Adon. v. 7. T. II. p. 60. Heind. ἄποθεν delendum esse judicat ut interpretamentum praepositioni ἀπό supra scriptum, idque delevit in editione Hal. Bekkerus. Sed jam Fr. Aug. Wolfius ad Demosthenis Leptin. p. 245. vulgatam non solli-

τῷ χαλκῆν εἰκόνα σταθήσεσθαι ἐν Ὠρεῷ. ὁ δὲ ἀπεκρί- 104
νατο τῷ Γνωσιδήμῳ, ὅτι ἐλαχίστου χαλκοῦ οὐδὲν δέοιτο, τὸ δὲ τάλαντον διὰ τοῦ Καλλίου εἰςπράττειν. ἀναγκαζόμενοι δὲ οἱ Ὠρεῖται καὶ οὐκ εὐποροῦντες, ὑπέθεσαν αὐτῷ τοῦ ταλάντου τὰς δημοσίας προσόδους, καὶ τόκον ἤνεγκαν Δημοσθένει τοῦ δωροδοκήματος δραχμὴν τοῦ μηνὸς τῆς μνᾶς, ἕως τὸ κεφάλαιον ἀπέδοσαν. καὶ ταῦτ' ἐπράχθη μετὰ ψηφίσματος τοῦ δήμου. ὅτι δὲ τἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὸ ψήφισμα τῶν Ὠρειτῶν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τοῦτ' ἔστι τὸ ψήφισμα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, αἰ- 105
σχύνη μὲν τῆς πόλεως, ἔλεγχος δὲ οὐ μικρὸς τῶν Δημοσθένους πολιτευμάτων, φανερὰ δὲ κατηγορία Κτησιφῶντος· τὸν γὰρ οὕτως αἰσχρῶς δωροδοκοῦντα οὐκ ἔστιν ἄνδρα γεγονέναι ἀγαθόν, ἃ τετόλμηκεν οὗτος γράψαι ἐν τῷ ψηφίσματι.

autem, quid fecerit ipse, etiam si publice mandatum non fuerit, ut finem assequeretur. Profitebatur enim certo sibi esse persuasum, Oritas Demostheni in gratiarum significationem statuam esse posituros. Hinc non erat, cur Stephanus et Bekkerus contra libros scriberent *ἐπαγγελούμενον*.

104. *ἐλαχίστου χαλκοῦ*] Vel dictum, ut nos fere solemus weder viel noch wenig (gar kein) Erz; vel: er brauche das Bischen Erz nicht; sibi minime opus esse parvula illa aeris parte, ex qua statua conficiatur; nihil se statuae metallo juvari, sed opus esse auro argentove.

εἰςπράττειν] Si sana est lectio, constructionis est mutatio, ita ut *ἀπεκρίνατο* primo constructum sit sequente *ὅτι* cum optativo, dein autem sequente infinitivo sine conjunctione. Ejusmodi quidem varietates apud optimos scriptores haud rarae sunt. Praesens tamen hic parum est aptum (futurum potius ponendum erat) et oratio directa sententiae convenientior. Hinc praeferendum fortasse *εἰςέπραττεν*, quod habent Bern. margo Steph. et tres Bekkeri ejusdem familiae codd.

δραχμὴν τοῦ μηνὸς τῆς μνᾶς] Nobis quidem fenus videtur immensum, plus dena capitis parte quotannis. Sed eo tempore parvum censebatur, quemadmodum hodie in orientali plaga. Cf. Boeckh. Staatsh. T. I. p. 143.

κεφάλαιον] Suidas s. v. *ἔνιοι τῶν ῥαθύμως ἐντετυχηκότων τοῖς ὑπὸ τῶν δέκα ῥητόρων γραφεῖσι λόγοις οἴονται παρειλῆφθαι ἐπὶ τοῦ πράγματος καὶ λόγον μόνον — — παρείληπται δὲ καὶ ἐπ' ἀργυρίου τὸ κεφάλαιον, ὡς ὁ Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος. — — ἕως τὸ κεφάλαιον ἀποδόσθαι.*

θρωπος, ὅν φησι Κτησιφῶν καὶ ἐν τῷδε τῷ ψηφίσματι διατελεῖν λέγοντα καὶ πράττοντα τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

102 Οὐκοῦν τὰς μὲν τριήρεις καὶ τὴν πεζὴν στρατιὰν καὶ τὴν πανσέληνον καὶ τοὺς συνέδρους λόγῳ ἠφανίσατε, τὰς δὲ συντάξεις τῶν συμμάχων, τὰ δέκα τάλαντα, ἔργῳ ἀπωλέσατε.

103 Ὑπόλοιπον δέ μοί ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι λαβὼν τρία τάλαντα μισθὸν τὴν γνώμην ταύτην ἔγραψε Δημοσθένης, τάλαντον μὲν ἐκ Χαλκίδος παρὰ Καλλίου, τάλαντον δ᾽ ἐξ Ἐρετρίας παρὰ Κλειτάρχου τοῦ τυράννου, τάλαντον δὲ ἐξ Ὠρεοῦ, διὸ καὶ καταφανὴς ἐγένετο, δημοκρατουμένων τῶν Ὠρειτῶν καὶ πάντα πραττόντων μετὰ ψηφίσματος. ἐξανηλωμένοι γὰρ ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον πολέμῳ καὶ παντελῶς ἀπόρως διακείμενοι, πέμπουσι πρὸς αὐτὸν Γνωσίδημον, τὸν Χαριγένους υἱόν, τοῦ δυναστεύσαντός ποτε ἐν Ὠρεῷ, δεησόμενον αὐτοῦ τὸ μὲν τάλαντον ἀφεῖναι τῇ πόλει, ἐπαγγελλόμενον δ᾽ αὐ-

103. *ἐπαγγελλόμενον*] Nota praesens ab omnibus codd. repraesentatum, antecedente futuro *δεησόμενον*, nisi quod tres codd. habent *ἐπαγγειλάμενον*: quae nulla est varietas. Pro *λλ* librarii saepissime scribunt *λ*. Nec quicquam opinor esse mutandum. Futurum enim id indicat, quod ei mandatum erat ab iis, qui mittebant, praesens

103. *παρὰ Κλειτάρχου τοῦ τυράννου*] Hunc Eretriae tyrannum instituit Philippus, Plutarcho, de quo supra, ejecto. Ejus legatos malo consilio Athenas venientes Aeschinem hospitio excepisse eorumque patronum fuisse notat Demosthenes *περὶ στεφ.* p. 252.

διὸ καὶ καταφανὴς ἐγένετο] Exspectes *καταφανές*, sc. *τὸ πρᾶγμα*. Pro *διό* malim *δι᾽ ὅ*, per quod talentum, quod ab Oritis flagitabat; et ad *καταφανής* vel ex contextu supplendum *δωροδοκήσας*, vel quod antecedit *λαβών*.

δημοκρατουμένων τῶν Ὠρειτῶν] Quum Oritae, tyrannide liberati, reipublicae forma uterentur: Philippus nempe, ut Eretriae Clitarchum, sic Orei Philistidem tyrannum instituerat. Per expeditionem, auctore Demosthene, in Euboeam susceptam Ol. CIX. 4. tyrannos ejecerunt Athenienses eorumque legatos, hostes reipublicae declaratos, ex urbe excedere jusserunt.

ἐξανηλωμένοι] Rarum est de hominibus, quorum opes exhaustae sunt, qui unde rebus necessariis pares sint, non habent. Similiter tamen dixit Thucydides L. IV. 3. *τὴν πόλιν δαπανᾶν*, quod explicant glossographi *εἰς ἀναλώματα μεγάλα ἐμβάλλειν*.

οἱ πρόγονοι οἱ ὑμέτεροι, ἔπειτα καὶ οἱ ἄλλοι Ἀμφικτύο-
νες, μαντείαν ἐμαντεύσαντο παρὰ τῷ θεῷ, τίνι χρὴ τι-
μωρίᾳ τοὺς ἀνθρώπους τούτους μετελθεῖν. καὶ αὐτοῖς 108
ἀναιρεῖ ἡ Πυθία πολεμεῖν Κιῤῥαίοις καὶ Ἀκραγαλλί-
δαις πάντ' ἤματα καὶ πάσας νύκτας, καὶ τὴν χώραν αὐ-
τῶν ἐκπορθήσαντας καὶ αὐτοὺς ἀνδραποδισαμένους
ἀναθεῖναι τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Πυθίῳ καὶ Ἀρτέμιδι καὶ
Λητοῖ καὶ Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ ἐπὶ πάσῃ ἀεργίᾳ, καὶ ταύ-
την τὴν χώραν μήτ' αὐτοὺς ἐργάζεσθαι, μήτ' ἄλλον ἐᾶν.
λαβόντες δὲ τὸν χρησμὸν οἱ Ἀμφικτύονες ἐψηφίσαντο,
Σόλωνος εἰπόντος Ἀθηναίου τὴν γνώμην, ἀνδρὸς καὶ
νομοθετῆσαι δυνατοῦ καὶ περὶ ποίησιν καὶ φιλοσοφίαν
διατετριφότος, ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τοὺς ἐναγεῖς κατὰ τὴν
μαντείαν τοῦ θεοῦ· καὶ συναθροίσαντες δύναμιν ἱκα- 109
νὴν τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐξηνδραποδίσαντο τοὺς ἀνθρώ-

impune peccarunt, in peccando perseverant. Hinc praesens significantius quam aoristus vel praeteritum *γεγενημένοις*, quod est in uno codice.

ἔπειτα καί] Quod Marklandus conjecit *ἔπειτα δὲ καί*, habent Helmst. et quattuor Bekkeri. Sed vide Werferum Act. Monac. T. I. p. 253. not.

108. *καὶ τὴν χώραν αὐτῶν ἐκπορθήσαντας*] Tres Bekkeri ejusdem familiae post *αὐτῶν* addunt *καὶ τὴν πόλιν*, quod est vel a librario vel a grammatico profectum. Nam *χώρα*, *χθών*, *γῆ*, immo etiam *νῆσος*, ubi videntur urbem significare, saepe de agro cet. ponuntur et de urbe, quae inest in agro. cf. Seidler ad Eurip. Troad. v. 4.

108. *πάντ' ἤματα καὶ πάσας νύκτας*] Formula periphrastica poesi et oraculis apta de rei diuturnitate.

Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ] Harpocration: *Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος. ὠνομάζετό τις παρὰ Δελφοῖς Ἀθηνᾶ, Πρόνοια, διὰ τὸ πρὸ τοῦ ναοῦ ἱδρῦσθαι, ἢ ὅτι προὐνόησεν, ὅπως τέκοι ἡ Λητώ.* Confundit duo *Ἀθηνᾶς* epitheta, alterum *Προναίας*, alterum *Προνοίας*. Conjunguntur in Aeschinis loco *Ἀπόλλων ὁ Πύθιος καὶ Ἄρτεμις καὶ Λητὼ καὶ Ἀθηνᾶ Πρόνοια*, quibus aram in Zostere Atticae fuisse discimus ex Pausania L. I. 31, 1. Pythia suo oraculo voluit, ut Cirrhaei et Acragallidae in servitutem redacti eorumque agri ipsis numinibus Delphicis, Minervae *Προνοίᾳ* et Apollini Pythico ceterisque donarentur. Cf. Lennepium ad Phalar. p. 144. ed. Bat.

ἐπὶ πάσῃ ἀεργίᾳ] Ita ut prorsus inculta jaceret ista regio. Qui deo sacratus erat ager, eum nec aratro findi, nec falce demeti licebat.

106 Ἐνταῦθ' ἤδη τέτακται καὶ ὁ τρίτος τῶν καιρῶν, μᾶλλον δ' ὁ πάντων πικρότατος χρόνος, ἐν ᾧ Δημοσθένης ἀπώλεσε τὰς τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς πόλεως πράξεις, ἀσεβήσας μὲν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς, ἄδικον δὲ καὶ οὐδαμῶς ἴσην τὴν πρὸς Θηβαίους συμμαχίαν γράψας. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν εἰς τοὺς θεοὺς αὐτοῦ πλημμελημάτων λέγειν.

107 Ἔστι γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ Κιῤῥαῖον ὠνομασμένον πεδίον καὶ λιμὴν ὁ νῦν ἐξάγιστος καὶ ἐπάρατος ὠνομασμένος. ταύτην ποτὲ τὴν χώραν κατῴκησαν Κιῤῥαῖοι καὶ Ἀκραγαλλίδαι, γένη παρανομώτατα, οἳ εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς καὶ τὰ ἀναθήματα ἠσέβουν, ἐξημάρτανον δὲ καὶ εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας. ἀγανακτήσαντες δ' ἐπὶ τοῖς γινομένοις μάλιστα μέν, ὡς λέγονται,

106. *πικρότατος*] **Porsonus** edixit ad Phoen. 1367., quum *πότμος, τέκνον* et similia secundum Atticas rationes paenultimam syllabam corripiant, comparativos inde compositos et derivatos antepaenultimam producere. Ego vero, motus iis, quae **Buttmannus** habet ausführl. Gr. Sprachlehre T. I. p. 263. contra libros in his rebus nil tentaverim.

107. *Ἀκραγαλλίδαι*] **Harpocration** s. v. *Κραναλλίδαι. Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος. Δίδυμός φησι δεῖν γράφεσθαι Κραυγαλλίδαι. Οὕτω γὰρ λέγεσθαι τὴν ἐν Φωκεῦσι πλησίον Κίῤῥας χώραν Κραυγάλλων, ὡς καὶ Ξεναγόρας ἐν τετάρτῳ χρόνων ἱστορεῖ.* Hinc sua videtur **Suidas** hausisse: *Κραναλλίδαι ἢ Κραυγαλλίδαι· ἡ ἐν Φωκεῦσι πλησίον Κίῤῥας χώρα.*

γινομένοις] Sic Helmst. et tres Bekkeri codd. ejusdem familiae. Vulgo *γενομένοις*. Per praesens actio durans exprimitur. Qui enim

106. *ἐνταῦθ' ἤδη*] Transitus est abruptus ad excitandam attentionem, quoniam hoc momentum tanquam *πικρότατον* aestimatur.

πικρότατος χρόνος] *Χρόνος* recte hic dixit, non *καιρός*, respiciens tempora reipublicae iniquissima. Demostheni autem erat *καιρός*.

οὐδαμῶς ἴσην] Minime utrisque partibus aequam. Vult Aeschines ex hoc pacto Thebanis quidem commoda, Atheniensibus autem damna redundasse.

107. *τὸ Κιῤῥαῖον πεδίον*] **Cirrha** Delphorum erat navale sexaginta a Delphis stadia distans, teste **Pausania** L. X. 37, 4. Inter epistolas Hippocratis Coi legitur *πρεσβευτικὸς* (*λόγος*) *Θεσσαλοῦ Ἱπποκράτους υἱοῦ* in hanc rem.

ἐξάγιστος] **Harpocration**: *ἐξάγιστος ἀντὶ τοῦ λίαν ἐναγὴς καὶ ἔμπλεος ἄγους. Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος ἐπί τινος λιμένος εἴρηκε τοὔνομα.* Idem Suidas, Etymologicum M., alii. Cf. **Blomfield**. Gloss. ad Agam. v. 624. Praepositio *ἐξ* in compositione saepe habet vim intensivam. *Ἄγος* explicant glossographi *μύσος, μίασμα*.

φύσιν γονὰς ποιεῖσθαι, ἥτταν δὲ αὐτοῖς εἶναι πολέμων καὶ δικῶν καὶ ἀγορῶν, καὶ ἐξώλεις εἶναι καὶ αὐτοὺς καὶ οἰκίας καὶ γένος τὸ ἐκείνων. » καὶ μήποτέ « φησιν » ὁσίως θύσαιεν τῷ Ἀπόλλωνι, μηδὲ τῇ Ἀρτέμιδι, μηδὲ τῇ Λητοῖ, μηδ' Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ, μηδὲ δέξαιντο αὐτοῖς τὰ ἱερά.« ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθι τὴν τοῦ 112 θεοῦ μαντείαν. ἀκούσατε τῆς ἀρᾶς. ἀναμνήσθητε τῶν ὅρκων, οὓς ὑμῶν οἱ πρόγονοι μετὰ τῶν Ἀμφικτυόνων συνώμοσαν.

MANTEIA.

Οὐ πρὶν τῆσδε πόληος ἐρείψετε πύργον ἑλόντες,
πρίν γε θεοῦ τεμένη κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης
κῦμα ποτικλύζῃ κελαδοῦν ἱεραῖσιν ἐπ' ἀκταῖς.

ΟΡΚΟΙ. ΑΡΑ.

Ταύτης τῆς ἀρᾶς καὶ τῶν ὅρκων καὶ τῆς μαντείας 113 *γενομένης, ἀναγεγραμμένων ἔτι καὶ νῦν, οἱ Λοκροὶ οἱ Ἀμφισσεῖς, μᾶλλον δὲ οἱ προεστηκότες αὐτῶν ἄνδρες παρανομώτατοι, ἐπειργάζοντο τὸ πεδίον, καὶ τὸν λι-*

ἀγορῶν] H. l. i. q. *ἐκκλησιῶν*, Homerico loquendi usu. Cf. Schoemann de com. p. 28.

μηδὲ δέξαιντο αὐτοῖς τὰ ἱερά] Wolfius: »pro *αὐτῶν* usitata Graecis *ἀντιπτώσει*.« Sed *δέχεσθαι τινί τι* propria Graecis loquendi ratio pro *δέχεσθαί τι παρά τινος*, ut docuit Porsonus ad Eurip. Hec. 539. [ubi praecipue comparanda exempla a Schaefero adscripta], imprimis si dii clementer accipiunt, quod a mortalibus pio animo offertur, quo pertinet locus a Porsono laudatus ex Aristoph. Lysistr. 204. *τὰ σφάγια δέξαι ταῖς γυναιξὶν εὐμενής*. Sic etiam nostro loco. Quanquam nec genitivus inusitatus. Sic §. 121. *μηδὲ δέξαιντο αὐτῶν τὰ ἱερά*.

112. *Οὐ πρὶν* cet.] Hoc oraculum etiam ap. Pausaniam legitur X. 37. cum nonnullis, sed parum gravibus mutationibus. De hoc similibusque oraculorum fragmentis monet F. A. Wolfius ad Leptineam p. 245. »Omnino factum videtur mihi saepius, ut in locis, ubi deessent scita, leges aliaeve litterae publicae, sicunde nota essent, aut ex ipsa oratione suppleri possent, a doctis lectoribus insererentur. Pro tali habuerim etiam fragmentum oraculi apud Aeschinem in Ctesiph. p. 503. R.«

113. *οἱ Λοκροὶ οἱ Ἀμφισσεῖς*] Cf. Strabo L. IX. 4, 4. qui *Κρισσαίους* appellat, qui ceteris sunt *Κιῤῥαῖοι*. Pausanias X. 38, 2. dicit *Ἄμφισσαν εἶναι μεγίστην καὶ ὀνομαστοτάτην πόλιν τῶν Λοκρῶν - - τεθῆναι δὲ τῇ πόλει τὸ ὄνομα ἀπὸ Ἀμφίσσης τῆς Μάκαρος τοῦ Αἰόλου φασίν*. Stephan. autem Byz. s. v. *Ἄμφισσα ἐκλήθη δέ*, inquit, *οὕτω διὰ τὸ ἐμπεριέχεσθαι τοῖς ὄρεσι τοῖς κειμένοις*.

πους καὶ τοὺς λιμένας ἔχωσαν, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν κατέσκαψαν, καὶ τὴν χώραν αὐτῶν καθιέρωσαν κατὰ τὴν μαντείαν· καὶ ἐπὶ τούτοις ὅρκον ὤμοσαν ἰσχυρὸν μήτ' αὐτοὶ τὴν ἱερὰν γῆν ἐργάσεσθαι, μήτ' ἄλλῳ ἐπιτρέψειν, ἀλλὰ βοηθήσειν τῷ θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ καὶ
110 χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ πάσῃ δυνάμει. καὶ οὐκ ἀπέχρησεν αὐτοῖς τοῦτον μόνον τὸν ὅρκον ὀμόσαι, ἀλλὰ καὶ προστροπὴν καὶ ἀρὰν ἰσχυρὰν ὑπὲρ τούτων ἐποιήσαντο. γέγραπται γὰρ οὕτως ἐν τῇ ἀρᾷ, »εἴ τις τάδε« φησὶ »παραβαίνοι, ἢ πόλις, ἢ ἰδιώτης, ἢ ἔθνος, ἐναγὴς« φησὶν »ἔστω τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ Λη-
111 τοῦς καὶ Ἀθηνᾶς Προνοίας.« καὶ ἐπεύχεται αὐτοῖς μήτε γῆν καρποὺς φέρειν, μήτε γυναῖκας τέκνα τίκτειν γονεῦσιν ἐοικότα, ἀλλὰ τέρατα, μήτε βοσκήματα κατὰ

109. *τοὺς λιμένας*] Quod Marklandus conjecit *τὸν λιμένα*, dedit Bekkerus ex tribus codd. ejusdem familiae. Ego pluralem hyperbolicum vindicavi supra §. 79.

ἐργάσεσθαι] Sex Bekkeri codd. habent *ἐργάσασθαι*, tres ejusdem familiae *ἐργάζεσθαι*: quorum in se neutrum damnandum. cf. Excurs. VIII. in Lysiam. Sed quum in hac periodo ubique futurum sit positum, et quum ratio ubique sit eadem, non opinor Aeschinem in hoc uno membro aoristum aut praesens posuisse.

109. *βοηθήσειν τῷ θεῷ*] Hac formula significatur dei voluntati accuratissime obtemperare, ejus honorem vindicare impiosque punire. *Βοηθεῖν αὐτῷ* dicitur is, qui injuriam illatam persequitur et ulciscitur. Vide Demosth. in Mid. p. 64. §. 30. Buttm.

110. *οὐκ ἀπέχρησεν αὐτοῖς τοῦτον μόνον τὸν ὅρκον ὀμόσαι*] Est genus parallelismi *ἀπέχρησε* — *μόνον* neque abundat *μόνον*, ut opinatus est Stephanus de dialecto Attica p. 105. Verum *τοῦτον μόνον τὸν ὅρκον* dictum propter sequens *ἀλλὰ καὶ προστροπὴν καὶ ἀράν*.

111. *ἐπεύχεται*] Sc. *ἡ ἀρά*, quod subjectum est etiam ad antecedens interjectum *φησί*. Hanc *ἀρὰν* ante oculos habuit Sophocles Oed. Tyr. 270. s. Contraria *εὐχῇ* hunc locum ob oculos habuit Liban. ep. CCXLII. *καὶ δῆτα εὔχομαι τοῖς θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις γῆν τε αὐτοῖς καρπὸν ὅτι πλεῖστον διδόναι καὶ ἀέρα μένειν ἐν τοῖς μέτροις καὶ γυναῖκας τίκτειν ὅμοια τοῖς γονεῦσι, καὶ λόγων, ὥσπερ νῦν, τὴν πόλιν ἐρᾶν.* Cf. quos laudat Mitscherl. ad Horat. Od. IV. 5, 23.

τέρατα] Bekker. Anecdd. p. 308. *τέρας τὸ ζῶον τὸ μὴ κατὰ φύσιν γενόμενον*, ut Plato in Cratylo, *ἐάν, ὥσπερ τέρας, γένηται ἐξ ἵππου ἄλλο τι ἢ ἵππος.* — Ceterum non ubique verum esse Thomae M. assertum: *τέρα καὶ τερῶν Ἀττικοί, τέρατα δὲ καὶ τεράτων ἁπλῶς Ἕλληνες*, ex nostro loco patet et docuit Alberti Gloss. in N. T. p. 115.

βάλλειν. σκέψασθε δὴ τὸν δαίμονα καὶ τὴν τύχην, ὅσῳ 115 περιεγένετο τῆς τῶν Ἀμφισσέων ἀσεβείας. ἐπὶ γὰρ Θεοφράστου ἄρχοντος, ἱερομνήμονος ὄντος Διογνήτου Ἀναφλυστίου, πυλαγόρους ὑμεῖς εἵλεσθε Μειδίαν τε ἐκεῖνον τὸν Ἀναγυράσιον, ὃν ἐβουλόμην ἂν πολλῶν ἕνεκα ζῆν, καὶ Θρασυκλέα τὸν ἐξ Οἴου, καὶ τρίτον δὲ μετὰ τούτων ἐμέ. συνέβη δ' ἡμῖν ἀρτίως μὲν εἰς Δελφοὺς ἀφῖχθαι, παραχρῆμα δὲ τὸν ἱερομνήμονα Διόγνητον πυρέττειν· τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο συμπεπτώκει καὶ

115. *Μειδίαν τε ἐκεῖνον τὸν Ἀναγυράσιον*] Sic septem Bekkeri codices. Vulgo *Ἀναγυῤῥάσιον*. Zenobius Proverbb. Cent. II, 55. *ἔστιν ὁ Ἀνάγυρος* (alii, ut Harpocration, *Ἀναγυροῦς*) *δῆμος τῆς Ἐρεχθηΐδος φυλῆς, ἔνθα δυσῶδες φυτὸν φύεται. εἴρηται οὖν ἡ παροιμία ἐντεῦθεν· Ἀνάγυρον κινεῖν, ἐπὶ τῶν κινούντων τινὰ ἐπὶ κακῷ ἑαυτῶν. Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι ἄνθρωπος ἥρως γέγονεν, ὅστις τοὺς οἴκους τῶν γειτονούντων αὐτῷ ἐκ βάθρων ἀνέστρεψεν, ἐπειδὴ τὸ ἡρῷον ὑβρίσαι ἐπεχείρησαν.* Harpocration: *ἔνθεν ὁ δημότης Ἀναγυράσιος.* Quod Aeschines optat, ut Midias adhuc in vivis esset, de multis, quas dicit, caussis prima, si non una, haec erat, quod Demosthenes in Midia potentem et acrem adversarium habebat.

Θρασυκλέα τὸν ἐξ Οἴου] Sic quattuor Bekkeri codd. Vulgo *Θρασυκλέα τὸν Λέσβιον*: de qua lectione haec notavit F. A. Wolfius ad Leptin. p. 245.: »Postremum nomen pro gentili esse vix bene probetur ne ex iis quidem, quae a Platone Ion. extr., Demosth. Phil. I. p. 51. et aliis narrantur. Nec magis placet emendatio Reiskii *τὸν Λεσβίου*. Exspectatur enim non patris nomen, sed demi, judice etiam Marklando. Scribendum igitur *τὸν Λέκκιον*. Hesychius: *Λέκκον δῆμος Ἀντιοχίδος φυλῆς*. Quem demum quum omisisset Meursius, eum Jac. Sponius addidit in Supplementis.« Quod volebat vir praestantissimus, ut nomen demi restitueretur, id factum est, lectione bonorum librorum recepta. Cf. Harpocrationem s. v. *Οἶον*, qui recte inter duos demos, *Λεοντίδος φυλῆς* unum, alterum *Ἱπποθοωντίδος* discernit. Utrumque hoc nomen habebat *διὰ τὸ μηδαμῶς εὐοίκητον τόπον ἔχειν*. Tertius erat demus *Πανδιονίδος*, qui dicebatur *Οἶα*, *δημόται Οἴηθεν*, quum δημόται ex utroque *Οἴου* dicebantur *ἐξ Οἴου*.

συμπεπτώκει] Sic tres Bekkeri codices. Vulgo *συνεπεπτώκει*. Ubi boni codices superaugmentum omittunt, praesertim in verbis compositis, eos sequendos existimo. Nam Atticorum scriptorum normam perscrutantes, eos in plurimis verbis superaugmentum non addidisse invenimus.

115. *Θεοφράστου ἄρχοντος*] Ol. CX. 1.

Διογνήτου Ἀναφλυστίου] Harpocration, hunc locum respiciens, *Ἀνάφλυστος δῆμος τῆς φυλῆς Ἀντιοχίδος. ἔνιοι δὲ ὡς πόλεως τῆς Ἀναφλύστου μνημονεύουσιν.* Egit de hoc demo Meurs. de populis Atticis s. v.

μένην τὸν ἐξάγιστον καὶ ἐπάρατον πάλιν ἐτείχισαν καὶ συνῴκισαν, καὶ τέλη τοὺς καταπλέοντας ἐξέλεγον, καὶ τῶν ἀφικνουμένων εἰς Δελφοὺς πυλαγόρων ἐνίους χρή-
114 μασι διέφθειραν, ὧν εἷς ἦν Δημοσθένης. χειροτονηθεὶς γὰρ ὑφ' ὑμῶν πυλαγόρας, λαμβάνει χιλίας δραχμὰς παρὰ τῶν Ἀμφισσέων τοῦ μηδεμίαν μνείαν περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς Ἀμφικτύοσι ποιήσασθαι. διωμολογήθη δ' αὐτῷ καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἀποσταλήσεσθαι Ἀθήναζε τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου μνᾶς εἴκοσι τῶν ἐξαγίστων καὶ ἐπαράτων χρημάτων, ἐφ' ᾧτε βοηθήσειν τοῖς Ἀμφισσεῦσιν Ἀθήνησι κατὰ πάντα τρόπον· ὅθεν ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον συμβέβηκεν αὐτῷ, ὅτου ἂν προσάψηται ἢ ἀνδρὸς ἰδιώτου, ἢ δυνάστου, ἢ πόλεως δημοκρατουμένης, τούτων ἑκάστους ἀνιάτοις κακοῖς περι-

113. *πυλαγόρων*] Fluctuant libri inter terminationem *πυλαγόραι* et *πυλαγόροι*. Singularis quidem ubique, ni fallor, primam sequitur declinationem; in plurali tamen scriptores ipsi variasse videntur. In Aeschine plerisque locis optimi et plurimi Mss. terminationem secundae declinationis afferunt, eosque, ut par erat, secutus sum. Cf. Wesseling. ad Herodot. VII. 214.

114. *ἢ ἀνδρὸς ἰδιώτου, ἢ δυνάστου, ἢ πόλεως δημοκρ.*] Vulgo *ἀνδρὸς ἢ ἰδιώτου* cet. Sed *ἢ ἀνδρός* habent quattuor Bekkeri; et *ἢ* ante *ἰδιώτου* prorsus deest in quinque aliis. Duo genera producuntur. Alterum est *ἀνὴρ ἰδιώτης, ἢ δυνάστης*, alterum *πόλις δημοκρατουμένη*. *Ἰδιώτης, ἢ δυνάστης* partes sunt ejusdem generis, et *ἢ* ante *δυνάστης* indicium novae partis. Si quaeris, cur orator hoc diserte civitatium genus (*πόλ. δημ.*) nominet, sciebat, quantopere cives sui huic adhaererent, invisum autem adversarium potissimum hac suspicione reddi, si quid crederent eum contra democratiae statum moliri.

πυλαγόρων] De legatis Amphictyonicis accurate egit Tittmann. in libro über den Bund der Amphiktyonen IV. §. 4. Erant eorum duo genera, *πυλαγόρων* unum, alterum *ἱερομνημόνων*. Bekkeri Anecdd. p. 292. *ἐκλήθη δὲ Πυλαγόρας παρὰ τὸ ἐπὶ Πυλαίᾳ ἀγορεύειν· Πυλαία δ' ἐστὶ τὸ Ἀμφικτυονικὸν συνέδριον.* Nomen *ἱερομνημόνων* respicit eorum curam rerum sacrarum, unde etiam *ἱερογραμματεῖς* appellabantur. Aliis locis videtur id praecipue *ἱερομνημόνων* fuisse munus, ut studia suarum civitatum curarent. Scriptores tamen non certum utriusque generis discrimen constituisse, sed per utrumque nomen legatos ad consilium Amphictyonum intellexisse videntur.

114. *ἐφ' ᾧτε*] De hac formula, significante hac lege ut, quae vel cum indicativo vel cum infinitivo construitur, accuratissime exposuit Fr. Wolfg. Reizius de prosodiae Graecae accentus inclin. p. 27 ss.

ἄνθρωπος ἀσελγέστατος καί, ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο, οὐδε-
μιᾶς παιδείας μετεσχηκώς, ἴσως δὲ καὶ δαιμονίου τινὸς
ἐξαμαρτάνειν αὐτὸν προαγομένου, » ἀρχὴν δέ γε « ἔφη
» ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, εἰ ἐσωφρονεῖτε, οὐδ' ἂν ὠνομά-
ζετε τοὔνομα τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων ἐν ταῖσδε ταῖς
ἡμέραις, ἀλλ' ὡς ἐναγεῖς ἐξείργετ' ἂν ἐκ τοῦ ἱεροῦ. «
ἅμα δὲ ἐμέμνητο τῆς τῶν Φωκέων συμμαχίας, ἣν ὁ 118
Κρώβυλος ἐκεῖνος ἔγραψε, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ δυσχερῆ
κατὰ τῆς πόλεως διεξῄει λέγων, ἃ ἐγὼ οὔτε τότ' ἐκαρτέ-
ρουν ἀκούων, οὔτε νῦν ἡδέως μέμνημαι αὐτῶν. ἀκού-
σας δὲ οὕτω παρωξύνθην, ὡς οὐδεπώποτ' ἐν τῷ ἐμαυ-
τοῦ βίῳ· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους λόγους ὑπερβήσομαι·
ἐπῄει δ' οὖν μοι ἐπὶ τὴν γνώμην μνησθῆναι τῆς τῶν
Ἀμφισσέων περὶ τὴν γῆν τὴν ἱερὰν ἀσεβείας, καὶ αὐ-
τόθεν ἑστηκὼς ἐδείκνυον τοῖς Ἀμφικτύοσιν· ὑπόκειται

117. ἐξείργετ' ἂν] Sic Bern. Mor. margo Steph. et quattuor Bekkeri ejusdem familiae. Vulgo ἐξήγετε, quod mitius est pro loquentis animo, nec facile potest ἂν abesse.

118. ἐπῄει δ' οὖν μοι] Sic quattuor Bekkeri codices, et duo in margine pro vulgato ἐπῆλθε: quae potius videtur glossa, quam vice versa. Ad ἐπιέναι, ἐπέρχεσθαι nonnisi dativum poni ejus, cui quid in mentem venit, ad εἰσιέναι, εἰσέρχεσθαι dativum et accusativum, docuit Hemsterhusius ad Luciani Prometh. §. 2. T. I. p. 26.

περὶ τὴν γῆν τὴν ἱεράν] Sic quattuor Bekkeri codices ejusdem familiae. Vulgo ἐπί. Ἀσεβής et quae inde derivantur περί cum accusativo adjunctum habent vel rei vel hominis, in quem quis est ἀσεβής, interdum εἰς vel πρός. Ἐπί me legere non memini. Ἐπί autem et περί saepe sunt confusa. Vide Bast. ad Gregorium Corinthium p. 783. s.

ἀσελγέστατος] H. l. importunissimus, agrestissimus. Explicatur eo, quod sequitur, οὐδεμιᾶς παιδείας μετεσχηκώς.

118. Κρώβυλος] Hoc cognomen Aeschines tribuit Hegesippo, qui in re publica a Demosthenis stabat partibus. Vide Ruhnken. Histor. Critt. Oratt. Gr. p. LXXVIII. s. Κρώβυλος proprie est nodus crinium in verticem recinctorum: qui videtur mos fuisse elegantiorum hominum. Pluribus hoc nomen tanquam proprium fuisse tributum ostendit Fr. Jacobs. Anthol. T. VIII. p. 122. De re, si vis, cf. Demosthenem περὶ παραπρ. p. 364 ss.

αὐτόθεν ἑστηκὼς ἐδείκνυον] Αὐτόθεν, ex eo ipso loco, quo conveneramus. Ἑστηκώς significanter adjectum est, quod vulgo dicunt pleonastice, forti vultu et animo. Aliis locis alias significationes habet participium hoc pleonasticum.

116 τῷ Μειδίᾳ. οἱ δ' ἄλλοι συνεκάθηντο Ἀμφικτύονες. ἐξηγγέλλετο δ' ἡμῖν παρὰ τῶν βουλομένων εὔνοιαν ἐνδείκνυσθαι τῇ πόλει, ὅτι οἱ Ἀμφισσεῖς, ὑποπεπτωκότες τότε καὶ δεινῶς θεραπεύοντες τοὺς Θηβαίους, εἰςέφερον δόγμα κατὰ τῆς ὑμετέρας πόλεως, πεντήκοντα ταλάντοις ζημιῶσαι τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων, ὅτι χρυσᾶς ἀσπίδας ἀνέθεμεν πρὸς τὸν καινὸν νεὼν πρὶν ἐξειργάσθαι, καὶ ἐπεγράψαμεν τὸ προςῆκον ἐπίγραμμα »Ἀθηναῖοι ἀπὸ Μήδων καὶ Θηβαίων, ὅτε τἀναντία τοῖς Ἕλλησιν ἐμάχοντο.« μεταπεμψάμενος δ' ἐμὲ ὁ ἱερομνήμων ἠξίου εἰςελθεῖν εἰς τὸ συνέδριον καὶ εἰπεῖν τι πρὸς τοὺς Ἀμφικτύονας ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ αὐτὸν οὕτω προῃ-
117 ρημένον. ἀρχομένου δέ μου λέγειν καὶ προθυμότερόν πως εἰςεληλυθότος εἰς τὸ συνέδριον, τῶν ἄλλων πυλαγόρων μεθεστηκότων, ἀναβοήσας τις τῶν Ἀμφισσέων,

116. *πρὶν ἐξειργάσθαι*] Harpocrationem in suo Aeschinis exemplari pro ἐξειργάσθαι reperisse ἐξαράσασθαι, apparet ex iis, quae ap. eum habentur v. ἐξαράσασθαι. *Ἐξαράσασθαί ἐστι τὸ ἐκτελέσαι τὰς ἀράς, τουτέστι τὰς εὐχὰς ἐπὶ ταῖς ἱδρύσεσι τῶν ναῶν, αἳ εἰώθασι ποιεῖσθαι*; accipit igitur de precibus et votis, quae fiebant, quum templa aedificabantur. Scholiastes autem Aeschinis ad vocabula *πρὸς τὸν καινόν* sic scribit: *οὐ λέγει, ὅτι δύο ἦσαν ναοὶ ἐν Δελφοῖς, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν λέγει. καλεῖ δὲ αὐτὸν καινόν, καθὸ τὸν παλαιὸν πρησθέντα ἀνῳκοδόμησαν οἱ Ἀμφικτύονες. πρὶν δὲ ἐξεργάσασθαί φησιν ἀντὶ τοῦ τελειωθῆναι τὸ ἔργον πᾶν τῆς οἰκοδομίας. λέγουσι δ' ὅτι ἔμεινεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀτελής, ἕως οὗ ὕστερον Νέρων ὁ βασιλεὺς Ῥωμαίων ἐπλήρωσεν αὐτόν, ἐκεῖσε παραγενόμενος.* Duo Bekkeri codices habent ἐξαράσασθαι; tertius ἐξαρέσασθαι.

116. *τὸ προςῆκον ἐπίγραμμα*] Hoc epitheto suam ipsius sententiam et aequorum hominum judicium exprimit Aeschines. Si eorum, qui multare Athenienses volebant, sensum expressisset, dicendum erat *τὸ μὴ προςῆκον.*

καὶ αὐτὸν οὕτω προῃρημένον] Qui etiam ipse, si non essem incitatus, id facere constitueram. Unus codex ex glossa addidit *ποιεῖν*.

117. *προθυμότερόν πως εἰςεληλυθότος*] Εἰςέρχεσθαι hoc loco dicitur de oratore: quum studiosius instarem, rem urgerem. Quod sequitur *μεθεστηκότων* sic intelligendum, senatores, Aeschinis oratione permotos, sententiam commutasse. Ante enim proni erant in Amphissensium arbitrium Atheniensibus imponendi multam; tunc autem a sententia desistebant. Rauchensteinius autem noster desiderat in Graecis verbis aliquam particulam temporis, ut ἤδη.

τοῖς βωμοῖς τὰ θύματα, μέλλετε δ' αἰτεῖν τοὺς θεοὺς τἀγαθὰ καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ. σκοπεῖτε δή, ποίᾳ φωνῇ, ποίᾳ 121
ψυχῇ, ποίοις ὄμμασι, τίνα τόλμαν κτησάμενοι τὰς ἱκεσίας ποιήσεσθε, τούτους παρέντες ἀτιμωρήτους τοὺς ἐναγεῖς καὶ ταῖς ἀραῖς ἐνόχους; οὐ γὰρ δι' αἰνιγμάτων, ἀλλ' ἐναργῶς γέγραπται ἐν τῇ ἀρᾷ κατά τε τῶν ἀσεβησάντων, ἃ χρὴ παθεῖν αὐτούς, καὶ κατὰ τῶν ἐπιτρεψάντων, καὶ τελευταῖον ἐν τῇ ἀρᾷ γέγραπται, » μηδ' ὁσίως θύσαιεν οἱ μὴ τιμωροῦντες,« φησί, »τῷ Ἀπόλλωνι, μηδὲ τῇ Ἀρτέμιδι, μηδὲ τῇ Λητοῖ, μηδ' Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ, μηδὲ δέξαιντο αὐτῶν τὰ ἱερά.« τοιαῦτα καὶ πρὸς 122
τούτοις ἕτερα πολλὰ διεξελθόντος ἐμοῦ, ἐπειδή ποτε ἀπηλλάγην καὶ μετέστην ἐκ τοῦ συνεδρίου, κραυγὴ

121. σκοπεῖτε δή] Multi libri habent σκοπεῖτε δέ. Forsitan optimum fuerit utraque lectione juncta scribere σκοπεῖτε δὲ δή, ut et oppositio deliberationis et exhortatio loquentis conjungatur.

ἱκεσίας] Tres Bekkeri codices habent ἱκετείας, et quartus, qui habet οἰκετείας, aperte idem voluit. Inter tres formas jam antiqui fluctuarunt. Forma ἱκετεία descendit a verbo ἱκετεύω, ut abstracta multa derivantur a verbis in εύω, eaque forma praesertim veteres Atticos locupletes habet auctores (vide Lobeck. ad Phryn. p. 504.). Ἱκεσία paullo post coepit esse in usu, quod Grammatici derivant ab ἱκέτης, unde ἱκετία et τροπῇ τοῦ τ εἰς σ ἱκεσία, quemadmodum ex εὐεργέτης proprie εὐεργετία, ex usu autem εὐεργεσία descendit. Vide Lobeck. l. l.

δι' αἰνιγμάτων] Tres codices δι' αἰνιγμῶν: nec negari potest genitivum hunc δι' αἰνιγμῶν apud optimos scriptores inveniri, quanquam singularis αἰνιγμός aut alius inde derivatus casus apud antiquiores non legitur. Aristoph. Ran. 61. ὅμως γε μέντοι σοι δι' αἰνιγμῶν ἐρῶ: ubi Bergierus complura utriusque genitivi formae exempla habet.

121. ποίᾳ φωνῇ, ποίᾳ ψυχῇ, ποίοις ὄμμασι, τίνα τόλμαν κτησάμενοι] Coacervatio haec signorum ut ad augendam notionem, ita non temere instituta est. Mens et mentis habitus magnam vim habet in vocem, tum in verba, tum in soni affectum. Ποίοις ὄμμασι explicatur per τίνα τόλμαν κτησάμενοι. Unde quis tantam arripiat audaciam, ut sacrificio adstare possit rectis oculis tanquam homo nullius sibi culpae conscius?

122. τοιαῦτα – διεξελθόντος ἐμοῦ] Reiske conjecit ταῦτα, quo non opus. Solent enim Graeci oratione alicujus relata et absoluta transitum facere vel ita: τοσαῦτα εἰπών, ut Thuc. II. 72., vel τοιαῦτα εἰπών, ut ibid. 74. Nec vero vel numeri vel qualitatis notio premenda; sed idem fere est quod ταῦτα: quanquam hoc loco significare possit tam gravia.

μετέστην ἐκ τοῦ συνεδρίου] Videtur moris fuisse, ut qui fe-

γὰρ τὸ Κιῤῥαῖον πεδίον τῷ ἱερῷ καὶ ἔστι
119 » ὁρᾶτ', « ἔφην ἐγώ, » ὦ ἄνδρες Ἀμφικ
γασμένον τουτὶ τὸ πεδίον ὑπὸ τῶν Ἀμφι
ραμεῖα ἐνῳκοδομημένα καὶ αὔλια· ὁρᾶτ
μοῖς τὸν ἐξάγιστον καὶ ἐπάρατον λιμένα
ἴστε τούτους αὐτοί, καὶ οὐδὲν ἑτέρων δε
τέλη πεπραχότας καὶ χρήματα λαμβάνοντ
λιμένος.« ἅμα δὲ ἀναγιγνώσκειν ἐκέλε
μαντείαν τοῦ θεοῦ, τὸν ὅρκον τῶν προγ
120 τὴν γενομένην, καὶ διωριζόμην, ὅτι ἐγ
δήμου τοῦ Ἀθηναίων καὶ τοῦ σώματος
καὶ οἰκίας τῆς ἐμαυτοῦ βοηθῶ κατὰ τ
θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ καὶ χειρὶ καὶ
καὶ πᾶσιν οἷς δύναμαι, καὶ τὴν πόλιν
πρὸς τοὺς θεοὺς ἀφοσιῶ· ὑμεῖς δ' ὑ
ἤδη βουλεύεσθε, ἐνῆρκται μὲν τὰ καν

120. οἷς δύναμαι] Forsitan alicui blandius runt quattuor Bekkeri codices, οἷς ἂν δύνω festius certum consilium exprimit, a quo se tiatur.

βουλεύεσθε] Sic Helmst. et novem Bekke βουλεύσασθε. Praesens curam et severitatem exprimit.

119. ὁρᾶτ' – – ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς] Est orationis gradatio animo vel vere commoto, vel commotum se simulanti perquam apta. Nempe vim habet additum verbo videndi τοῖς ὀφθαλμοῖς. Sic interdum verbis sensuum additur substantivum, ipsum organon sensus exprimens. §. 255. καὶ μὴ μόνον τοῖς ὠσίν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὄμμασι διαβλέψαντες εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς βουλεύεσθε.

120. ἀφοσιῶ] Harpocration: ἀντὶ τοῦ ἀποκαθαίρω, ἀφαγνίζω. Αἰσχίνης κατὰ Κτησιφῶντος. Cf. Ast ad Platonem de Legg. VI. 1.

ἐνῆρκται μὲν τὰ κανᾶ] Valesius in Harpocrat. legendum opi-

natur ἐνῆ ductus v 851. καὶ σθε καὶ ται aut ἐ codicibus foret, it tra Mss. ἐνάρχεσθ initiatio vocabul Eurip. κται. Quid? choar Aen. V regi aras. choa Tuetu 83.

ἑξήκοντα στάδια ἄποθεν οἰκοῦντες Δελφῶν, ἧκον ἐφ' ἡμᾶς μεθ' ὅπλων πανδημεί· καὶ εἰ μὴ δρόμῳ μόλις ἐξεφύγομεν εἰς Δελφούς, ἐκινδυνεύσαμεν ἂν ἀπολέσθαι.
τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ Κόττυφος, ὁ τὰς γνώμας ἐπιψη- 124
φίζων, ἐκκλησίαν ἐποίει τῶν Ἀμφικτυόνων· ἐκκλησίαν γὰρ ὀνομάζουσιν, ὅταν τις μὴ μόνον τοὺς πυλαγόρους καὶ τοὺς ἱερομνήμονας συγκαλέσῃ, ἀλλὰ καὶ τοὺς συνθύοντας καὶ χρωμένους τῷ θεῷ. ἐνταῦθ' ἤδη πολλαὶ μὲν τῶν Ἀμφισσέων ἐγίγνοντο κατηγορίαι, πολὺς δ' ἔπαινος ἦν κατὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως· τέλος δὲ παντὸς τοῦ λόγου ψηφίζονται ἥκειν τοὺς ἱερομνήμονας πρὸ τῆς ἐπιούσης πυλαίας ἐν ῥητῷ χρόνῳ εἰς Πύλας, ἔχοντας δόγμα, καθ'-ὅ τι δίκας δώσουσιν οἱ Ἀμφισσεῖς ὑπὲρ ὧν εἰς τὸν θεὸν καὶ τὴν γῆν τὴν ἱερὰν καὶ τοὺς Ἀμφικτύονας ἐξήμαρτον. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γραμματεὺς τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τοῦ δόγματος οὖν τούτου ἀποδοθέντος ὑφ' ἡμῶν 125
τῇ βουλῇ καὶ πάλιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῷ δήμῳ, καὶ τὰς

123. *πανδημεί*] Inter *πανδημεί* et *πανδημί* fluctuant plerisque locis Mss. Vide ad Poll. VI. 162. Caussam disceptat Lobeck ad Phryn. p. 515. Hic quattuor codices habent *πανδημί*.

124. *δίκας δώσουσιν*] Bekkerus ex tribus codicibus ejusdem familiae dedit *δίκην δώσουσιν*. Quum ego monuissem in hac phrasi me hyperbolicum pluralem nusquam animadvertisse, me in viam reduxit Casparus noster Orellius, de discrimine admonens inter *δί-*

124. *τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ*] Phrynich. p. 464. *τῇ ἐπιούσῃ ἐρεῖς, μὴ προστιθεὶς ἡμέραν· τῆς δὲ ἐπιούσης ἡμέρας*: quod praeceptum praeceps esse satis docuit Lobeckius.

ἐκκλησίαν] Sacrificia quovis Amphictyonum conventu acta fuisse et multi veterum loci testantur et antiqui mores, si testimonia deficerent, per se id redderent probabile. Eos, qui sacrificiis aderant permulti homines, quasi civitatum Amphictyonicarum nomine ad deliberandum invitatos fuisse, fidem facile inveniet. Rem satis exposuit Fr. Guil. Tittmann. in libello: über den Bund der Amphiktyonen. Cap. IV. et V.

125. *ὑφ' ἡμῶν*] Intelligit eos, qui nomine Amphictyonum consilio adfuerant. Hinc Ms. Stephani ex glossa *πυλαγορῶν*.

τῇ βουλῇ καὶ πάλιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῷ δήμῳ] Taylor *ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ* ex margine irrepsisse opinatur, ut scilicet oppositiones accurate sibi respondeant. Nos jam saepius annotavimus antiquos in oppositionibus non diligentissimos esse solere; et in simili caussa majorem etiam abundantiam habuimus supra §. 34. *ἐν τῷ δήμῳ ἐν Πυκνὶ τῇ ἐκκλησίᾳ*.

πολλὴ καὶ θόρυβος ἦν τῶν Ἀμφικτυόνων, καὶ ὁ λό-
122 γος ἦν οὐκέτι περὶ τῶν ἀσπίδων, ἃς ἡμεῖς ἀνέθεμεν, ἀλλ' ἤδη περὶ τῆς τῶν Ἀμφισσέων τιμωρίας. ἤδη δὲ πόῤῥω τῆς ἡμέρας οὔσης, προσελθὼν ὁ κῆρυξ ἀνεῖπε, Δελφῶν ὅσοι ἐπὶ διετὲς ἡβῶσι, καὶ δούλους καὶ ἐλευθέρους, ἥκειν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἔχοντας ἅμας καὶ δικέλλας πρὸς τὸ θυτεῖον ἐκεῖ καλούμενον· καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς κῆρυξ ἀνηγόρευε, τοὺς ἱερομνήμονας καὶ πυλαγόρους ἥκειν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, βοηθήσοντας τῷ θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ· »ἥτις δ' ἂν μὴ παρῇ πόλις, εἴρξεται τοῦ
123 ἱεροῦ, καὶ ἐναγὴς ἔσται καὶ τῇ ἀρᾷ ἔνοχος.« τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἥκομεν ἕωθεν εἰς τὸν προειρημένον τόπον, καὶ κατέβημεν εἰς τὸ Κιῤῥαῖον πεδίον, καὶ τὸν λιμένα κατασκάψαντες καὶ τὰς οἰκίας ἐμπρήσαντες ἀνεχωροῦμεν. ταῦτα δὲ ἡμῶν πραττόντων, οἱ Λοκροὶ οἱ Ἀμφισσεῖς,

122. ἄμας] Spiritum lenem huic vocabulo dedi pro aspero. Sic scribunt Grammaticorum optimi, et quae cognata esse possunt, per spiritum lenem scribuntur.

cerat ipse rogationem discederet, ut liberum esset reliquorum consilium.

πόῤῥω τῆς ἡμέρας οὔσης] Πόῤῥω quum de tempore dicitur, indicat majorem vel maximam ejus temporis, quod nominatur, partem effluxisse. Πόῤῥω τῆς ἡμέρας οὔσης est quum vespera fieret. Plato Apol. ὁρᾶτε γὰρ εἰς τὴν ἡλικίαν, ὡς πόῤῥω ἤδη ἐστὶ τοῦ βίου, θανάτου δὲ ἐγγύς.

ὅσοι ἐπὶ διετὲς ἡβῶσι] Harpocration recte refutat Didymum, qui affirmabat locutionem Aeschinis significare: ἐὰν ἑκκαίδεκα ἐτῶν γένωνται; ipse autem vere monet ἐφήβους dici apud Athenienses eos, qui annum octavum et decimum attigerint, καὶ μένειν ἐν τοῖς ἐφήβοις δύο ἔτη. Ὁ ἐπὶ διετὲς ἡβῶν est viginti annos natus. Apparet id etiam ex Demosthenis κατὰ Στεφ. ψευδομαρτυρ. p. 1135. coll. Sluiteri Lectt. Andocidd. p. 86. ss.

θυτεῖον] Vocabulum derivatur a θύω et significat locum, ubi fiunt sacra, templum. Non opinor de πόλει τῆς Αἰτωλίας sermonem esse posse, quam Harpocration s. v. Θύστιον ab Atticis scriptam se invenisse Θύτειον testatur.

ἥτις δ' ἂν μὴ παρῇ πόλις] Cujus civitatis Amphictyoniae Pylagorae et Hieromnemones non adsint. Hoc videtur quasi προβούλευμα fuisse senatus, cujus sanctio a singulis civitatibus petenda erat.

εἴρξεται τοῦ ἱεροῦ] Fortis mutatio orationis obliquae in rectam, quum in hoc membro maximum insit, quod terreat, momentum. [Nota futurum med. significatione passiva usurpatum, quod multis exemplis comprobavimus in gr. Gr. §. 114. not. 1. V. C. F. R.].

κεφάλαιόν ἐστι » τὸν δὲ ἱερομνήμονα « φησὶ » τῶν Ἀθηναίων καὶ τοὺς πυλαγόρους τοὺς ἀεὶ πυλαγοροῦντας πορεύεσθαι εἰς Πύλας καὶ εἰς Δελφοὺς ἐν τοῖς τεταγμένοις χρόνοις ὑπὸ τῶν προγόνων, « εὐπρεπῶς γε τῷ ὀνόματι, ἀλλὰ τῷ ἔργῳ αἰσχρῶς· κωλύει γὰρ εἰς τὸν σύλλογον τὸν ἐν Πύλαις ἀπαντᾶν, ὃς ἐξ ἀνάγκης πρὸ τοῦ καθήκοντος ἔμελλε χρόνου γίγνεσθαι. καὶ πάλιν ἐν τῷ 127
αὐτῷ ψηφίσματι πολὺ καὶ σαφέστερον καὶ πικρότερον σύγγραμμα γράφει, » τὸν ἱερομνήμονα « φησὶ » τῶν Ἀθηναίων καὶ τοὺς πυλαγόρους τοὺς ἀεὶ πυλαγοροῦντας μὴ μετέχειν τοῖς ἐκεῖσε συλλεγομένοις μήτε λόγων, μήτε ἔργων, μήτε δογμάτων, μήτε πράξεως μηδεμιᾶς. « τὸ δὲ μὴ μετέχειν τί ἐστι; πότερα τἀληθὲς εἴπω, ἢ τὸ ἥδιστον ἀκοῦσαι; τἀληθὲς ἐρῶ· τὸ γὰρ ἀεὶ πρὸς ἡδονὴν λεγόμενον οὑτωσὶ τὴν πόλιν διατέθεικεν. οὐκ ἐξ

τοὺς ἀεὶ πυλαγοροῦντας] Hoc habent codices omnes Bekkeri, praeter tres pro vulgato *εἰσαεί*: quod quanquam sit rarum, satis se tuetur auctoritate Sophocl. Aj. 342. Sed hic plurimis et optimis codicibus obsequendum erat. Ceterum hoc *ἀεί* significat *ἑκάστοτε*, ut saepe; neque vero ex hoc loco concludi potest munus *πυλαγόρων* per omne vitae tempus datum fuisse, quod de *ἱερομνήμονος* munere testatur Scholiastes Aristoph. Nubb. 620. Sensus enim nostri loci est: qui singulis Amphictyonum conventibus Pylagorarum munere funguntur.

127. *τοῖς ἐκεῖσε συλλεγομένοις*] Ἐκεῖσε habent quattuor Bekkeri codices ejusdem quidem familiae pro vulgato *ἐκεῖ*. Graeci saepe praepositionibus vel adverbiis motum in locum significantibus utuntur, ubi recentiores linguae praepositionem vel adverbium quietem indicans ponunt. Antiqui autem duas notiones conjungunt; in praepositione inest significatio motus, in verbo significatio quietis. §. 128. *συνελέγησαν εἰς Πύλας*. Sic etiam *καθίζεσθαι εἰς τόπον*: de quo accurate exposuit Buttmannus in ind. orationis Mid. s. v. Adde Jacobs ad Achill. Tat. Animadvv. p. 848. [Hermann. ad Soph. Ajac. v. 80. p. 19.].

μήτε λόγων] Sic Helmst. et tres Bekkeri codices pro vulgato *μὴ λόγων*. Simplex negatio additur verbo *μὴ μετέχειν*, ut appareat enuntiationem esse negativam; singulae disjunctivae singulis substantivis, quae pendent ex verbo.

rat forum, item multi ante et post eum. Nondum autem concio dimissa erat, sed plurimi sua sponte discesserant; qui autem remanserant, quanquam numero inferiores, tamen concionem agebant ejusque habebant auctoritatem.

127. *οὑτωσί*] Hoc vocabulum saepe ex contextu definiri, imprimis in malam partem, monui-

πράξεις ἡμῶν ἀποδεξαμένου τοῦ δήμου, καὶ τῆς πόλεως πάσης προαιρουμένης εὐσεβεῖν, καὶ Δημοσθένους ὑπὲρ τοῦ μεσεγγυήματος τοῦ ἐξ Ἀμφίσσης ἀντιλέγοντος, καὶ ἐμοῦ φανερῶς ἐναντίον ὑμῶν ἐξελέγχοντος, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ φανεροῦ τὴν πόλιν ἄνθρωπος οὐκ ἠδύνατο σφῆλαι, εἰςελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον καὶ μεταστησάμενος τοὺς ἰδιώτας ἐκφέρεται προβούλευμα εἰς τὴν
126 ἐκκλησίαν, προςλαβὼν τὴν τοῦ γράψαντος ἀπειρίαν· τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διεπράξατο ἐπιψηφισθῆναι καὶ γενέσθαι δήμου ψήφισμα, ἤδη ἐπαναστάσης τῆς ἐκκλησίας, ἀπεληλυθότος ἐμοῦ, οὐ γὰρ ἄν ποτε ἐπέτρεψα, καὶ τῶν πολλῶν διαφειμένων· οὗ τὸ

κην διδόναι, poenas dare (gestraft werden), et δίκας διδόναι, judicibus rem disceptandam ac dijudicandam permittere (sich einem Gericht unterziehen), ut apud Thucyd. I. 28. οἱ Κερκυραῖοι δίκας ἤθελον δοῦναι ἐν Πελοποννήσῳ παρὰ πόλεσιν, αἷς ἂν ἀμφότεροι ξυμβῶσι, ubi Scholiastes ἐπιτρέψαι δικαστηρίῳ καὶ κριθῆναι ἐβούλοντο. Legitur item in foedere, ut nostro loco, apud Thucyd. V. 79. ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ δικαίοις δίκας διδόντας κατὰ τὰ πάτρια.

125. ἄνθρωπος] Marklandus conjicit ὁ ἄνθρωπος, et hodieque sunt viri, qui in hujusmodi nexu ubique saltem scribant ἅνθρωπος. Quum Marklandus in nostro scriptore saepissime articulum addendum conjiceret, aliquando Reiskius: »Dedecet, exclamat, in his minutiis labi. Quoties hoc ingerit Marklandus, ignorans Atticos ad vocabula ἄνθρωπος, ἀνήρ et alia quaedam talia solere articulum omittere, quem eorum morem debebat eum auctorum Atticorum usus docere; poterat certe.« Quae quanquam subtilius disceptari possunt, re tamen sunt vera et laetor viros doctos tandem redire ab argutiis, quae adolescentulos decent. Cf. Buttmanni ausführl. griech. Grammatik T. I. p. 120. not. *

126. ἐπαναστάσης τῆς ἐκκλησίας] Wunderlich. ex Mss. Mori ἐπ' ἀναστάσει τῆς ἐκκλησίας, quocum faciunt tres Bekkeri codices ejusdem familiae. Sed ἀνάστασις de dimissione concionis non inveni, nec ἐπανίσταται de concione videtur rejiciendum, quanquam ἀνίστασθαι plerumque ponatur. cf. Pollux III. 91. Neque asyndeton me offendit, quum in appositione vis primaria insit.

διαφειμένων] Recte sic Bekkerus ex optimis Mss. jam in Halensi editione dederat pro vulgato δὲ ἀφειμένων.

126. τῶν πολλῶν διαφειμένων] Callide verbo studet decipere. Fit etiam hodie saepe in concionibus, ut sub concionis finem, ejus praesertim, quae diu duraverit, homines taedeat morae, singulique dilabantur. Tum festinatur et itur in suffragia super re parum cognita, et multi nesciunt, de qua re et in quam partem suffragia tulerint. Sic in ea concione, de qua loquitur Aeschines. Surgebant homines, Aeschines jam relique-

Ἀμφικτυόνων ἐξέβαλον, οὕτως ἤδη τὴν δευτέραν ἐπὶ τοὺς Ἀμφισσέας στρατείαν ἐποιήσαντο, πολλῷ χρόνῳ ὕστερον, ἐπανεληλυθότος Φιλίππου ἐκ τῆς ἐπὶ τοὺς Σκύθας στρατείας, τῶν μὲν θεῶν τὴν ἡγεμονίαν τῆς εὐσεβείας ἡμῖν παραδεδωκότων, τῆς δὲ Δημοσθένους δωροδοκίας ἐμποδὼν γεγενημένης.

Ἀλλ' οὐ προὔλεγον, οὐ προεσήμαινον ἡμῖν οἱ 130
θεοὶ φυλάξασθαι, μόνον γε οὐκ ἀνθρώπων φωνὰς προηκάμενοι; οὐδεμίαν τοι πώποτε ἔγωγε μᾶλλον πόλιν ἑώρακα ὑπὸ μὲν τῶν θεῶν σωζομένην, ὑπὸ δὲ τῶν ῥητόρων ἐνίων ἀπολλυμένην. οὐχ ἱκανὸν ἦν τὸ τοῖς μυστηρίοις φανὲν σημεῖον φυλάξασθαι, ἡ τῶν μυστῶν τελευτή; οὐ περὶ τούτων Ἀμεινιάδης μὲν προὔλεγεν εὐλαβεῖσθαι καὶ πέμπειν εἰς Δελφοὺς ἐπερησομένους τὸν θεὸν ὅ τι χρὴ πράττειν, Δημοσθένης δὲ ἀντέλεγε, φιλιππίζειν τὴν Πυθίαν φάσκων, ἀπαίδευτος ὢν καὶ ἀπο-

180. *φωνὰς προηκάμενοι*] Sic Bern. et Bekkerus in editione Hal. Vulgo *προςκτησάμενοι*. Composita ex *ἱέναι*, praesertim *ἀφιέναι*, de voce sunt propria. Hoc autem loco *προηκάμενοι* aptissimum. Quanquam vero aoristus medii rarior sit, offensionem habere non potest. Cf. Buttmanni ausführl. griech. Sprachlehre T. I. p. 542. Similis locus apud Demosthenem p. 9. *ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς – μόνον οὐχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεὶς*, ὅτι cet.

πολλῷ χρόνῳ ὕστερον] Oratio hyperbolica eo oratoris consilio nata, ut ne ipse videretur Philippum in Graeciam vocare voluisse. Hinc rem ita exponit, quasi altera in Amphissenses expeditio longo tempore post primam, cui interfuit Aeschines, locum habuerit. Sed utraque fere conjuncta censenda, aut una nonnisi, ut patet ex iis, quae habet Weiske de hyperb. P. III. p. 23.

130. *ἡ τῶν μυστῶν τελευτή*] Repentina initiatorum mors, quae, ut fieri solet, irae divinae tribuebatur. Scholiastes: *λέγει δὲ ἐκεῖνο τὸ τέρας, ὅτι, κατελθόντων τῶν μυστῶν ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐπὶ τὸ καθαρθῆναι, ἥρπασεν ἕνα τὸ κῆτος. πληθυντικῶς δὲ εἶπε, δέον ἑνικῶς. οἱ δὲ λέγουσιν, ὅτι δύο ἔφαγεν.*

φιλιππίζειν] Verbum hoc a proprio viri nomine ductum rarum est in suo genere, nec simile se legisse praeter *Κυψελλίζειν* in Theogn. v. 890. testatur Valcken. Orat. de Philippo p. 255. not.; a gentibus enim ducta, qualia dantur multa, ab his esse diversa; sed ad illud efficta dare Macedonum historiam recentiorem: *Κασσανδρίζειν, Ἀντιγονίζειν, Σελευκίζειν.* Quod autem addit, illud verbum frustra quaesitum esse in orationibus Demosthenis, id non ita intelligi potest, quasi nusquam in Demosthene legatur. Nam *περὶ στεφ.* p. 287. legitur *μιᾷ*

μεμνῆσθαι τῶν ὅρκων, οὓς ἡμῶν οἱ πρόγονοι ὤμοσαν, οὐδὲ τῆς ἀρᾶς, οὐδὲ τῆς τοῦ θεοῦ μαντείας.

128 Ἡμεῖς μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατεμείναμεν διὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα, οἱ δ' ἄλλοι Ἀμφικτύονες συνελέγησαν εἰς Πύλας πλὴν μιᾶς πόλεως, ἧς ἐγὼ οὔτ' ἂν τοὔνομα εἴποιμι, μήθ' αἱ συμφοραὶ παραπλήσιοι γένοιντο αὐτῆς μηδενὶ τῶν Ἑλλήνων. καὶ συνελθόντες ἐψηφίσαντο ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τοὺς Ἀμφισσέας, καὶ στρατηγὸν εἵλοντο Κόττυφον τὸν Φαρσάλιον, τὸν τότε τὰς γνώμας ἐπιψηφίζοντα, οὐκ ἐπιδημοῦντος ἐν Μακεδονίᾳ Φιλίππου, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ Ἑλλάδι παρόντος, ἀλλ' ἐν Σκύθαις οὕτω μακρὰν ἀπόντος· ὃν αὐτίκα μάλα τολμήσει λέγειν Δημοσθένης ὡς ἐγὼ ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας
129 ἐπήγαγον. καὶ παρελθόντες τῇ πρώτῃ στρατείᾳ καὶ μάλα μετρίως ἐχρήσαντο τοῖς Ἀμφισσεῦσιν· ἀντὶ γὰρ τῶν μεγίστων ἀδικημάτων χρήμασιν αὐτοὺς ἐζημίωσαν, καὶ ταῦτ' ἐν ῥητῷ χρόνῳ προεῖπον τῷ θεῷ καταθεῖναι, καὶ τοὺς μὲν ἐναγεῖς καὶ τῶν πεπραγμένων αἰτίους μετεστήσαντο, τοὺς δὲ δι' εὐσέβειαν φυγόντας κατήγαγον. ἐπειδὴ δὲ οὔτε τὰ χρήματα ἐξέτινον τῷ θεῷ, τούς τ' ἐναγεῖς κατήγαγον καὶ τοὺς εὐσεβεῖς κατελθόντας διὰ τῶν

mus ad Lysiam acc. Alc. §. 2. Hic significat *οὕτω κακῶς*.

128. *πλὴν μιᾶς πόλεως*] Thebas intelligit, quae, archonte Evaeneto, Ol. CXI. 2. ab Alexandro, Macedonum rege, eversae sunt.

οὔτε – μήτε] Prius *οὔτε* cum optativo et *ἄν* de re, quam se facturum esse negat, *μήτε* cum simplice optativo de re, quam ne fiat optat. Cf. Demosthenica nostra p. 94 s.

Κόττυφον τὸν Φαρσάλιον] Demosthenes *περὶ στεφ.* p. 279. eum appellat *Κόττυφον τὸν Ἀρκάδα*. Natus ille forsitan erat in Arcadia, postero vero tempore domicilium constituit Pharsali in Thessalia. Hemsterhusius autem ad Lucian. Jud. Voc. 8. judicat nomen ipsum *Κόττυφον* eo ducere, ut homo fuerit Arcas: quod in Cyllene, Arcadiae monte, singulare genus avium, quae *κόττυφοι* appellabantur, inventum fuerit.

129. *καὶ μάλα μετρίως ἐχρήσαντο τοῖς Ἀμφισσεῦσι*] Admodum lenes, mites se praebuerunt erga Amphissenses.

μετεστήσαντο] *Μεταστήσασθαι*, oppositum *τῷ τὸν φυγόντα κατάγειν*, est in exilium mittere. Demosth. *κατὰ Ἀριστογείτ.* B. p. 802. *Ἀριστείδην μὲν γάρ φασιν ὑπὸ τῶν προγόνων μετασταθέντα ἐν Αἰγίνῃ διατρίβειν.*

ὕστερον, ἐπανεληλυθότος Φιλίππου ἐκ τῆς ἐπὶ τοὺς Σκύθας στρατείας, τῶν μὲν θεῶν τὴν ἡγεμονίαν τῆς εὐσεβείας ἡμῖν παραδεδωκότων, τῆς δὲ Δημοσθένους δωροδοκίας ἐμποδὼν γεγενημένης.

'Αλλ' οὐ προὔλεγον, οὐ προεσήμαινον ἡμῖν οἱ 130
θεοὶ φυλάξασθαι, μόνον γε οὐκ ἀνθρώπων φωνὰς προηκάμενοι; οὐδεμίαν τοι πώποτε ἔγωγε μᾶλλον πόλιν ἑώρακα ὑπὸ μὲν τῶν θεῶν σωζομένην, ὑπὸ δὲ τῶν ῥητόρων ἐνίων ἀπολλυμένην. οὐχ ἱκανὸν ἦν τὸ τοῖς μυστηρίοις φανὲν σημεῖον φυλάξασθαι, ἡ τῶν μυστῶν τελευτή; οὐ περὶ τούτων 'Αμεινιάδης μὲν προὔλεγεν εὐλαβεῖσθαι καὶ πέμπειν εἰς Δελφοὺς ἐπερησομένους τὸν θεὸν ὅ τι χρὴ πράττειν, Δημοσθένης δὲ ἀντέλεγε, φιλιππίζειν τὴν Πυθίαν φάσκων, ἀπαίδευτος ὢν καὶ ἀπο-

130. *φωνὰς προηκάμενοι*] Sic Bern. et Bekkerus in editione Hal. Vulgo *προςκτησάμενοι*. Composita ex *ἱέναι*, praesertim *ἀφιέναι*, de voce sunt propria. Hoc autem loco *προηκάμενοι* aptissimum. Quanquam vero aoristus medii rarior sit, offensionem habere non potest. Cf. Buttmanni ausführl. griech. Sprachlehre T. I. p. 542. Similis locus apud Demosthenem p. 9. *ὁ μὲν οὖν καρὸν καιρὸς – μόνον οὐχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεὶς, ὅτι* cet.

πολλῷ χρόνῳ ὕστερον] Oratio hyperbolica eo oratoris consilio nata, ut ne ipse videretur Philippum in Graeciam vocare voluisse. Hinc rem ita exponit, quasi altera in Amphissenses expeditio longo tempore post primam, cui interfuit Aeschines, locum habuerit. Sed utraque fere conjuncta censenda, aut una nonnisi, ut patet ex iis, quae habet Weiske de hyperb. P. III. p. 23.

130. *ἡ τῶν μυστῶν τελευτή*] Repentina initiatorum mors, quae, ut fieri solet, irae divinae tribuebatur. Scholiastes: *λέγει δὲ ἐκεῖνο τὸ τέρας, ὅτι, κατελθόντων τῶν μυστῶν ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐπὶ τὸ καθαρθῆναι, ἥρπασεν ἕνα τὸ κῆτος. πληθυντικῶς δὲ εἶπε, δέον ἑνικῶς. οἱ δὲ λέγουσιν, ὅτι δύο ἔφαγεν.*

φιλιππίζειν] Verbum hoc a proprio viri nomine ductum rarum est in suo genere, nec simile se legisse praeter *Κυψελλίζειν* in Theogn. v. 890. testatur Valcken. Orat. de Philippo p. 255. not.; a gentibus enim ducta, qualia dantur multa, ab his esse diversa; sed ad illud efficta dare Macedonum historiam recentiorem: *Κασσανδρίζειν, 'Αντιγονίζειν, Σελευκίζειν.* Quod autem addit, illud verbum frustra quaesitum esse in orationibus Demosthenis, id non ita intelligi potest, quasi nusquam in Demosthene legatur. Nam *περὶ στεφ.* p. 287. legitur *μιᾷ*

λαύων καὶ ἐμπιπλάμενος τῆς διδομένης ὑφ' ὑμῶν αὐτῷ
131 ἐξουσίας; οὐ τὸ τελευταῖον, ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων ὄντων τῶν ἱερῶν, ἐξέπεμψε τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τὸν πρόδηλον κίνδυνον; καίτοι γε πρώην ἀπετόλμησε λέγειν, ὅτι παρὰ τοῦτο Φίλιππος οὐκ ἦλθεν ἡμῶν εἰς τὴν χώραν, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ καλὰ τὰ ἱερά. τίνος οὖν εἶ σὺ ζημίας ἄξιος τυχεῖν, ὦ τῆς Ἑλλάδος ἀλιτήριε; εἰ γὰρ ὁ μὲν κρατῶν οὐκ ἦλθεν εἰς τὴν τῶν κρατουμένων χώραν, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ καλὰ τὰ ἱερά, σὺ δ' οὐδὲν προειδὼς τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, πρὶν καλλιερῆσαι, τοὺς στρατιώτας ἐξέπεμψας, πότερα στεφανοῦσθαί σε δεῖ ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως ἀτυχίαις, ἢ ὑπερωρίσθαι;

131. ὑπερωρίσθαι] Sic Bekkeri codices omnes, duobus exceptis, quod multo significantius est, quam quod vulgo legitur ὑπερορίζεσθαι. Praeteritum enim significat rem oportuisse jam esse factam. Vid. Demosthenica nostra p. 68. Buttmannus ad Mid. §. 29. p. 63.

γνώμῃ φιλιππίσαντας. Ἐνδ. κατὰ Θεοκρ. p. 1334. οἱ μὲν ἐφιλίππιζον, οἱ δὲ ἠττίκιζον.

ἀπολαύων καὶ ἐμπιπλάμενος] Tropus ab edendo sumptus. Ἀπολαύειν is dicitur, qui cibo fruitur, tantum quantum decet probum et modestum hominem; ἐμπίπλασθαι est plus quam decet edere. Ἀπαίδευτος h. l. dicitur de impietate in deum ejusque sacerdotem.

131. τὸ τελευταῖον] Significat infelicem pugnam ad Chaeroneam, quae, ut Justini verbis utar IX, 8., universae Graeciae et gloriam dominationis et vetustissimam libertatem finivit. Ea accidit Archonte Chaeronda Ol. CX. 3.

ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων ὄντων τῶν ἱερῶν] Ἀκαλλιέρητον ἱερόν est, quod Latini dicunt, sacrum non litatum, diis ingratum. Idem est ἱερὸν ἄθυτον; α privativum enim hic habet significationem τοῦ δυς. cf. Hemsterhus. ad Aristoph. Plut. v. 968. Schol. Synonyma autem sunt juncta ad augendam notionem.

παρὰ τοῦτο Φίλιππος οὐκ ἦλθεν εἰς τὴν χώραν] Nempe post pugnam Chaeronensem Athenienses timebant, ne Athenas invaderet et deleret Philippus. Quod quum non fieret, Aeschines Demostheni haud dubie contra veritatem objicit, hunc hoc non Philippi moderationi, sed sacrificiis non litatis tribuisse. De Philippi victoris moderatione bene disputavit A. G. Becker in libro: Demosthenes als Staatsmann und Redner. Vol. I. p. 99.

τῆς Ἑλλάδος ἀλιτήριε] Ἀλιτηρίους dicebant grandi aliquo scelere impiatos et ideo ira divina exagitatos huc illuc vagantes. — Si qui in deos et religionum caerimonias commiserant, dicebantur θεῶν ἀλιτήριοι, et nomina eorum pilis inscribebantur, ut undique arcerentur neque alios praesentia sua contaminarent. Τῆς πόλεως ἀλιτήριοι sunt nefarii in civitatem, quorum quum esset saluti civitatis consulere, perniciem

Τοιγάρτοι τί τῶν ἀνελπίστων καὶ ἀπροσδοκήτων 132
ἐφ' ἡμῶν οὐ γέγονεν; οὐ γὰρ βίον γε ἡμεῖς ἀνθρώ-
πινον βεβιώκαμεν, ἀλλ' εἰς παραδοξολογίαν τοῖς ἐσομέ-
νοις μεθ' ἡμᾶς ἔφυμεν. οὐχ ὁ μὲν τῶν Περσῶν βασι-
λεύς, ὁ τὸν Ἄθω διορύξας, ὁ τὸν Ἑλλήσποντον ζεύξας,
ὁ γῆν καὶ ὕδωρ τοὺς Ἕλληνας αἰτῶν, ὁ τολμῶν ἐν ταῖς
ἐπιστολαῖς γράφειν, ὅτι δεσπότης ἐστὶν ἁπάντων ἀνθρώπων
ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος μέχρι δυομένου, νῦν οὐ περὶ τοῦ
κύριος ἑτέρων εἶναι διαγωνίζεται, ἀλλ' ἤδη περὶ τῆς τοῦ
σώματος σωτηρίας; καὶ τοὺς αὐτοὺς ὁρῶμεν τῆς τε δό-
ξης ταύτης καὶ τῆς ἐπὶ τὸν Πέρσην ἡγεμονίας ἠξιω-
μένους, οἳ καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν ἠλευθέρωσαν; Θῆ- 133
βαι δέ, Θῆβαι, πόλις ἀστυγείτων, μεθ' ἡμέραν μίαν
ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἀνήρπασται, εἰ καὶ δικαίως,

132. τὸν Ἄθω] Bekkerus dedit Ἄθων ex uno codice. Sed apud Atticos scriptores ubique inveni optimos codices Ἄθω praeferentes. Apud Herodotum variant. Cf. Wasse ad Thucyd. V. 3.

133. Θῆβαι δέ, Θῆβαι]. Secundum Θῆβαι addidit Reiskius ex Mor., quocum faciunt novem Bekkeri codices, et auctoritatem haec lectio accipit ex Demetrio περὶ ἑρμηνείας §. 267. Schneid., ubi legitur in exemplum ἀναδιπλώσεως: Θῆβαι δέ, Θῆβαι, πόλις ἀστυγείτων, ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἀνήρπασται. Διλογηθὲν γὰρ τὸ ὄνομα δεινότητα ποιεῖ. Agatarchides de rubro mari p. 20. ed.

ei parant. Apud Dinarch. κατὰ Δημοσθ. p. 55. R. legitur τὸν τῆς Ἑλλάδος ὄλεθρον, ubi nunc ex codd. dedit Bekkerus ἀλιτήριον.

132. ἐφ' ἡμῶν] Nostra aetate. Ἐπί cum genitivo interdum temporis est.

βίον - ἀνθρώπινον] Vitam, qualis solet esse hominum, erroribus scilicet et inde natis incommodis obnoxiam, sed talem, quae stupore et furore sibi contraxit calamitatem. Hinc εἰς παραδοξολογίαν - ἔφυμεν: quae egimus et passi sumus, incredibilia, monstrosa, portentosa posteris videbuntur.

132. ὁ τὸν Ἄθω διορύξας] Copias et potentiam Xerxis Graeciam invadentis Graecos ὑπερβολικῶς expressisse nemo mirabitur. Humanum enim est in suis sibi rebus placere. Verum etiam historiae scriptores narrant per copias Xerxis fossam esse ductam per montem Athon, quae duas caperet triremes; atque qui nuperrimis temporibus locupletes testes iter conscripsere per Graeciam, etiamnum fossae vestigia exstare testantur, ut Choiseul - Gouffier voyage pittoresque de la Grece T. II. P. I. p. 145. sqq.

ὁ γῆν καὶ ὕδωρ τοὺς Ἕλληνας αἰτῶν] Phrasis Herodotea, qua quis absolutum obsequium flagitat, ut alter durissimis se conditionibus subjiciat.

περὶ τῆς τοῦ σώματος σωτηρίας] Verum est ad sententiam satis futurum fuisse περὶ τοῦ σώματος, ut scribendum arbitraba-

περὶ τῶν ὅλων οὐκ ὀρθῶς βουλευσάμενοι, ἀλλὰ τήν γε θεοβλάβειαν καὶ τὴν ἀφροσύνην οὐκ ἀνθρωπίνως, ἀλλὰ δαιμονίως κτησάμενοι. Λακεδαιμόνιοι δ' οἱ ταλαίπωροι, προσαψάμενοι μόνον τούτων τῶν πραγμάτων ἐξ ἀρχῆς περὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ κατάληψιν, οἱ τῶν Ἑλλήνων ποτὲ ἀξιοῦντες ἡγεμόνες εἶναι, νῦν ὁμηρεύσοντες καὶ τῆς συμφορᾶς ἐπίδειξιν ποιησόμενοι μέλλουσιν ὡς

Huds. pro ἀνήρπασται habet ἠφάνισται, quod in suo Ms. invenisse videtur. Sed per ἀνήρπασται celeritas excidii fortius exprimitur. Quae sub Dinarchi nomine fertur oratio κατὰ Δημοσθ. p. 17. itidem Thebarum urbem respiciens: πόλις ἀστυγειτόνων καὶ συμμάχων ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἀνήρπασται. ἀροῦται καὶ σπείρεται τὸ Θηβαίων ἄστυ, τῶν κοινωνησάντων ἡμῖν τοῦ πρὸς Φίλιππον πολέμου: ubi notanda variatio a nostro loco per genitivum ἀστυγειτόνων, qui legitur etiam hic in tribus codicibus. Sed quum nomen urbis ipsum praecedat, adjectivum ἀστυγείτων melius additur substantivo πόλις, quam genitivus incolarum. Atque in Dinarchi loco l. §. 24. Bekkerus scripsit ex suis libris πόλις ἀστυγείτων καὶ σύμμαχος κ. τ. λ. – Ceterum neminem, opinor, hodie offendet βουλευσάμενοι – κτησάμενοι, quanquam cetera sequantur constructionem substantivi πόλις: quae constructio frequens imprimis apud historicos.

tur Taylor; sed facile observabit attentus lector in utroque juncto majorem inesse vim. Non celandum tamen in margine Venetae et Aldinae Victorium adscripsisse εὐτυχίας idque pro σωτηρίας offerre tres Bekkeri codices, ut olim etiam grammaticos locum tentasse et notionem εὐτυχίας addendam censuisse videas.

133. περὶ τῶν ὅλων οὐκ ὀρθῶς βουλευσάμενοι] Τὰ ὅλα Graecis saepe sunt res summae, gravissimae, quae spectant reipublicae salutem et felicitatem. Sententia nostri loci est: quanquam parum Graeciae saluti consulerent. Βουλεύεσθαι absolute consilia capere, ut interdum Latini dicunt consulere. Post Leuctricam pugnam nimium sibi arrogarunt Thebani.

τήν γε θεοβλάβειαν] Θεοβλάβεια h. l. tropicum explicatur per proprium vocabulum ἀφροσύνη: summam enim indicat dementiam. Θεοὶ βλάπτειν φρένας ἀνθρώπων dicuntur, quum mentes hominum occaecant, quo minus recta et salubria perspiciant et in agendo sequantur, immo qui, quum suis se commodis prospicere opinentur, ipsi in perniciem se praecipitent. Sententia est: non humana stultitia laborasse Thebanos, sed divinitus vecordiam iis inflictam fuisse.

προσαψάμενοι cet.] Quum Lacedaemoniis ab Amphictyonum senatu ob occupatam Cadmeam multa quingentorum, deinde, quod pecuniam non numeraverant, mille talentorum imposita esset, ob debitorum magnitudinem Phocensium partes sequebantur.

ὁμηρεύσοντες] Harpocration: ὅμηροί εἰσιν οἱ ἐπὶ συμβάσει διδόμενοι. Quod Valesius putat, ὅμηρον obsidis significatione sub Alexandrina demum

Ἀλέξανδρον ἀναπέμπεσθαι, τοῦτο πεισόμενοι καὶ αὐ-
τοὶ καὶ ἡ πατρίς, ὅ τι ἂν ἐκείνῳ δόξῃ, καὶ ἐν τῇ τοῦ
κρατοῦντος καὶ προηδικημένου μετριότητι κριθησόμε-
νοι. ἡ δ' ἡμετέρα πόλις, ἡ κοινὴ καταφυγὴ τῶν Ἑλ- 134
λήνων, πρὸς ἣν ἀφικνοῦντο πρότερον ἐκ τῆς Ἑλλάδος
αἱ πρεσβεῖαι, κατὰ πόλεις ἕκαστοι παρ' ἡμῶν τὴν σω-
τηρίαν εὑρησόμενοι, νῦν οὐκέτι περὶ τῆς τῶν Ἑλλή-
νων ἡγεμονίας ἀγωνίζεται, ἀλλ' ἤδη περὶ τοῦ τῆς πα-
τρίδος ἐδάφους. καὶ ταῦθ' ἡμῖν συμβέβηκεν ἐξ ὅτου
Δημοσθένης πρὸς τὴν πολιτείαν προςελήλυθεν. εὖ γὰρ
περὶ τῶν τοιούτων Ἡσίοδος ὁ ποιητὴς ἀποφαίνεται: λέ-
γει γάρ που, παιδεύων τὰ πλήθη καὶ συμβουλεύων ταῖς
πόλεσι τοὺς πονηροὺς τῶν δημαγωγῶν μὴ προςδέχεσθαι.
λέξω δὲ κἀγὼ τὰ ἔπη· διὰ τοῦτο γάρ οἶμαι ἡμᾶς παῖδας 135
ὄντας τὰς τῶν ποιητῶν γνώμας ἐκμανθάνειν, ἵν' ἄνδρες
ὄντες αὐταῖς χρώμεθα.

Πολλάκι δὴ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα,
ὅς κεν ἀλιτραίνῃ καὶ ἀτάσθαλα μηχανάαται.

135. *Πολλάκι δὴ*] In Hesiodi editionibus, cujus ex ἔργ. καὶ ἡμ. v. 245. ss. hi versus desumti sunt, legitur πολλάκι καί, quae lectio apud Aeschinem ex uno tantum Bekkeri codice laudatur. Vulgares

tempora usurpari coeptum esse, virum doctissimum memoria in hac re fefellit. Nam ὁμήρους δοῦναι legitur jam apud Thucydidem I. 56, ubi Scholiastes ὁμήρους exponit τοὺς ἕνεκα εἰρήνης διδομένους εἰς ἐνέχυρα. καὶ ὁμήρους δοῦναι, ἵνα, ἐὰν ἀποστῶσιν, εὐάλωτοι γένωνται. Et saepius apud eundem legitur, ut etiam apud Xenophontem aliosque. – Lacedaemonii autem, Alexandro absente in Asia, idoneum belli reparandi tempus se nactos arbitrati, Graecos ad ineundam pro libertate concordiam exhortantur. Peloponnesiorum plurimi in hanc militiam nomina profitentur. Antipater autem, praefectus Alexandri, cum universis copiis, quas secum habebat, in Peloponnesum movet, et commisso acri proelio, Lacedaemonii tandem cedere coguntur. Accidit hoc Ol. CXII. 2.

134. *παιδεύων τὰ πλήθη*] Rarus est pluralis τὰ πλήθη de populis, de democratiis. Oppositionem facit cum plurali τύραννοι apud Demosth. Philipp. II. p. 71. μάλιστα δὲ τοῖς πλήθεσι πρὸς τοὺς τυράννους. Ad analogiam τῶν δήμων, qui saepe ponuntur pro ταῖς πόλεσι δημοκρατουμέναις (conf. F. A. Wolf. ad Lept. p. 232.) dictum est.

135. *ἀπηύρα*] De hoc vocabulo accurate egit Buttmannus Lexilog. Vol. I. 75. sqq. De ἀτάσθαλα vide Heyne Obsvv. ad Il. IV. 409.

τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μέγα πῆμα δῶκε Κρονίων,
λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
ἢ τῶν γε στρατὸν εὐρὺν ἀπώλεσεν, ἢ ὅ γε τεῖχος,
ἢ νῆας ἐνὶ πόντῳ τίνυνται εὐρύοπα Ζεύς.

136 ἐὰν δέ, περιελόντες τοῦ ποιητοῦ τὸ μέτρον, τὰς γνώμας ἐξετάζητε, οἶμαι ὑμῖν δόξειν οὐ ποιήματα Ἡσιόδου εἶναι, ἀλλὰ χρησμὸν εἰς τὴν Δημοσθένους πολιτείαν καὶ γὰρ ναυτικὴ καὶ πεζὴ στρατιὰ καὶ πόλεις ἄρδην εἰσὶν ἀνηρπασμέναι ἐκ τῆς τούτου πολιτείας.

137 Ἀλλ', οἶμαι, οὔτε Φρυνώνδας, οὔτε Εὐρύβατος, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πώποτε τῶν πάλαι πονηρῶν τοιοῦτος μά-

Aeschinis editiones habent πολλάκι δέ, quod est in uno codice. Pro μέγα πῆμα δῶκε Κρονίων in Hesiodo et vulgaribus Aeschinis editionibus est μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων, quod est in uno nonnisi Bekkeri codicum. Fortasse Aeschinea lectio, quae olim etiam Hesiodea erat, mutata est a grammatico, qui vitium censebat esse in versu, quum πῆμα spondei vicem habeat. Certe tres codices, ut aliquo modo huic vitio medeantur, scripserunt πῆμα ἔδωκε. Sed quum in eo loco insignem caesuram longioremque pausam versus recipiat, in thesi spondaica quarti pedis heroici versus syllabam interdum esse ancipitem monuit Hermann. Ell. metr. p. 40. s. Post v. 4. inseruntur in Hesiodi editionibus hi duo versus:

οὐδὲ γυναῖκες τίκτουσιν· μινύθουσι δὲ οἶκοι,
Ζηνὸς φραδμοσύνῃσιν Ὀλυμπίου. ἄλλοτε δ' αὖτε

qui sunt etiam in uno Aeschinis codice. – v. 5. ἢ ὅ γε τεῖχος. Articulus subjecti postremo loco additus et librarios et viros quosdam doctos offendit. Sed cum vi illum a poetis sic additum esse satis docuit Robortellus ad Hesiodum. – v. 6. sic legitur in Hesiodo: ἢ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτίνυται αὐτῶν. Hunc versum secundum codices facillime sic restitui posse judicat Rauchensteinius noster:

ἢ νέας ἐν πόντῳ ἀποτίνυται εὐρύοπα Ζεύς.

Saltem in Aeschine, inquit, Κρονίδης interpolatum esse nemo negabit, qui codicum inspexerit lectiones; in Hesiodi autem ea recensione, qua nos utimur, Κρονίδης verum est. Victorius margini Venet. adscripsit

ἢ νῆας ἐνὶ πόντῳ τίνυνται εὐρύοπα Ζεύς.

137. οὔτε Φρυνώνδας, οὔτε Εὐρύβατος] Phrynondas ἦν κακοήθης καὶ πανοῦργος, μισθοῦ τινας μηχανὰς πραγμάτων ἐπὶ κακοῖς ῥᾳδίως συντιθείς. ἐκ τούτου τοὺς πονηροὺς Φρυνώνδας καλοῦσι. Haec Suid. s. v. Harpocrat. s. v. Εὐρυβάτην. Ἔφορος ἐν τῇ ὀγδόῃ Εὐρυβάτην φησὶν Ἐφέσιον λαβόντα χρήματα παρὰ Κροίσου, ὥστε στρατείαν (l. στρατιὰν) συναγαγεῖν εἰς τὸν πόλεμον τὸν πρὸς τοὺς Πέρσας, εἶτα προδότην γενόμενον ἐγχειρίσαι τὰ δοθέντα χρήματα τῷ Κύρῳ· καὶ ἐντεῦθεν τοὺς πονηροὺς (προδότας) Εὐρυβάτας καλεῖσθαι.

μάγος καὶ γόης] Μάγος proprie honoris nomen, sacerdotum nempe, sapientium et philosophorum in oriente, qui litterarum divinarum et humanarum studio, astrologiae et artis me-

γος καὶ γόης ἐγένετο, ὅς, ὦ γῆ καὶ θεοὶ καὶ δαίμονες καὶ ἄν-
θρωποι, ὅσοι βούλεσθε ἀκούειν τἀληθῆ, τολμᾷ λέγειν βλέ-
πων εἰς τὰ πρόσωπα τὰ ὑμέτερα, ὡς ἄρα Θηβαῖοι τὴν συμ-
μαχίαν ὑμῖν ἐποιήσαντο οὐ διὰ τὸν καιρόν, οὐ διὰ
τὸν φόβον τὸν περιστάντα αὐτούς, οὐ διὰ τὴν ὑμετέραν
δόξαν, ἀλλὰ διὰ τὰς Δημοσθένους δημηγορίας. καίτοι 138
πολλὰς μὲν τούτου πρότερον πρεσβείας ἐπρέσβευσαν εἰς
Θήβας οἱ μάλιστα οἰκείως ἐκείνοις διακείμενοι, πρῶτος
μὲν Θρασύβουλος ὁ Κολλυτεύς, ἀνὴρ ἐν Θήβαις πι-
στευθεὶς ὡς οὐδεὶς ἕτερος, πάλιν Θράσων ὁ Ἐρχιεύς,
πρόξενος ὢν Θηβαίοις, Λεωδάμας ὁ Ἀχαρνεύς, οὐχ ἧτ-

§. 137. οὐ διὰ τὴν ὑμετέραν δόξαν] Sic duo Bekkeri codices pro vulgato οὐδὲ διὰ cet. Asyndeto oratio fit fortior, quam si omne asyndeton tollas, in antecedente membro cum Marklando scribens οὐδὲ διὰ τὸν φόβον.

138. Θρασύβουλος] Vulgo huic vocabulo praeponuntur οὗτος στρατηγός. Omittunt quattuor boni codices additamentum librarii

dicae, se dabant; tropice quum sacerdotum et vatum genus hominum credulitate abuti soleret, μάγους ἐκάλουν τοὺς ψευδεῖς φαντασίας περιτιθέντας. Scholiastes ad Soph. Oed. T. 395. Vocabulum γόης Phrynich. Bekkeri Anecdd. p. 31. Ἀττικώτερον appellat τοῦ μάγος. Inter μαγείαν et γοητείαν hoc discrimen statuerunt nonnulli glossographorum: Μαγεία μὲν οὖν, inquiunt, ἐστὶν ἐπίκλησις δαιμόνων ἀγαθοποιῶν δῆθεν πρὸς ἀγαθοῦ τινος σύστασιν, γοητεία δὲ ἐπὶ τοῦ ἀνάγειν νεκροὺς δι' ἐπικλήσεως. Haec tradit Suidas s. v. γοητεία.

ὦ γῆ καὶ θεοὶ καὶ δαίμονες καὶ ἄνθρωποι, ὅσοι βούλεσθε ἀκούειν τἀληθῆ] Coacervatio invocatorum animum indicat commotum et est votum, ut, quicquid possit et valeat, ad rem sit attentum. Cf. Heindorf ad Platonis Prot. §. 5. cf. §. 260.

138. Θρασύβουλος ὁ Κολλυτεύς] Hic (Κόλλυτος δῆμός ἐστι τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς) probe distinguendus a Thrasybulo Στειριεῖ, celebri illo Atheniensium libertatis restauratore, quanquam etiam ὁ Κολλυτεὺς teste Demosth. κατὰ Τιμοκρ. p. 742. τῶν ἐκ Πειραιῶς καὶ ἀπὸ Φυλῆς ἦν. Ejus ut ναυάρχου fit mentio apud Xenoph. Hellen. V. 1, 26.

ὁ Ἐρχιεύς] Ἐρχεία δῆμός ἐστι τῆς Αἰγηΐδος, ὡς Διόδωρος. Aliis scribitur Ἐρχία. Hinc formatur δημότης Ἐρχιεύς. Θράσωνος τοῦ Ἐρχιέως tanquam hominis industrii earum partium, ut Cadmea a Lacedaemoniis occupata Thebanis restitueretur, mentio fit in Dinarchi orat. κατὰ Δημοσθένους p. 30. R.

Λεωδάμας ὁ Ἀχαρνεύς] Ἄχαρνα vel Ἀχάρναι δῆμος τῆς Οἰνηΐδος φυλῆς, aberat Athenis LX. circiter stadiis, hedera ibi inventa clara. Traducebatur hic populus, ut carbonibus victum quaerens. Leodamas Acharnensis, Isocratis discipulus, quantum eloquentia excelluerit, patet ex hoc Aeschinis loco, tum ex

τον Δημοσθένους λέγειν δυνάμενος, ἀλλ᾽ ἔμοιγε καὶ
139 ἥδιον, Ἀρχέδημος ὁ Πήληξ, καὶ δυνατὸς εἰπεῖν καὶ
πολλὰ κεκινδυνευκὼς ἐν τῇ πολιτείᾳ διὰ Θηβαίους, Ἀρι-
στοφῶν ὁ Ἀζηνιεύς, πλεῖστον χρόνον τὴν τοῦ βοιωτιά-
ζειν ὑπομείνας αἰτίαν, Πύῤῥανδρος ὁ Ἀναφλύστιος,
ὃς ἔτι καὶ νῦν ζῇ. ἀλλ᾽ ὅμως οὐδεὶς πώποτε αὐτοὺς
ἐδυνήθη προτρέψασθαι εἰς τὴν ὑμετέραν φιλίαν. τὸ
δ᾽ αἴτιον οἶδα μέν, λέγειν δ᾽ οὐδὲν δέομαι διὰ τὰς ἀτυχίας
140 αὐτῶν. ἀλλ᾽, οἶμαι, ἐπειδὴ Φίλιππος αὐτῶν ἀφελό-
μενος Νίκαιαν Θετταλοῖς παρέδωκε, καὶ τὸν πόλεμον,
ὃν πρότερον ἐξήλασεν ἐκ τῆς χώρας τῆς τῶν Βοιω-
τῶν, τοῦτον πάλιν τὸν αὐτὸν πόλεμον ἐπήγαγε διὰ
τῆς Φωκίδος ἐπ᾽ αὐτὰς τὰς Θήβας, καὶ τὸ τελευταῖον
Ἐλάτειαν καταλαβὼν ἐχαράκωσε καὶ φρουρὰν εἰςήγα-
γεν, ἐνταῦθ᾽ ἤδη, ἐπεὶ τὸ δεινὸν αὐτῶν ἥπτετο, με-
τεπέμψαντο Ἀθηναίους, καὶ ὑμεῖς ἐξήλθετε καὶ εἰςῄει-

parum eruditi. Item in fine §. post ἥδιον — ῥήτωρ καὶ οὗτος omissum auctoritate quattuor codicum, item §. 139. δημαγωγός ante Ἀριστοφῶν et ῥήτωρ ante Πύῤῥανδρος octo codicum auctoritate.

139. Πύῤῥανδρος ὁ Ἀναφλύστιος] Sic habent octo Bekkeri codices pro vulgato Πύρανδρος. Etiam κατὰ Τιμ. §. 84. p. 66. meae ed. mentio fit Πυῤῥάνδρου, qui num idem sit, qui hic Ἀναφλύστιος a demo Ἀνάφλυστος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς vocatur, nescio. In scribendo autem vocabulo plurimis optimisque codicibus obtemperavi, quanquam Bekkerus vulgatam retinuit.

Demosthenis Lept. p. 551. Ex hoc loco eum novimus legationem ad Thebanos obiisse, quibuscum ipsi aliquam necessitudinem intercessisse oportet.

139. ὁ Πήληξ] Δῆμός ἐστι τῆς Λεοντίδος φυλῆς, ὥς φησι Διόδωρος ὁ περιηγητής.

Ἀριστοφῶν ὁ Ἀζηνιεύς] Stephanus Byz. Ἀζηνιά ὡς Πλωθιὰ Λουσιά· δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς· ὁ δημότης Ἀζηνιεύς. Tres Aristophontes accurate distinxit Ruhnk. historia Crit. Orat. Graec. p. XLV. s.

140. Νίκαιαν] Nomen est plurium locorum. Secundum memorat Stephanus s. v. πόλιν τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν. Strabo L. IX. 4. p. 522. Tzsch. eam in vicinitate Thermopylarum collocat. Hanc urbem in bello Phocensi Thessalis a Phocensibus ereptam Philippus illis restituit, ut eos sibi devinciret. Cf. Demosthenis Philipp. II. p. 71.

Ἐλάτειαν] Haec maxima urbs Phocidis appellatur. Sita est in valle satis ampla et fructuosa fluminis Cephissi a sinistra parte, modico clivo. De re confer Diodor. Sic. XVI. 84.

ἐχαράκωσε] Ab ὁ χάραξ. Vid. Lobeck ad Phrynich. p. 61 s. Χαρακοῦν est munimentis circumdare.

οἱ πεζοὶ καὶ οἱ ἱππεῖς, πρὶν περὶ συμμαχίας μίαν μό-
νην συλλαβὴν γράψαι Δημοσθένην. ὁ δ' εἰςάγων ἡν 141
ὑμᾶς εἰς τὰς Θήβας καιρὸς καὶ φόβος καὶ χρεία συμμα-
χίας, ἀλλ' οὐ Δημοσθένης, ἐπεὶ περί γε ταύτας τὰς
πράξεις τρία τὰ πάντων μέγιστα Δημοσθένης εἰς ὑμᾶς
ἐξημάρτηκε, πρῶτον μὲν ὅτι Φιλίππου, τῷ μὲν ὀνόμα-
τι πολεμοῦντος ὑμῖν, τῷ δ' ἔργῳ πολὺ μᾶλλον μισοῦν-
τος Θηβαίους, ὡς αὐτὰ τὰ πράγματα δεδήλωκε, καὶ τί
δεῖ τὰ πλείω λέγειν; ταῦτα μὲν τὰ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος
ἀπεκρύψατο, προςποιησάμενος δὲ μέλλειν τὴν συμμα-
χίαν γενήσεσθαι οὐ διὰ τοὺς καιρούς, ἀλλὰ διὰ τὰς αὐ-
τοῦ πρεσβείας, πρῶτον μὲν συνέπεισε τὸν δῆμον μηκέτι 142
βουλεύεσθαι, ἐπὶ τίσι δεῖ ποιήσασθαι τὴν συμμαχίαν,
ἀλλ' ἀγαπᾶν μόνον, εἰ γίγνεται, τοῦτο δὲ προλαβών, ἔκ-
δοτον μὲν τὴν Βοιωτίαν ἅπασαν ἐποίησε Θηβαίοις, γράψας

140. *καὶ οἱ πεζοὶ καὶ οἱ ἱππεῖς*] Sic quatluor Bekkeri codices ejusdem familiae pro vulgato *καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ οἱ πεζοί*. Supra §. 88. *οἱ στρατιῶται οἱ ὑμέτεροι, πεζοὶ καὶ ἱππεῖς*. Plerumque solent apud Athenienses *οἱ πεζοὶ* praecedere *ἱππέας*: quanquam interdum etiam altera collocatio ab omnibus libris firmatur.

διεσκευασμένοι] Verbum proprium de iis, qui ad proelium instructi et parati sunt.

141. *τρία τὰ πάντων μέγιστα*] I. *Συμμαχία* in Thebanorum commodum instituta. II. Per tempus *συμμαχίας* imminuta majestas populi Atheniensis et Thebanorum potentia aucta. III. Impedimenta, quo minus Thebani cum Philippo pacem facerent, objecta. – Primum momentum in duas partes discernitur: a) Demosthenes persuasit populo, ne ullas poneret conditiones, sub quibus *συμμαχία* institueretur; satis habere, si ea fieret. b) Duas belli sumtuum partes Atheniensibus imposuit, quorum minus erat periculum, et unam Thebanis, qui in summo periculo versabantur; imperium maritimum utrisque fecit commune, Athenienses autem stipendia ferre oportebat, terrestre fraude Thebanis dedit. Primum momentum inducitur per *πρῶτον μέν* et in hoc *πρώτῳ* duae hae partes per *πρῶτον μέν* – – *δεύτερον δέ*: quod non oportebat offendere viros doctos. Sic enim saepe optimi scriptores. Vide quae dixi ad Cicer. de fin. I. 6.

ὡς αὐτὰ τὰ πράγματα δεδήλωκε] Intelligit eam rationem, qua Philippus post pugnam Chaeronensem utrosque, tum Thebanos, tum Athenienses, tractaverit, mitis in hos, severus in illos.

ἐν τῷ ψηφίσματι, ἐάν τις ἀφιστῆται πόλις ἀπὸ Θηβαίων, βοηθεῖν Ἀθηναίους Βοιωτοῖς τοῖς ἐν Θήβαις, τοῖς ὀνόμασι κλέπτων καὶ μεταφέρων τὰ πράγματα, ὥσπερ εἴωθεν, ὡς τοὺς Βοιωτούς, ἔργῳ κακῶς πάσχοντας, τὴν τῶν ὀνομάτων σύνθεσιν τῶν Δημοσθένους ἀγαπήσοντας, ἀλλ' οὐ
143 μᾶλλον ἐφ' οἷς κακῶς πεπόνθεσαν ἀγανακτήσοντας· δεύτερον δὲ τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἀναλωμάτων τὰ μὲν δύο μέρη ὑμῖν ἀνέθηκεν, οἷς ἦσαν ἀπωτέρω οἱ κίνδυνοι, τὸ δὲ τρίτον μέρος Θηβαίοις, δωροδοκῶν ἐφ' ἑκάστοις τούτων, καὶ τὴν ἡγεμονίαν τὴν μὲν κατὰ θάλατταν ἐποίησε κοινήν, τὸ δ' ἀνάλωμα ἴδιον ὑμέτερον, τὴν δὲ κατὰ γῆν, εἰ μὴ δεῖ ληρεῖν, ἄρδην φέρων ἀνέθηκε Θηβαίοις, ὥστε παρὰ τὸν γενόμενον πόλεμον μὴ κύριον γενέσθαι Στρατοκλέα, τὸν ἡμέτερον στρατηγόν, βουλεύ-

142. *βοηθεῖν Ἀθηναίους Βοιωτοῖς τοῖς ἐν Θήβαις*] Aeschines inique traducit argutiam Demosthenicam. Demosthenes ipso verborum dilectu cives suos docere volebat non jam id agi, ut cum Thebanorum civitate in se spectata, parte tantum modo Boeotiae, inimica olim Atheniensibus, foedus inirent eique opem ferrent, sed ut societatem cum ea jungerent, quatenus ea esset totius regionis caput, summamque rem apud foederatos Boeotorum populos legitime administraret. Ejusmodi autem foedus ut cum tota Boeotia Thebanorum potentatui (Cicero de rep. II. 8) subjecta ea tempestate fieret, non solum civilis prudentia suadebat, sed si ita verbis concipiebatur, speciosius etiam erat ad plebis Atheniensis veterem simultatem mitigandam, longeque minorem ipsi oratori invidiam faciebat, quam si incaute Thebanos solos in populiscito nominasset.

ὡς — ἀγαπήσοντας] Frequens est apud Graecos, ut conjunctioni ὡς accusativus participii jungatur tanquam casus absolutus, ita ut in conjunctione insit notio verbi transitivi pro contextu varia, quamvis similis, νομίζων, εἰδώς cet. Cf. Matth. Gr. Gr. §. 568. 3. Rost. §. 131, 4.

143. *ἴδιον ὑμέτερον*] Non raro possessivum pro genitivo pronominis personalis adjectivo ἴδιον addi patet ex iis, quae habet Lobeck ad Phryn. p. 441.

Στρατοκλέα, τὸν ἡμέτερον στρατηγόν] Straticlem novimus oratorem protervae linguae, qui, ut ex Dinarchi oratione κατὰ Δημοσθ. apparet, Demosthenem ob pecuniam ab Harpalo acceptam publice accusavit. De eo accurate egit Ruhnkenius ad Rutilium Lupum p. 32 ss. Imperatores in pugna Chaeronensi memorat Diodor. Sic. XVI. 85. Charetem et Lysiclem. Chares videtur is fuisse, qui summae rei praeerat. Polyaenus Strateg. IV. 2, 8. Charetem et Proxenum nominat. Stratoclis tamen meminit idem IV. 22. ita ut haud improbabile sit protervam ejus linguam hoc effudisse: Ἀθηναίων Στρατοκλῆς ἐκβοήσας· οὐ χρὴ ἀποστῆναι προςκειμένους, ἕως ἂν τοὺς πολεμίους κατακλείσωμεν ἐς Μακεδονίαν, οὐκ ἀνῆκε διώκων.

σασθαι περὶ τῆς τῶν στρατιωτῶν σωτηρίας. καὶ 144
ταῦτ' οὐκ, ἐγὼ μὲν κατηγορῶ, ἕτεροι δὲ παραλείπουσιν,
ἀλλὰ κἀγὼ λέγω, καὶ πάντες ἐπιτιμῶσι, καὶ ὑμεῖς σύνι-
στε καὶ οὐκ ὀργίζεσθε. ἐκεῖνο γὰρ πεπόνθατε πρὸς Δη-
μοσθένην· συνείθισθε ἤδη τἀδικήματα αὐτοῦ ἀκούειν, ὥς-
τε οὐ θαυμάζετε. δεῖ δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἀγανακτεῖν καὶ
τιμωρεῖσθαι, εἰ χρὴ τὰ λοιπὰ τῇ πόλει καλῶς ἔχειν.

Δεύτερον δὲ καὶ πολὺ τούτου μεῖζον ἀδίκημα 145
ἠδίκησεν, ὅτι τὸ βουλευτήριον τὸ τῆς πόλεως καὶ τὴν
δημοκρατίαν ἄρδην ἔλαθεν ὑφελόμενος καὶ μετήνεγκεν
εἰς Θήβας εἰς τὴν Καδμείαν, τὴν κοινωνίαν τῶν πρά-
ξεων τοῖς Βοιωτάρχαις συνθέμενος· καὶ τηλικαύτην αὐ-
τὸς αὑτῷ δυναστείαν κατεσκεύασεν, ὥςτ' ἤδη παριὼν
ἐπὶ τὸ βῆμα πρεσβεύσειν μὲν ἔφη ὅποι ἂν αὐτῷ δοκῇ,
κἂν μὴ ὑμεῖς ἐκπέμπητε; εἰ δέ τις αὐτῷ τῶν στρατηγῶν 146
ἀντείποι, καταδουλούμενος τοὺς ἄρχοντας καὶ συνεθί-
ζων μηδὲν αὐτῷ ἀντιλέγειν διαδικασίαν ἔφη γράψειν τῷ

145. τοῖς Βοιωτάρχαις] Non sunt οἱ προεστῶτες τῶν Θηβῶν, quos intelligendos videntur nonnulli opinati esse ex Polluce I. 128. Τῶν Θηβαίων ἴδιον οἱ Βοιωτάρχαι. Accuratius, opinor, Thucydidis Scholiastes II. 2. οἱ τῶν Βοιωτῶν ἄρχοντες. In numero etiam veteres dissentiunt, qui pro temporum diversitate diversus erat. Scholiastes numerum habet l. l. ἕνδεκα, ex ipso, ni fallor, Thucydide haustum IV. 91. τῶν ἄλλων Βοιωταρχῶν, οἵ εἰσιν ἕνδεκα. Parum recte affirmat autem O. Müller Geschichten Hellenischer Stämme und Städte T. I. p. 404. numerum ἕνδεκα nonnisi τοὺς ἄλλους Βοιωτάρχας comprehendere, excepto eo, qui post nominatim affertur Pagondas Thebanus, ita ut plenus Boeotarcharum numerus fuerit duodecim. Sed ita non praesens εἰσίν posuisset Thucydides. Numerus duodenarius facilius ex Liv. XLII. 43. sumi posset. Vere de Boeotarchis meo judicio judicavit Fr. Kortüm zur Geschichte Hellenischer Staatsverfassungen, p. 87. — Demostheni autem nequaquam crimini vertendum est, quod per συμμαχίαν senatum Boeotorum rerum deliberandarum participem esse voluerit. Et haec ipsa erat Demosthenis mens, quam Aeschines hyperbolice calumniatur.

146. διαδικασίαν] Bekkeri Anecdd. p. 236. Διαδικασία: οὐχ ἁπλῶς πᾶσα δίκη διαδικασία καλεῖται, ἀλλ' ἐν αἷς περί τινος ἀμφισβήτησίς ἐστιν, ὅτῳ προσήκει μᾶλλον. Prioritätsstreit; vid. Hefter die Athenäische Gerichtsverfassung, p. 272. Der Attische Process, p. 367. ss. Platner der Process, zweites Buch, dritter Abschnitt. T. II. p. 17. ss. Ceterum sententiam, quae hic Demostheni tribuitur, versu expressit Cicero ex libris

βήματι πρὸς τὸ στρατηγεῖον· πλείω γὰρ ὑμᾶς ἀγαθὰ ὑφ' ἑαυτοῦ ἔφη ἀπὸ τοῦ βήματος πεπονθέναι ἢ ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐκ τοῦ στρατηγείου. μισθοφορῶν δ' ἐν τῷ ξενικῷ κεναῖς χώραις, καὶ τὰ στρατιωτικὰ χρήματα κλέπτων, καὶ τοὺς μυρίους ξένους ἐκμισθώσας Ἀμφισσεῦσι, πολλὰ διαμαρτυρομένου καὶ σχετλιάζοντος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐμοῦ, προσέμιξε φέρων ἀναρπασθέντων τῶν
147 ξένων τὸν κίνδυνον ἀπαρασκεύῳ τῇ πόλει. τί γὰρ ἂν οἴεσθε Φίλιππον ἐν τοῖς τότε καιροῖς εὔξασθαι; οὐ χωρὶς μὲν πρὸς τὴν πολιτικὴν δύναμιν, χωρὶς δ' ἐν Ἀμφίσσῃ πρὸς τοὺς ξένους διαγωνίσασθαι, ἀθύμους δὲ τοὺς Ἕλληνας λαβεῖν τηλικαύτης πληγῆς προγεγενημένης; καὶ τηλικούτων κακῶν αἴτιος γεγενημένος Δημοσθένης οὐκ ἀγαπᾷ, εἰ μὴ δίκην δέδωκεν, ἀλλ' εἰ μὴ καὶ χρυσῷ στεφάνῳ στεφανωθήσεται, ἀγανακτεῖ· οὐδ' ἱκανόν ἐστιν αὐτῷ ἐναντίον ὑμῶν κηρύττεσθαι, ἀλλ' εἰ μὴ τῶν Ἑλλήνων ἐναντίον ἀναῤῥηθήσεται, τοῦτ' ἤδη ἀγανακτεῖ. οὕτως, ὡς ἔοικε, πονηρὰ φύσις, μεγάλης ἐξουσίας ἐπιλαβομένη, δημοσίας ἀπεργάζεται συμφοράς.
148 Τρίτον δὲ καὶ τῶν προειρημένων μέγιστόν ἐστιν ὃ μέλλω λέγειν. Φιλίππου γὰρ οὐ καταφρονοῦντος τῶν Ἑλλήνων, οὐδ' ἀγνοοῦντος, οὐ γὰρ ἦν ἀσύνετος,

147. προγεγενημένης] Sic Bern. Helmst. et quattuor Bekkeri codices pro vulgato γεγενημένης. Librarios composita in simplicia mutare solitos esse jam saepe cognovimus. Non sine vi autem praepositionem addidit, ut ratio rerum consecutionis eo apertior sit.

de consulatu suo, quem servavit de Off. I. 22. 77.
Cedant arma togae; concedat laurea linguae.
κεναῖς χώραις] Stipendia scilicet accipiebant militum nomine, qui non militabant, more avarorum ducum, qui plures milites sub imperio suo stipendia facere simulant, quam faciunt.
πολλὰ διαμαρτυρομένου καὶ σχετλιάζοντος – ἐμοῦ] Διαμαρτύρεσθαι est Latinorum contestari, obtestari, deos homines que testes vocare. Σχετλιάζειν est clamare aliquid σχέτλιον esse, improbum et iniquum, intolerabile. Aristoph. Plut. 477. jungit σχετλιάζειν καὶ βοᾶν. Hinc σχετλιασμός est conquestio, oratio, qua conquerimur et commoti sumus ex injuria vel adversa fortuna.
ἀναρπασθέντων τῶν ξένων] Hyperbolice de clade, quam passi sunt milites conducticii. Similem sententiae formam in seqq. vide apud Demosth. περὶ τῶν ἐν Χεῤῥονήσ. p. 94. ult.

ὅτι περὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἐν ἡμέρας σμικρῷ
μέρει διαγωνιεῖται, καὶ διὰ ταῦτα βουλομένου ποιή-
σασθαι τὴν εἰρήνην, καὶ πρεσβείας ἀποστέλλειν μέλ-
λοντος, καὶ τῶν ἀρχόντων τῶν ἐν Θήβαις φοβουμένων
τὸν ἐπιόντα κίνδυνον εἰκότως· οὐ γὰρ ῥήτωρ ἀστράτευ-
τος καὶ λιπὼν τὴν τάξιν αὐτοὺς ἐνουθέτησεν, ἀλλ' ὁ
Φωκικὸς πόλεμος δεκαετὴς γεγονὼς ἀείμνηστον παιδεί-
αν αὐτοὺς ἐπαίδευσε, τούτων δὲ ἐχόντων οὕτως αἰσθό- 149
μενος Δημοσθένης, καὶ τοὺς Βοιωτάρχας ὑποπτεύσας
μέλλειν εἰρήνην ἰδίᾳ ποιεῖσθαι, χρυσίον ἄνευ αὐτοῦ
παρὰ Φιλίππου λαβόντας, ἀβίωτον ἡγησάμενος εἶναι,
εἴ τινος ἀπολειφθήσεται δωροδοκίας, ἀναπηδήσας ἐν
τῇ ἐκκλησίᾳ, οὐδενὸς ἀνθρώπων λέγοντος οὔθ' ὡς
δεῖ ποιεῖσθαι πρὸς Φίλιππον εἰρήνην, οὔθ' ὡς οὐ δεῖ,
ἀλλ' ὡς ᾤετο, τοῦτο κήρυγμά τι τοῖς Βοιωτάρχαις προ-
κηρύττων ἀναφέρειν ἑαυτῷ τὰ μέρη τῶν λημμάτων, διώ-
μνυτο τὴν Ἀθηνᾶν, ἥν, ὡς ἔοικε, Φειδίας ἐνεργολα- 150
βεῖν εἰργάσατο καὶ ἐνεπιορκεῖν Δημοσθένει, ἦ μήν, εἴ
τις ἐρεῖ, ὡς χρὴ πρὸς Φίλιππον εἰρήνην ποιήσασθαι,
ἀπάξειν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐπιλαβόμενος τῶν τριχῶν,

148. *καὶ λιπὼν τὴν τάξιν*] Fluctuant libri inter singularem *τὴν τάξιν* et pluralem *τὰς τάξεις*, qui foret pluralis hyperbolicus: cui infensos fuisse librarios jam saepius cognovimus. cf. supra §. 109. Hic pluralem habet optimus Helmst. et Bekkeri quattuor, ejusdem quidem familiae, qui forsitan praeferendus.

148. *ὁ Φωκικὸς πόλεμος δεκαετὴς*] Ammonius p. 136. s. *Τριέτες βαρυτόνως καὶ τριετὲς ὀξυτόνως διαφέρει, φησὶ Πτολεμαῖος ὁ Ἀσκαλωνίτης. ἐὰν μὲν γὰρ βαρυτονήσωμεν, ἔσται ἐπὶ χρόνου — — ἐὰν ὀξυτονήσωμεν, ἔσται ἐπὶ ἡλικίας.* Si Mss. consideremus, scriptores hoc discrimen non agnoscunt. Car. Göttling in libro: Die Lehre vom Accent der Griechischen Sprache p. 88. statuit adjectiva ex *ἔτος* composita esse oxytona, contra si neutra adverbialiter usurpentur, esse barytona. - Belli autem Phocensis anni apud varios scriptores variant, dum a variis terminis progrediuntur. Conf. Weiske de hyperbole P. III. p. 19.

149. *τοῦτο κήρυγμά τι*] Τοῦτο est accusativus objecti, *κήρυγμά τι* accusativus praedicati. *Κήρυγμα* est mandatum vel a senatu datum, vel a populo jussum, quod voce praeconis promulgabatur. Hinc tropice significat jussum, cui tanquam a summo magistratu mandato sit obtemperandum: hoc quasi publica auctoritate sancitum.

ἀπομιμούμενος τὴν Κλεοφῶντος πολιτείαν, ὃς ἐπὶ τοῦ πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου, ὡς λέγεται, τὴν πόλιν ἀπώλεσεν. ὡς δ' οὐ προςεῖχον αὐτῷ οἱ ἄρχοντες οἱ ἐν ταῖς Θήβαις, ἀλλὰ καὶ τοὺς στρατιώτας τοὺς ὑμετέρους πάλιν ἀνέστρεψαν ἐξεληλυθότας, ἵνα βουλεύσησθε περὶ τῆς

151 εἰρήνης, ἐνταῦθ' ἤδη παντάπασιν ἔκφρων ἐγένετο, καὶ παρελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα προδότας τῶν Ἑλλήνων τοὺς Βοιωτάρχας ἀπεκάλεσε, καὶ γράψειν ἔφη ψήφισμα ὁ τοῖς πολεμίοις οὐδέποτ' ἀντιβλέψας πέμπειν ὑμᾶς πρέσβεις εἰς Θήβας αἰτήσοντας Θηβαίους δίοδον ἐπὶ Φίλιππον. ὑπεραισχυνθέντες δὲ οἱ ἐν Θήβαις ἄρχοντες, μὴ δόξωσιν ὡς ἀληθῶς εἶναι προδόται τῶν Ἑλλήνων, ἀπὸ μὲν τῆς εἰρήνης ἀπετράποντο, ἐπὶ δὲ τὴν παράταξιν ὥρμησαν.

152 Ἔνθα δὴ καὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀγαθῶν ἄξιόν ἐστιν ἐπιμνησθῆναι, οὓς οὗτος, ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων ὄντων τῶν ἱερῶν, ἐκπέμψας ἐπὶ τὸν πρόδηλον κινδυ-

150. τὴν Κλεοφῶντος πολιτείαν] Scholiastes ad Aristoph. Ran. v. 1580. ὡς Ἀριστοτέλης φησὶ μετὰ τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίαν, Λακεδαιμονίων βουλομένων ἐκ Δεκελείας ἀπιέναι, ἐφ' οἷς ἔχουσιν ἑκάτεροι, καὶ εἰρήνην ἄγειν, ἐπὶ τοῦ Καλλίου (qui Archon Ol. XCIII. 3.) Κλεοφῶν ἔπεισε τὸν δῆμον μὴ προςδέξασθαι, ἐλθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν μεθύων καὶ θώρακα ἐνδεδυκώς, οὐ φάσκων ἐπιτρέψειν, ἐὰν μὴ πάσας ἀφῶσι τὰς πόλεις οἱ Λακεδαιμόνιοι. Οὗτος δὲ ὁ Κλεοφῶν ὡς ξένος κωμῳδεῖται καὶ βάρβαρος. Turbulentus erat demagogus et similis Hyperbolo et Cleoni, quibuscum saepe jungitur. De eo cf. Ruhnkenii Historia Critica Oratorum Graecorum p. XCIV. ss.

151. ὁ τοῖς πολεμίοις οὐδέποτ' ἀντιβλέψας] Haec locutio summum timoris gradum indicat: quam etiam Latini receperunt. Quae de hac formula colligi possunt, collegit et illustravit Bentlejus ad Horat. Od. I. 3, 18. Contra βλέπειν εἰς τινος πρόςωπον formula est impudentiam notans §. 152. ἐπιχειρήσειν ἐθελήσεις –, βλέπων εἰς τὰ τούτων πρόςωπα, λέγειν. Adde Demosthenem περὶ στεφ. p. 320. Ceterum ἀντιβλέπειν cum accusativo constructum memorat Priscianus L. XVIII. §. 190. p. 494. Krehl. Citat nempe hunc locum ita: ὁ μηδέποτε τοὺς πολεμίους ἀντιβλέψας. Sed videtur locum ex memoria laudasse, quum in nullo, qui exstant, codicum neque accusativi appareat vestigium. Et ἀντιβλέπειν quidem apud Atticos vel cum dativo, vel cum praepositionibus εἰς et πρός c. acc. construitur. Recentiores habent etiam accusativum sine praepositione. De legatione et successu Demosthenis cf. Plutarch. in vita Demosth. p. 854. c. 18.

νον ἐτόλμησε, τοῖς δραπέταις ποσὶ καὶ λελοιπόσι τὴν
τάξιν ἀναβὰς ἐπὶ τὸν τάφον τὸν τῶν τελευτησάντων,
ἐγκωμιάζειν τὴν ἐκείνων ἀρετήν. ὦ πρὸς μὲν τὰ μεγά-
λα καὶ σπουδαῖα πάντων ἀνθρώπων ἀχρηστότατε, πρὸς
δὲ τὴν ἐν τοῖς λόγοις τόλμαν θαυμασιώτατε, ἐπιχειρή-
σειν ἐθελήσεις αὐτίκα μάλα, βλέπων εἰς τὰ τούτων
πρόσωπα, λέγειν, ὡς δεῖ σε ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως συμ-
φοραῖς στεφανοῦσθαι; ἐὰν δ' οὗτος λέγῃ, ὑμεῖς ὑπο-
μενεῖτε, καὶ συναποθανεῖται τοῖς τελευτήσασιν, ὡς ἔοικε,
καὶ ἡ ὑμετέρα μνήμη; γένεσθε δή μοι μικρὸν χρόνον τὴν 153
διάνοιαν μὴ ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ, καὶ νομί-
σαθ' ὁρᾶν προϊόντα τὸν κήρυκα καὶ τὴν ἐκ τοῦ ψη-
φίσματος ἀνάῤῥησιν μέλλουσαν γίγνεσθαι, καὶ λογίσα-
σθε, πότερ' οἴεσθε τοὺς οἰκείους τῶν τελευτησάντων
πλείω δάκρυα ἀφήσειν ἐπὶ ταῖς τραγῳδίαις καὶ τοῖς
ἡρωϊκοῖς πάθεσι τοῖς μετὰ ταῦτ' ἐπεισιοῦσιν, ἢ ἐπὶ
τῇ τῆς πόλεως ἀγνωμοσύνῃ. τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀλγή- 154
σειεν ἄνθρωπος Ἕλλην καὶ παιδευθεὶς ἐλευθέρως, ἀ-

153. *γένεσθε δή μοι — τὴν διάνοιαν*] Bern. *τῇ διανοίᾳ*, ex quo hanc lectionem ut optimam recepit Wunderlich; et is quidem casus in similibus locutionibus Aeschini est usitatissimus. §. 157. *ἐπειδὴ τοῖς σώμασιν οὐ παρεγένεσθε, ταῖς γε διανοίαις ἀποβλέψατ' αὐτῶν εἰς τὴν συμφοράν.* §. 186. *προέλθετε οὖν τῇ διανοίᾳ καὶ εἰς τὴν στοὰν ποικίλην.* Quum tamen accusativus ab reliquis omnibus libris confirmetur, isque ex legibus grammaticis locum habere possit, *κατὰ Τιμ.* §. 129. p. 192. meae ed. *ἐπειδὰν δὲ — — τὰς ψυχὰς ἐφ' ἑτέρων γένησθε*, eum retinuimus.

154. *ἄνθρωπος Ἕλλην καὶ παιδευθεὶς*] Sic sex Bekkeri codices pro vulgato *ἢ καί*. Nempe *καί* est explicativum, ut saepe apud Latinos et. Possis etiam reddere e t o m n i n o, ut amplificetur *Ἕλληνος* notio: n o n G r a e c u s s o l u m, s e d s i f o r t e i n t e r c e t e r o s h o m o s i t l i b e r a l i t e r e d u c a t u s. Vide H e r m a n n u m ad Vigerum p. 838.

152. *τοῖς δραπέταις ποσὶ καὶ λελοιπόσι τὴν τάξιν ἀναβὰς ἐπὶ τὸν τάφον τὸν τῶν τελευτησάντων*] Haec verba conjungenda sunt. *Δραπέτης*, quod plerumque substantive ponitur, hoc loco adjective positum est. Nam, ut vere monet B r u n c k i u s ad Soph. Oed. T. v. 81., substantivi pro adjectivo positi exempla passim obvia, nec apud poetas solum, sed etiam apud prosae scriptores. De re cf. P l u t a r c h. vita Demosthen. p. 855. c. 21.

ἐπιχειρήσειν ἐθελήσεις] Ex T h o m a M. p. 159—168. videtur patere, Grammaticos nonnullos antiquos statuisse non jungi posse verba, quae voluntatem significent, cum futuro in-

ὑπομνησθεὶς ἐν τῷ θεάτρῳ ἐκεῖνό γε, εἰ μηδὲν ἕτερον, ὅτι ταύτῃ ποτὲ τῇ ἡμέρᾳ μελλόντων ὥσπερ νυνὶ τῶν τραγῳδῶν γίγνεσθαι, ὅτ᾽ εὐνομεῖτο μᾶλλον ἡ πόλις καὶ βελτίοσι προστάταις ἐχρῆτο, προελθὼν ὁ κῆρυξ καὶ παραστησάμενος τοὺς ὀρφανούς, ὧν οἱ πατέρες ἦσαν ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότες, νεανίσκους πανοπλίᾳ κεκοσμημένους, ἐκήρυττε τὸ κάλλιστον κήρυγμα καὶ προτρεπτικώτατον πρὸς ἀρετήν, ὅτι τούςδε τοὺς νεανίσκους, ὧν οἱ πατέρες ἐτελεύτησαν ἐν τῷ πολέμῳ ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι, μέχρι μὲν ἥβης ὁ δῆμος ἔτρεφε, νυνὶ δὲ καθοπλίσας τῇδε τῇ πανοπλίᾳ ἀφίησιν ἀγαθῇ τύχῃ τρέπεσθαι ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν, καὶ
155 καλεῖ εἰς προεδρίαν. τότε μὲν ταῦτ᾽ ἐκήρυττεν, ἀλλ᾽ οὐ
νῦν, ἀλλὰ παραστησάμενος τὸν τῆς ὀρφανίας τοῖς παισὶν αἴτιον τί ποτ᾽ ἀνερεῖ, ἢ τί φθέγξεται; καὶ γὰρ ἐὰν αὐτὰ διεξίῃ τὰ ἐκ τοῦ ψηφίσματος προστάγματα, ἀλλ᾽ οὐ τό γ᾽ ἐκ τῆς ἀληθείας αἰσχρὸν σιωπηθήσεται, ἀλλὰ τἀναντία δόξει τῇ τοῦ κήρυκος φωνῇ φθέγ-

fitivi, eaque nostro loco sequitur Marklandus, qui conjicit ἐπιχειρῆσαι vel ἐπιχειρεῖν. Sed optimorum scriptorum usum hoc non omnino rejecisse satis docuit Lobeck Parerga post Phryn. p. 747. s. In Bern. glossa est τολμήσεις. Interdum, ut hic, indicatur quod proxime instat: Audebis statim aggredi, quod nullo unquam tempore audendum sit.

154. μελλόντων – τῶν τραγῳδῶν γίγνεσθαι] Cf. supra §. 41.

τοὺς ὀρφανοὺς] Laudat Diogenes Laert. vita Solon. L. I. §. 55. legem, quae jubet τῶν ἐν πολέμοις τελευτησάντων τοὺς υἱοὺς τρέφεσθαι καὶ παιδεύεσθαι. Commentarii vicem praestat Plato Menex. p. 248. c. Nostro autem loco hoc ipsum Aeschines Demostheni crimini vertit, quod non suppetias tulerit legi praestantissimae, sed orborum salutem suae ambitioni posthabuerit. Tantum abest, ut concludi possit eorum, qui in pugna Chaeronensi ceciderint, liberos Athenienses publicis impensis educandos curasse.

ἀγαθῇ τύχῃ] Est formula bene ominantis et precantis, ut aliquid bene cedat: quod felix faustumque sit, quod bene vertat. Xenophon Cyrop. IV. 5, 51. s. τούτους λαβὼν ποίει, ὅπως ἄριστόν σοι δοκεῖ εἶναι. δέχομαί τε, ἔφη, καὶ ἀγαθῇ τύχῃ ἡμεῖς τε ἱππεῖς γενοίμεθα, καὶ ὑμεῖς διέλοιτε τὰ κοινά.

καὶ καλεῖ εἰς προεδρίαν] Populum iis locum principem in theatro assignare ad spectandos ludos promulgat. Haec προεδρία inter praemia et honores erat, quae civibus et peregrinis bene de civitate meritis a populo dabantur. Cf. Schoemann de Com. p. 385. s.

155. ἀλλ᾽ οὐ τό γ᾽ ἐκ τῆς ἀληθείας αἰσχρὸν σιωπηθήσεται] Haec est apodosis, et ἀλλά vim habet affirmativam: in quo hae-

γεσθαι, ὅτι τόνδε τὸν ἄνδρα, εἰ δὴ καὶ οὗτος ἀνήρ,
στεφανοῖ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων ἀρετῆς ἕνεκα τὸν κά-
κιστον, ἀνδραγαθίας ἕνεκα τὸν ἄνανδρον καὶ λελοι-
πότα τὴν τάξιν. μὴ πρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων 156
θεῶν, ἱκετεύω ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ τρό-
παιον ἵστατε ἀφ' ὑμῶν αὐτῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου
ὀρχήστρᾳ, μηδ' αἱρεῖτε παρανοίας ἐναντίον τῶν Ἑλ-
λήνων τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, μηδ' ὑπομιμνήσκε-
τε τῶν ἀνιάτων καὶ ἀνηκέστων κακῶν τοὺς ταλαιπώ-
ρους Θηβαίους, οὓς φυγόντας διὰ τοῦτον ὑποδέδε-
χθε τῇ πόλει, ὧν ἱερὰ καὶ τέκνα καὶ τάφους ἀπώλε-
σεν ἡ Δημοσθένους δωροδοκία καὶ τὸ βασιλικὸν χρυ-
σίον· ἀλλ' ἐπειδὴ τοῖς σώμασιν οὐ παρεγένεσθε, ἀλλὰ 157
ταῖς γε διανοίαις ἀποβλέψατ' αὐτῶν εἰς τὰς συμφο-
ράς, καὶ νομίσαθ' ὁρᾶν ἁλισκομένην τὴν πόλιν, τει-
χῶν κατασκαφάς, ἐμπρήσεις οἰκιῶν, ἀγομένας γυναῖ-
κας καὶ παῖδας εἰς δουλείαν, πρεσβύτας ἀνθρώπους,
πρεσβύτιδας γυναῖκας ὀψὲ μεταμανθάνοντας τὴν ἐλευ-

156. *μὴ τρόπαιον ἵστατε ἀφ' ὑμῶν αὐτῶν*] Negationem omittunt quattuor codices, cui repetitae saepe infensi erant librarii. Pro *ἀφ'* tres codices supra scriptum habent *καθ'*. Vere F. A. Wolfius ad Leptin. p. 296. »Frequentissimus est, inquit, usus particulae *ἀπό*, ubi tropaei de populo positi mentio fit, fortasse inde, quod armis tropaea ornari solebant, victo hosti detractis. Verum simpliciter quoque dicitur *τρόπαιον στῆσαί τινος* vel *κατά τινος*.« Hoc autem loco *ἀπό* significat caussam rei ordiendae; nempe tropaei caussa ducitur ab degenerato Atheniensium ingenio.

sitare non oportebat Wolfium. Est enim frequens jam inde ab Homero. In primis hoc fit, quum protasis incipiat ab *ἐπειδή*, ut paullo post.

156. *μηδ' αἱρεῖτε παρανοίας - - τὸν δῆμον*] *Αἱρεῖν* cum accusativo personae et genitivo rei est convincere aliquem vitii, criminis. Cf. Astium ad Plat. de Legg. VI. 9. Xenophon. Memor. I. 2, 49. *φάσκων κατὰ νόμον ἐξεῖναι παρανοίας ἑλόντι καὶ τὸν πατέρα δῆσαι.* Plato de Legg. XI. 8. p. 928 e. *πατέρας ὑπὸ νόσων ἢ γήρως διατιθεμένους αἰσχρῶς ἐξεῖναι παρανοίας γράφεσθαι.*

157. *ταῖς γε διανοίαις* cet.] Hanc descriptionem et antiquos technicos laudasse et Romanos oratores imitatos esse non mirum. Per partes enim ita persequitur Thebanorum calamitates et miserias, ut etiam rudis animus commoveri et misericordia perfundi debeat. Cf. Muretum Varr. Lectt. VIII. 10. qui Ciceronem saepius hunc locum imitatum esse ostendit. Homericae imagines complures videntur Aeschinis animo obversatae esse.

θεωρίαν, κλαίοντας, ἱκετεύοντας ὑμᾶς, ὀργιζομένους
οὐ τοῖς τιμωρουμένοις, ἀλλὰ τοῖς τούτων αἰτίοις, ἐπι-
σκήπτοντας μηδενὶ τρόπῳ τὸν τῆς Ἑλλάδος ἀλιτήριον
στεφανοῦν, ἀλλὰ καὶ τὸν δαίμονα καὶ τὴν τύχην τὴν
158 συμπαρακολουθοῦσαν τῷ ἀνθρώπῳ φυλάξασθαι. οὔ-
τε γὰρ πόλις οὔτ' ἀνὴρ ἰδιώτης οὐδεὶς πώποτε καλῶς
ἀπήλλαξε Δημοσθένει συμβούλῳ χρησάμενος. ὑμεῖς δ', ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ ἐπὶ μὲν τοὺς πορ-
θμέας τοὺς εἰς Σαλαμῖνα πορθμεύοντας νόμον ἔθεσθε,
ἐάν τις αὐτῶν ἄκων ἐν τῷ πόρῳ πλοῖον ἀνατρέψῃ,
τούτῳ μὴ ἐξεῖναι πάλιν πορθμεῖ γενέσθαι, ἵνα μηδεὶς
αὐτοσχεδιάζῃ εἰς τὰ τῶν Ἑλλήνων σώματα, τὸν δὲ
τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν πόλιν ἄρδην ἀνατετραφότα τοῦ-
τον ἐάσετε πάλιν ἀπευθύνειν τὰ κοινά;

159 Ἵνα δ' εἴπω καὶ περὶ τοῦ τετάρτου καιροῦ καὶ
τῶν νυνὶ καθεστηκότων πραγμάτων, ἐκεῖνο ὑμᾶς ὑπο-
μνῆσαι βούλομαι, ὅτι Δημοσθένης οὐ τὴν ἀπὸ στρα-
τοπέδου μόνον τάξιν ἔλιπεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ τῆς πό-

158. ἀνατετραφότα] Pares fere libri hanc formam praebent et ἀνατετροφότα. Hinc retinui eam, quam Bekkerus dedit, lectionem. At singulorum scriptorum usum in hoc quoque maxime attendendum esse opinor. Aeschines vero ejusque aetas formam τέτροφα videtur praetulisse. De o in perfecto activi vide Buttmann ausführl. Griech. Sprachlehre. T. I, §. 97. Anm. 2. p. 423.

158. καλῶς ἀπήλλαξε] Ἀπαλλάττειν cum adverbio de exitu dicitur, quae ad finem fuerit sors. Καλῶς ἀπαλλάττειν prospera fortuna discedere, αἰσχρῶς ἀπαλλάττειν turpem exitum habere.

πορθμέας τους εἰς Σαλαμῖνα πορθμεύοντας] Legem cognoscimus ex hoc nostro loco, quae facile fidem meretur, quoniam nautas Athenis Salamina vehentes cuncta, quae cursum in tam propinquum locum periculosum facere poterant, cognoscere et facile evitare oportebat, quum distantia locorum nonnisi διστάδιος esset.

ἵνα μηδεὶς αὐτοσχεδιάζῃ] Radix est σχεδία, i. e. ναῦς ἀκατασκεύαστος, ἀπὸ ξύλων μόνον ἀπερίττως συντεθειμένη. Schol. ad Eur. Hec. 113. Hinc σχεδιάζειν tropice tum de verbis dicitur, quae temere effunduntur, tum de factis, quae negligenter et inconsulto conficiuntur. Compositum αὐτοσχεδιάζειν eandem significationem habet. Accurate de verbi significationibus exposuit Piersonus ad Moerin p. 46. s.

λεως, τριήρη προσλαβὼν ὑμῶν καὶ τοὺς Ἕλληνας ἠρ-
γυρολόγησε. καταγαγούσης δ' αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν τῆς
ἀπροσδοκήτου σωτηρίας, τοὺς μὲν πρώτους χρόνους ὑπό-
τρομος ἦν ἄνθρωπος, καὶ παρελθὼν ἡμιθνὴς ἐπὶ τὸ βῆμα
εἰρηνοφύλακα ὑμᾶς αὐτὸν ἐκέλευε χειροτονεῖν· ὑμεῖς δὲ
κατὰ μὲν τοὺς πρώτους χρόνους οὐδ' ἐπὶ τὰ ψηφίσματα
εἰᾶτε τὸ Δημοσθένους ἐπιγράφειν ὄνομα, ἀλλὰ Ναυσι-
κλεῖ τοῦτο προσετάττετε· νυνὶ δ' ἤδη καὶ στεφανοῦσθαι
ἀξιοῖ. ἐπειδὴ δ' ἐτελεύτησε μὲν Φίλιππος, Ἀλέξανδρος 160
δ' εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστη, πάλιν αὖ τερατευόμενος ἱερὰ
μὲν ἱδρύσατο Παυσανίου, εἰς αἰτίαν δὲ εὐαγγελίων θυ-

159. *ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ τῆς πόλεως*] Quatenus post cladem Chaeronensem, pericula sibi imminentia reformidans, populiscito perlato, quo pecuniae a stipendiariis cogendae munus sibi demandaretur, (id quod opinor, inest in verbis *τριήρη προσλαβὼν ὑμῶν*) hanc per caussam Athenis excesserat, itaque stationem domi sibi, ut ceteris civibus, a republica commissam non magis tuitus erat, quam militarem apud Chaeroneam. Mox autem, quum propter insperatam urbis salutem ipsi quoque nihil jam esset timendum, propere redire cunctatus non erat. *Ἀργυρολογεῖν* est verbum proprium de iis, qui a sociis, vel, ut vera dicamus, tributariis, praesertim insulis, pecunias publica nomine colligerent.

εἰρηνοφύλακα] Hoc in invidiam nomen adhibuisse videtur Aeschines. Quum scilicet post pugnam Chaeronensem amentes quidam et temerarii instarent non cedendum esse Philippo; Demosthenes, calamitatem patriae perspiciens, earum videtur partium fuisse, ut lenitati Philippi obtemperaretur et pax, civitati tam necessaria, pie servaretur.

ἐπιγράφειν] Narrat Plutarchus in vita Dem. p. 855. c. 21. *τοῖς ψηφίσμασιν οὐχ ἑαυτόν, ἀλλ' ἐν μέρει τῶν φίλων ἕκαστον ἐπέγραφεν, ἐξοιωνιζόμενος τὸν ἴδιον δαίμονα, καὶ τὴν τύχην, ἕως αὖθις ἀνεθάῤῥησε, Φιλίππου τελευτήσαντος.* Nausicles erat aequalis et familiaris Demostheni, populo gratus, saepius coronatus ob liberalitatem, qua erga patriam usus erat.

160. *πάλιν αὖ τερατευόμενος*] *Τερατευόμενος*, quod glossographi explicant *μηδὲν ἀληθὲς μηδ' ὑγιὲς λέγων, δολιούμενος, ψευδόμενος*, hic de habitu externo, de vultu et gestu dicitur ejus, qui superbe, quae dicunt et agunt alii, despicatur et deridet. *Πάλιν αὖ* est familiaris Atticis parallelismus. Componunt adeo triplex *αὖθις αὖ πάλιν*, ut Sophocl. Philoct. 252., ubi vide Brunckium. Morem hunc nemo copiosius illustravit H. Stephano de dialecto Attica p. 69-74.

ἱερὰ μὲν ἱδρύσατο Παυσανίου] Statuam coronatam cum ara fortasse poni jussit tyrannicidae, ut tanquam alter Harmodius et Aristogiton sancte coleretur. Nempe ut *τρόπαια στῆσαί τινος* (cf. §. 156.), sic *εἰκόνα στῆσαι, ἱδρυσθαί τινος* et similia, pro *τινί*.

σίας τὴν βουλὴν κατέστησεν, ἐπωνυμίαν δ' Ἀλεξάνδρῳ Μαργίτην ἐπέθετο, ἀπετόλμα δὲ λέγειν, ὡς οὐ κινηθήσεται ἐκ Μακεδονίας· ἀγαπᾶν γὰρ αὐτὸν ἔφη ἐν Πέλλῃ περιπατοῦντα καὶ τὰ σπλάγχνα φυλάττοντα. καὶ ταῦτα λέγειν ἔφη οὐκ εἰκάζων, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδώς, ὅτι αἵματός ἐστιν ἡ ἀρετὴ ὠνία, αὐτὸς οὐκ ἔχων αἷμα καὶ θεωρῶν τὸν Ἀλέξανδρον οὐκ ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρου φύσεως,
161 ἀλλ' ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀνανδρίας. ἤδη δ' ἐψηφισμένων Θετ-

εἰς αἰτίαν δὲ εὐαγγελίων θυσίας. τὴν βουλὴν κατέστησεν] Culpam senatui contraxit, cum hilaria celebrasse. Laetus nuntius (εὐαγγέλια plerumque numero plurali) celebrabatur sacrificiis, quum praesertim res nuntiata gravioris erat momenti. Xenophon Hellen. I. 6, 38. IV. 3, 14. In hac re non segnis videtur fuisse Demosthenes; populus tamen ipse hoc modo suam laetitiam expressit, ut refert Plutarch. p. 855, c. 22. εὐθὺς οὖν ἔθυον τὰ εὐαγγέλια καὶ στεφανοῦν ἐψηφίσαντο Παυσανίαν.

Μαργίτην] Harpocration: ἐκάλουν δὲ τοὺς ἀνοήτους οὕτω διὰ τὸν εἰς Ὅμηρον ἀναφερόμενον Μαργίτην, ὅπερ ποίημα Καλλίμαχος θαυμάζειν ἔοικεν. Erat poema satyricum in stultum, inscriptum Μαργίτης, ὃς πολλὰ μὲν ἠπίστατο ἔργα, κακῶς δ' ἠπίστατο πάντα. Ceterum ne inconditus sit jocus, probe tenendum, Alexandrum a Demosthene ita appellatum fuisse, quod eum Achillis admiratione (Cicero pro Archia X. 24.) quodammodo insanire audiverat. Imbibisse autem animo videtur hujus herois imitationem jam a prima pueritia. Plutarchus Alex. p. 667. B. c. 5. extr. Λυσίμαχος ὁ τὸ σχῆμα τοῦ παιδαγωγοῦ καὶ τὴν προσηγορίαν ὑποποιούμενος ἑαυτὸν μὲν ὠνόμαζε Φοίνικα, τὸν δ' Ἀλέξανδρον Ἀχιλλέα, Πηλέα δὲ τὸν Φίλιππον. Quod quum novissime Demosthenes audivisset, Alexandrum acerbissime risit, quippe hunc fere in modum Achilli comparandum, quemadmodum stolidissimus heros Margites, qui item Pseudo-Homerum nactus est rerum suarum praeconem.

καὶ τὰ σπλάγχνα φυλάττοντα] Hoc esse potest proverbium, simile populari Italorum salvar la pancia pei fichi, et plebejo nostro zu seinen Kuteln Sorge tragen. Sed praestare videtur interpretatio plerorumque interpretum, eum exta victimarum inspicere, ut divinare possit, num audendum sit: quod erat timidi et nimium superstitiosi; neque obstat τοῦ αἵματος in seqq. mentio; nam qui exta curiosius contulit, vel hoc ipso satis testatur, quantum sibi caveat, ne in acie sanguinem effundat. Videtur autem vocabulum αἷμα bis in seqq. positum duplici significatione usurpasse. Priore loco hoc vult: »qui veram fortitudinem sectetur, huic non esse vulnera reformidanda, nec mortem ipsam.« Altero autem αὐτὸς οὐκ ἔχων αἷμα significat robur. A copia enim et sinceritate sanguinis pendere robur arbitrabantur veteres. Exposuit hoc Victorius Varr. Lectt. XXV. 21. Eadem significatio etiam in priore membro locum habere possit; sed praefero alteram.

ταλῶν ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν, καὶ τοῦ νεανίσκου τὸ πρῶτον παροξυνθέντος εἰκότως, ἐπειδὴ περὶ Θήβας ἦν τὸ στρατόπεδον, πρεσβευτὴς ὑφ' ὑμῶν χειροτονηθεὶς, ἀποδρὰς ἐκ μέσου τοῦ Κιθαιρῶνος ἧκεν ὑποστρέψας, οὔτ' ἐν εἰρήνῃ οὔτ' ἐν πολέμῳ χρήσιμον ἑαυτὸν παρέχων. καὶ τὸ πάντων δεινότατον, ὑμεῖς μὲν τοῦτον οὐ προὔδοτε, οὐδ' εἰάσατε κριθῆναι ἐν τῷ τῶν Ἑλλήνων συνεδρίῳ, οὗτος δ' ὑμᾶς νῦν προδέδωκεν, εἴπερ ἀληθῆ ἐστιν ἃ λέγεται. ὡς γάρ φασιν οἱ πάραλοι 162
καὶ οἱ πρεσβεύσαντες πρὸς Ἀλέξανδρον, καὶ τὸ πρᾶγμα εἰκότως πιστεύεται, ἔστι τις Ἀριστίων Πλαταϊκός, ὁ τοῦ Ἀριστοβούλου τοῦ φαρμακοπώλου υἱός, εἴ τις ἄρα

162. οἱ πάραλοι] Sic quattuor Bekkeri codices et Victorius margini ed. Venetae adscripsit pro vulgato παράλιοι. Harpocration: Πάραλος μία τῶν παρ' Ἀθηναίων πρὸς τὰς δημοσίας χρείας διαπεμπομένων τριηρῶν ἀπό τινος ἥρωος τοὔνομα λαβοῦσα Παράλου· οἱ δὲ ἐπιβεβηκότες αὐτῆς ἐκαλοῦντο πάραλοι, οἳ διὰ ταύτην τὴν ὑπηρεσίαν τετταράς τε ὀβολοὺς ἐλάμβανον, καὶ τὸ πλεῖστον μέρος ἐνιαυτοῦ οἴκοι ἔμενον· ἄλλα τέ τινα ὑπῆρχεν αὐτοῖς παρὰ τῆς πόλεως. Quod H. Valesius in Harpocratione restituendum censet παράλιοι, eo non opus. Non enim solum antiqui Grammatici hoc nomen ita scribunt (Pollux VIII. 116. οὐ μόνον πάραλοι, ἀλλὰ καὶ παραλῖται), sed etiam apud optimos scriptores hanc formam codd. tenent constanter, ut apud Thucyd. VIII. 73 et 74.

161. τοῦ νεανίσκου] Erat quidem Alexander eo tempore, quo hoc accidebat, Ol. CXI. 2., annos natus duo et viginti.

ἀποδρὰς ἐκ μέσου τοῦ Κιθαιρῶνος] Commentarii loco est quod narrat Plutarchus in vita Dem. p. 856. c. 23.

ἐν τῷ τῶν Ἑλλήνων συνεδρίῳ] Videtur hic senatus Amphictyonum intelligendus. Certe ex Demosthenis oratione περὶ στεφ. p. 331. apparet adversarios ipsi ἀμφικτυονικὰς δίκας intendisse, et hoc ipsum nomen τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων συνέδριον sibi in dogmate tribuit hoc consilium. Atque etiam Alexander, quum tradi sibi postularet demagogos, id videtur voluisse, ut caussam apud Amphictyonas dicerent. Cf. etiam Tittmann. über den Bund der Amphiktyonen p. 62. et p. 128 s.

162. οἱ πάραλοι] Quod Reiskius opinatur, hic πάραλοι non locum habere, sed scribendum esse Φαρσάλιοι, in eo nimirum fallitur. Nam legati in ea, quae πάραλος nominabatur, navi vehebantur et vectores appellabantur πάραλοι. Ceterum Graecum est idioma ὥς φασιν -- ἔστι cet. Nos quidem diceremus φασὶν εἶναι cet.

Ἀριστίων] Harpocration s. v. οὗτος Σάμιος μέν ἐστιν ἢ Πλαταιεύς, ὥς Δίυλλός φησιν, ἐκ μειρακυλλίου ἑταῖρος Δημοσθένους. ἐπέμφθη δὲ ὑπ' αὐτοῦ πρὸς Ἡφαιστίωνα ἕνεκα διαλλαγῶν, ὥς φησι Μαρσύας ἐν πέμπτῳ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον.

καὶ ὑμῶν γιγνώσκει. οὗτός ποτε ὁ νεανίσκος ἐκ τῶν τὴν ὄψιν διαφέρων γενόμενος ᾤκησε πολὺν χρόνον ἐν τῇ Δημοσθένους οἰκίᾳ· ὅ τι δὲ πράττων ἢ πάσχων, ἀμφίβολος ἡ αἰτία καὶ τὸ πρᾶγμα οὐδαμῶς εὔσχημον ἐμοὶ λέγειν. οὗτος, ὡς ἐγὼ ἀκούω, ἠγνοημένος ὅςτις ποτ' ἐστὶ καὶ πῶς βεβιωκώς, τὸν Ἀλέξανδρον ὑποτρέχει καὶ πλησιάζει ἐκείνῳ. διὰ τούτου γράμματα πέμψας ὡς Ἀλέξανδρον ἄδειάν τινα εὕρηται καὶ διαλλαγὰς καὶ πολλὴν κο-
163 λακείαν πεποίηται. ἐκεῖθεν δὲ θεωρήσατε, ὡς ὅμοιόν ἐστι τὸ πρᾶγμα τῇ αἰτίᾳ. εἰ γάρ τι τούτων ἐφρόνει Δημοσθένης καὶ πολεμικῶς εἶχεν, ὥςπερ καί φησι, πρὸς Ἀλέξανδρον, τρεῖς αὐτῷ καιροὶ κάλλιστοι παραγεγόνασιν, ὧν οὐδενὶ φαίνεται κεχρημένος. εἷς μὲν ὁ πρῶτος, ὅτ' εἰς τὴν ἀρχὴν οὐ πάλαι καθεστηκὼς Ἀλέξανδρος ἀκατασκεύων αὐτῷ τῶν ἰδίων ὄντων εἰς τὴν Ἀσίαν διέβη, ἤκμαζε δ' ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς καὶ ναυσὶ καὶ χρήμασι καὶ πεζῇ στρατιᾷ, ἄσμενος δ' ἂν ἡμᾶς εἰς τὴν συμμαχίαν προςεδέξατο διὰ τοὺς ἐπιφερομένους ἑαυτῷ κινδύνους. εἶπάς τινα ἐνταῦθα λόγον, Δημόσθενες, ἢ

καὶ πολλὴν κολακείαν πεποίηται] Quattuor Bekkeri ejusdem familiae codices habent *καὶ πολλὴν τὴν κολακείαν πεπ.* quae lectio haud displicet Casparo Orellio nostro.

163. *ἀκατασκεύων αὐτῷ τῶν ἰδίων ὄντων*] Sic tres Bekkeri codices pro vulgato *ἀπαρασκεύων*. Atque *ἀκατασκεύων* multo aptius videtur de turbato ordine rerum domesticarum, quum contra *ἀπαρασκεύων* defectum significet copiarum, quas paratas esse oportet contra conatus externorum. Idem est, quod Alexander ipse apud Lucianum Dialogg. Mortt. XII. sic exprimit: *τεταραγμένην ἀρχὴν κατέσχον*. De re cf. Diodor. Sic. XVII. 2., unde apparebit hunc *καιρὸν* non tam opportunum fuisse, quam fingit Aeschines.

διαφέρων γενόμενος] Marklandus pro *γενόμενος* conjicit *πενόμενος*. In uno codice vocabulum prorsus deest. Constructionem ego vindicavi ad §. 10.

τὸν Ἀλέξανδρον ὑποτρέχει] *Ὑποτρέχειν τινά* tropice dicitur se insinuare, sich bei Einem einschleichen. Plato de Legg. XI. 6. p. 923. b. *ἐάν τις ὑμᾶς θωπείαις ὑποδραμὼν κτίσῃ*, ubi vide Astium.

163. *καιροὶ κάλλιστοι*] Infensum scilicet regi animum non factis probandi, sed verbis.

εἰς τὴν Ἀσίαν διέβη] Primum non Alexander ipse trajecit, sed Attalum et Parmenionem misit. Quae vero quis per alios fieri jubebat, ea non solum poetae, sed etiam oratores tribuunt jubenti.

ἔγραφάς τι ψήφισμα; βούλει σε θῶ φοβηθῆναι καὶ χρή-
σασθαι τῷ αὐτοῦ τρόπῳ; καίτοι ῥητορικὴν δειλίαν δη-
μόσιος καιρὸς οὐκ ἀναμένει. ἀλλ' ἐπειδὴ πάσῃ τῇ δυ- 164
νάμει Δαρεῖος καταβεβήκει, ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἦν ἀπει-
λημμένος ἐν Κιλικίᾳ πάντων ἐνδεής, ὡς ἔφησθα σύ,
αὐτίκα δὲ μάλα ἤμελλεν, ὡς ἦν ὁ παρὰ σοῦ λόγος,
συμπατηθήσεσθαι ὑπὸ τῆς Περσικῆς ἵππου, τὴν δὲ
σὴν ἀηδίαν ἡ πόλις οὐκ ἐχώρει καὶ τὰς ἐπιστολὰς, ἃς
ἐξηρτημένος ἐκ τῶν δακτύλων περιῄεις, ἐπιδεικνύων τισὶ
τὸ ἐμὸν πρόσωπον ὡς ἐκπεπληγμένου καὶ ἀθυμοῦντος,
καὶ χρυσόκερων ἀποκαλῶν καὶ κατεστέφθαι φάσκων, εἰ

τῷ αὐτοῦ τρόπῳ] Unus Bekkeri codex et duo ex correctione habent *τῷ σαυτοῦ τρόπῳ*. Ego retinui ceterorum codicum lectionem. Assentior enim Hermanno ad Soph. Trach. 451., qui monet *αὑτοῦ* initio poetarum et in his tragicorum licentia de prima secundaque persona dictum esse, inde paullatim in communem usum venisse, ac primo in plurali, ne opus esset *ἡμῶν αὐτῶν*, *ὑμῶν αὐτῶν* dicere. Nos ex Demosthene satis multa attulimus in Demosth. p. 71.

ῥητορικὴν δειλίαν — οὐκ ἀναμένει] Non exspectat, dum oratoris ignavia in animositatem ascenderit.

164. *ἀπειλημμένος ἐν Κιλικίᾳ*] Videtur intelligere pugnam ad Issum, Ciliciae urbem. Ibi ingentem Darius exercitum et acerrimum equitatum congregaverat, et anceps aliquamdiu erat proelium. Magna utrarumque partium strages facta erat; ipse etiam Alexander, cum suis Darium ipsum ejusque satellites petens, in femine sauciabatur. Tandem Persae, quum regem ipsum trepidantem viderent, fugam capessunt. Sed quum fuga per angustias locorum fieret, mutuo semet ipsi concursu proculcant et interficiunt. Pugnam describit Diodorus Siculus XVII. 33 s. Vide Alexandrum personatum de hac pugna loquentem apud Lucian. Dialogg. Mortt. XII. 5.

ἐξηρτημένος ἐκ τῶν δακτύλων] In *ἐξηρτημένος* cogita de vinculis, quibus Graeci colligare solebant epistolas (Corn. Nep. Paus. c. 4.). Haec igitur digitis circumvoluta Demosthenes cum gravitate ostentabat quasi a locupletibus testibus, rerum conditionis optime gnaris et certum eventum indicantibus profecta.

περιῄεις] Lobeck. ad Phryn. p. 237. hanc formam dubiam esse existimat. Sed quum eam Mss. omnes teneant, quumque eadem pluribus locis ab omnibus codd. firmetur, cum Bekkero eam retinui, quum praesertim similes formae, in quibus Atticos *θα* apposuisse affirmant Grammatici, apud oratores inveniantur sine lectionis varietate, ut *ᾔδεις* Isaeus p. 42. *εἰ ᾔδεις ἐξ αὐτῆς*. ib. *ἢ οὐκ ᾔδεις ἐν τῇ ἐπιδικασίᾳ*. Antiphon. p. 712. *εὖ γὰρ ᾔδεις*.

χρυσόκερων — καὶ κατεστέφθαι] Per haec vocabula significatur victima immolationi consecrata, quippe cujus cornibus aurum inducebatur et capiti co-

θερίαν, κλαίοντας, ἱκετεύοντας ὑμᾶς, ὀργιζομένους
οὐ τοῖς τιμωρουμένοις, ἀλλὰ τοῖς τούτων αἰτίοις, ἐπι-
σκήπτοντας μηδενὶ τρόπῳ τὸν τῆς Ἑλλάδος ἀλιτήριον
στεφανοῦν, ἀλλὰ καὶ τὸν δαίμονα καὶ τὴν τύχην τὴν
158 συμπαρακολουθοῦσαν τῷ ἀνθρώπῳ φυλάξασθαι. οὔ-
τε γὰρ πόλις οὔτ' ἀνὴρ ἰδιώτης οὐδεὶς πώποτε καλῶς
ἀπήλλαξε Δημοσθένει συμβούλῳ χρησάμενος. ὑμεῖς δ', ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ ἐπὶ μὲν τοὺς πορ-
θμέας τοὺς εἰς Σαλαμῖνα πορθμεύοντας νόμον ἔθεσθε,
ἐάν τις αὐτῶν ἄκων ἐν τῷ πόρῳ πλοῖον ἀνατρέψῃ,
τούτῳ μὴ ἐξεῖναι πάλιν πορθμεῖ γενέσθαι, ἵνα μηδεὶς
αὐτοσχεδιάζῃ εἰς τὰ τῶν Ἑλλήνων σώματα, τὸν δὲ
τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν πόλιν ἄρδην ἀνατετραφότα τοῦ-
τον ἐάσετε πάλιν ἀπευθύνειν τὰ κοινά;
159 Ἵνα δ' εἴπω καὶ περὶ τοῦ τετάρτου καιροῦ καὶ
τῶν νυνὶ καθεστηκότων πραγμάτων, ἐκεῖνο ὑμᾶς ὑπο-
μνῆσαι βούλομαι, ὅτι Δημοσθένης οὐ τὴν ἀπὸ στρα-
τοπέδου μόνον τάξιν ἔλιπεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ τῆς πό-

158. *ἀνατετραφότα*] Pares fere libri hanc formam praebent et *ἀνατετροφότα*. Hinc retinui eam, quam Bekkerus dedit, lectionem. At singulorum scriptorum usum in hoc quoque maxime attendendum esse opinor. Aeschines vero ejusque aetas formam *τέτροφα* videtur praetulisse. De o in perfecto activi vide Buttmann ausführl. Griech. Sprachlehre. T. I, §. 97. Anm. 2. p. 423.

158. *καλῶς ἀπήλλαξε*] *Ἀπαλλάττειν* cum adverbio de exitu dicitur, quae ad finem fuerit sors. *Καλῶς ἀπαλλάττειν* prospera fortuna discedere, *αἰσχρῶς ἀπαλλάττειν* turpem exitum habere.

πορθμέας τους εἰς Σαλαμῖνα πορθμεύοντας] Legem cognoscimus ex hoc nostro loco, quae facile fidem meretur, quoniam nautas Athenis Salamina vehentes cuncta, quae cursum in tam propinquum locum periculosum facere poterant, cognoscere et facile evitare oportebat, quum distantia locorum nonnisi *διστάδιος* esset.

ἵνα μηδεὶς αὐτοσχεδιάζῃ] Radix est *σχεδία*, i. e. *ναῦς ἀκατασκεύαστος, ἀπὸ ξύλων μόνον ἀπερίττως συντεθειμένη*. Schol. ad Eur. Hec. 113. Hinc *σχεδιάζειν* tropice tum de verbis dicitur, quae temere effunduntur, tum de factis, quae negligenter et inconsulto conficiuntur. Compositum *αὐτοσχεδιάζειν* eandem significationem habet. Accurate de verbi significationibus exposuit Piersonus ad Moerin p. 46. s.

ἄδηλον ἦν. ἐνταῦθ' ἡμῖν ἀπόδειξιν ποίησαι, ὦ Δημό-
σθενες, τί ποτ' ἦν ἃ ἔπραξας καὶ τί ποτ' ἦν ἃ ἔλεγες·
καὶ εἰ βούλει, παραχωρῶ σοι τοῦ βήματος, ἕως ἂν εἴ-
πῃς. ἐπειδὴ δὲ σιγᾷς, ὅτι μὲν ἀπορεῖς, συγγνώμην ἔχω 166
σοι, ἃ δὲ πότ' ἔλεγες, ἐγὼ νυνὶ λέξω. οὐ μέμνησθε αὐ-
τοῦ τὰ μιαρὰ καὶ ἀπίθανα ῥήματα, ἃ πῶς ποθ' ὑμεῖς,
ὦ σιδήρεοι, ἐκαρτερεῖτε ἀκροώμενοι; ὅτ' ἔφη παρελθὼν
»ἀμπελουργοῦσί τινες τὴν πόλιν, ἀνατετμήκασί τινες
τὰ κλήματα τοῦ δήμου, ὑποτέτμηται τὰ νεῦρα τῶν πρα-
γμάτων, φορμοῤῥαφούμεθα ἐπὶ τὰ στενά, τινὲς πρῶτον
ὥςπερ τὰς βελόνας διείρουσι.« ταῦτα δὲ τί ἐστιν, ὦ κί- 167

τί ποτ' ἦν ἃ ἔλεγες] Marklandus conjecit ὅ, quo non opus. Nam post τί plerumque ponitur pluralis relativi, quanquam in eo saepe offenderunt viri docti et librarii, et vel *τίνα* reposuerunt vel ὅ. Vide Heindorf. ad Plat. Gorg. §. 136.

166. *ὦ σιδήρεοι*] Phrynich. p. 207. *χρύσεα, ἀργύρεα, χάλκεα, κυάνεα, ταῦτα Ἰακά. Χρὴ οὖν λέγειν χρυσᾶ, ἀργυρᾶ, χαλκᾶ, κυανᾶ τὸν Ἀττικίζοντα.* Quanquam vero cetera ubique contracta habet Aeschines, hoc *σιδήρεοι* tamen, quod apud eum hoc uno loco legitur, et ab omnibus codicibus firmatur, et Lobeckius ad Phrynichum et Bekkerus in editione recte, opinor, toleravit. Ceterum *σιδήρεος*, ut Latinorum ferreus, hominem significat durum, qui nulla re afficitur; callum obduxit.

ἀμπελουργοῦσι] Tropus, cujus nullum in Demosthenis scriptis vestigium, a cultura vitium desumptus. Et *ἀμπελουργεῖν* totum quidem vinitoris opus complectitur, cujus tamen praecipua laus versatur in sollertia vitium putandarum, *ἐν τῷ ἀνατέμνειν τὰ κλήματα.* Qui vero inscite opus hoc perficiunt, incrementum impediunt vitium, aut eas prorsus destruunt. Sic tropice haec verba intelligenda: »Sunt qui barbarorum vinitorum instar civitatem putandam susceperunt, et ut illi bonos vitium palmites dissecant, sic hi fortes cives et patriae amantes exterminant et dejiciunt.«

ὑποτέτμηται τὰ νεῦρα τῶν πραγμάτων] *τὰ νεῦρα τῶν πραγμάτων* sunt *χρήματα καὶ σύμμαχοι.* Cf. Pollux II. 234. Fortasse nostrum locum respexit Cicero de lege agrar. c. Rullum 33, 91. fin. nervis urbis omnibus exsectis, urbem ipsam solutam et debilem relinquunt. Cf. interpretes ad Gregor. Cor. p. 53.

φορμοῤῥαφούμεθα ἐπὶ τὰ στενά, τινὲς πρῶτον ὥςπερ τὰς βελόνας διείρουσι] Hunc locum desperatissimum esse conclamant viri docti. Difficilem esse ejus interpretationem verum est, nec mirum, quum locutiones hae tanquam portenta loquendi afferantur. *Φορμοῤῥαφεῖν* est stoream consuere, einen Korb flechten. Quomodo passivum *φορμοῤῥαφεῖσθαι* accipiendum sit, videtur innui addito *ἐπὶ τὰ στενά,* – *ἐπὶ τὰ στενὰ ἐμπίπτειν ὥςπερ ἂν εἴ τις εἰς φορμὸν ἐγκλείοιτο*: tantis angustiis premi, ut si quis in stoream fuerit inclusus. *Πρῶτον,* prius quam

σίας τὴν βουλὴν κατέστησεν, ἐπωνυμίαν δ' Ἀλεξάνδρῳ Μαργίτην ἐτίθετο, ἀπετόλμα δὲ λέγειν, ὡς οὐ κινηθήσεται ἐκ Μακεδονίας· ἀγαπᾶν γὰρ αὐτὸν ἔφη ἐν Πέλλῃ περιπατοῦντα καὶ τὰ σπλάγχνα φυλάττοντα. καὶ ταῦτα λέγειν ἔφη οὐκ εἰκάζων, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδώς, ὅτι αἵματός ἐστιν ἡ ἀρετὴ ὠνία, αὐτὸς οὐκ ἔχων αἷμα καὶ θεωρῶν τὸν Ἀλέξανδρον οὐκ ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρου φύσεως,
161 ἀλλ' ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀνανδρίας. ἤδη δ' ἐψηφισμένων Θετ-

εἰς αἰτίαν δὲ εὐαγγελίων θυσίας. τὴν βουλὴν κατέστησεν] Culpam senatui contraxit, eum hilaria celebrasse. Laetus nuntius (*εὐαγγέλια* plerumque numero plurali) celebrabatur sacrificiis, quum praesertim res nuntiata gravioris erat momenti. Xenophon Hellen. I. 6, 38. IV. 3, 14. In hac re non segnis videtur fuisse Demosthenes; populus tamen ipse hoc modo suam laetitiam expressit, ut refert Plutarch. p. 855. c. 22. *εὐθὺς οὖν ἔθυον τὰ εὐαγγέλια καὶ στεφανοῦν ἐψηφίσαντο Παυσανίαν.*

Μαργίτην] Harpocration: *ἐκάλουν δὲ τοὺς ἀνοήτους οὕτω διὰ τὸν εἰς Ὅμηρον ἀναφερόμενον Μαργίτην, ὅπερ ποίημα Καλλίμαχος θαυμάζειν ἔοικεν.* Erat poema satyricum in stultum, inscriptum *Μαργίτης*, *ὃς πολλὰ μὲν ἠπίστατο ἔργα, κακῶς δ' ἠπίστατο πάντα.* Ceterum ne inconditus sit jocus, probe tenendum, Alexandrum a Demosthene ita appellatum fuisse, quod eum Achillis admiratione (Cicero pro Archia X. 24.) quodammodo insanire audiverat. Imbibisse autem animo videtur hujus herois imitationem jam a prima pueritia. Plutarchus Alex. p. 667. B. c. 5. extr. *Λυσίμαχος ὁ τὸ σχῆμα τοῦ παιδαγωγοῦ καὶ τὴν προσηγορίαν ὑποποιούμενος ἑαυτὸν μὲν ὠνόμαζε Φοίνικα, τὸν δ' Ἀλέξανδρον Ἀχιλλέα, Πηλέα δὲ τὸν Φίλιππον.* Quod quum novissime Demosthenes audivisset, Alexandrum acerbissime risit, quippe hunc fere in modum Achilli comparandum, quemadmodum stolidissimus heros Margites, qui item Pseudo-Homerum nactus est rerum suarum praeconem.

καὶ τὰ σπλάγχνα φυλάττοντα] Hoc esse potest proverbium, simile populari Italorum salvar la pancia pei fichi, et plebejo nostro zu seinen Kuteln Sorge tragen. Sed praestare videtur interpretatio plerorumque interpretum, eum exta victimarum inspicere, ut divinare possit, num audendum sit: quod erat timidi et nimium superstitiosi; neque obstat *τοῦ αἵματος* in seqq. mentio; nam qui exta curiosius contulit, vel hoc ipso satis testatur, quantum sibi caveat, ne in acie sanguinem effundat. Videtur autem vocabulum *αἷμα* bis in seqq. positum duplici significatione usurpasse. Priore loco hoc vult: »qui veram fortitudinem sectetur, huic non esse vulnera reformidanda, nec mortem ipsam.« Altero autem *αὐτὸς οὐκ ἔχων αἷμα* significat robur. A copia enim et sinceritate sanguinis pendere robur arbitrabantur veteres. Exposuit hoc Victorius Varr. Lectt. XXV. 21. Eadem significatio etiam in priore membro locum habere possit; sed praefero alteram.

νον ἐτόλμησε, τοῖς δραπέταις ποσὶ καὶ λελοιπόσι τὴν τάξιν ἀναβὰς ἐπὶ τὸν τάφον τὸν τῶν τελευτησάντων, ἐγκωμιάζειν τὴν ἐκείνων ἀρετήν. ὦ πρὸς μὲν τὰ μεγάλα καὶ σπουδαῖα πάντων ἀνθρώπων ἀχρηστότατε, πρὸς δὲ τὴν ἐν τοῖς λόγοις τόλμαν θαυμασιώτατε, ἐπιχειρήσειν ἐθελήσεις αὐτίκα μάλα, βλέπων εἰς τὰ τούτων πρόσωπα, λέγειν, ὡς δεῖ σε ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς στεφανοῦσθαι; ἐὰν δ' οὗτος λέγῃ, ὑμεῖς ὑπομενεῖτε, καὶ συναποθανεῖται τοῖς τελευτήσασιν, ὡς ἔοικε,
καὶ ἡ ὑμετέρα μνήμη; γένεσθε δή μοι μικρὸν χρόνον τὴν 153
διάνοιαν μὴ ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ, καὶ νομίσαθ' ὁρᾶν προϊόντα τὸν κήρυκα καὶ τὴν ἐκ τοῦ ψηφίσματος ἀνάῤῥησιν μέλλουσαν γίγνεσθαι, καὶ λογίσασθε, πότερ' οἴεσθε τοὺς οἰκείους τῶν τελευτησάντων πλείω δάκρυα ἀφήσειν ἐπὶ ταῖς τραγῳδίαις καὶ τοῖς ἡρωϊκοῖς πάθεσι τοῖς μετὰ ταῦτ' ἐπεισιοῦσιν, ἢ ἐπὶ
τῇ τῆς πόλεως ἀγνωμοσύνῃ. τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀλγή- 154
σειεν ἄνθρωπος Ἕλλην καὶ παιδευθεὶς ἐλευθέρως, ἀ-

153. *γένεσθε δή μοι — τὴν διάνοιαν*] Bekk. τῇ διανοίᾳ, ex quo hanc lectionem ut optimam recepit Wunderlich; et is quidem casus in similibus locutionibus Aeschini est usitatissimus. §. 157. *ἐπειδὴ τοῖς σώμασιν οὐ παρεγένεσθε, ταῖς γε διανοίαις ἀποβλέψατ' αὐτῶν εἰς τὴν συμφοράν.* §. 186. *προέλθετε οὖν τῇ διανοίᾳ καὶ εἰς τὴν στοὰν ποικίλην.* Quum tamen accusativus ab reliquis omnibus libris confirmetur, isque ex legibus grammaticis locum habere possit, *κατὰ Τιμ.* §. 129. p. 192. meae ed. *ἐπειδὰν δὲ — — τὰς ψυχὰς ἐφ' ἑτέραν γένησθε*, eum retinuimus.

154. *ἄνθρωπος Ἕλλην καὶ παιδευθεὶς*] Sic sex Bekkeri codices pro vulgato *ἢ καί*. Nempe *καί* est explicativum, ut saepe apud Latinos et. Possis etiam reddere e t o m n i n o, ut amplificetur *Ἕλληνος* notio: n o n G r a e c u s s o l u m, s e d s i f o r t e i n t e r c e t e r o s h o m o s i t l i b e r a l i t e r e d u c a t u s. Vide H e r m a n n u m ad Vigerum p. 838.

152. *τοῖς δραπέταις ποσὶ καὶ λελοιπόσι τὴν τάξιν ἀναβὰς ἐπὶ τὸν τάφον τὸν τῶν τελευτησάντων*] Haec verba conjungenda sunt. *Δραπέτης*, quod plerumque substantive ponitur, hoc loco adjective positum est. Nam, ut vere monet B r u n c k i u s ad Soph. Oed. T. v. 81., substantivi pro adjectivo positi exempla passim obvia, nec apud poetas solum, sed etiam apud prosae scriptores. De re cf. P l u t a r c h. vita Demosthen. p. 855. c. 21.

ἐπιχειρήσειν ἐθελήσεις] Ex T h o m a M. p. 159—168. videtur patere, Grammaticos nonnullos antiquos statuisse non jungi posse verba, quae voluntatem significent, cum futuro in-

καὶ ὑμῶν γιγνώσκει. οὗτός ποτε ὁ νεανίσκος ἑτέρων τὴν ὄψιν διαφέρων γενόμενος ᾤκησε πολὺν χρόνον ἐν τῇ Δημοσθένους οἰκίᾳ· ὅ τι δὲ πράττων ἢ πάσχων, ἀμφίβολος ἡ αἰτία καὶ τὸ πρᾶγμα οὐδαμῶς εὔσχημον ἐμοὶ λέγειν. οὗτος, ὡς ἐγὼ ἀκούω, ἠγνοημένος ὅςτις ποτ᾽ ἐστὶ καὶ πῶς βεβιωκώς, τὸν Ἀλέξανδρον ὑποτρέχει καὶ πλησιάζει ἐκείνῳ. διὰ τούτου γράμματα πέμψας ὡς Ἀλέξανδρον ἄδειάν τινα εὕρηται καὶ διαλλαγὰς καὶ πολλὴν κο-
163 λακείαν πεποίηται. ἐκεῖθεν δὲ θεωρήσατε, ὡς ὅμοιόν ἐστι τὸ πρᾶγμα τῇ αἰτίᾳ. εἰ γάρ τι τούτων ἐφρόνει Δημοσθένης καὶ πολεμικῶς εἶχεν, ὥςπερ καί φησι, πρὸς Ἀλέξανδρον, τρεῖς αὐτῷ καιροὶ κάλλιστοι παραγεγόνασιν, ὧν οὐδενὶ φαίνεται κεχρημένος. εἷς μὲν ὁ πρῶτος, ὅτ᾽ εἰς τὴν ἀρχὴν οὐ πάλαι καθεστηκὼς Ἀλέξανδρος ἀκατασκεύων αὐτῷ τῶν ἰδίων ὄντων εἰς τὴν Ἀσίαν διέβη, ἤκμαζε δ᾽ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς καὶ ναυσὶ καὶ χρήμασι καὶ πεζῇ στρατιᾷ, ἄσμενος δ᾽ ἂν ἡμᾶς εἰς τὴν συμμαχίαν προςεδέξατο διὰ τοὺς ἐπιφερομένους ἑαυτῷ κινδύνους. εἶπάς τινα ἐνταῦθα λόγον, Δημόσθενες, ἢ

καὶ πολλὴν κολακείαν πεποίηται] Quattuor Bekkeri ejusdem familiae codices habent καὶ πολλὴν τὴν κολακείαν πεπ. quae lectio haud displicet Casparo Orellio nostro.

163. ἀκατασκεύων αὐτῷ τῶν ἰδίων ὄντων] Sic tres Bekkeri codices pro vulgato ἀπαρασκεύων. Atque ἀκατασκεύων multo aptius videtur de turbato ordine rerum domesticarum, quum contra ἀπαρασκεύων defectum significet copiarum, quas paratas esse oportet contra conatus externorum. Idem est, quod Alexander ipse apud Lucianum Dialogg. Mortt. XII. sic exprimit: τεταραγμένην ἀρχὴν κατέσχον. De re cf. Diodor. Sic. XVII. 2., unde apparebit hunc καιρὸν non tam opportunum fuisse, quam fingit Aeschines.

διαφέρων γενόμενος] Marklandus pro γενόμενος conjicit πενόμενος. In uno codice vocabulum prorsus deest. Constructionem ego vindicavi ad §. 10.

τὸν Ἀλέξανδρον ὑποτρέχει] Ὑποτρέχειν τινά tropice dicitur se insinuare, sich bei Einem einschleichen. Plato de Legg. XI. 6. p. 923. b. ἐάν τις ὑμᾶς θωπείαις ὑποδραμὼν — — πείθῃ, ubi vide Astium.

163. καιροὶ κάλλιστοι] Infensum scilicet regi animum non factis probandi, sed verbis.

εἰς τὴν Ἀσίαν διέβη] Primum non Alexander ipse trajecit, sed Attalum et Parmenionem misit. Quae vero quis per alios fieri jubebat, ea non solum poetae, sed etiam oratores tribuunt jubenti.

γενέσθαι, ὅτι τόνδε τὸν ἄνδρα, εἰ δὴ καὶ οὗτος ἀνήρ,
στεφανοῖ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων ἀρετῆς ἕνεκα τὸν κά-
κιστον, ἀνδραγαθίας ἕνεκα τὸν ἄνανδρον καὶ λελοι-
πότα τὴν τάξιν. μὴ πρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων 156
θεῶν, ἱκετεύω ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ τρό-
παιον ἵστατε ἀφ᾽ ὑμῶν αὐτῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου
ὀρχήστρᾳ, μηδ᾽ αἱρεῖτε παρανοίας ἐναντίον τῶν Ἑλ-
λήνων τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, μηδ᾽ ὑπομιμνήσκε-
τε τῶν ἀνιάτων καὶ ἀνηκέστων κακῶν τοὺς ταλαιπώ-
ρους Θηβαίους, οὓς φυγόντας διὰ τοῦτον ὑποδέδε-
χθε τῇ πόλει, ὧν ἱερὰ καὶ τέκνα καὶ τάφους ἀπώλε-
σεν ἡ Δημοσθένους δωροδοκία καὶ τὸ βασιλικὸν χρυ-
σίον· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ τοῖς σώμασιν οὐ παρεγένεσθε, ἀλλὰ 157
ταῖς γε διανοίαις ἀποβλέψατ᾽ αὐτῶν εἰς τὰς συμφο-
ράς, καὶ νομίσαθ᾽ ὁρᾶν ἁλισκομένην τὴν πόλιν, τει-
χῶν κατασκαφάς, ἐμπρήσεις οἰκιῶν, ἀγομένας γυναῖ-
κας καὶ παῖδας εἰς δουλείαν, πρεσβύτας ἀνθρώπους,
πρεσβύτιδας γυναῖκας ὀψὲ μεταμανθάνοντας τὴν ἐλευ-

156. *μὴ τρόπαιον ἵστατε ἀφ᾽ ὑμῶν αὐτῶν*] Negationem omittunt quattuor codices, cui repetitae saepe infensi erant librarii. Pro *ἀφ᾽* tres codices supra scriptum habent *καθ᾽*. Vere F. A. Wolfius ad Leptin. p. 296. »Frequentissimus est, inquit, usus particulae *ἀπό*, ubi tropaei de populo positi mentio fit, fortasse inde, quod armis tropaea ornari solebant, victo hosti detractis. Verum simpliciter quoque dicitur *τρόπαιον στῆσαί τινος* vel *κατά τινος*.« Hoc autem loco *ἀπό* significat caussam rei ordiendae; nempe tropaei caussa ducitur ab degenerato Atheniensium ingenio.

sitare non oportebat Wolfium. Est enim frequens jam inde ab Homero. In primis hoc fit, quum protasis incipiat ab *ἐπειδή*, ut paullo post.

156. *μηδ᾽ αἱρεῖτε παρανοίας - - τὸν δῆμον*] *Αἱρεῖν* cum accusativo personae et genitivo rei est convincere aliquem vitii, criminis. Cf. Astium ad Plat. de Legg. VI. 9. Xenophon. Memor. I. 2, 49. *φάσκων κατὰ νόμον ἐξεῖναι παρανοίας ἑλόντι καὶ τὸν πατέρα δῆσαι*. Plato de Legg. XI. 8. p. 928 e. *πατέρας ὑπὸ νόσων ἢ γήρως διατιθεμένους αἰσχρῶς ἐξεῖναι παρανοίας γράφεσθαι*.

157. *ταῖς γε διανοίαις* cet.] Hanc descriptionem et antiquos technicos laudasse et Romanos oratores imitatos esse non mirum. Per partes enim ita persequitur Thebanorum calamitates et miserias, ut etiam rudis animus commoveri et misericordia perfundi debeat. Cf. Muretum Varr. Lectt. VIII. 10. qui Ciceronem saepius hunc locum imitatum esse ostendit. Homericae imagines complures videntur Aeschinis animo obversatae esse.

τι πταῖσμα συμβήσεται Ἀλεξάνδρῳ, οὐδ' ἐνταῦθα ἔπρα-
165 ξας οὐδέν, ἀλλ' εἴς τινα καιρὸν ἀνεβάλλου καλλίω. ὑπερ-
βὰς τοίνυν ἅπαντα ταῦτα ὑπὲρ τῶν νυνὶ καθεστηκότων
λέξω. Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ τὸ ξενικὸν ἐπέτυχον μάχῃ
καὶ διέφθειραν τοὺς περὶ Κόῤῥαγον στρατιώτας, Ἠλεῖοι
δ' αὐτοῖς συμμετεβάλοντο καὶ Ἀχαιοὶ πάντες πλὴν Πελ-
ληναίων καὶ Ἀρκαδία πᾶσα πλὴν Μεγάλης πόλεως, αὕ-
τη δὲ ἐπολιορκεῖτο καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπίδοξος ἦν
ἁλῶναι, ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἔξω τῆς ἄρκτου καὶ τῆς οἰ-
κουμένης ὀλίγου δεῖν πάσης μεθειστήκει, ὁ δὲ Ἀντίπα-
τρος πολὺν χρόνον συνῆγε στρατόπεδον, τὸ δ' ἐσόμενον

rona imponebatur. Vide interpretes, imprimis Grotium, ad Acta Apost. XIV. 13. Huc pertinet oraculum, quod Pythia dedit consulenti de expeditione in regem Persarum Philippo, servatum a Diodoro Sic. XVI. 91. et Pausania VIII. 7, 4.

ἔστεπται μὲν ὁ ταῦρος, ἔχει τέλος, ἔστιν ὁ θύσων.
τοῦτο μὲν δὴ οὐ μετὰ πολὺ ἐδήλωσεν οὐκ ἐς τὸν Μῆδον, ἀλλὰ ἐς αὐτὸν ἔχον Φίλιππον.

εἴς τινα καιρὸν ἀνεβάλλου καλλίω] Oratores Attici medium *ἀναβάλλεσθαι* usurpant ad indicandam cunctationem ac procrastinationem rerum eam, quae fit ex desidia et languore, activum autem *ἀναβάλλειν* ratione hominum, quos de industria retinemus, aut vero malitiose retardamus, dein etiam ratione rerum, quarum eventum consilio malo reprimimus. Nostro loco autem est ex ignavia rem rejicere.

165. *Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ τὸ ξενικὸν ἐπέτυχον μάχῃ*] Per *τὸ ξενικόν* h. l. forsitan intelliguntur copiae, quae post pugnam ad Issum amissam ex Persarum exercitu, ipso instigante Dario, in Peloponnesum trajecerant, seditionem hujus regionis adjuturae. Primum Lacedaemonii *ἐπέτυχον μάχῃ*, prospere res iis cessit, et pessum dederunt milites, quorum dux erat *Κόῤῥαγος*. Dubitant interpretes, utrum *Κόῤῥαγος* sit nomen ducis an castelli, nec antiquitas unum alterumve decernit. Mihi videtur ducis nomen esse, quum reddita sit praepositio *περί*. Nam *στρατιῶται περί τινα* sunt copiae sub alicujus imperio militantes. Corragus autem is fuisse videtur, qui primum Antipatri agmen ducebat.

Ἠλεῖοι] populus Peloponnesi parum bellicosus, qui calliditate suam plerumque salutem et utilitatem quaerebat.

Μεγάλης πόλεως] Post pugnam Leuctricam Epaminondas oppidula Arcadum in unam novam urbem conjunxit, quae molesta esset Lacedaemoniis, Ol. CII. 2. Exstructio erat perfecta Ol. CIII. 1. Quadraginta *κῶμαι* eo confluxere, teste Diodoro XV. 70. *Μεγάλη πόλις* Atticis dicitur; seriori demum tempore *Μεγαλόπολις* nominari coepit, ut eam appellant Romani.

ἐπίδοξος ἦν ἁλῶναι] Miror aoristum post *ἐπίδοξος* neminem tentasse. Eum autem satis munivit Lobeck. ad Phrynichum p. 132 s. cf. Excurs. VIII. ad Lys.

καὶ εἰ βούλει, παραχωρῶ σοι τοῦ βήματος, ἕως ἂν εἴ-
πῃς. ἐπειδὴ δὲ σιγᾷς, ὅτι μὲν ἀπορεῖς, συγγνώμην ἔχω 166
σοι, ἃ δὲ πότ' ἔλεγες, ἐγὼ νυνὶ λέξω. οὐ μέμνησθε αὐ-
τοῦ τὰ μιαρὰ καὶ ἀπίθανα ῥήματα, ἃ πῶς ποθ' ὑμεῖς,
ὦ σιδήρεοι, ἐκαρτερεῖτε ἀκροώμενοι; ὅτ' ἔφη παρελθὼν
» ἀμπελουργοῦσί τινες τὴν πόλιν, ἀνατετμήκασί τινες
τὰ κλήματα τοῦ δήμου, ὑποτέτμηται τὰ νεῦρα τῶν πρα-
γμάτων, φορμοῤῥαφούμεθα ἐπὶ τὰ στενά, τινὲς πρῶτον
ὥςπερ τὰς βελόνας διείρουσι.« ταῦτα δὲ τί ἐστιν, ὦ κί- 167

τί ποτ' ἦν ἃ ἔλεγες] Marklandus conjecit ὅ, quo non opus. Nam post *τί* plerumque ponitur pluralis relativi, quanquam in eo saepe offenderunt viri docti et librarii, et vel *τίνα* reposuerunt vel ὅ. Vide Heindorf. ad Plat. Gorg. §. 136.

166. *ὦ σιδήρεοι*] Phrynich. p. 207. *χρύσεα, ἀργύρεα, χάλκεα, κυάνεα, ταῦτα Ἰακά. Χρὴ οὖν λέγειν χρυσᾶ, ἀργυρᾶ, χαλκᾶ, κυανᾶ τὸν Ἀττικίζοντα.* Quanquam vero cetera ubique contracta habet Aeschines, hoc *σιδήρεοι* tamen, quod apud eum hoc uno loco legitur, et ab omnibus codicibus firmatur, et Lobeckius ad Phrynichum et Bekkerus in editione recte, opinor, toleravit. Ceterum *σιδήρεος*, ut Latinorum ferreus, hominem significat durum, qui nulla re afficitur; callum obduxit.

ἀμπελουργοῦσι] Tropus, cujus nullum in Demosthenis scriptis vestigium, a cultura vitium desumptus. Et *ἀμπελουργεῖν* totum quidem vinitoris opus complectitur, cujus tamen praecipua laus versatur in sollertia vitium putandarum, *ἐν τῷ ἀνατέμνειν τὰ κλήματα.* Qui vero inscite opus hoc perficiunt, incrementum impediunt vitium, aut eas prorsus destruunt. Sic tropice haec verba intelligenda: »Sunt qui barbarorum vinitorum instar civitatem putandam susceperunt, et ut illi bonos vitium palmites dissecant, sic hi fortes cives et patriae amantes exterminant et dejiciunt.«

ὑποτέτμηται τὰ νεῦρα τῶν πραγμάτων] τὰ νεῦρα τῶν πραγμάτων sunt *χρήματα καὶ σύμμαχοι.* Cf. Pollux II. 234. Fortasse nostrum locum respexit Cicero de lege agrar. c. Rullum 33, 91. fin. nervis urbis omnibus exsectis, urbem ipsam solutam et debilem relinquunt. Cf. interpretes ad Gregor. Cor. p. 53.

φορμοῤῥαφούμεθα ἐπὶ τὰ στενά, τινὲς πρῶτον ὥςπερ τὰς βελόνας διείρουσι] Hunc locum desperatissimum esse conclamant viri docti. Difficilem esse ejus interpretationem verum est, nec mirum, quum locutiones hae tanquam portenta loquendi afferantur. *Φορμοῤῥαφεῖν* est stoream consuere, einen Korb flechten. Quomodo passivum *φορμοῤῥαφεῖσθαι* accipiendum sit, videtur innui addito *ἐπὶ τὰ στενά*, – *ἐπὶ τὰ στενὰ ἐμπίπτειν ὥςπερ ἂν εἴ τις εἰς φορμὸν ἐγκλείοιτο*: tantis angustiis premi, ut si quis in stoream fuerit inclusus. *Πρῶτον*, prius quam

ναδος; ῥήματα, ἢ θαύματα; καὶ πάλιν ὅτε κύκλῳ περιδινῶν σεαυτὸν ἐπὶ τοῦ βήματος ἔλεγες ὡς ἀντιπράττων Ἀλεξάνδρῳ »ὁμολογῶ τὰ Λακωνικὰ συστῆσαι, ὁμολογῶ Θετταλοὺς καὶ Περῥαιβοὺς ἀφιστάναι.« σὺ γὰρ ἂν κώμην ἀποστήσαις; σὺ γὰρ ἂν προςέλθοις μὴ ὅτι πρὸς πόλιν, ἀλλὰ πρὸς οἰκίαν, ὅπου κίνδυνος πρόςεστιν; ἀλλ' εἰ μέν που χρήματα ἀναλίσκεται, προςκαθιζήσει, πρᾶξιν δὲ ἀνδρὸς οὐ πράξεις· ἐὰν δ' αὐτόματόν

167. *ὦ κίναδος*] Sic quattuor Bekkeri codd. pro vulgato *ὦ κίναιδος*. Haec vocabula et genere et significatione sunt diversa. *Κίναιδος, ὁ, ἀρσενικῶς ὁ πόρνος. κίναδος, τὸ, οὐδετέρως θηρίον τι, οὗ τὸ δέρμα εἰς περικεφαλαίας κατασκευὴν ἐπεποίητο. Σικελιῶται δὲ τὸ κίναδος ἀλώπεκα ἐκάλουν.* Unus locus, quo affertur *κίναδος* genere masculino, Theocrit. V. 25. *καὶ πῶς, ὦ κίναδ', εὖ τάδε γ' ἔσσεται ἐξ ἴσου ἄμμιν;* videtur corruptus et scribendum uno vocabulo *κιναδεῦ*, tanquam Doricum. Graecis est convicium usitatum: improbe, vafer.

προςκαθιζήσει] Sic Bekkerus ex Lobeckii conjectura ad Phryn. p. 269. pro vulgato *προςκαθεσθήσῃ*, de quo Phrynichus l. l. *ἐκαθέσθη, καθεσθείς, καθεσθήσομαι καὶ τὰ πληθυντικὰ καθεσθή-*

includunt, *ὥςπερ τὰς βελόνας διείρουσι.* Sensus est: Non solum angustia loci premimur, verum etiam quasi acubus pungimur. Wunderlichio ex Mss. vestigiis in mentem venit legendum esse *τινὲς πρωκτὸν τὸν Ἀθηναίων ὥςπερ ταῖς βελόναις διείρουσι.* Non id, inquit, agendum esse censeo, ut *ἀηδία* illa, quam et verba reliqua Demostheni tributa arguunt, et quam supra §. 72. acerbe vituperaverat Aeschines, conjectando molliatur vel tollatur.

ῥήματα, ἢ θαύματα] Hunc locum respiciens Cicero Or. VIII. 26. In hoc ipso (Demosthene), inquit, diligenter examinante verborum omnium pondera, reprehendit Aeschines quaedam et exagitat, illudensque dira, odiosa, intolerabilia esse dicit. Quin etiam quaerit ab ipso, quum quidem eum belluam appellet, utrum illa verba an portenta sint: ut Aeschini ne Demosthenes quidem videatur Attice dicere.

167. *κύκλῳ περιδινῶν σεαυτὸν ἐπὶ τοῦ βήματος*] Non prae gaudio, uti faciunt pueri laetitia subacti, sed ostentationis gratia, quasi dicat: Ecce ego, qui hoc unus perfecerim, ecce iterum.

Περῥαιβούς] Perrhaebi regionem tenebant in septentrionali parte Helladis a flumine Peneo; et posteriore tempore Thessalis adjungebantur.

μὴ ὅτι] *Μή* est ellipticum. Idem est ac si dixisset: *μὴ εἴπω ὅτι.* Cf. de hac locutione Bosii Ell. p. 775. Schaef.

προςκαθιζήσει] Tropus, qui est in *καθίζεσθαι*, sumtus a palaestra et athletarum certamine, quum duobus certantibus assidebat tertius, *ἔφεδρος*, qui, cer-

θαῤῥήσωμεν, δωρεὰς αἰτήσεις καὶ χρυσοῖς στεφάνοις στεφανοῦσθαι.

Ναί, ἀλλὰ δημοτικός ἐστιν. ἐὰν μὲν τοίνυν πρὸς 168
τὴν εὐφημίαν αὐτοῦ τῶν λόγων ἀποβλέπητε, ἐξαπατηθήσεσθε ὥσπερ καὶ πρότερον, ἐὰν δ' εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἐξαπατηθήσεσθε. ἐκείνως δὲ ἀπολάβετε παρ' αὐτοῦ τὸν λόγον. ἐγὼ μὲν μεθ' ὑμῶν λογιοῦμαι ἃ δεῖ ὑπάρξαι ἐν τῇ φύσει τῷ δημοτικῷ ἀνδρὶ καὶ σώφρονι, καὶ πάλιν ἀντιθήσω ποῖόν τινα εἰκός ἐστιν

σονται ἔκφυλα. Λέγε οὖν, καθέζομαι, καθεδοῦμαι, καθεδεῖται, καθεδοῦνται, καθεδούμενος. Unus codex habet προςκαθεδίζεις εἰς et tres προςκαθεδίζειν εἰς: qua varietate probabilis fit Lobeckii emendatio.

δωρεὰς αἰτήσεις καὶ χρυσοῖς στεφάνοις στεφανοῦσθαι] Quattuor codices Bekkeri pro στεφανοῦσθαι scribunt ἀξιώσεις στεφανοῦσθαι. Librarii videntur offendisse in constructionis variatione, quum αἰτήσεις primo constructum sit cum accusativo substantivi, dein cum infinitivo verbi. Sed interdum sic antiqui variant. De variatione constructionis vide quae habet et laudat Ruhnkenius ad Rut. Lup. p. 95 sq.

168. ἐὰν - - ἀποβλέπητε] Tres Bekkeri codices ἀποβλέψητε: qui aoristus quum cum conjunctione ἐάν similibusque junctus vim habeat futuri exacti, et in apodosi sequatur futurum indicativi, forsitan praeferendus est.

tamine duorum finito, cum victore congrediebatur, cujus vires priori certamine erant defatigatae. Possis igitur vertere insidiari.

ἐὰν δ' αὐτόματόν τι συμβῇ] Συμβαίνει vocabulum est medium et nexu aut addita determinatione in bonam vel malam partem definitur. Ἄν τι συμβαίνῃ absolute positum est euphemismus, similis Latino si quid acciderit. Hoc loco αὐτόματον indicat id sensu bono accipiendum esse: si quid casu, forte fortuna obtigerit.

προςποιήσῃ] Προςποιεῖσθαι est in genere sibi acquirere, quod non oportet, sibi arrogare, cum qua saepe conjuncta est vel simulandi vel mentiendi significatio.

σαυτὸν ἐπὶ τὸ γεγενημένον ἐπιγράψεις] Ἐπιγράφειν ἐπί phrasis est propria eorum, qui honoris caussa nomina inscribunt in donaria; hinc tropica significatio eadem, quam explicuimus ad verbum προςποιεῖσθαι. Possit etiam sumtum esse de nominis inscriptione ejus, qui ψήφισμα tulerit, ut hoc significetur, Demosthenem re aliqua bene gesta ejus eventum secundum sibi tribuere solitum, nomine suo decreto clam inscripto.

εἶναι τὸν ὀλιγαρχικὸν ἄνθρωπον καὶ φαῦλον· ὑμεῖς
δ' ἀντιθέντες ἑκάτερα τούτων θεωρήσατ' αὐτὸν μὴ ὁπο-
169 τέρου τοῦ λόγου, ἀλλ' ὁποτέρου τοῦ βίου ἐστίν. οἶμαι
τοίνυν ἅπαντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογήσειν τάδε δεῖν ὑπάρξαι
τῷ δημοτικῷ, πρῶτον μὲν ἐλεύθερον αὐτὸν εἶναι καὶ
πρὸς πατρὸς καὶ πρὸς μητρός, ἵνα μὴ διὰ τὴν περὶ τὸ
γένος ἀτυχίαν δυσμενὴς ᾖ τοῖς νόμοις, οἳ σώζουσι τὴν
δημοκρατίαν, δεύτερον δ' ἀπὸ τῶν προγόνων εὐεργεσίαν
τινὰ αὐτῷ πρὸς τὸν δῆμον ὑπάρχειν, ἢ τό γ' ἀναγκαιό-
τατον μηδεμίαν ἔχθραν, ἵνα μὴ βοηθῶν τοῖς τῶν προ-
170 γόνων ἀτυχήμασι κακῶς ἐπιχειρῇ ποιεῖν τὴν πόλιν. τρί-
τον σώφρονα καὶ μέτριον χρὴ πεφυκέναι αὐτὸν πρὸς τὴν
καθ' ἡμέραν δίαιταν, ὅπως μὴ διὰ τὴν ἀσέλγειαν τῆς
δαπάνης δωροδοκῇ κατὰ τοῦ δήμου, τέταρτον εὐγνώ-
μονα καὶ δυνατὸν εἰπεῖν· καλὸν γὰρ τὴν μὲν διάνοιαν
προαιρεῖσθαι τὰ βέλτιστα, τὴν δὲ παιδείαν τὴν τοῦ ῥή-
τορος καὶ τὸν λόγον πείθειν τοὺς ἀκούοντας· εἰ δὲ μή,
τήν γ' εὐγνωμοσύνην ἀεὶ προτακτέον τοῦ λόγου. πέμ-

169. ἅπαντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογήσειν] Bekkerus ex quattuor codicibus ejusdem familiae edidit ὁμολογῆσαι. Ἂν cum futuro interdum jungi nondum dubitare possum. Alibi aptior erit de hac re disserendi locus.

168. φαῦλον] Ut δημοτικῷ ἀνδρὶ explicativum σώφρονι addidit, sic τὸν ὀλιγαρχικὸν explicat per φαῦλον, qui idem est cum κακῷ, δολίῳ. Ut enim οἱ ὀλιγαρχικοὶ ex natura rei proni sunt ad superbiam et importunitatem, sic Atheniensibus, δημοκρατίας, ne dicam ὀχλοκρατίας, studiosissimis, ὀλιγαρχικὸς et φαῦλος idem erat.

169. βοηθῶν τοῖς τῶν προγόνων ἀτυχήμασι] Vindicans ea, quae, ut opinatur, injuste passi sunt majores. De vi τοῦ βοηθεῖν vide supra §. 109.

170. διὰ τὴν ἀσέλγειαν τῆς δαπάνης] Ἀσέλγεια h. l. improba facta et lasciviam ut caussam profusionis notat, per profusionem ex lascivia natam, per sumtus libidinosos.

τὴν μὲν διάνοιαν προαιρεῖσθαι τὰ βέλτιστα cet.] Τὴν διάνοιαν est subjectum; τὴν διάνοιαν τοῦ ῥήτορος, consilium, probitatem oratoris, ut in altero membro τὴν δὲ παιδείαν τὴν τοῦ ῥήτορος καὶ τὸν λόγον, quae per ἓν διὰ δυοῖν dicta sunt pro τὸν πεπαιδευμένον λόγον vel τὸν λόγον πεπαιδευμένου ῥήτορος, ein gebildeter Vortrag, der Vortrag eines gebildeten Redners.

θεσμοῖς ἄρξαντας πόλιος πρῶτοι καταπαύειν
ἦρξαν, κίνδυνον σώμασιν ἀράμενοι.

Ὅτι τοὺς παρὰ τοὺς νόμους ἄρξαντας κατέλυ- 191
σαν, διὰ τοῦτ' αὐτούς φησιν ὁ ποιητὴς τιμηθῆναι.
ἔναυλον γὰρ ἦν τότε πᾶσιν, ὅτι τηνικαῦτα ὁ δῆμος
κατελύθη, ἐπειδή τινες τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων
ἀνεῖλον. καὶ γάρ τοι, ὡς ἐγὼ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυ-
τοῦ ἐπυνθανόμην, ὃς ἔτη βιοὺς ἐνενήκοντα καὶ πέν-
τε ἐτελεύτησεν, ἁπάντων μετασχὼν τῶν πόνων τῇ πό-
λει, οὓς πολλάκις πρὸς ἐμὲ διεξῄει ἐπὶ σχολῆς. ἔφη
γάρ, ὅτε ἀρτίως κατεληλύθει ὁ δῆμος, εἴ τις εἰςίοι
γραφὴν παρανόμων εἰς δικαστήριον, εἶναι ὅμοιον τὸ
ὄνομα καὶ τὸ ἔργον. τί γάρ ἐστιν ἀνοσιώτερον ἀνδρὸς
παράνομα λέγοντος καὶ πράττοντος; καὶ τὴν ἀκρόασιν, 192
ὡς ἐκεῖνος ἀπήγγελλεν, οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐποιοῦν-
το, ὥςπερ νῦν γίγνεται, ἀλλ' ἦσαν πολὺ χαλεπώτεροι
οἱ δικάσται τοῖς παράνομα γράφουσιν αὐτοῦ τοῦ κα-
τηγόρου, καὶ πολλάκις ἀνεπόδιζον τὸν γραμματέα καὶ
ἐκέλευον πάλιν ἀναγιγνώσκειν τοὺς νόμους καὶ τὸ ψή-
φισμα, καὶ ἡλίσκοντο οἱ παράνομα γράφοντες οὐκ εἰ
πάντας παραπηδήσαιεν τοὺς νόμους, ἀλλ' εἰ μίαν μό-

191. *εἴ τις εἰςίοι γραφὴν*] Sic habent Bekkeri codd. omnes, quibus obsequendum erat. Vulgo edebatur *γραφή*. Verbum *εἰςιέναι*, ut vocabulum forense, dicitur et de caussa, et de reo, et de judicio.

191. *ἔναυλον*] Vocabulum subtiliter adhibetur tum de sermone, quo tanquam tibiae sono aures personant, tum de re qualibet, cujus adhuc recens est memoria. Accurate exposuit de vocabulo Ruhnk. ad Tim. Lex. p. 100.

πολλάκις – διεξῄει] *Διεξιέναι*, oratione persequi, enarrare, solet junctum habere accusativum rei, quae enarratur. Hinc Marklandus pro *ὃς* conjecit *οὓς*, sc. *πόνους*. Sed animo Aeschinis obversabatur sequens enuntiatio *ἔφη γὰρ* cet. tanquam objectum, quasi dictum sit *διεξῄει τόδε*.

εἶναι ὅμοιον τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἔργον] Pari culpa eos habitos fuisse, qui contra leges locuti sint et egerint: veram tenentes sententiam, ex dictis facta nasci, et qui assuescat rebus pravis audiendis, minus eum indignari iis, qui prave agant, et minus etiam ipsum a prave factis abhorrere.

192. *ἀνεπόδιζον τὸν γραμματέα*] Jubebant scribam repetere. Pollux II. 196. *ἀνεπόδιζον τὸν γραμματέα Αἰσχίνης εἶπεν ὁ ῥήτωρ, ἐπὶ τοῦ πάλιν ἀναγινώσκειν ἐποίουν. καὶ ἀναποδιζόμενα ὁ Ἀντιφῶν τὰ πάλιν ἐξεταζόμενα.*

Βόσπορον, κἀκεῖ λαμβάνει δωρεὰν παρὰ τῶν τυράννων
172 τοὺς ὠνομασμένους Κήπους, καὶ γαμεῖ γυναῖκα πλου-
σίαν μὲν νὴ Δία καὶ χρυσίον ἐπιφερομένην πολύ, Σκύ-
θιν δὲ τὸ γένος, ἐξ ἧς γίγνονται αὐτῷ θυγατέρες δύο,
ἃς ἐκεῖνος δεῦρο μετὰ πολλῶν χρημάτων ἀποστείλας
συνῴκισε τὴν μὲν ἑτέραν ὁτῳδήποτε, ἵνα μὴ πολλοῖς
ἀπεχθάνωμαι· τὴν δ' ἑτέραν ἔγημε παριδὼν τοὺς τῆς
πόλεως νόμους Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς, ἐξ ἧς ὑμῖν
ὁ περίεργος καὶ συκοφάντης γεγένηται Δημοσθένης.
οὐκοῦν ἀπὸ μὲν τοῦ πάππου τοῦ πρὸς μητρὸς πολέμιος

affectantis, ut monuit Wyttenbach. ad Plutarchi Moralia p. 94. Oxon. Infra §. 197. τίς οὖν ἀποδέδεικται λόγος ἀνδρὶ δικαίῳ συνηγόρῳ καὶ σώφρονι; ἐγὼ λέξω. §. 201. τίς οὖν ἐστιν ἀποτροπὴ τῶν τοιούτων λόγων; ἐγὼ ἐρῶ. Demosthenes περὶ στεφ. p. 233. τί δὲ τοῦτ' ἠδύνατο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ἐγὼ διδάξω.

accusator persisteret in accusatione et judicium reum condemnaret, φυγὰς ἐγένετο ὁ τὴν δίκην οὐχ ὑπομείνας, i. e. nunquam ei redire in patriam licebat.

εἰς Βόσπορον] Βόσπορος urbs Ponti ad fretum lacus Maeotidis, quod in Pontum Euxinum tendit. Non diversam esse hanc urbem a Panticapaeo ostendit F. A. Wolfius ad Demosth. Leptin. p. 255.

παρὰ τῶν τυράννων] »Omnem horum regulorum seriem nuperrime pertexuit St. Allais l'Art de verifier les dates avant l'ère Chretienne. Paris. 1819. T. III. p. 28.« Orellius.

τοὺς ὠνομασμένους Κήπους] Harpocration: Κῆποι (ut recte Valesius scribit pro Κῆπος) πόλις ἐστὶ κατὰ Βόσπορον. Diodorus Sic. XX. 24. φυγὼν εἰς τοὺς καλουμένους Κήπους. Urbs erat haud exigua, ab hortis amoenis appellata, Milesiorum colonia. Harduinus ad Plin. Hist. Nat. VI. 6.

172. χρυσίον ἐπιφερομένην πολὺ] Ἐπιφέρεσθαι de uxore dotem ferente habuimus in Lysiae pro bonis Aristophan. §. 14. Hinc patet minime opus esse contra libros cum Wolfio scribere εἰσφερομένην.

ὁτῳδήποτε] Non nemini, cujus nomen non afferam. Ejus tamen nomen cognoscimus ex ipso Demosth. κατὰ Ἀφόβου Α. p. 818. Δημοχάρης δὲ ὁ Λευκονεύς, ὁ τὴν τηθίδα τὴν ἐμὴν ἔχων. p. 836. Δημοχάρης, ἔχων τὴν ἀδελφὴν τῆς ἐμῆς μητρός, θυγατέρα δὲ Γύλωνος. Quae de eo ex antiquitate narrantur, collegit Ruhnkenius ad Rutil. Lupum p. 7. ss. Scripsit orationes aliquot et historiam rerum.

παριδὼν τοὺς τῆς πόλεως νόμους] Quae jubebant γαμεῖν ἀστήν; et ἀστῆς tantum uxoris liberi erant γνήσιοι. Mulieres enim peregrinae inhonestae atque meretrices habebantur. Habemus legem severam apud auctorem orationis Demosthenicae κατὰ Νεαίρ. p. 1363. Alia lex, quae ostendit, qua severitate cuncta ad hoc genus pertinentia Athenienses tractaverint, legitur ibidem p. 1350.

μάρτοιεν εἰς τὴν πόλιν. ἐκεῖθεν δὲ τοῦτο γνώσεσθε· 195
Ἀρχῖνος γὰρ ὁ ἐκ Κοίλης ἐγράψατο παρανόμων Θρα-
σύβουλον τὸν Στειριέα, γράψαντά τι παρὰ τοὺς νό-
μους [στεφανοῦν] ἕνα τῶν συγκατελθόντων αὐτῷ ἀπὸ
Φυλῆς, καὶ εἷλε νεωστὶ γεγενημένων αὐτῷ τῶν εὐερ-
γεσιῶν, ἃς οὐχ ὑπελογίσαντο οἱ δικασταί· ἡγοῦντο
γάρ, ὥςπερ τότε αὐτοὺς φεύγοντας ἀπὸ Φυλῆς Θρα-
σύβουλος κατήγαγεν, οὕτω νῦν μένοντας ἐξελαύνειν
γράφοντά τι παρὰ τοὺς νόμους. ἀλλ' οὐ νῦν, ἀλλὰ 196
πᾶν τοὐναντίον γίγνεται· οἱ γὰρ ἀγαθοὶ στρατηγοὶ ὑμῶν
καὶ τῶν τὰς σιτήσεις τινὲς εὑρημένων ἐν τῷ πρυτανείῳ
ἐξαιτοῦνται τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων, οὓς ὑμεῖς

195. *γράψαντά τι παρὰ τοὺς νόμους [στεφανοῦν] ἕνα* cet.] *Στεφανοῦν* deest in duobus codicibus, idque ut suppositum recte, opinor, uncis inclusit Bekkerus. Nec enim, si Thrasybulus decretum tulisset, ut unus eorum, qui ex Phyle redierant, coronaretur, id in se legibus contrarium fuisset; hoc contrarium fuisset, si v. c. tulisset, ut unus *χρυσῷ στεφάνῳ* coronaretur: quod si fecisset, diserte hic erat exprimendum. Opinor respici ad historiam, quam narrat Pseudo-Plutarchus in vita Lysiae T. II. p. 835. fin. *ἐφ' οἷς γράψαντος αὐτῷ* (Lysiae, qui bene meritus erat de iis, qui *δῆμον κατήγαγον*) *πολιτείαν Θρασυβούλου μετὰ τὴν κάθοδον ἐπὶ ἀναρχίας τῆς πρὸ Εὐκλείδου, ὁ μὲν δῆμος ἐκύρωσε τὴν δωρεάν, ἀπενεγκαμένου δὲ τοῦ Ἀρχίνου γραφὴν παρανόμων, διὰ τὸ ἀπροβούλευτον εἰςαχθῆναι, ἑάλω τὸ ψήφισμα.* Pro accusativo autem *ἕνα* Casp. noster Orellius legendum censet *ἑνί*, ut item dativus est in *πολιτεύεσθαι μὲν γὰρ λέγουσι τοὺς ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως. ἀντιπολιτεύεσθαι δὲ τοὺς ἐξ ἑτέρας δι' ἑτέρας ἀντιδιαστατοῦντας ἀλλήλοις*: unde patet minime opus esse Wolfii conjectura *ἀντιπολιτευόμενοι*. Accurate de hac verbi significatione exposuit Casaub. ad Polyaen. Strateg. I. 21, 3. et recte ad nostrum locum animadvertit Reiskius *διά* in compositione saepe nisum in diversa significare. Respondet Latinorum dis, quod est in diversas partes.

196. *ἐξαιτοῦνται τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων*] *Ἐξαιτεῖσθαι* varias habet deposcendi significationes. Hic est veniam rogare, enixe petere, ut ignoscatur, ut poena remittatur. Construitur cum accusativo vel hominis, qui peccavit et pro quo venia petitur; vel criminis. Demosthenes in Mid. p. 426. §. 27. *παιδία παραστήσεται καὶ κλαιήσει, καὶ τούτοις αὐτὸν ἐξαιτήσεται*; ubi hunc reorum morem illustrat Buttmannus. Eurip. Androm. 53 ss.

ᾔτησε Φοῖβον, πατρὸς οὗ τίνειν δίκην,
εἴ πως τὰ πρόσθεν σφάλματ' ἐξαιτούμενος
θεὸν παράσχοιτ' ἐς τὸ λοιπὸν εὐμενῆ.

γάρ ποτε εἶδον μισηθέντας
λίαν σαφῶς λέγοντας. ἔπει
175 μὲν λόγοι καλοί, τὰ δ' ἔ
βραχύς μοι λείπεται λόγο
εἶναι, ἢ ὑμεῖς μὴ συνή
ἄν μοι παρεῖχεν· ἐπειδὴ
ἐκκλησίαις, καὶ ὑμεῖς
περὶ τούτων κειμένοι
λαιὸς νομοθέτης, ἐ
ἐνέχεσθαι τὸν ἀστρά
καὶ τὸν δειλὸν ὁμοί
κοι θαυμάσειεν ἄν
εἰσίν. τίνος ἕνεκα
ζημίας φοβούμεν
176 ἀγωνιστὴς ὑπὲρ
μοθέτης τὸν ἀσ
τὴν τάξιν ἔξω
καὶ οὐκ ἐᾷ σ
δημοτελῆ· (
λεύεις ἡμᾶς
οὐ προσήκ

175. εἰσί
id eum suo

175. τὰ
pra in L
κιβ. λειπ
rii loco
jungen
176.
Sunt
ἀτίμο
habe
bus
qui
sar
Fr
c
I

βετε τοίνυν ὑμᾶς αὐτοὺς εἶναι ἀγωνοθέτας πολιτικῆς ἀρετῆς, κἀκεῖνο ἐκλογίσασθε, ὅτι, ἐὰν μὲν τὰς δωρεὰς ὀλίγοις καὶ ἀξίοις καὶ κατὰ τοὺς νόμους διδῶτε, πολλοὺς ἀγωνιστὰς ἕξετε τῆς ἀρετῆς, ἐὰν δὲ τῷ βουλομένῳ καὶ τοῖς διαπραξαμένοις χαρίζησθε, καὶ τὰς ἐπιεικεῖς
φύσεις διαφθερεῖτε. ὅτι δὲ ὀρθῶς λέγω, ἔτι μικρῷ σα- 181
φέστερον ὑμᾶς βούλομαι διδάξαι. πότερον ὑμῖν ἀμείνων ἀνὴρ εἶναι δοκεῖ Θεμιστοκλῆς, ὁ στρατηγήσας, ὅτ' ἐν τῇ περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίᾳ τὸν Πέρσην ἐνικᾶτε, ἢ Δημοσθένης, ὁ τὴν τάξιν λιπών; Μιλτιάδης δέ, ὁ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην τοὺς βαρβάρους νικήσας, ἢ οὗτος; ἔτι δ' οἱ ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγόντες; Ἀριστείδης δ' ὁ δίκαιος ἐπικαλούμενος, ὁ τὴν ἀνόμοιον
ἔχων ἐπωνυμίαν Δημοσθένει; ἀλλ' ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς 182
τοὺς Ὀλυμπίους οὐδ' ἐν ταῖς αὐταῖς ἡμέραις ἄξιον ἡγοῦμαι μεμνῆσθαι τοῦ θηρίου τούτου κἀκείνων τῶν ἀνδρῶν. ἐπιδειξάτω τοίνυν Δημοσθένης ἐν τῷ αὑτοῦ λόγῳ, εἴ που γέγραπταί τινα τούτων τῶν ἀνδρῶν στεφανῶσαι. ἀχάριστος ἄρ' ἦν ὁ δῆμος; οὔκ, ἀλλὰ μεγαλόφρων, κἀκεῖνοί γε οἱ μὴ τετιμημένοι τῆς πόλεως ἄξιοι· οὐ γὰρ

182. *κἀκεῖνοί γε οἱ μὴ τετιμημένοι τῆς πόλεως ἄξιοι*] Taylor in Mead. repererat *ἀνάξιοι*. Hinc interrogative conjecit scribendum: *κἀκεῖνοι δὲ – ἀνάξιοι*; Quanquam vero etiam tres Bekkeri codices habeant *ἀνάξιοι*, non tamen videtur a vulgata lectione recedendum. Aeschines enim in responsione conjungit et populum et cives de republica bene meritos, adjuncto suo alterutris praedicato. Populus enim erat *μεγαλόφρων*, qui non parva magnis virtutibus praemia convenire judicabat; et ii ipsi, qui non parvis praemiis honorum antea domini ludorum vel editores nominarentur.

180. *ἀγωνοθέτας*] *Ἀγωνοθέται* et *ἀθλοθέται* utrique iidem sunt Atticis scriptoribus, quanquam Moeris p. 97. hoc solum Atticorum dicit, illud *Ἑλλήνων*, et quanquam interpretes nonnulli hos solum *γυμνικά*, illos *τὰ μουσικὰ ἀκροάματα* direxisse affirmant. Pollux VIII. 94. *ἀθλοθέται δέκα μέν εἰσιν, εἷς κατὰ φυλήν*. Latini munerarios dicunt, quo vocabulo primum Augustum usum esse testatur Quintilian. VIII. 3, 34.

181. *Ἀριστείδης δ'*] H. Wolfius *Ἀριστείδης θ'*. Perperam. Singula exempla in progressu enumerantur per particulam *δέ*, nonnunquam cum indignatione. Demosthenes *περὶ παραπρ.* p. 398. *ἀποδοῦναι δὲ καὶ Κερσοβλέπτῃ τοὺς ὅρκους, μὴ μετέχειν δὲ τῶν ἐν Ἀμφικτύοσι, ἐπανορθώσεσθαι δὲ τὴν εἰρήνην.*

τὸ στεφανοῦν ἐξ ἔθους, ἀλλ' οὐκ ἐκ προνοίας ποιεῖσθε.
179 οὔκουν ἄτοπον οὑτωσὶ διαλογιζομένοις τὰς μὲν δωρεὰς
νῦν πλείους εἶναι, τὰ δὲ πράγματα τῆς πόλεως τότε
μᾶλλον ἢ νῦν ἰσχύειν, καὶ τοὺς ἄνδρας νῦν μὲν χείρους
εἶναι, τότε δ' ἀμείνους; ἐγὼ δὲ τοῦθ' ὑμᾶς ἐπιχειρήσω
διδάσκειν. οἴεσθ' ἄν ποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐθε-
λῆσαί τινα ἐπασκεῖν εἰς τὰ Ὀλύμπια, ἢ εἰς ἄλλον τινὰ
τῶν στεφανιτῶν ἀγώνων παγκράτιον, ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν
βαρυτέρων ἄθλων, εἰ ὁ στέφανος ἐδίδοτο μὴ τῷ κρατί-
στῳ, ἀλλὰ τῷ διαπραξαμένῳ; οὐδεὶς ἄν ποτ' ἠθέλησεν
180 ἐπασκεῖν. νῦν δ', οἶμαι, διὰ τὸ σπάνιον καὶ τὸ περιμάχη-
τον καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀείμνηστον ἐκ τῆς νίκης ἐθέ-
λουσί τινες τὰ σώματα παρακαταθέμενοι καὶ τὰς μεγί-
στας ταλαιπωρίας ὑπομείναντες διακινδυνεύειν. ὑπολά-

179. *τότε μᾶλλον ἢ νῦν ἰσχύειν*] Bekkerus cum quattuor codicibus ejusdem familiae vocabula *ἢ νῦν* omisit. Ego opinor grammaticum offendisse in constructione. Si enim diversorum temporum particulae sunt in eadem enuntiatione, interque eas particula praesentis temporis, verbum plerumque in tempore praesenti ponitur. Demosthenes *περὶ στεφ.* p. 236. *ὑπὲρ οὗ καὶ τότε καὶ νῦν καὶ ἀεὶ ὁμολογῶ πολεμεῖν.*

οἴεσθ' ἄν ποτε — ἐθελῆσαι] Vulgo deest *ἄν*. Et aoristum quidem sine *ἄν* positum per se satis vindicavi in Excursu VIII. ad Lysiam. Hic tamen quum quinque Bekkeri codices *ἄν* addant et agatur de re sumta tantum, quam noveris vere nec evenisse nec esse, additum *ἄν* retinui.

κωμῳδία φησὶν ἤγουν ὀνειδίζεις ἢ αἰσχύνεις. καὶ τὸ οὐδενὸς ἄξιόν τι ἀποπεφάνθαι ὁ ῥήτωρ ἔφη Αἰσχίνης. Aristoph. Acharn. 379.

Διέβαλλε καὶ ψευδῆ κατεγλώττιζέ μου
κἀκυκλοβόρει κἄπλυνεν,

ubi Scholiastes: *κατέμιξε τὴν κωμῳδιακὴν χάριν καὶ τὰ δικαστικὰ ῥήματα. τὸ μὲν γὰρ διαβάλλειν καὶ πλύνειν εἴποι τις ἂν περὶ τὰ δικαστήρια ταῦτα λέγειν δεῖν· τὸ δὲ κυκλοβορεῖν καὶ καταγλωττίζειν χαριεντίσματά ἐστι κωμῳδίας.* [Vid. Porson. Advers. p. 111. Meineke ad Menandr. p. 221.]

179. *παγκράτιον*] Quintil. Institt. II. 8, 13. Si quis exercendi corpora peritus docendum pancratiasten susceperit, non pugno ferire vel calce tantum, aut nexus modo, atque in his certos aliquos docebit, sed omnia, quae sunt ejus certaminis. Pugno ferire et calce erat pugilum; nexus luctatorum, *συμπλοκαί*; utraque pancratiastarum. Verum quum pugiles caestibus dimicandi jus haberent, pancratiastis nonnisi pugnis non armatis videtur licuisse certare.

ὀλίγοις καὶ ἀξίοις καὶ κατὰ τοὺς νόμους στεφανῶτε, πολ-
λοὺς ἀγωνιστὰς ἕξετε τῆς ἀρετῆς, ἐὰν δὲ τῷ βουλομένῳ
καὶ τοῖς διαπραξαμένοις χαρίζησθε, καὶ τὰς ἐπιεικεῖς
φύσεις διαφθερεῖτε. ὅτι δὲ ὀρθῶς λέγω, ἔτι μικρῷ σα- 18
φέστερον ὑμᾶς βούλομαι διδάξαι. πότερον ὑμῖν ἀμείνων
ἀνὴρ εἶναι δοκεῖ Θεμιστοκλῆς, ὁ στρατηγήσας, ὅτ' ἐν τῇ
περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίᾳ τὸν Πέρσην ἐνικᾶτε, ἢ Δημο-
σθένης, ὁ τὴν τάξιν λιπών; Μιλτιάδης δέ, ὁ τὴν ἐν
Μαραθῶνι μάχην τοὺς βαρβάρους νικήσας, ἢ οὗτος;
ἔτι δ' οἱ ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγόντες;
Ἀριστείδης δ' ὁ δίκαιος ἐπικαλούμενος, ὁ τὴν ἀνόμοιον
ἔχων ἐπωνυμίαν Δημοσθένει; ἀλλ' ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς 18
τοὺς Ὀλυμπίους οὐδ' ἐν ταῖς αὐταῖς ἡμέραις ἄξιον ἡγοῦ-
μαι μεμνῆσθαι τοῦ θηρίου τούτου κἀκείνων τῶν ἀνδρῶν.
ἐπιδειξάτω τοίνυν Δημοσθένης ἐν τῷ αὑτοῦ λόγῳ, εἴ
που γέγραπταί τινα τούτων τῶν ἀνδρῶν στεφανῶσαι.
ἀχάριστος ἄρ' ἦν ὁ δῆμος; οὔκ, ἀλλὰ μεγαλόφρων, κἀ-
κεῖνοί γε οἱ μὴ τετιμημένοι τῆς πόλεως ἄξιοι· οὐ γὰρ

182. κἀκεῖνοί γε οἱ μὴ τετιμημένοι τῆς πόλεως ἄξιοι] Taylor in Mead. repererat ἀνάξιοι. Hinc interrogative conjecit scribendum: κἀκεῖνοι δὲ – ἀνάξιοι; Quanquam vero etiam tres Bekkeri codices habeant ἀνάξιοι, non tamen videtur a vulgata lectione recedendum. Aeschines enim in responsione conjungit et populum et cives de republica bene meritos, adjuncto suo alterutris praedicato. Populus enim erat μεγαλόφρων, qui non parva magnis virtutibus praemia convenire judicabat; et ii ipsi, qui non parvis praemiis hono-

180. ἀγωνοθέτας] Ἀγωνοθέται et ἀθλοθέται utrique iidem sunt Atticis scriptoribus, quanquam Moeris p. 97. hoc solum Atticorum dicit, illud Ἑλλήνων, et quanquam interpretes nonnulli hos solum γυμνικά, illos τὰ μουσικὰ ἀκροάματα direxisse affirmant. Pollux VIII. 94. ἀθλοθέται δέκα μέν εἰσιν, εἷς κατὰ φυλήν. Latini munerarios dicunt, quo vocabulo primum Augustum usum esse testatur Quintilian. VIII. 3, 34, quum antea domini ludorum vel editores nominarentur.

181. Ἀριστείδης δ'] H. Wolfius Ἀριστείδης θ'. Perperam. Singula exempla in progressu enumerantur per particulam δέ, nonnunquam cum indignatione. Demosthenes περὶ παραπρ. p. 398. ἀποδοῦναι δὲ καὶ Κερσοβλέπτῃ τοὺς ὅρκους, μὴ μετέχειν δὲ τῶν ἐν Ἀμφικτύοσι, ἐπανορθώσεσθαι δὲ τὴν εἰρήνην.

ᾤοντο δεῖν ἐν τοῖς γράμμασι τιμᾶσθαι, ἀλλ' ἐν τῇ μνήμῃ τῶν εὖ πεπονθότων, ἣ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου μέχρι τῆςδε τῆς ἡμέρας ἀθάνατος οὖσα διαμένει. δωρεὰς δὲ τίνας ἐλάμβανον; ὧν ἄξιόν ἐστι μνησθῆναι.

183 Ἦσάν τινες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ τοὺς τότε καιρούς, οἳ πολὺν πόνον ὑπομείναντες καὶ μεγάλους κινδύνους ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ ἐνίκων μαχόμενοι Μήδους· οὗτοι δεῦρο ἀφικόμενοι τὸν δῆμον ᾔτησαν δωρεάν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ δῆμος τιμὰς μεγάλας, ὡς τότ' ἐδόκει, τρεῖς λιθίνους Ἑρμᾶς στῆσαι ἐν τῇ στοᾷ τῇ τῶν Ἑρμῶν, ἐφ' ᾧτε μὴ ἐπιγράφειν τὰ ὀνόματα τὰ ἑαυτῶν, ἵνα μὴ τῶν στρατηγῶν, ἀλλὰ τοῦ δήμου δοκῇ εἶ-
184 ναι ἐπιγράμματα. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν τῶν ποιημάτων εἴσεσθε. ἐπιγέγραπται γὰρ ἐπὶ μὲν τῷ πρώτῳ τῶν Ἑρμῶν·

Ἦν ἄρα κἀκεῖνοι ταλακάρδιοι, οἵ ποτε Μήδων
παισὶν ἐπ' Ἠϊόνι, Στρυμόνος ἀμφὶ ῥοάς,

rabantur, digni erant generosa civitate. Particula autem *γε* huic loco aptissima. Est quod nos dicimus gerade, eben. Hanc particulae vim illustravit Hermannus ad Vigerum p. 826.

183. *ἐπὶ τῷ Στρυμόνι*] Intelligitur Cimonis expeditio in Thraciam, cujus regionis flumen erat Strymon, quod cum valido exercitu eum trajicere jubebant Athenienses, ut sociis urbibus auxilium ferret et quae Persarum adhuc praesidiis tenebantur, in libertatem vindicaret, Primum enim Eionem (*Ἠϊόνα*) Persarum jugo adhuc pressam dolo cepit, et terra marique pari fortuna usus est. Exponit haec Diodorus Sic. XI. 60 seqq. Plutarchus Cim. p. 482. c. 7–10. tetigit Thucyd. L. I. 98. Contigerunt haec Ol. LXXVII. 3. 4. Qui labores erant Atheniensibus tolerandi, perspicitur ex Herod. VII. 107.

ἐν τῇ στοᾷ τῇ τῶν Ἑρμῶν] Porticus quaedam in foro, de qua Harpocrat. s. v. Ἑρμαῖ. *Μενεκλῆς ἢ Καλλίστρατος ἐν τῷ περὶ Ἀθηναίων γράφει ταυτί. Ἀπὸ τῆς ποικίλης καὶ τῆς τοῦ βασιλέως στοᾶς* (vide intpp. ad Platonis Euthyphr. 1.) *εἰσὶν οἱ Ἑρμαῖ καλούμενοι. διὰ γὰρ τὸ πολλοὺς κεῖσθαι καὶ ὑπὸ ἰδιωτῶν καὶ ὑπὸ ἀρχόντων, ταύτην εἰληφέναι τὴν προσηγορίαν συμβέβηκεν.* Praestantium virorum laudes aliaque epigrammata Hermis inscribi solebant, quorum tria exempla noster laudat §. 184 s. eademque habet Plutarch. in Cimone l. l. Cf. Demosthenem in Leptin. §. 93. Wolf.

184. *ἦν ἄρα* cet.] Tria haec epigrammata etiam in Anthologia Graeca T. IV. p. 148. ed. Jac. laudantur inter *ἐπιγράμματα ἀδέσποτα*. *Ἦν* pro *ἦσαν*.

τὸ βουλευτήριον· ἣν ἔδοτε δωρεὰν τοῖς ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγοῦσιν, ἔστιν ἰδεῖν. ἦν μὲν γὰρ ὁ τὸ ψήφισμα γράψας καὶ νικήσας Ἀρχῖνος ὁ ἐκ Κοίλης, εἷς τῶν καταγαγόντων τὸν δῆμον, ἔγραψε δὲ πρῶτον μὲν αὐτοῖς εἰς θυσίαν καὶ ἀναθήματα δοῦναι χιλίας δραχμάς, καὶ τοῦτ᾽ ἔστιν ἔλαττον ἢ δέκα δραχμαὶ κατ᾽ ἄνδρα ἕκαστον, ἔπειτα κελεύει στεφανῶσαι θαλλοῦ στεφάνῳ αὐτῶν ἕκαστον, ἀλλ᾽ οὐ χρυσῷ· τότε μὲν γὰρ ἦν ὁ τοῦ θαλλοῦ στέφανος τίμιος, νυνὶ δὲ καὶ ὁ χρυσοῦς καταπεφρόνηται. καὶ οὐδὲ τοῦτο εἰκῇ πρᾶξαι κελεύει, ἀλλ᾽ ἀκριβῶς τὴν βουλὴν σκεψαμένην ὅσοι αὐτῶν ἐπὶ Φυλῆς ἐπολιορκήθησαν, ὅτε Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ τριάκοντα προσέβαλλον τοῖς καταλαβοῦσι Φυλήν, οὐχ ὅσοι τὴν τάξιν ἔλιπον ἐν Χαιρωνείᾳ τῶν πολεμίων ἐπιόντων. ὅτι δ᾽ ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὸ 188
ψήφισμα.

mox orta peste, oraculum acceperunt expiandos esse interfecti manes. Ita curiam aedificaverunt eo loco, ubi eum occiderant, Matrique deum templum consecrarunt. Hoc autem templo utebantur Athenienses receptaculo tabularum publicarum et legum. Praepositus iis erat scriba publicus, et clavis erat penes epistatam.

187. τοῖς ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγοῦσιν] Notandus usus praepositionis ἀπὸ similiumque apud antiquos. Nostra ratione dicendum esset: τοῖς ἀπὸ Φυλῆς ὁρμηθεῖσι καὶ καταγαγοῦσιν. Sed antiqui brachylogiae studiosi mediam notionem, unde praepositio pendeat, omittunt. Vide **Matthiae** gr. Gr. §. 596. **Rost.** gr. Gr. §. 139. 9. c. et **Haackium** ad Thucyd. II. 80 et 83.

Ἀρχῖνος ὁ ἐκ Κοίλης] Κοίλη demus Atticus, cujus tribus, ignoratur. Sponius tamen ex marmore refert eum tribus Hippothoontidis fuisse. Erat autem prope urbem, et sepulcrum ibi Thucydidis historici. **Archinum** hunc ita laudat **Demosthenes** κατὰ Τιμοκρ. p. 741. Ἀρχίνου τοῦ καταλαβόντος Φυλὴν καὶ μετά γε τοὺς θεοὺς αἰτιωτάτου ὄντος τῆς καθόδου τῷ δήμῳ, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ καλὰ πεπολιτευμένου καὶ ἐστρατηγηκότος πολλάκις.

θαλλοῦ στεφάνῳ] Bekkeri Anecdd. p. 263. θαλλὸν λέγουσι τὸν στέφανον τὸν ἀπὸ τῆς ἐλαίας. Antiquis temporibus erant coronae oleaginae summo honori. Aureae erant non tam honorificae, quam signum divitiarum et luxus.

οὐχ ὅσοι τὴν τάξιν ἔλιπον ἐν Χαιρωνείᾳ] Eo acerbior, quo magis inopinata et quo remotior ab re tractata invectio.

ὅν ποθ' Ὅμηρος ἔφη Δαναῶν πύκα χαλκοχιτώνων
κοσμητῆρα μάχης ἔξοχον ἄνδρα μολεῖν.
οὕτως οὐδὲν ἀεικὲς Ἀθηναίοισι καλεῖσθαι
κοσμητὰς πολέμου τ' ἀμφὶ καὶ ἠνορέης.

ἔστι που τὸ τῶν στρατηγῶν ὄνομα; οὐδαμοῦ, ἀλλὰ τὸ τοῦ δήμου.

186 Προσέλθετε δὴ τῇ διανοίᾳ καὶ εἰς τὴν στοὰν τὴν
ποικίλην· ἁπάντων γὰρ ὑμῖν τῶν καλῶν ἔργων τὰ ὑπο-
μνήματα ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀνάκειται. τί οὖν ἐστιν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, ὃ ἐγὼ λέγω; ἐνταῦθα ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη
γέγραπται. τίς οὖν ἦν ὁ στρατηγός; οὑτοσὶ μὲν ἐρω-
τηθέντες ἅπαντες ἀποκρίναισθε ἂν ὅτι Μιλτιάδης, ἐκεῖ
δὲ οὐκ ἐπιγέγραπται. πῶς; οὐκ ᾔτησε τὴν δωρεὰν ταύ-
την; ᾔτησεν, ἀλλ' ὁ δῆμος οὐκ ἔδωκεν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ
ὀνόματος συνεχώρησεν αὐτῷ πρώτῳ γραφῆναι, παρα-
187 καλοῦντι τοὺς στρατιώτας. ἐν τοίνυν τῷ Μητρῴῳ παρὰ

185. *χαλκοχιτώνων*] Plutarchus habet *θωρηκτάων*, quod offert etiam Bern. et habent tres Bekkeri codices supra versum, idque recepit in editione hujus orationis Wunderlich., annotans adverbium *πύκα* unice favere lectioni *θωρηκτάων*, non vero vocabulo *χαλκοχιτώνων* convenire, atque etiam Homerum, qui saepe *πύκα θωρηκτάων* usurpaverit, nusquam habere *πύκα χαλκοχ*. Quod quanquam concedimus, seriore tamen tempore synonymis idem adverbium addi poterat. Manuscriptos igitur codices secutus sum.

κοσμητῆρα] Sic Bekkeri quattuor codices. Idem suprascriptum in tribus. Vulgo legitur *κοσμήτορα*, quod est in nullo Bekkeri codicum, nisi suprascriptum in uno. Ceteri contra metrum *κοσμήτορα*. Et in casibus obliquis Homerus ubique habet o breve. Forma quidem *κοσμητήρ* nescio an nusquam legatur; sed derivationis regulis non minus convenit quam *κοσμήτωρ*. Eadem forma est in Plutarcho et Anthologia. Versu ultimo habemus formam *κοσμητής*.

186. *εἰς τὴν στοὰν τὴν ποικίλην*] Pausanias L. I. 15, 1. *ποικίλην ὀνομάζουσιν ἀπὸ τῶν γραφῶν*, ubi picturas, quae inerant in hac porticu, accurate describit. Plutarchus Cim. p. 480. fin. tradit priore tempore eam *Πεισιανάκτειον στοὰν* appellatam esse, quocum consentit Diog. Laertius L. VII. 5. Ab hac *στοᾷ* nomen habebant Stoici, quoniam in hac porticu Zeno docebat.

187. *ἐν τῷ Μητρῴῳ*] Pausanias L. I. 3, 4. *ᾠκοδόμηται δὲ καὶ μητρὸς Θεῶν ἱερόν, ἣν Φειδίας εἰργάσατο, καὶ πλησίον τῶν πεντακοσίων καλούμενον βουλευτήριον, οἳ βουλεύουσιν ἐνιαυτὸν Ἀθηναίοις*. Aedificandi hujus templi caussa haec traditur. Metragyrtes quidam quum in Atticam venisset mulieresque Matri deum initiasset, in barathrum eum conjecerunt Athenienses occideruntque. Ea de caussa

θεσμοῖς ἄρξαντας πόλιος πρῶτοι καταπαύειν
ἦρξαν, κίνδυνον σώμασιν ἀράμενοι.

Ὅτι τοὺς παρὰ τοὺς νόμους ἄρξαντας κατέλυ- 191
σαν, διὰ τοῦτ' αὐτούς φησιν ὁ ποιητὴς τιμηθῆναι.
ἔναυλον γὰρ ἦν τότε πᾶσιν, ὅτι τηνικαῦτα ὁ δῆμος
κατελύθη, ἐπειδή τινες τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων
ἀνεῖλον. καὶ γάρ τοι, ὡς ἐγὼ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυ-
τοῦ ἐπυνθανόμην, ὃς ἔτη βιοὺς ἐνενήκοντα καὶ πέν-
τε ἐτελεύτησεν, ἁπάντων μετασχὼν τῶν πόνων τῇ πό-
λει, ὃς πολλάκις πρὸς ἐμὲ διεξῄει ἐπὶ σχολῆς. ἔφη
γάρ, ὅτε ἀρτίως κατεληλύθει ὁ δῆμος, εἴ τις εἰσίοι
γραφὴν παρανόμων εἰς δικαστήριον, εἶναι ὅμοιον τὸ
ὄνομα καὶ τὸ ἔργον. τί γάρ ἐστιν ἀνοσιώτερον ἀνδρὸς
παράνομα λέγοντος καὶ πράττοντος; καὶ τὴν ἀκρόασιν, 192
ὡς ἐκεῖνος ἀπήγγελλεν, οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐποιοῦν-
το, ὥσπερ νῦν γίγνεται, ἀλλ' ἦσαν πολὺ χαλεπώτεροι
οἱ δικασταὶ τοῖς παράνομα γράφουσιν αὐτοῦ τοῦ κα-
τηγόρου, καὶ πολλάκις ἀνεπόδιζον τὸν γραμματέα καὶ
ἐκέλευον πάλιν ἀναγιγνώσκειν τοὺς νόμους καὶ τὸ ψή-
φισμα, καὶ ἡλίσκοντο οἱ παράνομα γράφοντες οὐκ εἰ
πάντας παραπηδήσαιεν τοὺς νόμους, ἀλλ' εἰ μίαν μό-

191. *εἴ τις εἰσίοι γραφὴν*] Sic habent Bekkeri codd. omnes, quibus obsequendum erat. Vulgo edebatur *γραφή*. Verbum *εἰσιέναι*, ut vocabulum forense, dicitur et de caussa, et de reo, et de judicio.

191. *ἔναυλον*] Vocabulum subtiliter adhibetur tum de sermone, quo tanquam tibiae sono aures personant, tum de re qualibet, cujus adhuc recens est memoria. Accurate exposuit de vocabulo Ruhnk. ad Tim. Lex. p. 100.

πολλάκις — διεξῄει] *Διεξιέναι*, oratione persequi, enarrare, solet junctum habere accusativum rei, quae enarratur. Hinc Marklandus pro *ὅς* conjecit *οὕς*, sc. *πόνους*. Sed animo Aeschinis obversabatur sequens enuntiatio *ἔφη γὰρ* cet. tanquam objectum, quasi dictum sit *διεξῄει τόδε*.

εἶναι ὅμοιον τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἔργον] Pari culpa eos habitos fuisse, qui contra leges locuti sint et egerint: veram tenentes sententiam, ex dictis facta nasci, et qui assuescat rebus pravis audiendis, minus eum indignari iis, qui prave agant, et minus etiam ipsum a prave factis abhorrere.

192. *ἀνεπόδιζον τὸν γραμματέα*] Jubebant scribam repetere. Pollux II. 196. *ἀνεπόδιζον τὸν γραμματέα Αἰσχίνης εἶπεν ὁ ῥήτωρ, ἐπὶ τοῦ πάλιν ἀναγινώσκειν ἐποίουν. καὶ ἀναποδιζόμενα ὁ Ἀντιφῶν τὰ πάλιν ἐξεταζόμενα.*

ΨΗΦΙΣΜΑ ΠΕΡΙ ΔΩΡΕΑΣ ΤΟΙΣ ΑΠΟ ΦΥΛΗΣ.

Παρανάγνωθι καὶ ὃ γέγραφε Κτησιφῶν Δημοσθένει τῷ τῶν μεγίστων κακῶν αἰτίῳ.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τούτῳ τῷ ψηφίσματι ἐξαλείφεται ἡ τῶν καταγαγόντων τὸν δῆμον δωρεά. εἰ τοῦτ' ἔχει καλῶς, ἐκεῖνο αἰσχρῶς· εἰ ἐκεῖνοι κατ' ἀξίαν ἐτιμήθησαν, οὗτος ἀνάξιος ὢν στεφανοῦται.

189 *Καίτοι πυνθάνομαί γ' αὐτὸν μέλλειν λέγειν, ὡς οὐ δίκαια ποιῶ παραβάλλων αὐτῷ τὰ τῶν προγόνων ἔργα· οὐδὲ γὰρ Φιλάμμωνα φήσει τὸν πύκτην Ὀλυμπίασι στεφανωθῆναι νικήσαντα Γλαῦκον τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον πύκτην, ἀλλὰ τοὺς καθ' ἑαυτὸν ἀγωνιστάς, ὥςπερ ὑμᾶς ἀγνοοῦντας, ὅτι τοῖς μὲν πύκταις ἐστὶν ὁ ἀγὼν πρὸς ἀλλήλους, τοῖς δ' ἀξιοῦσι στεφανοῦσθαι πρὸς αὐτὴν τὴν ἀρετήν, ἧς καὶ ἕνεκα στεφανοῦνται. δεῖ γὰρ τὸν κήρυκα ἀψευδεῖν, ὅταν τὴν ἀνάῤῥησιν ἐν τῷ θεάτρῳ ποιῆται πρὸς τοὺς Ἕλληνας. μὴ οὖν ἡμῖν ὡς Παταικίωνος ἄμεινον πεπολίτευσαι διέξιθι, ἀλλ' ἐφικόμενος τῆς ἀνδραγαθίας οὕτω τὰς χάριτας τὸν δῆμον ἀπαίτει.*

190 *Ἵνα δὲ μὴ ἀποπλανῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γραμματεὺς τὸ ἐπίγραμμα, ὃ ἐπιγέγραπται τοῖς ἀπὸ Φυλῆς τὸν δῆμον καταγαγοῦσιν.*

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Τούςδ' ἀρετῆς ἕνεκα στεφάνοις ἐγέραιρε παλαίχθων
δῆμος Ἀθηναίων, οἵ ποτε τοὺς ἀδίκοις

189. *Φιλάμμωνα*] *Φιλάμμων* (nam sic scribendum, non *Φιλάμων*) *πύκτης ἦν Ἀθηναῖος, ὃς πάντα τὸν χρόνον ἐνίκα τοὺς ἀντιπάλους.* Glauco quidem Carystio, qui Olympionices incertae Olympiadis est, junior, sed antiquior Ol. CX. De Glauco vide Pausaniam VI. 10.

Παταικίωνος ἄμεινον] Suidas s. v. *Παταικίων. ἀνὴρ ἀπὸ συκοφαντίας τὸν βίον ποιούμενος, καὶ προςκρούειν ἐπιτηδεύων τοῖς εὐδοκιμοῦσι τῶν νέων. διεβάλλετο δὲ καὶ ὡς κλέπτης καὶ τοιχωρύχος, ὥςτε καὶ κωμῳδεῖσθαι ἐπὶ τούτοις.*

ἐφικόμενος τῆς ἀνδραγαθίας] Generalis est enuntiatio: quando fortia facta perfeceris. Consulto omittit genitivum *ἐκείνων* aut similem, ne videatur postulare, ut illorum antiquorum fortitudinem aequet, sed eum vult fortitudinis in se spectatae documenta edere.

ἦρξαν, κίνδυνον σώμασιν ἀράμενοι.

Ὅτι τοὺς παρὰ τοὺς νόμους ἄρξαντας κατέλυ- 19
σαν, διὰ τοῦτ' αὐτούς φησιν ὁ ποιητὴς τιμηθῆναι. ἔναυλον γὰρ ἦν τότε πᾶσιν, ὅτι τηνικαῦτα ὁ δῆμος κατελύθη, ἐπειδή τινες τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων ἀνεῖλον. καὶ γάρ τοι, ὡς ἐγὼ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ ἐπυνθανόμην, ὃς ἔτη βιοὺς ἐνενήκοντα καὶ πέντε ἐτελεύτησεν, ἁπάντων μετασχὼν τῶν πόνων τῇ πόλει, ὃς πολλάκις πρὸς ἐμὲ διεξῄει ἐπὶ σχολῆς. ἔφη γάρ, ὅτε ἀρτίως κατεληλύθει ὁ δῆμος, εἴ τις εἰσίοι γραφὴν παρανόμων εἰς δικαστήριον, εἶναι ὅμοιον τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἔργον. τί γάρ ἐστιν ἀνοσιώτερον ἀνδρὸς παράνομα λέγοντος καὶ πράττοντος; καὶ τὴν ἀκρόασιν, 19
ὡς ἐκεῖνος ἀπήγγελλεν, οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐποιοῦντο, ὥσπερ νῦν γίγνεται, ἀλλ' ἦσαν πολὺ χαλεπώτεροι οἱ δικασταὶ τοῖς παράνομα γράφουσιν αὐτοῦ τοῦ κατηγόρου, καὶ πολλάκις ἀνεπόδιζον τὸν γραμματέα καὶ ἐκέλευον πάλιν ἀναγιγνώσκειν τοὺς νόμους καὶ τὸ ψήφισμα, καὶ ἡλίσκοντο οἱ παράνομα γράφοντες οὐκ εἰ πάντας παραπηδήσαιεν τοὺς νόμους, ἀλλ' εἰ μίαν μό-

191. *εἴ τις εἰσίοι γραφὴν*] Sic habent Bekkeri codd. omnes, quibus obsequendum erat. Vulgo edebatur *γραφή*. Verbum *εἰσιέναι*, ut vocabulum forense, dicitur et de caussa, et de reo, et de judicio.

191. *ἔναυλον*] Vocabulum subtiliter adhibetur tum de sermone, quo tanquam tibiae sono aures personant, tum de re qualibet, cujus adhuc recens est memoria. Accurate exposuit de vocabulo Ruhnk. ad Tim. Lex. p. 100.

πολλάκις – διεξῄει] *Διεξιέναι*, oratione persequi, enarrare, solet junctum habere accusativum rei, quae enarratur. Hinc Marklandus pro *ὃς* conjecit *οὓς*, sc. *πόνους*. Sed animo Aeschinis obversabatur sequens enuntiatio *ἔφη γὰρ* cet. tanquam objectum, quasi dictum sit *διεξῄει τόδε*.

εἶναι ὅμοιον τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἔργον] Pari culpa eos habitos fuisse, qui contra leges locuti sint et egerint: verum tenentes sententiam, ex dictis facta nasci, et qui assuescat rebus pravis audiendis, minus eum indignari iis, qui prave agant, et minus etiam ipsum a prave factis abhorrere.

192. *ἀνεπόδιζον τὸν γραμματέα*] Jubebant scribam repetere. Pollux II. 196. *ἀνεπόδιζον τὸν γραμματέα Αἰσχίνης εἶπεν ὁ ῥήτωρ, ἐπὶ τοῦ πάλιν ἀναγινώσκειν ἐποίουν. καὶ ἀναποδιζόμενα ὁ Ἀντιφῶν τὰ πάλιν ἐξεταζόμενα.*

τὸ στεφανοῦν ἐξ ἔθους, ἀλλ' οὐκ ἐκ προνοίας ποιεῖσθε.
179 οὔκουν ἄτοπον οὑτωσὶ διαλογιζομένοις τὰς μὲν δωρεὰς νῦν πλείους εἶναι, τὰ δὲ πράγματα τῆς πόλεως τότε μᾶλλον ἢ νῦν ἰσχύειν, καὶ τοὺς ἄνδρας νῦν μὲν χείρους εἶναι, τότε δ' ἀμείνους; ἐγὼ δὲ τοῦθ' ὑμᾶς ἐπιχειρήσω διδάσκειν. οἴεσθ' ἄν ποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐθελῆσαί τινα ἐπασκεῖν εἰς τὰ Ὀλύμπια, ἢ εἰς ἄλλον τινὰ τῶν στεφανιτῶν ἀγώνων παγκράτιον, ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν βαρυτέρων ἄθλων, εἰ ὁ στέφανος ἐδίδοτο μὴ τῷ κρατίστῳ, ἀλλὰ τῷ διαπραξαμένῳ; οὐδεὶς ἂν ποτ' ἠθέλησεν
180 ἐπασκεῖν. νῦν δ', οἶμαι, διὰ τὸ σπάνιον καὶ τὸ περιμάχητον καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀείμνηστον ἐκ τῆς νίκης ἐθέλουσί τινες τὰ σώματα παρακαταθέμενοι καὶ τὰς μεγίστας ταλαιπωρίας ὑπομείναντες διακινδυνεύειν. ὑπολά-

179. τότε μᾶλλον ἢ νῦν ἰσχύειν] Bekkerus cum quattuor codicibus ejusdem familiae vocabula ἢ νῦν omisit. Ego opinor grammaticum offendisse in constructione. Si enim diversorum temporum particulae sunt in eadem enuntiatione, interque eas particula praesentis temporis, verbum plerumque in tempore praesenti ponitur. Demosthenes περὶ στεφ. p. 236. ὑπὲρ οὗ καὶ τότε καὶ νῦν καὶ ἀεὶ ὁμολογῶ πολεμεῖν.

οἴεσθ' ἄν ποτε — ἐθελῆσαι] Vulgo deest ἄν. Et aoristum quidem sine ἂν positum per se satis vindicavi in Excursu VIII. ad Lysiam. Hic tamen quum quinque Bekkeri codices ἂν addant et agatur de re sumta tantum, quam noveris vere nec evenisse nec esse, additum ἂν retinui.

κωμῳδία φησὶν ἤγουν ὀνειδίζεις ἢ αἰσχύνεις. καὶ τὸ οὐδενὸς ἄξιόν τι ἀποπεφάνθαι ὁ ῥήτωρ ἔφη Αἰσχίνης. Aristoph. Acharn. 380.

Διέβαλλε καὶ ψευδῆ κατεγλώττιζέ μου
κἀκυκλοβόρει κἄπλυνεν,

ubi Scholiastes: κατέμιξε τὴν κωμῳδιακὴν χάριν καὶ τὰ δικανικὰ ῥήματα. τὸ μὲν γὰρ διαβάλλειν καὶ πλύνειν εἴποι τις ἂν περὶ τὰ δικαστήρια ταῦτα λέγειν δεῖν· τὰ δὲ κυκλοβορεῖν καὶ καταγλωττίζειν χαριεντίσματά ἐστι κωμῳδίας. [Vid. Porson. Advers. p. 111. Meineke ad Menandr. p. 221.]

179. παγκράτιον] Quintil. Institt. II. 8, 13. Si quis exercendi corpora peritus docendum pancratiasten susceperit, non pugno ferire vel calce tantum, aut nexus modo, atque in his certos aliquos docebit, sed omnia, quae sunt ejus certaminis. Pugno ferire et calce erat pugilum; nexus luctatorum, συμπλοκαί; utraque pancratiastarum. Verum quum pugiles caestibus dimicandi jus haberent, pancratiastis nonnisi pugnis non armatis videtur licuisse certare.

ἀρετῆς, κἀκεῖνο ἐκλογίσασθε, ὅτι, ἐὰν μὲν τὰς δωρεὰς
ὀλίγοις καὶ ἀξίοις καὶ κατὰ τοὺς νόμους διδῶτε, πολ-
λοὺς ἀγωνιστὰς ἕξετε τῆς ἀρετῆς, ἐὰν δὲ τῷ βουλομένῳ
καὶ τοῖς διαπραξαμένοις χαρίζησθε, καὶ τὰς ἐπιεικεῖς
φύσεις διαφθερεῖτε. ὅτι δὲ ὀρθῶς λέγω, ἔτι μικρῷ σα- 181
φέστερον ὑμᾶς βούλομαι διδάξαι. πότερον ὑμῖν ἀμείνων
ἀνὴρ εἶναι δοκεῖ Θεμιστοκλῆς, ὁ στρατηγήσας, ὅτ' ἐν τῇ
περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίᾳ τὸν Πέρσην ἐνικᾶτε, ἢ Δημο-
σθένης, ὁ τὴν τάξιν λιπών; Μιλτιάδης δέ, ὁ τὴν ἐν
Μαραθῶνι μάχην τοὺς βαρβάρους νικήσας, ἢ οὗτος;
ἔτι δ' οἱ ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγόντες;
Ἀριστείδης δ' ὁ δίκαιος ἐπικαλούμενος, ὁ τὴν ἀνόμοιον
ἔχων ἐπωνυμίαν Δημοσθένει; ἀλλ' ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς 182
τοὺς Ὀλυμπίους οὐδ' ἐν ταῖς αὐταῖς ἡμέραις ἄξιον ἡγοῦ-
μαι μεμνῆσθαι τοῦ θηρίου τούτου κἀκείνων τῶν ἀνδρῶν.
ἐπιδειξάτω τοίνυν Δημοσθένης ἐν τῷ αὑτοῦ λόγῳ, εἴ
που γέγραπταί τινα τούτων τῶν ἀνδρῶν στεφανῶσαι.
ἀχάριστος ἄρ' ἦν ὁ δῆμος; οὔκ, ἀλλὰ μεγαλόφρων, κά-
κεῖνοί γε οἱ μὴ τετιμημένοι τῆς πόλεως ἄξιοι· οὐ γὰρ

182. κἀκεῖνοί γε οἱ μὴ τετιμημένοι τῆς πόλεως ἄξιοι] Taylor in Mead. reppererat ἀνάξιοι. Hinc interrogative conjecit scribendum: κἀκεῖνοι δὲ – ἀνάξιοι; Quanquam vero etiam tres Bekkeri codices habeant ἀνάξιοι, non tamen videtur a vulgata lectione recedendum. Aeschines enim in responsione conjungit et populum et cives de republica bene meritos, adjuncto suo alterutris praedicato. Populus enim erat μεγαλόφρων, qui non parva magnis virtutibus praemia convenire judicabat; et ii ipsi, qui non parvis praemiis hono-

180. ἀγωνοθέτας] Ἀγωνοθέται et ἀθλοθέται utrique iidem sunt Atticis scriptoribus, quanquam Moeris p. 97. hoc solum Atticorum dicit, illud Ἑλλήνων, et quanquam interpretes nonnulli hos solum γυμνικά, illos τὰ μουσικὰ ἀκροάματα direxisse affirmant. Pollux VIII. 94. ἀθλοθέται δέκα μὲν εἰσιν, εἷς κατὰ φυλήν. Latini munerarios dicunt, quo vocabulo primum Augustum usum esse testatur Quintilian. VIII. 3, 34, quum antea domini ludorum vel editores nominarentur.

181. Ἀριστείδης δ'] H. Wolfius Ἀριστείδης θ'. Perperam. Singula exempla in progressu enumerantur per particulam δέ, nonnunquam cum indignatione. Demosthenes περὶ παραπρ. p. 398. ἀποδοῦναι δὲ καὶ Κερσοβλέπτῃ τοὺς ὅρκους, μὴ μετέχειν δὲ τῶν ἐν Ἀμφικτύοσι, ἐπανορθώσεσθαι δὲ τὴν εἰρήνην.

ᾤοντο δεῖν ἐν τοῖς γράμμασι τιμᾶσθαι, ἀλλ' ἐν τῇ μνήμῃ τῶν εὖ πεπονθότων, ἣ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου μέχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας ἀθάνατος οὖσα διαμένει. δωρεὰς δὲ τίνας ἐλάμβανον; ὧν ἄξιόν ἐστι μνησθῆναι.

183 Ἦσάν τινες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ τοὺς τότε καιρούς, οἳ πολὺν πόνον ὑπομείναντες καὶ μεγάλους κινδύνους ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ ἐνίκων μαχόμενοι Μήδους· οὗτοι δεῦρο ἀφικόμενοι τὸν δῆμον ᾔτησαν δωρεάν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ δῆμος τιμὰς μεγάλας, ὡς τότ' ἐδόκει, τρεῖς λιθίνους Ἑρμᾶς στῆσαι ἐν τῇ στοᾷ τῇ τῶν Ἑρμῶν, ἐφ' ᾧτε μὴ ἐπιγράφειν τὰ ὀνόματα τὰ ἑαυτῶν, ἵνα μὴ τῶν στρατηγῶν, ἀλλὰ τοῦ δήμου δοκῇ εἶ-
184 ναι ἐπίγραμμα. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν τῶν ποιημάτων εἴσεσθε. ἐπιγέγραπται γὰρ ἐπὶ μὲν τῷ πρώτῳ τῶν Ἑρμῶν·

Ἦν ἄρα κἀκεῖνοι ταλακάρδιοι, οἵ ποτε Μήδων
παισὶν ἐπ' Ἠϊόνι, Στρυμόνος ἀμφὶ ῥοάς,

rabantur, digni erant generosa civitate. Particula autem *γε* huic loco aptissima. Est quod nos dicimus gerade, eben. Hanc particulae vim illustravit Hermannus ad Vigerum p. 826.

183. *ἐπὶ τῷ Στρυμόνι*] Intelligitur Cimonis expeditio in Thraciam, cujus regionis flumen erat Strymon, quod cum valido exercitu eum trajicere jubebant Athenienses, ut sociis urbibus auxilium ferret et quae Persarum adhuc praesidiis tenebantur, in libertatem vindicaret. Primum enim Eionem (*Ἠϊόνα*) Persarum jugo adhuc pressam dolo cepit, et terra marique pari fortuna usus est. Exponit haec Diodorus Sic. XI. 60 seqq. Plutarchus Cim. p. 482. c. 7–10. tetigit Thucyd. L. I. 98. Contigerunt haec Ol. LXXVII. 3. 4. Qui labores erant Atheniensibus tolerandi, perspicitur ex Herod. VII. 107.

ἐν τῇ στοᾷ τῇ τῶν Ἑρμῶν] Porticus quaedam in foro, de qua Harpocrat. s. v. Ἑρμαῖ. *Μενεκλῆς ἢ Καλλίστρατος ἐν τῷ περὶ Ἀθηναίων γράφει ταυτί. Ἀπὸ τῆς ποικίλης καὶ τῆς τοῦ βασιλέως στοᾶς* (vide intpp. ad Platonis Euthyphr. 1.) *εἰσὶν οἱ Ἑρμαῖ καλούμενοι. διὰ γὰρ τὸ πολλοὺς κεῖσθαι καὶ ὑπὸ ἰδιωτῶν καὶ ὑπὸ ἀρχόντων, ταύτην εἰληφέναι τὴν προσηγορίαν συμβέβηκεν.* Praestantium virorum laudes aliaque epigrammata Hermis inscribi solebant, quorum tria exempla noster laudat §. 184 s. eademque habet Plutarch. in Cimone l. l. Cf. Demosthenem in Leptin. §. 93. Wolf.

184. *ἦν ἄρα* cet.] Tria haec epigrammata etiam in Anthologia Graeca T. IV. p. 148. ed. Jac. laudantur inter *ἐπιγράμματα ἀδέσποτα*. *Ἦν* pro *ἦσαν*.

πρῶτον μὲν τοὺς νόμους ἐπέδειξα ἀπαγορεύοντας μὴ στεφανοῦν τοὺς ὑπευθύνους, ἔπειτα τὸν ῥήτορα ἐξήλεγξα γράψαντα Δημοσθένην ὑπεύθυνον ὄντα στεφανοῦν, οὐδὲν προβαλόμενον, οὐδὲ προςεγγράψαντα »ἐπειδὰν δῷ τὰς εὐθύνας,« ἀλλὰ παντελῶς καὶ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων καταπεφρονηκότα· καὶ τὰς ἐσομένας πρὸς ταῦτα προφάσεις εἶπον, ἃς ἀξιῶ καὶ ὑμᾶς διαμνημονεύειν. δεύτερον δ' ὑμῖν διεξῆλθον τοὺς περὶ τῶν κη- 204
ρυγμάτων νόμους, ἐν οἷς διαῤῥήδην ἀπείρηται τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττεσθαι ἔξω τῆς ἐκκλησίας· ὁ δὲ ῥήτωρ ὁ φεύγων τὴν γραφὴν οὐ τοὺς νόμους μόνον παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ τὸν καιρὸν τῆς ἀναῤῥήσεως καὶ τὸν τόπον, κελεύων οὐκ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν ἀνάῤῥησιν γίγνεσθαι, οὐδ' ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων, ἀλλὰ μελλόντων τραγῳδῶν εἰςιέναι. ταῦτα δ' εἰπὼν μικρὰ μὲν περὶ τῶν ἰδίων εἶπον, τὰ δὲ πλεῖστα περὶ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων λέγω. οὕτω δὴ καὶ τὸν Δημοσθένην ἀξιώσατε 205
ἀπολογεῖσθαι πρὸς τὸν τῶν ὑπευθύνων νόμον πρῶτον καὶ τὸν περὶ τῶν κηρυγμάτων δεύτερον, τρίτον δέ, τὸ μέγιστον λέγω, ὡς οὐδὲ ἄξιός ἐστι τῆς δωρεᾶς. ἐὰν δ' ὑμῶν δέηται συγχωρῆσαι αὐτῷ περὶ τῆς τάξεως τοῦ λόγου, κατεπαγγελλόμενος ὡς ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς ἀπολογίας λύσει τὸ παράνομον, μὴ συγχωρεῖτε, μηδ' ἀγνοεῖθ' ὅτι πάλαισμα τοῦτ' ἐστι δικαστηρίου· οὐ γὰρ εἰςαὖθίς ποτε βούλεται πρὸς τὸ παράνομον ἀπολογεῖσθαι,

παντελῶς] Absolute, sine ulla restrictione.

204. τὰ δὲ πλεῖστα περὶ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων λέγω] Λέγω Marklandus delendum censet et deest in quinque codicibus. Miram rationem iniit Reiske, distinguens τὰ δὲ περὶ τῶν δημοσίων, ἀδικημάτων λέγω, interpretans de publicis, injuriis inquam. Simplicissimum fuerit interpretari: de publicis potissimum injuriis verba facio (in hac ipsa oratione).

205. τρίτον δέ, τὸ μέγιστον λέγω] Λέγω cum nomine saepissime ponitur, ubi nos ex nostra ratione nonnisi nomen ponimus. Cf. Valckenaer ad Phoen. v. 994. In Graeco sermone tamen nomen, cui additur, ut grave notatur, reddique potest λέγω et quidem, ut h. l.

ὅτι πάλαισμα τοῦτ' ἐστι δικαστηρίου] Πάλαισμα significat astutam rationem vincendi adversarium, quali utebantur pugiles in certaminibus. Translatum ad alias res significat callidum quodvis consilium et vafrum. Scho-

ὅν ποθ' Ὅμηρος ἔφη Δαναῶν πύκα χαλκοχιτώνων
κοσμητῆρα μάχης ἔξοχον ἄνδρα μολεῖν.
οὕτως οὐδὲν ἀεικὲς Ἀθηναίοισι καλεῖσθαι
κοσμητὰς πολέμου τ' ἀμφὶ καὶ ἠνορέης.
ἔστι που τὸ τῶν στρατηγῶν ὄνομα; οὐδαμοῦ, ἀλλὰ τὸ
τοῦ δήμου.'

186 Προσέλθετε δὴ τῇ διανοίᾳ καὶ εἰς τὴν στοὰν τὴν
ποικίλην· ἁπάντων γὰρ ὑμῖν τῶν καλῶν ἔργων τὰ ὑπο-
μνήματα ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀνάκειται. τί οὖν ἐστιν, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, ὃ ἐγὼ λέγω; ἐνταῦθα ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη
γέγραπται. τίς οὖν ἦν ὁ στρατηγός; οὑτοσὶ μὲν ἐρω-
τηθέντες ἅπαντες ἀποκρίναισθε ἂν ὅτι Μιλτιάδης, ἐκεῖ
δὲ οὐκ ἐπιγέγραπται. πῶς; οὐκ ᾔτησε τὴν δωρεὰν ταύ-
την; ᾔτησεν, ἀλλ' ὁ δῆμος οὐκ ἔδωκεν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ
ὀνόματος συνεχώρησεν αὐτῷ πρώτῳ γραφῆναι, παρα-
187 καλοῦντι τοὺς στρατιώτας. ἐν τοίνυν τῷ Μητρῴῳ παρὰ

185. *χαλκοχιτώνων*] Plutarchus habet *θωρηκτάων*, quod offert etiam Bern. et habent tres Bekkeri codices supra versum, idque recepit in editione hujus orationis Wunderlich., annotans adverbium *πύκα* unice favere lectioni *θωρηκτάων*, non vero vocabulo *χαλκοχιτώνων* convenire, atque etiam Homerum, qui saepe *πύκα θωρηκτάων* usurpaverit, nusquam habere *πύκα χαλκοχ*. Quod quanquam concedimus, seriore tamen tempore synonymis idem adverbium addi poterat. Manuscriptos igitur codices secutus sum.

κοσμητῆρα] Sic Bekkeri quattuor codices. Idem suprascriptum in tribus. Vulgo legitur *κοσμήτορα*, quod est in nullo Bekkeri codicum, nisi suprascriptum in uno. Ceteri contra metrum *κοσμήτορα*. Et in casibus obliquis Homerus ubique habet o breve. Forma quidem *κοσμητὴρ* nescio an nusquam legatur; sed derivationis regulis non minus convenit quam *κοσμήτωρ*. Eadem forma est in Plutarcho et Anthologia. Versu ultimo habemus formam *κοσμητής*.

186. *εἰς τὴν στοὰν τὴν ποικίλην*] Pausanias L. I. 15, 1. *ποικίλην ὀνομάζουσιν ἀπὸ τῶν γραφῶν*, ubi picturas, quae inerant in hac porticu, accurate describit. Plutarchus Cim. p. 480. fin. tradit priore tempore eam *Πεισιανάκτειον στοὰν* appellatam esse, quocum consentit Diog. Laertius L. VII. 5. Ab hac *στοᾷ* nomen habebant Stoici, quoniam in hac porticu Zeno docebat.

187. *ἐν τῷ Μητρῴῳ*] Pausanias L. I. 3, 4. *ᾠκοδόμηται δὲ καὶ μητρὸς Θεῶν ἱερόν, ἣν Φειδίας εἰργάσατο, καὶ πλησίον τῶν πεντακοσίων καλούμενον βουλευτήριον, οἳ βουλεύουσιν ἐνιαυτὸν Ἀθηναίοις*. Aedificandi hujus templi caussa haec traditur. Metragyrtes quidam quum in Atticam venisset mulieresque Matri deum initiasset, in barathrum eum conjecerunt Athenienses occideruntque. Ea de caussa

τὸ βουλευτήριον; ἣν ἔδοτε δωρεὰν τοῖς ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγοῦσιν, ἔστιν ἰδεῖν. ἦν μὲν γὰρ ὁ τὸ ψήφισμα γράψας καὶ νικήσας Ἀρχῖνος ὁ ἐκ Κοίλης, εἷς τῶν καταγαγόντων τὸν δῆμον, ἔγραψε δὲ πρῶτον μὲν αὐτοῖς εἰς θυσίαν καὶ ἀναθήματα δοῦναι χιλίας δραχμάς, καὶ τοῦτ' ἔστιν ἔλαττον ἢ δέκα δραχμαὶ κατ' ἄνδρα ἕκαστον, ἔπειτα κελεύει στεφανῶσαι θαλλοῦ στεφάνῳ αὐτῶν ἕκαστον, ἀλλ' οὐ χρυσῷ· τότε μὲν γὰρ ἦν ὁ τοῦ θαλλοῦ στέφανος τίμιος, νυνὶ δὲ καὶ ὁ χρυσοῦς καταπεφρόνηται. καὶ οὐδὲ τοῦτο εἰκῇ πρᾶξαι κελεύει, ἀλλ' ἀκριβῶς τὴν βουλὴν σκεψαμένην ὅσοι αὐτῶν ἐπὶ Φυλῆς ἐπολιορκήθησαν, ὅτε Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ τριάκοντα προσέβαλλον τοῖς καταλαβοῦσι Φυλήν, οὐχ ὅσοι τὴν τάξιν ἔλιπον ἐν Χαιρωνείᾳ τῶν πολεμίων ἐπιόντων. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὸ 188
ψήφισμα.

mox orta peste, oraculum acceperunt expiandos esse interfecti manes. Ita curiam aedificaverunt eo loco, ubi eum occiderant, Matrique deum templum consecrarunt. Hoc autem templo utebantur Athenienses receptaculo tabularum publicarum et legum. Praepositus iis erat scriba publicus, et clavis erat penes epistatam.

187. *τοῖς ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγοῦσιν*] Notandus usus praepositionis *ἀπό* similiumque apud antiquos. Nostra ratione dicendum esset: *τοῖς ἀπὸ Φυλῆς ὁρμηθεῖσι καὶ καταγαγοῦσιν*. Sed antiqui brachylogiae studiosi mediam notionem, unde praepositio pendeat, omittunt. Vide **Matthiae** gr. Gr. §. 596. **Rost**. gr. Gr. §. 139. 9. c. et **Haackium** ad Thucyd. II. 80 et 83.

Ἀρχῖνος ὁ ἐκ Κοίλης] *Κοίλη* demus Atticus, cujus tribus, ignoratur. Sponius tamen ex marmore refert eum tribus Hippothoontidis fuisse. Erat autem prope urbem, et sepulcrum ibi Thucydidis historici. **Archinum** hunc ita laudat **Demosthenes** *κατὰ Τιμοκρ.* p. 741. *Ἀρχίνου τοῦ καταλαβόντος Φυλὴν καὶ μετά γε τοὺς θεοὺς αἰτιωτάτου ὄντος τῆς καθόδου τῷ δήμῳ, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ καλὰ πεπολιτευμένου καὶ ἐστρατηγηκότος πολλάκις.*

θαλλοῦ στεφάνῳ] Bekkeri Anecdd. p. 263. *θαλλὸν λέγουσι τὸν στέφανον τὸν ἀπὸ τῆς ἐλαίας.* Antiquis temporibus erant coronae oleaginae summo honori. Aureae erant non tam honorificae, quam signum divitiarum et luxus.

οὐχ ὅσοι τὴν τάξιν ἔλιπον ἐν Χαιρωνείᾳ] Eo acerbior, quo magis inopinata et quo remotior ab re tractata invectio.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΠΕΡΙ ΔΩΡΕΑΣ ΤΟΙΣ ΑΠΟ ΦΥΛΗΣ.

Παρανάγνωθι καὶ ὃ γέγραφε Κτησιφῶν Δημοσθένει τῷ τῶν μεγίστων κακῶν αἰτίῳ.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τούτῳ τῷ ψηφίσματι ἐξαλείφεται ἡ τῶν καταγαγόντων τὸν δῆμον δωρεά. εἰ τοῦτ' ἔχει καλῶς, ἐκεῖνο αἰσχρῶς· εἰ ἐκεῖνοι κατ' ἀξίαν ἐτιμήθησαν, οὗτος ἀνάξιος ὢν στεφανοῦται.

189 *Καίτοι πυνθάνομαί γ' αὐτὸν μέλλειν λέγειν, ὡς οὐ δίκαια ποιῶ παραβάλλων αὐτῷ τὰ τῶν προγόνων ἔργα· οὐδὲ γὰρ Φιλάμμωνα φήσει τὸν πύκτην Ὀλυμπίασι στεφανωθῆναι νικήσαντα Γλαῦκον τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον πύκτην, ἀλλὰ τοὺς καθ' ἑαυτὸν ἀγωνιστάς, ὥςπερ ὑμᾶς ἀγνοοῦντας, ὅτι τοῖς μὲν πύκταις ἐστὶν ὁ ἀγὼν πρὸς ἀλλήλους, τοῖς δ' ἀξιοῦσι στεφανοῦσθαι πρὸς αὐτὴν τὴν ἀρετήν, ἧς καὶ ἕνεκα στεφανοῦνται. δεῖ γὰρ τὸν κήρυκα ἀψευδεῖν, ὅταν τὴν ἀνάῤῥησιν ἐν τῷ θεάτρῳ ποιῆται πρὸς τοὺς Ἕλληνας. μὴ οὖν ἡμῖν ὡς Παταικίωνος ἄμεινον πεπολίτευσαι διέξιθι, ἀλλ' ἐφικόμενος τῆς ἀνδραγαθίας οὕτω τὰς χάριτας τὸν δῆμον ἀπαίτει.*

190 *Ἵνα δὲ μὴ ἀποπλανῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γραμματεὺς τὸ ἐπίγραμμα, ὃ ἐπιγέγραπται τοῖς ἀπὸ Φυλῆς τὸν δῆμον καταγαγοῦσιν.*

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Τούςδ' ἀρετῆς ἕνεκα στεφάνοις ἐγέραιρε παλαίχθων
δῆμος Ἀθηναίων, οἵ ποτε τοὺς ἀδίκοις

189. *Φιλάμμωνα*] *Φιλάμμων* (nam sic scribendum, non *Φιλάμων*) *πύκτης ἦν Ἀθηναῖος, ὃς πάντα τὸν χρόνον ἐνίκα τοὺς ἀντιπάλους.* Glauco quidem Carystio, qui Olympionices incertae Olympiadis est, junior, sed antiquior Ol. CX. De Glauco vide Pausaniam VI. 10.

Παταικίωνος ἄμεινον] Suidas s. v. *Παταικίων. ἀνὴρ ἀπὸ συκοφαντίας τὸν βίον ποιούμενος, καὶ προςκρούειν ἐπιτηδεύων τοῖς εὐδοκιμοῦσι τῶν νέων. διεβάλλετο δὲ καὶ ὡς κλέπτης καὶ τοιχωρύχος, ὥςτε καὶ κωμῳδεῖσθαι ἐπὶ τούτοις.*

ἐφικόμενος τῆς ἀνδραγαθίας] Generalis est enuntiatio: quando fortia facta perfeceris. Consulto omittit genitivum *ἐκείνων* aut similem, ne videatur postulare, ut illorum antiquorum fortitudinem aequet, sed eum vult fortitudinis in se spectatae documenta edere.

θεσμοῖς ἄρξαντας πόλιος πρῶτοι καταπαύειν
ἦρξαν, κίνδυνον σώμασιν ἀράμενοι.

Ὅτι τοὺς παρὰ τοὺς νόμους ἄρξαντας κατέλυ- 191
σαν, διὰ τοῦτ' αὐτούς φησιν ὁ ποιητὴς τιμηθῆναι.
ἔναυλον γὰρ ἦν τότε πᾶσιν, ὅτι τηνικαῦτα ὁ δῆμος
κατελύθη, ἐπειδή τινες τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων
ἀνεῖλον. καὶ γάρ τοι, ὡς ἐγὼ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυ-
τοῦ ἐπυνθανόμην, ὃς ἔτη βιοὺς ἐνενήκοντα καὶ πέν-
τε ἐτελεύτησεν, ἁπάντων μετασχὼν τῶν πόνων τῇ πό-
λει, ὃς πολλάκις πρὸς ἐμὲ διεξῄει ἐπὶ σχολῆς. ἔφη
γάρ, ὅτε ἀρτίως κατεληλύθει ὁ δῆμος, εἴ τις εἰσίοι
γραφὴν παρανόμων εἰς δικαστήριον, εἶναι ὅμοιον τὸ
ὄνομα καὶ τὸ ἔργον. τί γάρ ἐστιν ἀνοσιώτερον ἀνδρὸς
παράνομα λέγοντος καὶ πράττοντος; καὶ τὴν ἀκρόασιν, 192
ὡς ἐκεῖνος ἀπήγγελλεν, οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐποιοῦν-
το, ὥσπερ νῦν γίγνεται, ἀλλ' ἦσαν πολὺ χαλεπώτεροι
οἱ δικασταὶ τοῖς παράνομα γράφουσιν αὐτοῦ τοῦ κα-
τηγόρου, καὶ πολλάκις ἀνεπόδιζον τὸν γραμματέα καὶ
ἐκέλευον πάλιν ἀναγιγνώσκειν τοὺς νόμους καὶ τὸ ψή-
φισμα, καὶ ἡλίσκοντο οἱ παράνομα γράφοντες οὐκ εἰ
πάντας παραπηδήσαιεν τοὺς νόμους, ἀλλ' εἰ μίαν μό-

191. *εἴ τις εἰσίοι γραφὴν*] Sic habent Bekkeri codd. omnes, quibus obsequendum erat. Vulgo edebatur *γραφή*. Verbum *εἰσιέναι*, ut vocabulum forense, dicitur et de caussa, et de reo, et de judicio.

191. *ἔναυλον*] Vocabulum subtiliter adhibetur tum de sermone, quo tanquam tibiae sono aures personant, tum de re qualibet, cujus adhuc recens est memoria. Accurate exposuit de vocabulo Ruhnk. ad Tim. Lex. p. 100.

πολλάκις – διεξῄει] *Διεξιέναι*, oratione persequi, enarrare, solet junctum habere accusativum rei, quae enarratur. Hinc Marklandus pro *ὅς* conjecit *οὕς*, sc. *πόνους*. Sed animo Aeschinis obversabatur sequens enuntiatio *ἔφη γὰρ* cet. tanquam objectum, quasi dictum sit *διεξῄει τόδε*.

εἶναι ὅμοιον τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἔργον] Pari culpa eos habitos fuisse, qui contra leges locuti sint et egerint: veram tenentes sententiam, ex dictis facta nasci, et qui assuescat rebus pravis audiendis, minus eum indignari iis, qui prave agant, et minus etiam ipsum a prave factis abhorrere.

192. *ἀνεπόδιζον τὸν γραμματέα*] Jubebant scribam repetere. Pollux II. 196. *ἀνεπόδιζον τὸν γραμματέα Αἰσχίνης εἶπεν ὁ ῥήτωρ, ἐπὶ τοῦ πάλιν ἀναγινώσκειν ἐποίουν. καὶ ἀναποδιζόμενα ὁ Ἀντιφῶν τὰ πάλιν ἐξεταζόμενα.*

νον συλλαβὴν παραλλάξαιεν. τὸ δὲ νυνὶ γιγνόμενον
πρᾶγμα ὑπερκαταγέλαστόν ἐστιν· ὁ μὲν γὰρ γραμμα-
τεὺς ἀναγιγνώσκει τὸ παράνομον, οἱ δὲ δικασταί, ὥς-
περ ἐπῳδὴν ἢ ἀλλότριόν τι πρᾶγμα ἀκροώμενοι, πρὸς
193 ἑτέρῳ τινὶ τὴν γνώμην ἔχουσιν. ἤδη δ' ἐκ τῶν τε-
χνῶν τῶν Δημοσθένους αἰσχρὸν ἔθος ἐν τοῖς δικαστη-
ρίοις παραδέχεσθε. μετενήνεκται γὰρ ὑμῖν τὰ τῆς πό-
λεως δίκαια· ὁ μὲν γὰρ κατήγορος ἀπολογεῖται, ὁ δὲ
φεύγων τὴν γραφὴν κατηγορεῖ, οἱ δὲ δικασταὶ ἐνίοτε
ὧν μέν εἰσι κριταὶ ἐπιλανθάνονται, ὧν δ' οὐκ εἰσὶ δι-
κασταί, περὶ τούτων ἀναγκάζονται τὴν ψῆφον φέρειν.
λέγει δὲ ὁ φεύγων, ἐὰν ἄρα ποθ' ἅψηται τοῦ πράγμα-
τος, οὐχ ὡς ἔννομα γέγραφεν, ἀλλ' ὡς ἤδη ποτὲ καὶ
194 πρότερον ἕτερος τοιαῦτα γράψας ἀπέφυγεν. ἐφ' ᾧ καὶ
νυνὶ μέγα φρονεῖν ἀκούω Κτησιφῶντα. ἐτόλμα δ' ἐν
ὑμῖν ποτε σεμνύνεσθαι Ἀριστοφῶν ἐκεῖνος ὁ Ἀζηνιεύς,
λέγων, ὅτι γραφὰς παρανόμων πέφευγεν ἑβδομήκοντα
καὶ πέντε. ἀλλ' οὐχὶ ὁ Κέφαλος ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος, ὁ
δοκῶν δημοτικώτατος γεγονέναι, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἐπὶ
τοῖς ἐναντίοις ἐφιλοτιμεῖτο, λέγων, ὅτι πλεῖστα πάντων
γεγραφὼς ψηφίσματα οὐδεμίαν πώποτε γραφὴν πέφευ-
γε παρανόμων, καλῶς, οἶμαι, σεμνυνόμενος. ἐγρά-
φοντο γὰρ ἀλλήλους παρανόμων οὐ μόνον οἱ διαπο-
λιτευόμενοι, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι τοὺς φίλους, εἴ τι ἐξα-

ἐπῳδὴν] Tropicum vocabulum explicat proprio ἢ ἀλλότριόν τι πρᾶγμα, ducta metaphora ab epodis in carminibus lyricis, quae solent esse breviores strophis, tertia pars odes, et plerumque stropharum additamenta continent, non res novas.

193. ἤδη δ' – – παραδέχεσθε] Ἤδη h. l. est augentis in oratione progrediente, quin etiam, atque etiam: ne Reiskium sequaris, vel aoristum παρεδέξασθε vel perfectum παραδέδεχθε substituendum censentem.

194. Κέφαλος ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος] Videtur is esse, de quo Suidas s. v. Κέφαλος Ἀθηναῖος, ῥήτωρ καὶ δημαγωγός, ὃς πρῶτος προοίμιον καὶ ἐπιλόγους συντέθεικε. γέγονε δὲ ἐπὶ τῆς ἀναρχίας. Cephalum, ut virum probum, patriae amantem et auctoritate, quam bonis artibus peperisset, pollentem laudat Demosthenes περὶ στεφ. p. 310. s. Dinarch. κατα Δημ. p. 31. Tres erant oratores Cephalorum nomine, quos distinguit Taylor in vita Lysiae p. 103. n. 5. Reisk.

οἱ διαπολιτευόμενοι] Ammonius de vocc. diff. διαπολιτεύεσθαι καὶ ἀντιπολιτεύεσθαι διαφέρει. Δια-

μάρτοιεν εἰς τὴν πόλιν. ἐκεῖθεν δὲ τοῦτο γνώσεσθε. 195
Ἀρχῖνος γὰρ ὁ ἐκ Κοίλης ἐγράψατο παρανόμων Θρασύβουλον τὸν Στειριέα, γράψαντά τι παρὰ τοὺς νόμους [στεφανοῦν] ἕνα τῶν συγκατελθόντων αὐτῷ ἀπὸ Φυλῆς, καὶ εἷλε νεωστὶ γεγενημένων αὐτῷ τῶν εὐεργεσιῶν, ἃς οὐχ ὑπελογίσαντο οἱ δικασταί· ἡγοῦντο γάρ, ὥσπερ τότε αὐτοὺς φεύγοντας ἀπὸ Φυλῆς Θρασύβουλος κατήγαγεν, οὕτω νῦν μένοντας ἐξελαύνειν γράφοντά τι παρὰ τοὺς νόμους. ἀλλ' οὐ νῦν, ἀλλὰ 196
πᾶν τοὐναντίον γίγνεται· οἱ γὰρ ἀγαθοὶ στρατηγοὶ ὑμῖν καὶ τῶν τὰς σιτήσεις τινὲς εὑρημένων ἐν τῷ πρυτανείῳ ἐξαιτοῦνται τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων, οὓς ὑμεῖς

195. *γράψαντά τι παρὰ τοὺς νόμους [στεφανοῦν] ἕνα* cet.] *Στεφανοῦν* deest in duobus codicibus, idque ut suppositum recte, opinor, uncis inclusit Bekkerus. Nec enim, si Thrasybulus decretum tulisset, ut unus eorum, qui ex Phyle redierant, coronaretur, id in se legibus contrarium fuisset; hoc contrarium fuisset, si v. c. tulisset, ut unus *χρυσῷ στεφάνῳ* coronaretur: quod si fecisset, diserte hic erat exprimendum. Opinor respici ad historiam, quam narrat Pseudo-Plutarchus in vita Lysiae T. II. p. 835. fin. *ἐφ' οἷς γράψαντος αὐτῷ* (Lysiae, qui bene meritus erat de iis, qui *δῆμον κατήγαγον*) *πολιτείαν Θρασυβούλου μετὰ τὴν κάθοδον ἐπὶ ἀναρχίας τῆς πρὸ Εὐκλείδου, ὁ μὲν δῆμος ἐκύρωσε τὴν δωρεάν, ἀπενεγκαμένου δὲ τοῦ Ἀρχίνου γραφὴν παρανόμων, διὰ τὸ ἀπροβούλευτον εἰςαχθῆναι, ἑάλω τὸ ψήφισμα.* Pro accusativo autem *ἕνα* Casp. noster Orellius legendum censet *ἑνί*, ut item dativus est in *πολιτεύεσθαι μὲν γὰρ λέγουσι τοὺς ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως. ἀντιπολιτεύεσθαι δὲ τοὺς ἐξ ἑτέρας δι' ἑτέρας ἀντιδιαστατοῦντας ἀλλήλοις*: unde patet minime opus esse Wolfii conjectura *ἀντιπολιτευόμενοι*. Accurate de hac verbi significatione exposuit Casaub. ad Polyaen. Strateg. I. 21, 3. et recte ad nostrum locum animadvertit Reiskius *διά* in compositione saepe nisum in diversa significare. Respondet Latinorum **dis**, quod est in **diversas partes**.

196. *ἐξαιτοῦνται τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων*] *Ἐξαιτεῖσθαι* varias habet **deposcendi significationes**. Hic est **veniam rogare**, **enixe petere**, **ut ignoscatur**, **ut poena remittatur**. Construitur cum accusativo vel hominis, qui peccavit et pro quo venia petitur; vel criminis. **Demosthenes** in Mid. p. 426. §. 27. *παιδία παραστήσεται καὶ κλαιήσει, καὶ τούτοις αὐτὸν ἐξαιτήσεται*; ubi hunc reorum morem illustrat Buttmannus. **Eurip.** Androm. 53 ss.

ᾔτησε Φοῖβον, πατρὸς οὗ τίνειν δίκην,
εἴ πως τὰ πρόσθεν σφάλματ' ἐξαιτούμενος
θεὸν παράσχοιτ' ἐς τὸ λοιπὸν εὐμενῆ.

ἀχαρίστους εἶναι δικαίως ἂν ὑπολαμβάνοιτε· εἰ γάρ τις
ἐν δημοκρατίᾳ τετιμημένος, ἐν τοιαύτῃ πολιτείᾳ, ἣν οἱ
θεοὶ καὶ οἱ νόμοι σώζουσι, τολμᾷ βοηθεῖν τοῖς πα-
ράνομα γράφουσι, καταλύει τὴν πολιτείαν, ὑφ' ἧς τε-
197 τίμηται. τίς οὖν ἀποδέδεικται λόγος ἀνδρὶ δικαίῳ συν-
ηγόρῳ καὶ σώφρονι; ἐγὼ λέξω. εἰς τρία μέρη διαι-
ρεῖται ἡ ἡμέρα, ὅταν εἰσίῃ γραφὴ παρανόμων εἰς τὸ
δικαστήριον. ἐγχεῖται γὰρ τὸ μὲν πρῶτον ὕδωρ τῷ
κατηγόρῳ καὶ τοῖς νόμοις καὶ τῇ δημοκρατίᾳ, τὸ δὲ
δεύτερον ὕδωρ τῷ τὴν γραφὴν φεύγοντι καὶ τοῖς εἰς
αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λέγουσιν· ἐπειδὰν δὲ τῇ πρώτῃ ψήφῳ
μὴ λυθῇ τὸ παράνομον, ἤδη τὸ τρίτον ὕδωρ ἐγχεῖται
198 τῇ τιμήσει καὶ τῷ μεγέθει τῆς ὀργῆς τῆς ὑμετέρας. ὅστις
μὲν οὖν ἐν τῇ τιμήσει τὴν ψῆφον αἰτεῖ, τὴν ὀργὴν τὴν ὑμε-
τέραν παραιτεῖται· ὅστις δ' ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τὴν ψῆφον
αἰτεῖ, ὅρκον αἰτεῖ, νόμον αἰτεῖ, δημοκρατίαν αἰτεῖ, ὧν οὔτε

Pseudo-Plutarcho. Vix enim ipsi toleranda videtur constructio verbi γράφειν cum duplice accusativo, ut λέγειν τινά τι, ferre aliquid de aliquo.

197. ἀνδρὶ δικαίῳ συνηγόρῳ καὶ σώφρονι] Ἀνδρὶ δικαίῳ καὶ σώφρονι est dativus objecti, συνηγόρῳ dativus appositionis. »Quaenam oratio convenit homini justo et sobrio, qui patroni partes suscipit?« – Victorius margini ed. Ven. ad ἀποδέδεικται adscripsit »Puto ἀπολέλειπται.«

εἰς τρία μέρη] Harpocration s. v. διαμεμετρημένη ἡμέρα. Διενέμετο εἰς τρία μέρη τὸ ὕδωρ, τὸ μὲν τῷ διώκοντι (accusatori), τὸ δὲ τῷ φεύγοντι (reo), τὸ τρίτον τοῖς δικάζουσι. Ταῦτα δὲ σαφέστατα αὐτοὶ οἱ ῥήτορες δεδηλώκασιν, ὥσπερ καὶ Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος.

ἐπειδὰν δὲ τῇ πρώτῃ ψήφῳ μὴ λυθῇ τὸ παράνομον] Nempe absoluta accusatione et defensione primum judices in suffragia ibant, num reus crimine teneretur nec ne. Si reum innocentem esse plura suffragia testarentur, ab omni poena liber erat. Sin noxius declarabatur, tum demum poenae fiebat aestimatio.

198. τὴν ψῆφον αἰτεῖ] Dicitur de eo, qui flagitat, ut in suum favorem suffragium feratur. Τὴν ὀργὴν τὴν ὑμετέραν παραιτεῖται est quod nos dicimus clementiam vestram implorat.

ὅρκον αἰτεῖ] Flagitat, ut sua caussa perjurium admittatis; νόμον αἰτεῖ, flagitat, ut negligatis legem; δημοκρατίαν αἰτεῖ, flagitat, ut a rationibus democratiae deficiatis. Hic locus exemplum est ἐπιμονῆς, quam figuram technici explicant, ὅταν τις πλείω ῥήματα ὀρθὰ ἀλλήλοις ἐπιβάλλῃ. Amat hanc figuram rhetoricam Aeschines. §. 200. κλέπτεις τὴν ἀκρόασιν, βλάπτεις τὴν πόλιν, καταλύεις τὴν δημοκρατίαν. §. 202. ἐπὶ σαυτὸν κα-

κελεύσατε οὖν αὐτοὺς, ἐάσαντας ὑμᾶς τὴν πρώτην ψῆφον κατὰ τοὺς νόμους διενεγκεῖν, ἀπαντᾶν εἰς τὴν τίμησιν. ὅλως δ' ἔγωγε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὀλίγου δέω 199
εἰπεῖν, ὡς καὶ νόμον δεῖ τεθῆναι ἐπὶ ταῖς γραφαῖς μόνον ταῖς παρανόμων, μὴ ἐξεῖναι μήτε τῷ κατηγόρῳ συνηγόρους παρασχέσθαι, μήτε τῷ τὴν γραφὴν τῶν παρανόμων φεύγοντι. οὐ γὰρ ἀόριστόν ἐστι τὸ δίκαιον, ἀλλ' ὡρισμένον τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις. ὥσπερ γὰρ ἐν τῇ τεκτονικῇ, ὅταν εἰδέναι βουλώμεθα τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ μή, τὸν κανόνα προσφέρομεν, ᾧ διαγιγνώσκεται, οὕ- 200
τω καὶ ἐν ταῖς γραφαῖς ταῖς τῶν παρανόμων παράκειται κανὼν τοῦ δικαίου τουτὶ τὸ σανίδιον καὶ τὸ ψήφισμα καὶ οἱ παραγεγραμμένοι νόμοι. ταῦτα συμφωνοῦντα ἀλλήλοις ἐπιδείξας κατάβαινε· καὶ τί δεῖ σε Δημοσθένην παρακαλεῖν; ὅταν δ' ὑπερπηδήσας τὴν δικαίαν ἀπολογίαν παρακαλῇς κακοῦργον ἄνθρωπον καὶ τεχνίτην λόγων, κλέπτεις τὴν ἀκρόασιν, βλάπτεις τὴν πόλιν, καταλύεις τὴν δημοκρατίαν.

Τίς οὖν ἐστιν ἀποτροπὴ τῶν τοιούτων λόγων; 201
ἐγὼ ἐρῶ. ἐπειδὰν προσελθὼν ἐνταυθοῖ Κτησιφῶν διεξέλθῃ πρὸς ὑμᾶς τοῦτο δὴ τὸ συντεταγμένον αὐτῷ προοίμιον, ἔπειτ' ἐνδιατρίβῃ καὶ μὴ ἀπολογῆται, ὑπομνήσατ' αὐτὸν ἄνευ θορύβου τὸ σανίδιον λαβεῖν

λεῖς, ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς, ἐπὶ τὴν δημοκρατίαν καλεῖς.

τὴν – ψῆφον – διενεγκεῖν] Διαφέρειν ψῆφον dicitur de pluribus, qui viritim suffragia de eadem re ferunt. Isocrat. περὶ ἀντιδ. p. 9. fin. Orell. λέγειν ἅπερ ἐγὼ νῦν περὶ τοὺς μέλλοντας περὶ ἐμαυτοῦ τὴν ψῆφον διοίσειν.

200. ὑπερπηδήσας τὴν δικαίαν ἀπολογίαν] Ὑπερπηδᾶν levi pede aliquid praeterire et migrare quasi rem parvi momenti.

κακοῦργον ἄνθρωπον] »Haec verba arguunt Demosthenem maleficiorum et injuriarum in rempublicam; suo itaque loco sunt posita. Agitur enim de legum περὶ τῶν παρανόμων vi infringenda, et detrimento inde in reipublicae formam redundante. — Non igitur vereor, ne quis alteram lectionem πανοῦργον hoc loco praeferendam ducat.« Wunderlich.

κλέπτεις τὴν ἀκρόασιν] Quomodo intelligendum sit, apparet ex §. 99. ubi junguntur κλέπτων τὴν ἀκρόασιν καὶ μιμούμενος τοὺς τἀληθῆ λέγοντας: quod Latini dicunt decipere aures.

καὶ τοὺς νόμους τῷ ψηφίσματι παραναγνῶναι, ἐὰν
δὲ μὴ προςποιῆται ὑμῶν ἀκούειν, μηδὲ ὑμεῖς ἐκεί-
νου ἐθέλετε ἀκούειν· οὐ γὰρ τῶν φευγόντων τὰς οὐ
δικαίας ἀπολογίας εἰςεληλύθατε ἀκροασόμενοι, ἀλλὰ
202 τῶν ἐθελόντων δικαίως ἀπολογεῖσθαι. ἐὰν δ' ὑπερ-
πηδήσας τὴν δικαίαν ἀπολογίαν Δημοσθένην παρακα-
λῇ, μάλιστα μὲν μὴ προςδέχεσθε κακοῦργον ἄνθρω-
πον, οἰόμενον ῥήμασι τοὺς νόμους ἀναιρήσειν, μηδ' ἐν
ἀρετῇ τοῦθ' ὑμῶν μηδεὶς καταλογιζέσθω, ὃς ἂν ἐπα-
νερομένου Κτησιφῶντος, εἰ καλέσει Δημοσθένην, πρῶ-
τος ἀναβοήσῃ »κάλει, κάλει.« ἐπὶ σαυτὸν καλεῖς,
ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς, ἐπὶ τὴν δημοκρατίαν καλεῖς.
ἂν δ' ἄρα ὑμῖν δόξῃ ἀκούειν, ἀξιώσατε τὸν Δημο-
σθένην τὸν αὐτὸν τρόπον ἀπολογεῖσθαι, ὅνπερ κἀγὼ
203 κατηγόρηκα. ἐγὼ δὲ πῶς κατηγόρηκα; ἵνα καὶ ὑπο-
μνήσω ὑμᾶς. οὔτε τὸν ἴδιον βίον τὸν Δημοσθένους
πρότερον διεξῆλθον, οὔτε τῶν δημοσίων ἀδικημάτων
οὐδενὸς πρότερον ἐμνήσθην, ἄφθονα δήπου καὶ πολ-
λὰ ἔχων λέγειν, ἢ πάντων γ' ἂν εἴην ἀπορώτατος· ἀλλὰ

202. *εἰ καλέσει*] Sic dedi ex tribus codicibus, quo ducunt etiam quattuor, qui habent *καλέσειε*. Quattuor habent *εἰ καλέσω*. Bekkerus dedit *εἰ καλέσῃ*, provocans ad locum *περὶ παραπρ.* §. 64. p. 171. ubi legitur *εἰ δῷ*, ego vero ex optimo Helmst. scripsi *εἰ δώσει*. Quod ad constructionem attinet, ratione Atticorum prosae scriptorum, nondum deserere possum quae Hermann. docet ad Vigerum p. 831. [Cf. gr. Gr. nostram. §. 121. not. 11. V. C. F. R.].

κατηγόρηκα. ἐγὼ δὲ πῶς κατηγόρηκα;] Sic plurimi Bekkeri codices pro vulgato *ὧδέ πως κατηγόρηκα.* Consulto hoc aliquanto gravius exprimit Aeschines, quum attentionem in suam accusandi rationem movere velit, oppositione ejus rationis, quam in caussa dicenda sequitur Demosthenes. Hic locus videtur, ut alii, demum post habitam Demosthenis *περὶ στεφάνου* orationem sic elaboratus esse. Nam tangit ea momenta, in quibus Demosthenis defensio revera parum satisfacit.

202. *μάλιστα μὲν μὴ προςδέχεσθε*] Optimum fuerit, si aditum ad suggestum ei non concedatis.

κάλει, κάλει] Perspicitur hinc, quantum fuerit populi Atheniensis studium Demosthenis audiendi, quum, simulac quis ejus mentionem fecerat, solerent alta voce clamare, ut vocetur et progrediatur orator. Repetitio vocabuli hoc idem studium exprimit, et perperam alterum omittitur in nonnullis codicibus.

203. *ἀπορώτατος*] Inertissimus, stolidissimus. *Ἄπορος* interdum is dicitur, qui propter ingenii tarditatem nil expedire queat.

πρῶτον μὲν τοὺς νόμους ἐπέδειξα ἀπαγορεύοντας μὴ
στεφανοῦν τοὺς ὑπευθύνους, ἔπειτα τὸν ῥήτορα ἐξή-
λεγξα γράψαντα Δημοσθένην ὑπεύθυνον ὄντα στεφα-
νοῦν, οὐδὲν προβαλόμενον, οὐδὲ προςεγγράψαντα »ἐπει-
δὰν δῷ τὰς εὐθύνας,« ἀλλὰ παντελῶς καὶ ὑμῶν καὶ
τῶν νόμων καταπεφρονηκότα· καὶ τὰς ἐσομένας πρὸς
ταῦτα προφάσεις εἶπον, ἃς ἀξιῶ καὶ ὑμᾶς διαμνημο-
νεύειν. δεύτερον δ' ὑμῖν διεξῆλθον τοὺς περὶ τῶν κη- 204
ρυγμάτων νόμους, ἐν οἷς διαῤῥήδην ἀπείρηται τὸν ὑπὸ
τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττεσθαι ἔξω τῆς ἐκ-
κλησίας· ὁ δὲ ῥήτωρ ὁ φεύγων τὴν γραφὴν οὐ τοὺς
νόμους μόνον παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ τὸν καιρὸν τῆς
ἀναῤῥήσεως καὶ τὸν τόπον, κελεύων οὐκ ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν ἀνάῤῥησιν γίγνεσθαι,
οὐδ' ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων, ἀλλὰ μελλόντων τρα-
γῳδῶν εἰςιέναι. ταῦτα δ' εἰπὼν μικρὰ μὲν περὶ τῶν
ἰδίων εἶπον, τὰ δὲ πλεῖστα περὶ τῶν δημοσίων ἀδικη-
μάτων λέγω. οὕτω δὴ καὶ τὸν Δημοσθένην ἀξιώσατε 205
ἀπολογεῖσθαι πρὸς τὸν τῶν ὑπευθύνων νόμον πρῶτον
καὶ τὸν περὶ τῶν κηρυγμάτων δεύτερον, τρίτον δέ, τὸ
μέγιστον λέγω, ὡς οὐδὲ ἄξιός ἐστι τῆς δωρεᾶς. ἐὰν
δ' ὑμῶν δέηται συγχωρῆσαι αὐτῷ περὶ τῆς τάξεως τοῦ
λόγου, κατεπαγγελλόμενος ὡς ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς ἀπο-
λογίας λύσει τὸ παράνομον, μὴ συγχωρεῖτε, μηδ' ἀγνο-
εῖθ' ὅτι πάλαισμα τοῦτ' ἐστι δικαστηρίου· οὐ γὰρ εἰς-
αῦθίς ποτε βούλεται πρὸς τὸ παράνομον ἀπολογεῖσθαι,

παντελῶς] Absolute, sine ulla restrictione.

204. *τὰ δὲ πλεῖστα περὶ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων λέγω*] *Λέγω* Marklandus delendum censet et deest in quinque codicibus. Miram rationem iniit Reiske, distinguens *τὰ δὲ περὶ τῶν δημοσίων, ἀδικημάτων λέγω*, interpretans de publicis, injuriis inquam. Simplicissimum fuerit interpretari: de publicis potissimum injuriis verba facio (in hac ipsa oratione).

205. *τρίτον δέ, τὸ μέγιστον λέγω*] *Λέγω* cum nomine saepissime ponitur, ubi nos ex nostra ratione nonnisi nomen ponimus. Cf. Valckenaer ad Phoen. v. 994. In Graeco sermone tamen nomen, cui additur, ut grave notatur, reddique potest *λέγω* et quidem, ut h. l.

ὅτι πάλαισμα τοῦτ' ἐστι δικαστηρίου] *Πάλαισμα* significat astutam rationem vincendi adversarium, quali utebantur pugiles in certaminibus. Translatum ad alias res significat callidum quodvis consilium et vafrum. Scho-

ἀλλ' οὐδὲν ἔχων δίκαιον εἰπεῖν ἑτέρων παρεμβολῇ πρα-
γμάτων εἰς λήθην ὑμᾶς βούλεται τῆς κατηγορίας ἐμ-
206 βαλεῖν. ὥσπερ οὖν ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ὁρᾶτε τοὺς
πύκτας περὶ τῆς στάσεως ἀλλήλοις διαγωνιζομένους,
οὕτω καὶ ὑμεῖς ὅλην τὴν ἡμέραν ὑπὲρ τῆς πόλεως πε-
ρὶ τῆς τάξεως αὐτῷ τοῦ λόγου μάχεσθε, καὶ μὴ ἐᾶτε
αὐτὸν εἰς τοὺς ἔξω τοῦ παρανόμου λόγους περιΐστα-
σθαι, ἀλλ' ἐγκαθήμενοι καὶ ἐνεδρεύοντες ἐν τῇ ἀκρο-
άσει εἰσελαύνετε αὐτὸν εἰς τοὺς τοῦ πράγματος λόγους,
207 καὶ τὰς ἐκτροπὰς αὐτοῦ τῶν λόγων ἐπιτηρεῖτε. ἀλλ' ἃ
δὴ συμβήσεται ὑμῖν, ἐὰν τοῦτον τὸν τρόπον τὴν ἀκρό-
ασιν ποιῆσθε, ταῦθ' ὑμῖν ἤδη δίκαιός εἰμι προειπεῖν.
ἐπεισάξει γὰρ τὸν γόητα καὶ βαλαντιοτόμον καὶ διατε-
τμηκότα τὴν πολιτείαν. οὗτος κλάει μὲν ῥᾷον ἢ ἄλλοι
γελῶσιν, ἐπιορκεῖ δὲ πάντων προχειρότατα· οὐκ ἂν θαυ-
μάσαιμι δέ, εἰ μεταβαλλόμενος τοῖς ἔξω περιεστηκόσι λοι-
δορήσεται, φάσκων τοὺς μὲν ὀλιγαρχικοὺς ὑπ' αὐτῆς

Hastae explicant παλαίσματα τὰ ἀγωνίσματα, οἷς βούλεταί τις καταπαλαῖσαι τὸν ἀντίδικον, Fechterstreich. Exponit haec Victor. Varr. Lectt. II. 10.

ἑτέρων παρεμβολῇ πραγμάτων] Technici per παρεμβολὴν intelligunt insertam aliquam sententiam, quae per se consistit, ut, si eam tollas, cetera salva maneant. Aeschines per παρεμβάλλειν et derivata ea intelligit, quae injiciuntur, ut auditores et judices a re primaria abducantur, et res aliena eorum attentionem abripiat.

206. περιΐστασθαι] Περί praesertim in compositione cum verbis motum indicantibus duplicem habet significationem, bonam et malam. Περιϊστάναι significat tum in melius, tum in pejus mutare, tum emendare, tum corrumpere. Hic habet significationem malam.

ἐγκαθήμενοι καὶ ἐνεδρεύοντες] His verbis indicatur diligentissime ipsis a dolis et callidis fallaciis hominis fraudulenti cavendum esse.

ἐκτροπὰς] Aeschines tropice adhibuit de degressione loquentis, tanquam ferae, quae in saltu aliquo a venatoribus inclusa retibusque undique cincta conetur aliqua via occulta erumpere. Exposuit de vocabulo Victorius Varr. Lectt. XIV. 5.

207. ἐπεισάξει] Tropus ab eo sumptus, qui personam in scenam inducit. Βαλαντιοτόμος tropice denotat eum, qui callide commoda aliorum vel summo scelere arripere conatur. Διατετμηκὼς τὴν πολιτείαν is est, qui partes in civitate excitat, et, dum hae se laniant invicem, ipse earum opibus inhiat.

μεταβαλλόμενος] i. q. μεταβάλλων τὸν τρόπον, sonum mutans, alia oratione loquens. Ex lacrimis et ejulatu transit in probra et maledicta. Ineptam glossam habent tres codices ἔξω τῆς πόλεως. Est ἔξω τοῦ δικαστηρίου.

τῆς ἀληθείας διηριθμημένους ἥκειν πρὸς τὸ τοῦ κατηγόρου βῆμα, τοὺς δὲ δημοτικοὺς πρὸς τὸ τοῦ φεύγοντος. ὅταν δὴ τὰ τοιαῦτα λέγῃ, πρὸς μὲν τοὺς 208
στασιαστικοὺς λόγους ἐκεῖνο αὐτῷ ὑποβάλλετε, »ὅτι, ὦ Δημόσθενες, εἰ σοὶ ἦσαν ὅμοιοι οἱ ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγόντες, οὐκ ἄν ποθ' ἡ δημοκρατία κατέστη. νῦν δὲ ἐκεῖνοι μὲν μεγάλων κακῶν συμβάντων ἔσωσαν τὴν πόλιν τὸ κάλλιστον ἐκ παιδείας ῥῆμα φθεγξάμενοι, „μὴ μνησικακεῖν" σὺ δὲ ἑλκοποιεῖς, καὶ μᾶλλόν σοι μέλει τῶν αὐθημερὸν λόγων ἢ τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως.« ὅταν δ' ἐπίορκος ὢν εἰς τὴν διὰ τῶν ὅρκων πίστιν καταφυγγάνῃ, ἐκεῖνο ἀπομνημονεύσατε αὐτῷ, ὅτι τῷ πολλάκις μὲν ἐπιορκοῦντι, ἀεὶ δὲ πρὸς τοὺς αὐτοὺς μεθ' ὅρκων ἀξιοῦντι πιστεύεσθαι δυοῖν θἄτερον ὑπάρξαι δεῖ, ὧν οὐδέτερόν ἐστι Δημοσθένει ὑπάρχον, ἢ τοὺς θεοὺς καινούς, ἢ τοὺς ἀκροατὰς μὴ τοὺς αὐτούς. περὶ δὲ τῶν δακρύων καὶ τοῦ 209
τόνου τῆς φωνῆς, ὅταν ὑμᾶς ἐπερωτᾷ »ποῖ καταφύγω, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; περιγράψατέ με ἐκ τῆς πολι-

209. *περιγράψατέ με*] Reiskius dedit ex Bern. *εἰ περιγράψετέ με.* Aeschines affectare videtur orationem flebilis hominis et timidi, qui

διηριθμημένους] *Διαριθμεῖσθαι* proprie est d i n u m e r a r i; hinc d i s c e r n i , s e p a r a r i.

208. *τὸ κάλλιστον ἐκ παιδείας ῥῆμα*] Pulcherrimam vocem ex liberalitate et salutari sapientia profectam, quae maximum est documentum eos non solum liberaliter educatos fuisse, sed liberalitatem etiam vita et moribus expressisse.

μὴ μνησικακεῖν] Hoc erat proprium hujus rei nomen. Vocabulum *ἀμνηστία* serioris demum temporis est. M u r e t u s Varr. Lectt. II. 15. De re confer Fr. A. W o l f. ad Leptin. p. 227 s.

ἑλκοποιεῖς] Tropus subtilis, in omnibus fere linguis usitatus, v u l n e r a r e f r i c a r e, d i e W u n d e n a u f r e i s s e n, de eo, qui, quum convenerit inter quosdam praeteritarum rerum nullam amplius mentionem facere vel quaestionem instituere, eas tamen nunquam non in memoriam revocat, quin etiam auget et invidiose calumniatur. Hic est d i s c o r d i a s d i s s e m i n a r e e t a l e r e, e x a c e r b a r e.

τῶν αὐθημερὸν λόγων] Orationes, quae quum habentur, plausum ferunt, qui tamen cito perit, quum perspicitur, si eas in agendo sequamur, nil nasci nisi infortunium. Adverbium in hac similibusque locutionibus videtur usitatius, quam adjectivum *αὐθημέρων*, quod est in quattuor codicibus quodque etiam apud P l i n i u m legitur Epp. IX. 26, qui locum laudat in exemplum audaciae loquendi.

209. *περιγράψατέ με*] *Περι-*

τείας· οὐκ ἔστιν ὅποι ἀναπτήσομαι, « ἀνθυποβάλλετε αὐτῷ· »ὁ δὲ δῆμος ὁ Ἀθηναίων ποῖ καταφύγῃ, Δημόσθενες; πρὸς ποίαν συμμάχων παρασκευήν; πρὸς ποῖα χρήματα; τί προβαλλόμενος ὑπὲρ τοῦ δήμου πεπολίτευσαι; ἃ μὲν γὰρ ὑπὲρ σεαυτοῦ βεβούλευσαι, ἅπαντες ὁρῶμεν. ἐκλιπὼν μὲν τὸ ἄστυ οὐκ οἰκεῖς, ὡς δοκεῖς, ἐν Πειραιεῖ, ἀλλ' ἐξορμεῖς ἐκ τῆς πόλεως, ἐφόδια δὲ πεπόρισαι τῇ σαυτοῦ ἀνανδρίᾳ τὸ βασιλικὸν χρυσίον

ipse perspicit civibus non solum jus esse, sed officium eum puniendi, sed ita eos flagitat hoc jure uti, ut deminuto honore ipse tamen salvus evadat. Casparus tamen Orellius noster opinatur scribi posse futuro tempore περιγράψετε et interrogationis signum in fine addendum: περιγράψετέ με ἐκ τῆς πολιτείας; »Num vultis me exterminare ex republica?« Potest tamen ea constructio esse, qua imperativus non imperet, sed ponat aliquid fieri. Tum addit quod eventurum sit ipsi; quae interpretatio optima videtur.

γράφειν est minuere alicujus auctoritatem, impedire, ne quis sua auctoritate possit abuti, sive id fiat removendo a republica, sive minis, sive alia ratione. Cf. Graevium ad Ciceron. Epp. ad Att. VII. 9. Respicit ad significationem verbi περιγράφειν, qua idem fere est ac circumcidere. Ut enim avis, cui alae circumcisae sunt, in sublimia surgere non valet, sic se ait, si sua auctoritas sit circumscripta, non in sublimem honoris gradum ascensurum nec in superbiam et importunitatem prolapsurum.

τί προβαλλόμενος ὑπὲρ τοῦ δήμου πεπολίτευσαι;] Προβάλλεσθαι est verbum proprium de eo, qui aliquid praetendit, objicit, ut se suosque tueatur; estque vocabulum, quod adhibere vel etiam sibi tribuere amat Demosthenes. Hinc Aeschines per irrisum: Quod tandem munimentum praeclara tua rerum civilium administratio civitati paravit?

ἃ μὲν γὰρ ὑπὲρ σεαυτοῦ βεβούλευσαι, πάντες ὁρῶμεν] Sensus est: Quodnam consilium in tuam utilitatem ceperis, nos omnes videmus. In βουλεύεσθαι notio inest calliditatis et doli: ne opineris προβέβλησαι cum Marklando scribendum esse.

ἐξορμεῖς ἐκ τῆς πόλεως] Pollux L. I. 122. προεκπλεῦσαί ποι, ἐξορμεῖν καὶ παρορμεῖν. Ἐξορμεῖν navis dicitur, quae ex statione in altum provehitur aut provecta est. Eadem significatione apud Lycurg. contra Leocr. p. 148. R. legitur ἐξορμᾶν: καὶ νεὼς ἤδη περὶ τὴν ἀκτὴν ἐξορμώσης, ubi Taylor legi vult ἐξορμούσης. Sed vulgatam, codd. omnium auctoritate firmatam, defenderunt Schulzius et Alb. Gerh. Bekkerus. Sensus est: Urbe relicta non in Piraeo domicilium, ut videtur, constituisti, sed opportunum locum elegisti, unde, quando tibi placet, peregre abeas.

τὸ βασιλικὸν χρυσίον καὶ τὰ δημόσια δωροδοκήματα] A singulari progreditur ad generale, quod fit per simplicem copulam, quae significat et omnino.

καὶ τὰ δημόσια δωροδοκήματα.« ὅλως δὲ τί τὰ δάκρυα; τίς ἡ κραυγή; τίς ὁ τόνος τῆς φωνῆς; οὐχ ὁ μὲν τὴν γραφὴν φεύγων ἐστὶ Κτησιφῶν, ὁ δ᾽ ἀγὼν οὐκ ἀτίμητος, σὺ δ᾽ οὔτε περὶ τῆς οὐσίας, οὔτε περὶ τοῦ σώματος, οὔτε περὶ τῆς ἐπιτιμίας ἀγωνίζῃ; ἀλλὰ περὶ τίνος ἐστὶν αὐτῷ ἡ σπουδή; περὶ χρυσῶν στεφάνων καὶ κηρυγμάτων ἐν τῷ θεάτρῳ παρὰ τοὺς νόμους· 210
ὃν ἐχρῆν, εἰ καὶ μανεὶς ὁ δῆμος, ἢ τῶν καθεστηκότων ἐπιλελησμένος ἐπὶ τοιαύτης ἀκαιρίας ἐβούλετο στεφανοῦν αὐτόν, παρελθόντα εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰπεῖν » ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν στέφανον δέχομαι, τὸν δὲ καιρὸν ἀποδοκιμάζω, ἐν ᾧ τὸ κήρυγμα γίγνεται· οὐ γὰρ δεῖ ἐφ᾽ οἷς ἡ πόλις ἐπένθησε καὶ ἐκείρατο, ἐπὶ τούτοις ἐμὲ στεφανοῦσθαι.« ἀλλ᾽, οἶμαι, ταῦτα μὲν ἂν εἴποι ἀνὴρ ὄντως βεβιωκὼς μετ᾽ ἀρετῆς· ἃ δὲ σὺ λέ- 211

211. ἐφ᾽ οἷς ἡ πόλις ἐπένθησε καὶ ἐκείρατο] Quattuor Bekkeri codices ejusdem familiae habent ἐκείρατο καὶ ἐπένθησε: qui quidem ordo et vocabulorum notioni (plerumque enim solet partis notio praecedere, generis sequi) et scriptorum usui convenientior est, Grammaticis tamen, qui vulgarem collocationem minus solitae anteferrent, deberi videtur. In nostro autem ordine longe argutius exsistit contrapositum inter ἐκείρατο et στεφανοῦσθαι, quod utrumque ad caput refertur, illud ejus deformitatem, hoc ornatum denotans. Similiter mox post acerbam Demosthenis cum Ajace comparationem ludit in illis κεφαλὴν — στεφανῶσαι — κατατέτμηκε.

210. ὅλως δὲ τί τὰ δάκρυα;] Ὅλως est Latinorum denique. Denique cur opus est lacrimis? Quid est, quod lacrimas excitet?

ὁ δ᾽ ἀγὼν οὐκ ἀτίμητος;] Tria membra in unam interrogationem inclusa sunt et ad singula membra οὐχ ab initio enuntiationis pertinet; οὐκ ἀτίμητος autem in nostro membro idem est, quod τιμητός. Accuratum vero examen inter ἀγῶνα τιμητὸν et ἀτίμητον instituit A. Matthiae in Dissertt. de judiciis Atheniensium Miscell. Philoll. T. I. p. 275 ss. ubi nostri loci sententiam recte sic constituit: Quid te attinet lamentari et vociferari? Nonne Ctesiphon est, in quem haec actio est intentata, et ea quidem non talis, in qua multa ab actore constituta necessario pendenda sit, sed quae certationem multae accipiat, judicumque misericordiae locum relinquat, tu vero nec de fortuna, nec de capite, nec de salute periclitaris? Τιμητὸν autem fuisse τὸν ἀγῶνα τῆς γραφῆς τῶν παρανόμων patet ex multis exemplis de varia hujus litis aestimatione, quae recenset Boeckh Staatsh. I. p. 411.

212 ξεις, εἴποι ἂν κάθαρμα ζηλοτυποῦν ἀρετήν. οὐ γὰρ δὴ μὰ τὸν Ἡρακλέα τοῦτό γε ὑμῶν οὐδεὶς φοβηθήσεται, μὴ ὁ Δημοσθένης, ἀνὴρ μεγαλόψυχος καὶ τὰ πολεμικὰ διαφέρων, ἀποτυχὼν τῶν ἀριστείων, οἴκαδε ἐπανελθὼν ἑαυτὸν διαχρήσηται· ὃς τοσοῦτον καταγελᾷ τῆς πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμίας, ὥστε τὴν μιαρὰν κεφαλὴν ταύτην καὶ ὑπεύθυνον, ἣν οὗτος παρὰ πάντας τοὺς νόμους γέγραφε στεφανῶσαι, μυριάκις κατατέτμηκε καὶ τούτων μισθοὺς εἴληφε τραύματος ἐκ προνοίας γραφὰς γραφόμενος, καὶ κατακεκονδύλισται, ὥστε αὐτὸν οἶμαι τὰ τῶν κονδύλων ἴχνη τῶν Μειδίου ἔχειν ἔτι φανερά. ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὐ κεφαλήν, ἀλλὰ πρόσοδον κέκτηται.

213 Περὶ δὲ Κτησιφῶντος τοῦ γράψαντος τὴν γνώμην

211. *κάθαρμα ζηλοτυποῦν ἀρετὴν*] Phavorinus s. v. *κάθαρμα*. *Ἔτρεφόν τινας Ἀθηναῖοι λίαν ἀγενεῖς καὶ ἀχρήστους καὶ ἐν καιρῷ συμφορᾶς τινος ἐπελθούσης τῇ πόλει, λοιμοῦ λέγω, ἢ τοιούτου τινός, ἔθυον τούτους ἕνεκα τοῦ καθαρθῆναι τοῦ μιάσματος· οὓς καὶ ἐπωνόμαζον καθάρματα.* Tropicam hinc significationem habet homo nequam. *Ζηλοτυπεῖν*, inquit Harpocrat.: *Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος ἀντὶ τοῦ μισεῖν. ζηλοῦν γὰρ τὸ μακαρίζειν, ζηλοτυπεῖν δὲ εἰς ἀπέχθειαν ἐληλυθέναι.* Auctore Cicerone, quem vide Tusc. IV. 8. 17. 18., vertamus *κάθαρμα ζηλοτυποῦν ἀρετήν* nequam, qui obtrectat virtuti.

212. *μυριάκις κατατέτμηκε*] Jam supra §. 51. capitis *ἐπιτομὴν* Demostheni objecit, ut alium *τραύματος ἐκ προνοίας* accusaret. Nemo in nostro loco non agnoscit hyperbolen rhetoricam. §. 52. etiam de Midia ejusque caussa sermo erat.

ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὐ κεφαλήν, ἀλλὰ πρόσοδον κέκτηται] Locus videtur corruptus. Ingeniose Toupius conjecit *οὐ κεφαλήν, ἀλλὰ κεφάλαιον*, sic ut *πρόσοδον* glossema sit vocabuli *κεφάλαιον*; est enim *κεφάλαιον* caput, unde usurae redeunt. Casparus autem noster Orellius ingeniosam utique Toupii suspicionem appellans, hoc tamen monet incommodi habere, quod, quemadmodum in vulgata, tertium aliquod membrum aegre desideretur, ad quod et *κεφαλή* et *κεφάλαιον* referantur. Ipse igitur leniore etiam mutatione jocum haud illepidum intulit *οὐ κεφαλὴν κεφαλήν, ἀλλὰ πρόσοδον κέκτηται*: caput habet non quo utatur ut reliqui homines ad videndum, audiendum, cogitandum, sed quo lucrifaciat tantum. Rud. vero Rauchensteinius emendatione fortasse non opus esse opinatur, quum ex praecedentibus appareat Demosthenis caput etiam tum foedatum fuisse verberibus vulneribusque variis; hinc propter hunc ejus foedum aspectum Aeschinem ejus caput nominare non caput humanum, sed lucri instrumentum. Non nego tamen Toupii emendationem ut festivitate, sic acerbitate commendari.

βραχέα βούλομαι εἰπεῖν, τὰ δὲ πολλὰ ὑπερβήσομαι, ἵνα καὶ πεῖραν ὑμῶν λάβω, εἰ δύνασθε τοὺς σφόδρα πονηρούς, κἂν μή τις προείπῃ, διαγιγνώσκειν· ὃ δ' ἐστὶ κοινὸν καὶ δίκαιον κατ' ἀμφοτέρων αὐτῶν ἀπαγγεῖλαι πρὸς ὑμᾶς, τοῦτ' ἐρῶ. περιέρχονται γὰρ τὴν ἀγορὰν ἀληθεῖς κατ' ἀλλήλων ἔχοντες δόξας καὶ λόγους οὐ ψευδεῖς λέγοντες. ὁ μὲν γὰρ Κτησιφῶν οὐ τὸ καθ' ἑαυ- 214
τόν φησι φοβεῖσθαι, ἐλπίζειν γὰρ δόξειν ἰδιώτης εἶναι, ἀλλὰ τὴν τοῦ Δημοσθένους ἐν τῇ πολιτείᾳ δωροδοκίαν φησὶ φοβεῖσθαι καὶ τὴν ἐμπληξίαν καὶ δειλίαν· ὁ δὲ Δημοσθένης εἰς αὑτὸν μὲν ἀποβλέπων θαρρεῖν φησιν, τὴν δὲ τοῦ Κτησιφῶντος πονηρίαν καὶ πορνοβοσκίαν ἰσχυρῶς δεδιέναι. τοὺς δὴ κατεγνωκότας ἀλλήλων ἀδικεῖν μηδαμῶς ὑμεῖς, οἱ κοινοὶ κριταὶ τῶν ἐγκλημάτων, ἀπολύσητε.

Περὶ δὲ τῶν εἰς ἐμαυτὸν λοιδοριῶν βραχέα βού- 215
λομαι προειπεῖν. πυνθάνομαι γὰρ λέξειν Δημοσθένην, ὡς ἡ πόλις ὑπ' αὐτοῦ μὲν ὠφέληται πολλά, ὑπ' ἐμοῦ

214. ἐλπίζειν] Hoc legitur in omnibus Bekkeri codd. Ante Reiskium, qui primus ex suis libris sic ediderat, edebatur ἐλπίζει, quod revocavit Wunderlich. Ut autem Reiskii ratio me non movet, qui se infinitivum edidisse ait, ut planior fieret plerisque legentium oratio, quorum multi viderentur haud assuevisse mori oratorum Atticorum ab obliqua oratione ad rectam et iterum ab hac ad illam transeundi; sic a codicum lectione me non deterruit Wunderlichii animadversio, Aeschinem Ctesiphonti tantum stultitiae affingere non potuisse, quasi ipse ejusmodi caussam ἐλπίζειν δόξειν ἰδιώτης εἶναι, cur suo nomine de periculo non timeret, professus sit. Quod per infinitivum Ctesiphonti affingitur, non est inter graviora, quae ei crimini vertuntur. Immo ironia est acerbior, quum ipse hanc spem dicatur professus esse, quam alio sensu veram esse Aeschines concedet. Ctesiphon dicebat se sperare futurum, ut habeatur ἰδιώτης, i. e. homo a cura et scientia rerum publicarum alienus; hinc se, si quid deliquerit, facile veniam impetraturum. Aeschines autem emphatice nomen ἰδιώτης pronuntiat, et intelligit ineptum, stupidum.

214. ἐμπληξίαν] Ἐμπλήττεσθαι, ut ἐμβροντᾶσθαι, dicitur de iis, qui tonitru tanguntur. Hinc tropice de iis, qui non sunt sanae mentis; ἐμπληξία i. q. μανία, φρενοβλάβεια. Inconstantiam imprimis hoc vocabulo notatam esse apparet ex Eurip. Tr. 1194 ss. Matth.

τοῖς τρόποις γὰρ αἱ τύχαι,
ἔμπληκτος ὡς ἄνθρωπος, ἄλλοτ' ἄλλοσε
πηδῶσι.

δὲ καταβέβλαπται, καὶ τὸν Φίλιππον καὶ τὸν
Ἀλέξανδρον καὶ τὰς ἀπὸ τούτων αἰτίας ἀνοίσειν
ἐπ' ἐμέ. οὕτω γάρ ἐστιν, ὡς ἔοικε, δεινὸς δημιουρ-
γὸς λόγων, ὥςτε οὐκ ἀπόχρη αὐτῷ, εἴ τι πεπολίτευ-
μαι παρ' ὑμῖν ἐγώ, ἢ εἴ τινας δημηγορίας εἴρηκα,
216 τούτων κατηγορεῖν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡσυχίαν μου τοῦ
βίου διαβάλλει, καὶ τῆς σιωπῆς μου κατηγορεῖ, ἵνα
μηδεὶς αὐτῷ τόπος ἀσυκοφάντητος παραλείπηται, καὶ
τὰς ἐν τοῖς γυμνασίοις μετὰ τῶν νεωτέρων μου δια-
τριβὰς καταμέμφεται, καὶ κατὰ τῆςδε τῆς κρίσεως εὐ-
θὺς ἀρχόμενος τοῦ λόγου φέρει τινὰ αἰτίαν, λέγων,
ὡς ἐγὼ τὴν γραφὴν οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐγραψά-
μην, ἀλλ' ἐνδεικνύμενος Ἀλεξάνδρῳ διὰ τὴν πρὸς αὐ-
217 τὸν ἔχθραν. καὶ νὴ Δί', ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, μέλ-
λει με ἀνερωτᾶν διὰ τί τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς πολι-
τείας αὐτοῦ ψέγω, τὰ δὲ καθ' ἕκαστον οὐκ ἐκώλυον,
οὐδ' ἐγραφόμην, ἀλλὰ διαλιπὼν καὶ πρὸς τὴν πολι-
τείαν οὐ πυκνὰ προσιὼν ἀπήνεγκα τὴν γραφήν. ἐγὼ
δὲ οὔτε τὰς Δημοσθένους διατριβὰς ἐζήλωκα, οὔτ' ἐπὶ
ταῖς ἐμαυτοῦ αἰσχύνομαι, οὔτε τοὺς εἰρημένους ἐν ὑμῖν
λόγους ἐμαυτῷ ἀῤῥήτους εἶναι βουλοίμην, οὔτε τὰ αὐ-

217. βουλοίμην] Bekkerus »deest ἄν.« Opinor hoc sibi velle, addendam esse particulam ἄν, sed ubi collocetur, deserentibus nos codicibus, difficile esse judicatu. In quo assentior, nisi forte assumendum sit ex altero membro. Interdum enim fit, ut ἄν semel positum complura membra afficiat; usitatum id quidem, ut primo membro positum petendum sit ad sequentia; rarius, ut a posteriore revocetur.

215. τὰς ἀπὸ τούτων αἰτίας] Criminationes, quas repetit a mea cum Philippo et Alexandro consuetudine. Brachylogicus est usus praepositionis ἀπό.

216. ἐνδεικνύμενος Ἀλεξάνδρῳ] Ἐνδείκνυσθαι hoc loco positum, ut ἐπιδείκνυσθαι, de eo, qui artis suae specimen dat, ut suam sollertiam ostendat. Hic apprime sentiendi rationis documentum edere. Διὰ τὴν (sc. Ἀλεξάνδρου) πρὸς αὐτὸν (sc. Δημοσθένην) ἔχθραν.

217. τὸ κεφάλαιον] Summam et scopum rationis civilis. Non videtur praeferendum, quod praeferre volebat Wunderlich ex Helmst. τὰ κεφάλαια. Nam τὸ κεφάλαιον rem totam complectitur, oppositum partibus, τοῖς καθ' ἕκαστον.

οὐ πυκνὰ προσιών] Non frequenter in rebus publicis versans. Demosthenes περὶ στεφ. p. 328. εἶτα ἐπὶ τούτῳ τῷ καιρῷ ῥήτωρ ἐξαίφνης ἐκ τῆς ἡσυχίας, ὥςπερ πνεῦμα,

τὰ τούτῳ δημηγορήσας ἐδεξάμην ἂν ζῆν. τὴν δ' ἐμὴν 218
σιωπήν, ὦ Δημόσθενες, ἡ τοῦ βίου μετριότης παρε-
σκεύασεν· ἀρκεῖ γάρ μοι μικρά, καὶ μειζόνων αἰσχρῶς
οὐκ ἐπιθυμῶ, ὥστε καὶ σιγῶ καὶ λέγω βουλευσάμενος,
ἀλλ' οὐκ ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τῆς ἐν τῇ φύσει δαπάνης.
σὺ δ', οἶμαι, λαβὼν μὲν σεσίγηκας, ἀναλώσας δὲ κέ-
κραγας. λέγεις δὲ οὐχ ὁπόταν σοι δοκῇ οὐδ' ἃ βούλει,
ἀλλ' ὁπόταν οἱ μισθοδόται σοι προστάττωσιν· οὐκ αἰ-
σχύνῃ δὲ ἀλαζονευόμενος ἃ παραχρῆμα ἐξελέγχῃ ψευδό-
μενος. ἐπηνέχθη γὰρ ἡ κατὰ τοῦδε τοῦ ψηφίσματος 219
γραφή, ἣν οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πρὸς
Ἀλέξανδρον ἐνδείξεώς με φῂς ἀπενεγκεῖν, ἔτι Φιλίππου
ζῶντος, πρὶν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆναι,
οὔπω σοῦ τὸ περὶ Παυσανίαν ἐνύπνιον ἑωρακότος, οὐ-
δὲ πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν καὶ τὴν Ἥραν νύκτωρ διειλεγμέ-
νου. πῶς ἂν οὖν ἐγὼ προενεδεικνύμην Ἀλεξάνδρῳ; εἴ
γε μὴ ταὐτὸ ἐνύπνιον ἐγὼ καὶ Δημοσθένης εἴδομεν. ἐπι- 220

218. ὁπόταν οἱ μισθοδόται σοι προστάττωσιν] Cod. Bern. ὁπόταν καὶ ἃ οἱ μ. σ. πρ., quam pulcherrimam lectionem vocat Taylor. Quod si eam lectionem pulcherrimam judicarem, qua verbum verbo responderet, flagitarem insuper, ut quemadmodum in membro primo duo verba adsint et diversi modi, sic idem fiat in secundo. Nos vero jam saepius monuimus antiquos scriptores in oppositionibus non anxios esse solere.

219. πῶς ἂν οὖν ἐγὼ προενεδεικνύμην Ἀλεξάνδρῳ;] Stephanum et Wunderlichium secutus sum, qui punctum interrogationis post hoc membrum posuerunt: quo sequens enuntiatio acerba est animadversio, quales solent apud Graecos ut novae enuntiationes per εἰ μή, εἴγε μή, εἰ μὴ ἄρα, apud Latinos per nisi vero, nisi forte annecti. Cf. Philologische Beiträge aus der Schweiz p. 181 ss.

ἀνεφάνη. καὶ πεφωνασκηκὼς καὶ συνειλοχὼς ῥήματα καὶ λόγους συνείρει τούτους σαφῶς καὶ ἀπνευστί, ὄνησιν μὲν οὐδεμίαν φέροντας, οὐδ' ἀγαθοῦ κτῆσιν οὐδενός, συμφορὰν δὲ τῷ τυχόντι τῶν πολιτῶν καὶ κοινὴν αἰσχύνην.

218. καὶ σιγῶ καὶ λέγω βουλευσάμενος] Consulto et taceo et loquor; re demum accurate pensitata aut prodeo ad dicendum, aut linguam contineo.

ὑπὸ τῆς ἐν τῇ φύσει δαπάνης] Interdum ipsum vitii nomen ponitur pro animo ad peccatum propenso. Demosth. κατὰ Ἀριστογ. B. p. 796. οἱ πρεσβύτεροι, ἂν ἄρ' ἴδωσιν ἢ δαπάνην ἢ πότον ἢ παιδιὰν πλείω τῆς μετρίας, οὕτω ταῦθ' ὁρῶσιν, ὥστε μὴ δοκεῖν ἑωρακέναι.

219. πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν καὶ τὴν Ἥραν] Supra §. 77., ubi fusius res narratur, scriptum erat παρὰ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀθηνᾶς.

τιμᾷς δέ μοι, εἰ μὴ συνεχῶς, ἀλλὰ διαλείπων πρὸς τὸν δῆμον προσέρχομαι, καὶ τὴν ἀξίωσιν ταύτην οἴει λανθάνειν ἡμᾶς μεταφέρων οὐκ ἐκ δημοκρατίας, ἀλλ' ἐξ ἑτέρας πολιτείας. ἐν μὲν γὰρ ταῖς ὀλιγαρχίαις οὐχ ὁ βουλόμενος, ἀλλ' ὁ δυναστεύων κατηγορεῖ, ἐν δὲ ταῖς δημοκρατίαις ὁ βουλόμενος καὶ ὅταν αὐτῷ δόξῃ. καὶ τὸ μὲν διὰ χρόνου λέγειν σημεῖόν ἐστιν ἐπὶ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ συμφέροντος ἀνδρὸς πολιτευομένου, τὸ δὲ μηδεμίαν παραλείπειν ἡμέραν ἐργαζομένου καὶ μισθαρνοῦν-
221 τος. ὑπὲρ δὲ τοῦ μηδέπω κεκρίσθαι ὑπ' ἐμοῦ, μηδὲ

κατηγορεῖ] Bekkerus »imo *δημηγορεῖ*.« Sed in *ὀλιγαρχίᾳ*, ut opinor, rarissimus est *τῆς δημηγορίας* usus, ubi *ἰσηγορία* nulla. Verum hic quoque brachylogiam agnosco. In oligarchia potentissimus quisque judicia exercet, in democratia quicunque vult adversario diem dicit. Orellius.

221. *τοῦ μηδέπω κεκρίσθαι*] Bekkerus ex haud paucis codicibus, sed ejusdem fere familiae, scripsit *μήπω*. Sed *οὐδέπω*, *μηδέπω* interdum poni videtur, ut fortius *οὔπω*, *μήπω*, nondum sane, tum apud poetas, tum apud prosae scriptores. Aeschylus Prom. 328. Bl.

σὺ δ' οὐδέπω ταπεινὸς οὐδ' εἴκεις κακοῖς.

Eur. Med. 130 ss.

ἔκλυον φωνάν, ἔκλυον δὲ βοὰν
τᾶς δυστάνας
Κολχίδος. οὐδέ πω ἤπιος.

ubi probo Elmslejum, quod signum interrogationis in punctum mutavit. Sensus est: adhuc graviter est commota. Xenophon Cyrop. I. 3, 8. *ὡς ἂν παῖς μηδέπω ὑποπτήσσων*, ubi Muretus, probante Schneidero, conjicit *μηδέν πω*; quo non opus esse recte Fischerus vidit. Sic idem Schneiderus L. II. 1, 20. e cod. Alt. recepit *οἱ πολέμιοι ἐλέγοντο μὲν προσιέναι, παρῆσαν δ' οὔπω*. Ceteri codd. *οὐδέπω*, quod recte restituit Poppo. Noster *κατὰ Τιμ.* §. 134. p. 94. *τοὺς μὲν υἱεῖς τοὺς μηδέπω γεγονότας*, ubi item variant codices.

ἀξίωσιν cet.] »Num opinaris nos non intelligere, quod hanc rationem non ex democratia, sed ex oligarchia petis?« In oligarchia enim nemini, nisi cui ex oligarchiae institutis competit, licet ad res publicas accedere; in democratia vero id licet civi cuivis *ἐπιτίμῳ*. Ex verbi *ἀξιοῦν* significatione, qua est postulare, substantivi *ἀξίωσις* significatio facile petitur.

220. *ἐπὶ τῶν καιρῶν* cet.] Verborum collocatio eas notiones praeponit, in quibus potissima enuntiationis vis inest. *Ἀνδρὸς πολιτευομένου ἐπὶ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ συμφέροντος*, hominis eo fine rempublicam capessentis, ut temporibus ejus et utilitati inserviat: quemadmodum *αἱ ἐπὶ τούτου πράξεις* apud Platon. Protag. p. 358. b. §. 118. Heind. actiones eo fine perpetratae.

ἐπὶ τοὺς τοιούτους λόγους, ἢ τοὺς ἀκούοντας ἀμνή-
σμονας ὑπολαμβάνεις, ἢ σαυτὸν παραλογίζῃ. τὰ μὲν
γὰρ περὶ τοὺς Ἀμφισσέας ἠσεβημένα σοι, καὶ τὰ περὶ
τὴν Εὔβοιαν δωροδοκηθέντα, χρόνων ἐγγεγενημένων, ἐν
οἷς ὑπ' ἐμοῦ φανερῶς ἐξηλέγχου, ἴσως ἐλπίζεις τὸν δῆ-
μον ἀμνημονεῖν· τὰ δὲ περὶ τὰς τριήρεις καὶ τοὺς τριη- 1
ράρχους ἁρπάγματα τίς ἂν ἀποκρύψαι χρόνος δύναιτ' ἄν,
ὅτε νομοθετήσας περὶ τῶν τριακοσίων νεῶν, καὶ σαυτὸν
πείσας Ἀθηναίους ἐπιστάτην τάξαι τοῦ ναυτικοῦ, ἐξη-
λέγχθης ὑπ' ἐμοῦ ἑξήκοντα καὶ πέντε νεῶν ταχυναυτου-
σῶν τριηράρχους ὑφῃρημένος, πλεῖον τῆς πόλεως ἀφα-
νίζων ναυτικὸν ἢ ὅτε Ἀθηναῖοι τὴν ἐν Νάξῳ ναυμαχίαν
Λακεδαιμονίους καὶ Πόλλιν ἐνίκησαν; οὕτω δὲ ταῖς αἰ- 2
τίαις ἐνέφραξας τὰς κατὰ σαυτοῦ τιμωρίας, ὥστε τὸν
κίνδυνον εἶναι μὴ σοὶ τῷ ἀδικήσαντι, ἀλλὰ τοῖς ἐπεξιοῦ-
σι, πολὺν μὲν τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὸν Φίλιππον ἐν ταῖς
διαβολαῖς φέρων, αἰτιώμενος δέ τινας ἐμποδίζειν τοὺς
τῆς πόλεως καιρούς, ἀεὶ τὸ παρὸν λυμαινόμενος, τὸ δὲ
μέλλον κατεπαγγελλόμενος. οὐ τὸ τελευταῖον εἰσαγγέλλε-
σθαι μέλλων ὑπ' ἐμοῦ, τὴν Ἀναξίνου σύλληψιν τοῦ

222. ἐξηλέγχθης — ὑφῃρημένος] Demosthen. περὶ στεφ. p. 260. audacter provocat ad suam integritatem, etiam si multa sibi oblata sint, si destitisset a lege roganda. Dinarch. autem κατὰ Δημ. p. 33. turpis eum venalitatis accusat, Aeschines autem hic Demosthenem affirmat a se convictum esse civitati suffuratum quinque et sexaginta naves. »Wem soll die Nachwelt glauben, welche ein Urtheil aus den Berichten lügenhafter Redner bilden will? Mich dünkt, für Demosthenes stimmt die Sache selbst, und die öffentliche Meinung über sein ganzes Staatsleben.« Boeckh. Staatsh. II. p. 116.

Πόλλιν] De re vide Diodor. Sic. XV, 34.

223. οὕτω δὲ ταῖς αἰτίαις ἐνέφραξας cet.] Sensus est: Quum tibi poena metuenda sit, tu, partibus mutatis, accusas eos, qui te in judicium produxerunt, ita ut, quamvis ipsi sint insontes, ob calliditatem tuam et perfidiam in maximo discrimine versentur, tu autem quasi innoxius evadas.

πολὺν] Πολὺς h. l. is, de quo multa dicuntur: aliis locis eum significat, qui multa dicit, qui loquax est.

Ἀναξίνου] Ratione hujus Anaxini Aeschini haec exprobrat Demosthenes περὶ στεφ. p. 272. s. πάλιν μετὰ ταῦθ' ὕστερον Ἀναξίνῳ τῷ κατασκόπῳ συνιὼν εἰς τὴν Θράσωνος οἰκίαν ἐλήφθη. καίτοι ὅστις τῷ ὑπὸ τῶν πολεμίων πεμφθέντι μόνος μόνῳ συνῄει καὶ ἐκοινολογεῖτο, οὗτος

224 Ὠρείτου κατασκευάσας, τοῦ τὰ ἀγοράσματα Ὀλυμπιάδι ἀγοράζοντος, καὶ τὸν αὐτὸν ἄνδρα διαστρέβλωσας τῇ σαυτοῦ χειρί, γράψας αὐτὸν θανάτῳ ζημιῶσαι, καὶ παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν Ὠρεῷ κατήγου, καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς τραπέζης ἔφαγες καὶ ἔπιες καὶ ἔσπεισας, καὶ τὴν δεξιὰν ἐνέβαλες, ἄνδρα φίλον καὶ ξένον ποιούμενος, καὶ τοῦτον ἀπέκτεινας; καὶ περὶ τούτων ἐν ἅπασιν Ἀθηναίοις ἐξελεγχθεὶς ὑπ' ἐμοῦ καὶ κληθεὶς ξενοκτόνος οὐ τὸ ἀσέβημα ἠρνήσω, ἀλλ' ἀπεκρίνω ἐφ' ᾧ ἀνεβόησεν ὁ δῆμος καὶ ὅσοι ξένοι περιέστασαν τὴν ἐκκλησίαν· ἔφησθα γὰρ τοὺς τῆς πόλεως ἅλας περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῆς ξε-

225 νικῆς τραπέζης. ἐπιστολὰς δὲ σιγῶ ψευδεῖς καὶ κατασκόπων συλλήψεις καὶ βασάνους ἐπ' αἰτίαις ἀγενήτοις, ὡς ἐμοῦ μετά τινων ἐν τῇ πόλει νεωτερίζειν βουλομένου. ἔπειτα ἐπερωτᾶν με, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, μέλλει, τίς ἂν εἴη τοιοῦτος ἰατρός, ὅςτις τῷ νοσοῦντι μεταξὺ μὲν ἀσθενοῦντι μηδὲν συμβουλεύοι, τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ ἐλθὼν εἰς τὰ ἔνατα διεξίοι πρὸς τοὺς οἰκείους ἃ ἐπι-

226 τηδεύσας ὑγιὴς ἂν ἐγένετο. σαυτὸν δ' οὐκ ἀντερωτᾷς, τίς ἂν εἴη δημαγωγὸς τοιοῦτος, ὅςτις τὸν μὲν δῆμον θωπεῦσαι δύναιτο, τοὺς δὲ καιρούς, ἐν οἷς ἦν σώζεσθαι τὴν πόλιν, ἀποδοῖτο, τοὺς δ' εὖ φρονοῦντας κωλύοι διαβάλλων συμβουλεύειν, ἀποδρὰς δ' ἐκ τῶν κινδύνων καὶ τὴν πόλιν ἀνηκέστοις κακοῖς περιβαλών, ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι ἐπ' ἀρετῇ, ἀγαθὸν μὲν πεποιηκὼς μηδέν,

αὐτὸς ὑπῆρχε τῇ φύσει κατάσκοπος, καὶ πολέμιος τῇ πατρίδι.

224. τοὺς τῆς πόλεως ἅλας] Ἅλες καὶ τράπεζα proverbialis est locutio de convictu et hospitio. Τὴν ξενικὴν τράπεζαν perquam apud antiquos sanctam et gravi poena ejus violationem affectam fuisse docet Spanhemius ad Callim. H. in Dian. v. 123. unde proverbiale praeceptum ἅλας καὶ τράπεζαν μὴ παραβαίνειν. Merito autem viro vere patriae amanti summa cum homine privato necessitudo posterior est patriae salute.

225. ἔνατα] Sacra, quae manibus nono die a funere elato offerebantur (efferri autem solebat mortuus die tertio postquam exspiraverat); haec faciebant consanguinei et familiares; exclusi ab his erant defunctis invisi. Ad exsequias usque funera in atrio proponebantur. Τοῖς ἐνάτοις comparari possunt feriae denicales Romanorum; distinguenda sunt ab iisdem τὰ γενέσια, de quibus vide Lobeck. ad Phryn. p. 104.

συκοφαντηθέντας ἐκ τῆς πολιτείας ἐπ' ἐκείνων τῶν καιρῶν, ὅτ' ἐνῆν σώζεσθαι, διὰ τί αὐτὸν οὐκ ἐκώλυσαν
ἐξαμαρτάνειν; ἀποκρύπτοιτο δὲ τὸ πάντων τελευταῖον, 227
ὅτι τῆς μάχης ἐπιγενομένης οὐκ ἐσχολάζομεν περὶ τὴν σὴν εἶναι τιμωρίαν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως ἐπρεσβεύομεν· ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἀπέχρη σοι δίκην μὴ δεδωκέναι, ἀλλὰ καὶ δωρεὰς αἰτεῖς καταγέλαστον ἐν τοῖς Ἕλλησι τὴν πόλιν ποιῶν, ἐνταῦθ' ἐνέστην καὶ τὴν γραφὴν ἀπήνεγκα.

Καὶ νὴ τοὺς θεοὺς τοὺς Ὀλυμπίους, ὧν ἐγὼ πυν- 228
θάνομαι Δημοσθένην λέξειν, ἐφ' ᾧ νυνὶ μέλλω λέγειν ἀγανακτῶ μάλιστα. ἀφομοιοῖ γάρ μου τὴν φύσιν ταῖς Σειρῆσιν, ὡς ἔοικε. καὶ γὰρ ὑπ' ἐκείνων οὐ κηλεῖσθαί φησι τοὺς ἀκροωμένους, ἀλλ' ἀπόλλυσθαι, διόπερ

227. *ἀποκρύπτοιτο*] Hanc lectionem, quam Reiskius meram Stephani de suo depravationem appellat, obtulerunt septem Bekkeri codices pro vulgato *ἀποκρίνοιντο*. Ex morata oratione in propriam progreditur earum rerum narrationem, quas crimini vertere vult Demostheni, et in iis haec est primaria, quod celare studeat civi patriae amanti multo graviora fuisse facienda, quam *accusare* in judicio eos, qui patriam in tantum discrimen praecipitaverint, patriam scilicet ipsam a *ruina*, quae illi minitabatur, *defendere*. *Ἀποκρίνοιντο* nec ex regulis grammaticis nec ex sententia aptum.

226. *τοὺς συκοφαντηθέντας ἐκ τῆς πολιτείας*] Parum recte, opinor, vertitur: *quos ob reipublicae rationem insectatus est*. Videtur potius hoc dici: *qui per calumnias a rerum publicarum administratione depulsi sunt*. *Demosthenes* *περὶ στεφ.* p. 273. jungit eadem, ni fallor, significatione *ὑποσκελίζειν καὶ συκοφαντεῖν*.

227. *ἐνέστην*] *Ἐνίστασθαι* dicitur de hominibus, qui irruenti hosti inopinato se opponunt, vel etiam ipsi invadunt. Translatum ad forum est alicujus tentaminibus obsistere et hic explicatur per additum *τὴν γραφὴν ἀπήνεγκα*.

228. [*ὧν ἐγὼ - μάλιστα*. haec verba, ob duplicem attractionem obscuriora, in hunc modum resolvas: *τούτων ἃ ἐγὼ πυνθάνομαι Δημοσθένην λέξειν, ἐπὶ τούτῳ ἀγανακτῶ μάλιστα*. V. C. F. R.]

κηλεῖσθαι] *Κηλεῖν* verbum proprium est de carminibus et orationibus, quae magica quadam vi auditorum animos commovent. *Suidas* s. v. *κηλούμενος. τερπόμενος, θελγόμενος, οἷον αὐλοῖς καὶ ἡδυφωνίαις. Κηλοῦμαι γὰρ τὸ ὑπ' αὐλῶν ἥδομαι.*

οὐδ' εὐδοκιμεῖν τὴν τῶν Σειρήνων μουσικήν· καὶ δὴ καὶ τὴν τῶν ἐμῶν λόγων ἐμπειρίαν καὶ τὴν φύσιν μου γεγενῆσθαι ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἀκουόντων. καίτοι τὸν λόγον τοῦτον ὅλως μὲν ἔγωγε οὐδενὶ πρέπειν ἡγοῦμαι περὶ ἐμοῦ λέγειν· τῆς γὰρ αἰτίας αἰσχρὸν τὸν αἰτιώμενόν ἐστι τὸ
229 ἔργον μὴ ἔχειν ἐπιδεῖξαι· εἰ δ' ἦν ἀναγκαῖον ῥηθῆναι, οὐ Δημοσθένους ἦν ὁ λόγος, ἀλλ' ἀνδρὸς στρατηγοῦ, μεγάλα μὲν τὴν πόλιν κατειργασμένου, λέγειν δὲ ἀδυνάτου καὶ τὴν τῶν ἀντιδίκων διὰ τοῦτο ἐζηλωκότος φύσιν, ὅτι σύνοιδεν ἑαυτῷ μὲν οὐδὲν ὧν διαπέπρακται δυναμένῳ φράσαι, τὸν δὲ κατήγορον ὁρᾷ δυνάμενον καὶ τὰ μὴ πεπραγμένα ὑφ' αὐτοῦ παριστάναι τοῖς ἀκούουσιν ὡς διῴκηκεν. ὅταν δ' ἐξ ὀνομάτων συγκείμενος ἄνθρωπος, καὶ τούτων πικρῶν καὶ περιέργων, ἔπειτα ἐπὶ

228. *τῶν Σειρήνων*] Hoc habent omnes Bekkeri codices praeter tres pro vulgato *τῶν εἰρημένων*. Reiskius eos, qui locutione *τῶν εἰρημένων* tanquam peregrina offendantur, parum cognitum habere Polybium arbitratus, oblitus est illos Polybium non habuisse pro exemplo Atticae dictionis, sed existimasse hanc formulam scriptoribus Atticis usitatam non fuisse.

τῶν ἐμῶν λόγων ἐμπειρίαν] Fluctuant codices inter *ἐμπειρίαν* et *εὐπορίαν*. Nimium autem scrupulosi erant viri docti, qui putabant Demosthenem, Aeschini silentium et dicendi raritatem exprobrantem, eidem *λόγων ἐμπειρίαν* tribuere non potuisse. Nec Demosthenes hanc ipsi tribuit. Sed Aeschines Demosthenis calumniam, *περὶ στεφ.* p. 828: *συνείρειν αὐτὸν λόγους σαφῶς καὶ ἀπνευστί*, ita in suum honorem interpretatur.

229. *μεγάλα μὲν τὴν πόλιν κατειργασμένου*] Sic quattuor Bekkeri codices ejusdem familiae pro vulgato *τῇ πόλει*. Ἐργάζεσθαι et synonyma apud Atticos scriptores ex regula cum duplice accusativo construuntur, eumque in lectionis varietate praeferendum censeo. Si dativus personae ab omnibus Mss. teneatur, eum non ausim de conjectura mutare. Sobrie de hac re egit Fischerus ad Wellerum P. III. a. p. 429 s.

διόπερ οὐδ' εὐδοκιμεῖν τὴν τῶν Σειρήνων μουσικήν] Nimium fastidiosus est Taylor, si hoc tanquam futile et ab hoc loco alienum glossema exterminandum censet. Est hoc ex eorum genere, quo oratores si adversarium inducunt loquentem, puerilia saepe ei tribuunt; hanc animadversionem appellaverim leviter ironicam.

τῆς γὰρ αἰτίας cet.] Grammaticus verborum ordo hic est: *αἰσχρὸν γάρ ἐστι τὸν αἰτιώμενον μὴ ἔχειν ἐπιδεῖξαι τὸ ἔργον τῆς αἰτίας*. Τὸ ἔργον τῆς αἰτίας est veritas criminationis, quae vertitur in certo facto, de quo dubitari non potest.

229. *ἐξ ὀνομάτων συγκείμενος ἄνθρωπος, καὶ τούτων πικρῶν καὶ περιέργων*] Contra has Ae-

τὴν ἁπλότητα καὶ τὰ ἔργα καταφεύγῃ, τίς ἂν ἀνάσχοιτο; οὗ τὴν γλῶτταν, ὥςπερ τῶν αὐλῶν, ἐάν τις ἀφέλῃ, τὸ λοιπὸν οὐδέν ἐστιν.

Θαυμάζω δ' ἔγωγε ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ 230
ζητῶ πρὸς τί ἂν ἀποβλέποντες ἀποψηφίσαισθε τὴν γραφήν. πότερ' ὡς τὸ ψήφισμά ἐστιν ἔννομον; ἀλλ' οὐδεμία πώποτε γνώμη παρανομωτέρα γεγένηται. ἀλλ' ὡς ὁ τὸ ψήφισμα γράψας οὐκ ἐπιτήδειός ἐστι δίκην δοῦναι; οὐκ ἄρ' εἰσὶ παρ' ὑμῖν εὐθῦναι βίου, εἰ τοῦτον ἀφήσετε. ἐκεῖνο δ' οὐ λυπηρόν, εἰ πρότερον μὲν ἐνεπίμπλατο ἡ ὀρχήστρα χρυσῶν στεφάνων, οἷς ὁ δῆμος ἐστεφανοῦτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, διὰ τὸ ξενικοῖς στεφάνοις ταύτην ἀποδεδόσθαι τὴν ἡμέραν, ἐκ δὲ τῶν Δημοσθένους πολιτευμάτων ὑμεῖς μὲν ἀστεφάνωτοι καὶ ἀκήρυκτοι γίγνεσθε, οὗτος δὲ κηρυχθήσεται; καὶ εἰ μέν τις 231

230. ζητῶ] Vulgo ζητῶ πυθέσθαι. Quum autem πυθέσθαι in tribus tantum Bekkeri codd. sit, recte ut additamentum grammatici deletum. Ζητεῖν enim apud optimos interdum est interrogare, et adjunctam habet notionem desiderii.

schinis criminationes defendit Demosthenem Dionysius Halicarn. περὶ τῆς λεκτικῆς Δημοσθένους δεινότητος c. 55 s., ostendens orationis πικρότητα, suo loco adhibitam, et ita ut Demosthenes ea usus sit, laudem esse, non vitium. Περιεργίαν technici appellabant affectationem ornatus, malam sedulitatem in ornando et poliendo, quam supervacuam operositatem dicit Quintilianus Oratt. Institutt. L. VIII. 3, 55.

οὐ τὴν γλῶσσαν, ὥςπερ τῶν αὐλῶν, ἐάν τις ἀφέλῃ, τὸ λοιπὸν οὐδέν ἐστι] Demadis hic fertur jocus fuisse in Athenienses: Δημάδης τοὺς Ἀθηναίους εἴκαζεν αὐλοῖς, ὧν εἴ τις ἀφέλοι τὴν γλῶτταν, τὸ λοιπὸν οὐδέν ἐστι. Faceta sane comparatio! Quod si enim hoc tempore Athenienses erant satis loquentes et diserti, plerumque etiam gloriosi, in agendo tamen inertissimi et languore suo et desidia nimium quantum verborum vanitatem testabantur.

230. οὐκ ἐπιτήδειός ἐστι δίκην δοῦναι] Attici hominem ἐπιτήδειον vocabant, quem Sallustius Jugurtha XX. 2. opportunum injuriae. Sic Plutarchus scribit tyrannos Athenarum interfecisse primum invisissimum omnium sycophantarum, qui quia primo loco sese obtulerat neque propter publicum odium latere poterat, ab ea re ἐπιτήδειος vocatus est. Demosthenes κατὰ Ἀνδροτ. p. 610. αἱ πόρναι ἐπιτήδειαι καθεῖν κακά. [Cf. Wyttenbach. Cur. poster. in Bibl. cr. III. P. 12. p. 30.]

τῶν τραγικῶν ποιητῶν τῶν μετὰ ταῦτα ἐπεισαγόντων ποιήσειεν ἐν τραγῳδίᾳ τὸν Θερσίτην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων στεφανούμενον, οὐδεὶς ἂν ὑμῶν ὑπομείνειεν, ὅτι φησὶν [b]Ὅμηρος ἄνανδρον αὐτὸν εἶναι καὶ συκοφάντην· αὐτοὶ δ' ὅταν τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον στεφανῶτε, οὐκ οἴεσθε ἐν ταῖς τῶν Ἑλλήνων δόξαις συρίττεσθαι; οἱ μὲν γὰρ πατέρες ὑμῶν τὰ ἔνδοξα καὶ λαμπρὰ τῶν πραγμάτων ἀνετίθεσαν τῷ δήμῳ, τὰ δὲ ταπεινὰ καὶ καταδεέστερα εἰς τοὺς ῥήτορας τοὺς φαύλους ἔτρεπον· Κτησιφῶν δ' ὑμᾶς οἴεται δεῖν ἀφελόντας τὴν ἀδοξίαν ἀπὸ Δημοσθένους

232 περιθεῖναι τῷ δήμῳ. καί φατε μὲν εὐτυχεῖς εἶναι, ὡς καὶ ἐστὲ καλῶς ποιοῦντες; ψηφιεῖσθε δ' ὑπὸ μὲν τῆς τύχης ἐγκαταλελεῖφθαι, ὑπὸ Δημοσθένους δὲ εὖ πεπονθέναι; καὶ τὸ πάντων ἀτοπώτατον, ἐν τοῖς αὐτοῖς δικαστηρίοις τοὺς μὲν τὰς τῶν δώρων γραφὰς ἁλισκομένους ἀτιμοῦτε, ὃν δ' αὐτοὶ μισθοῦ πολιτευόμενον σύνιστε, στεφανώσετε; καὶ τοὺς μὲν κριτὰς τοὺς ἐκ Διονυσίων, ἐὰν μὴ δικαίως τοὺς κυκλίους χοροὺς κρί-

231. *ἐπεισαγόντων*] sc. *δράματα*. Taylor cum Wolfio scribens *ἐπεισιόντων* non attendit ad subjectum *ποιητῶν*, quum, monente Fischero ad Wellerum III. a. p. 256., *ἐπεισιέναι* non de poetis, sed de histrionibus dicatur. *Ἐπεισάγειν* autem est verbum proprium de poetis, qui inducunt fabulas. Cf. Schaefer. ad Bosii Ellips. p. 118 s.

ἀνετίθεσαν] Quum *ἀνατιθέναι* de donariis imprimis diceretur, quae diis consecrabantur, in genere significationem accepit, aliquid tanquam ornamentum alicui tribuere. Xenophon Memor. IV. 6, 15. *ἔφη δὲ καὶ Ὅμηρον τῷ Ὀδυσσεῖ ἀναθεῖναι τὸ ἀσφαλῆ ῥήτορα εἶναι.*

232. *καλῶς ποιοῦντες*] Hanc formulam, significantem jure, merito, illustravit D'Orvillius ad Charit. p. 296 s. Lips. Mihi in quibusdam locis, ut hic, inesse videtur lenis ironia, quemadmodum in similibus formis, v. c. *ἀγαθῇ τύχῃ*, cum bona fortuna.

τοὺς μὲν κριτὰς τοὺς ἐκ Διονυσίων] Eosdem intelligit, quos Demosthrenes in Mid. p. 520. appellat *τοὺς κριτὰς τῷ ἀγῶνι τῶν ἀνδρῶν*: qui judices sedebant certaminis, eumque coronabant, qui praestantissimus judicatus erat. Videntur iidem fuisse, ad quos deferendae erant eorum querelae, qui per festum injurias se passos esse opinabantur, et quibus censura Archontis ejusque curationis demandata erat. *Κύκλια* vel *ἐγκύκλια* sunt *τὰ κατ' ἐνιαυτὸν γινόμενα*, *οἷον χορηγίαι, γυμνασιαρχίαι καὶ ἱερῶν περίοδος*. F. A. Wolfius in Prolegg. ad Leptin. vertit munera sollemnia, stata, ordinaria.

νῶσι, ζημιοῦτε· αὐτοὶ δὲ οὐ κυκλίων χορῶν κριταὶ καθεστηκότες, ἀλλὰ νόμων καὶ πολιτικῆς ἀρετῆς, τὰς δωρεὰς οὐ κατὰ τοὺς νόμους οὐδ' ὀλίγοις καὶ τοῖς ἀξίοις, ἀλλὰ τῷ διαπραξαμένῳ δώσετε; ἔπειτ' ἔξεισιν ἐκ 233
τοῦ δικαστηρίου ὁ τοιοῦτος κριτὴς ἑαυτὸν μὲν ἀσθενῆ πεποιηκώς, ἰσχυρὸν δὲ τὸν ῥήτορα. ἀνὴρ γὰρ ἰδιώτης ἐν πόλει δημοκρατουμένῃ νόμῳ καὶ ψήφῳ βασιλεύει· ὅταν δ' ἑτέρῳ ταῦτα παραδῷ, καταλέλυκε τὴν αὑτὸς αὑτοῦ δυναστείαν. ἔπειθ' ὁ μὲν ὅρκος, ὃν ὀμωμοκὼς δικάζει, συμπαρακολουθῶν αὐτὸν λυπεῖ· δι' αὐτὸν γάρ, οἶμαι, γέγονε τὸ ἁμάρτημα· ἡ δὲ χάρις πρὸς ὃν ἐχαρίζετο ἄδηλος γεγένηται· ἡ γὰρ ψῆφος ἀφανὴς φέρεται.

Δοκοῦμεν δ' ἔμοιγε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀμφό- 234
τερα καὶ κατορθοῦν καὶ παρακινδυνεύειν εἰς τὴν πολιτείαν οὐ σωφρονοῦντες. ὅτι μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν νῦν καιρῶν οἱ πολλοὶ τοῖς ὀλίγοις προΐεσθε τὰ τῆς δημοκρατίας ἰσχυρά, οὐκ ἐπαινῶ· ὅτι δ' οὐ γεγένηται φορὰ καθ' ἡμᾶς ῥητόρων πονηρῶν ἅμα καὶ τολμηρῶν, εὐτυχοῦμεν. πρότερον μὲν γὰρ τοιαύτας φύσεις ἤνεγκε τὸ δημόσιον, αἳ

233. ὁ τοιοῦτος κριτής] Scholiastes: ἐνταῦθα καταχρηστικῶς εἶπε κριτὴν τὸν δικαστήν. Κριτὴς γὰρ ὁ κρίνων τοὺς τραγῳδοὺς καὶ τοὺς ἄλλους ἐπὶ σκηνῆς.

συμπαρακολουθῶν αὐτὸν λυπεῖ] Jurisjurandi violatio perpetua memoria, furiarum instar, conscientiam terret et vexat.

234. καὶ κατορθοῦν καὶ παρακινδυνεύειν εἰς τὴν πολιτείαν οὐ σωφρονοῦντες] Brachylogice hoc dictum. Sententia haec est: Quemadmodum non est mirum per nostram nos imprudentiam in administrandis rebus civilibus in magna incurrisse pericula, sic ne ea quidem, quae nobis commodo esse possint, nobis debentur ipsis, sed fortunae, nec nos quicquam facimus ad rem juvandam et regendam, verum, quam obtulit opportunitatem fortuna, ea non utimur, sed abutimur.

τὰ τῆς δημοκρατίας ἰσχυρά] Firma democratiae praesidia, quae sunt posita in legum severitate et observantia, in depellendis a republica hominibus callidis, qui adulatione et assentatione ad voluptatem omnia loquuntur et agunt, nihil ad veritatem.

φορὰ ῥητόρων] Φορά, proventus, in quo saepe inest notio copiae et multitudinis, tropice de hominum copia, quos aetas fert, significatione bona et mala. Nota est apud Demosthenem περὶ στεφ. p. 245. φορὰ προδοτῶν τοσαύτη, ὅσην οὐδείς πω πρότερον μέμνηται γεγονυῖαν. Exempla tropici usus habet Wesselingius ad Diod. Sic. XVI. 54.

ῥᾳδίως οὕτω κατέλυσαν τὸν δῆμον· ἔχαιρε γὰρ κολακευόμενος. ἔπειτ' αὐτὸν οὐχ οὓς ἐφοβεῖτο, ἀλλ' οἷς
235 ἑαυτὸν ἐνεχείριζε κατέλυσαν· ἔνιοι δὲ καὶ αὐτοὶ τῶν τριάκοντα ἐγένοντο, οἳ πλείους ἢ χιλίους καὶ πεντακοσίους τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀπέκτειναν, πρὶν τὰς αἰτίας ἀκοῦσαι, ἐφ' αἷς ἔμελλον ἀποθνήσκειν, καὶ οὐδ' ἐπὶ τὰς ταφὰς καὶ ἐκφορὰς τῶν τελευτησάντων εἴων τοὺς προσήκοντας παραγίγνεσθαι. οὐχ ὑφ' ὑμῖν αὐτοῖς ἕξετε τοὺς πολιτευομένους; οὐ ταπεινώσαντες ἀποπέμψετε τοὺς νῦν ἐπηρμένους; οὐ μέμνησθ' ὅτι οὐδεὶς πώποτε ἐπέθετο πρότερον δήμου καταλύσει, πρὶν ἂν μεῖζον τῶν δικαστηρίων ἰσχύσῃ;

236 Ἡδέως δ' ἂν ἔγωγε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐναντίον ὑμῶν ἀναλογισαίμην πρὸς τὸν γράψαντα τὸ ψήφισμα, διὰ ποίας εὐεργεσίας ἀξιοῖ Δημοσθένην στεφανῶσαι. εἰ μὲν γὰρ λέγεις, ὅθεν τὴν ἀρχὴν τοῦ ψηφίσματος ἐποιήσω, ὅτι τὰς τάφρους τὰς περὶ τὰ τείχη καλῶς ἐτάφρευσε, θαυμάζω σου. τοῦ γὰρ ταῦτ' ἐξειργάσθαι καλῶς τὸ γεγενῆσθαι τούτων αἴτιον μείζω κατηγορίαν ἔχει· οὐ γὰρ

234. *κατέλυσαν*] Taylor, offensus tam vicina ejusdem vocabuli repetitione, conjecit priore loco *κατεκήλησαν* scribendum. Sed hoc mitius est pro re, quam Aeschines exprimere vult. Casp. noster Orellius vere monet, si quid mutandum sit, Tayloriano *κατεκήλησαν* longe praestare *κατέκλυσαν* a *κατακλύζω*: Facile sic populi mentem suae orationis volubilitate obruebant, transversumque agebant.

235. *ἀκρίτους*] Quum in hac notione summum insit tyrannorum crimen, ejus etiam periphrasin addit Aeschines *πρὶν τὰς αἰτίας ἀκοῦσαι.*

ἐπέθετο — δήμου καταλύσει] Ἐπιτίθεσθαι significat a d o r i r i, vel vi aperta, vel dolo et insidiis. Dativus autem substantivi finis est, quem hi homines hoc impetu assequi studebant. Insidiabantur libertati et democratiae.

236. *Ἡδέως δ' ἂν — ἀναλογισαίμην*] Ἀναλογίζεσθαι proprie est ejus, qui, absoluta computatione, denuo eandem repetit, ut videat, num prima justa fuerit. Ad argumentationem relatum significat praecipua argumentationis capita repetere.

εἰ μὲν γὰρ λέγεις] Marklandus mavult *λέξεις*, quoniam sequitur *εἰ δὲ ἥξεις ἐπὶ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ψηφ.* Utrumque recte dicitur, atque etiam ubi minus est caussae, variant tempora praesens et futurum. Hoc loco praesens aptius sensu: N a m s i e t i a m n u m d i c i s.

γεγενῆσθαι τούτων αἴτιον] Etiam hic offenderunt viri docti in plurali *τούτων* de re una ad-

περιχαρακώσαντα χρὴ τὰ τείχη, οὐδὲ τὰς δημοσίας τα-
φὰς ἀνελόντα τὸν ὀρθῶς πεπολιτευμένον δωρεὰς αἰτεῖν,
ἀλλ' ἀγαθοῦ τινος αἴτιον γεγενημένον τῇ πόλει. εἰ δὲ 237
ἥξεις ἐπὶ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ψηφίσματος, ἐν ᾧ τε-
τόλμηκας γράφειν, ὡς ἔστιν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ διατελεῖ
λέγων καὶ πράττων τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων,
ἀφελὼν τὴν ἀλαζονείαν καὶ τὸν κόμπον τοῦ ψηφίσματος
ἅψαι τῶν ἔργων, ἐπίδειξον ἡμῖν ὅ τι λέγεις. τὰς μὲν γὰρ
περὶ τοὺς Ἀμφισσέας καὶ τοὺς Εὐβοέας δωροδοκίας πα-
ραλείπω· ὅταν δὲ τῆς πρὸς Θηβαίους συμμαχίας τὰς
αἰτίας ἀνατιθῇς Δημοσθένει, τοὺς μὲν ἀγνοοῦντας ἐξα-
πατᾷς, τοὺς δ' εἰδότας καὶ αἰσθανομένους ὑβρίζεις.
ἀφελὼν γὰρ τὸν καιρὸν καὶ τὴν δόξαν τὴν τούτων, δι' ἣν
ἐγένετο ἡ συμμαχία, λανθάνειν οἴει ἡμᾶς τὸ τῆς πόλεως
ἀξίωμα Δημοσθένει περιτιθείς. ἡλίκον δ' ἐστὶ τὸ ἀλα- 238
ζόνευμα τοῦτο, ἐγὼ πειράσομαι μεγάλῳ σημείῳ διδάξαι.
ὁ γὰρ τῶν Περσῶν βασιλεὺς οὐ πολλῷ πρότερον χρόνῳ
πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου διαβάσεως εἰς τὴν Ἀσίαν κατέπεμ-
ψε τῷ δήμῳ καὶ μάλα ὑβριστικὴν καὶ βάρβαρον ἐπιστο-
λήν, ἐν ᾗ τά τε δὴ ἄλλα καὶ μάλ' ἀπαιδεύτως διελέχθη,
καὶ ἐπὶ τελευτῆς ἐνέγραψεν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, »ἐγὼ« φη-
σὶν »ὑμῖν χρυσίον οὐ δώσω· μή με αἰτεῖτε· οὐ γὰρ λή-
ψεσθε.« οὗτος μέντοι ὁ αὐτὸς ἐγκαταληφθεὶς ὑπὸ τῶν 239

hibito. Cf. supra ad Lysiam κατὰ Ἀγορ. §. 21.

τὰς δημοσίας ταφὰς ἀνελόντα] Objicit Aeschines Demostheni eum, ut muros suos, quibus tantopere gloriaretur, aedificaret, ne locis quidem sacris, v. c. sepulcris, pepercisse, quo minus ipsi impendere necesse esset: quum tamen lege vetitum sit sepulcra violare. Cf. Cicero de Legg. II. 26. Soli Atheniensium muri, qui, auctore Themistocle, Ol. LXXV. 2. adversantibus ceteris Graecis, celerrime instituti sunt, constabant ex sacellis sepulcrisque. Thucyd. I. 90 ss. Corn. Nep. Them. c. 6.

237. τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα Δημοσθένει περιτιθείς] Tribuens ductoritatem, quam habebat ut legatus ex hac civitate, homini qua tali. Περιτιθέναι proprie is dicitur, qui alteri vestem induit.

238. οὐ γὰρ λήψεσθε] Si non respicitur ad locum Aristophanis Acharn. 100 ss. ubi Pseudartabas, qui partes agit satrapae Persici, quasi Persice loquens barbara lingua dira opprobria jactat in Athenienses, quorum partem legatus Atheniensis, qui redierat ex Persia, in laudem et commodum Atheniensium interpretatur, similis tamen hic est barbari fastus.

νυνὶ παρόντων αὐτῷ κινδύνων, οὐκ αἰτούντων Ἀθηναίων, αὐτὸς ἑκὼν κατέπεμψε τριακόσια τάλαντα τῷ δήμῳ, ἃ σωφρονῶν ὁ δῆμος οὐκ ἐδέξατο. ὁ δὲ κομίζων ἦν τὸ χρυσίον καιρὸς καὶ φόβος καὶ χρεία συμμάχων. τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο καὶ τὴν Θηβαίων συμμαχίαν ἐξειργάζετο. σὺ δὲ τὸ μὲν τῶν Θηβαίων ὄνομα καὶ τὸ τῆς δυστυχεστάτης συμμαχίας ἐνοχλεῖς ἀεὶ λέγων, τὰ δ' ἑβδομήκοντα τάλαντα ὑποσιωπᾷς, ἃ προλαβὼν τοῦ βασιλι-
240 κοῦ χρυσίου ἀπεστέρησας. οὐ δι' ἔνδειαν μὲν χρημάτων ἕνεκα πέντε ταλάντων οἱ ξένοι τοῖς Θηβαίοις τὴν ἄκραν οὐ παρέδοσαν; διὰ δὲ ἐννέα τάλαντα ἀργυρίου, πάντων Ἀρκάδων ἐξεληλυθότων καὶ τῶν ἡγεμόνων ἑτοίμων ὄντων βοηθεῖν, ἡ πρᾶξις οὐ γεγένηται; σὺ δὲ πλουτεῖς καὶ ταῖς ἡδοναῖς ταῖς σαυτοῦ χορηγεῖς. καὶ τὸ κεφάλαιον, τὸ μὲν βασιλικὸν χρυσίον παρὰ τούτῳ, οἱ δὲ κίνδυνοι παρ' ὑμῖν.

241 Ἄξιον δ' ἐστὶ καὶ τὴν ἀπαιδευσίαν αὐτῶν θεωρῆσαι. εἰ γὰρ τολμήσει Κτησιφῶν μὲν Δημοσθένην παρακαλεῖν λέξοντα εἰς ὑμᾶς, οὗτος δ' ἀναβὰς ἑαυτὸν ἐγκωμιάσει, βαρύτερον τῶν ἔργων ὧν πεπόνθατε τὸ ἀκρόαμα γίγνεται. ὅπου γὰρ τοὺς μὲν ὄντως ἄνδρας ἀγαθούς,

241. τολμήσει] Sic habent quinque Bekkeri codices pro vulgato τολμήσειε. Modorum diversitatem in hoc verbo et sequenti ἐγκωμιάσει, qua offensi erant Marklandus et Reiskius, Wunderlich defendebat. »Optativus τολμήσειε, inquit, notat Aeschinem post ea, quae monuerat §. 202. s., dubitare, num Ctesiphon Demosthenem advocaturus sit. Indicativus autem ἐγκωμιάσει Demostheni eam Aeschinem impudentiam tribuere significat, tanquam extemplo re suscepta se ipsum praedicaturus sit.« Mihi utriusque membri eadem videtur ratio. Neque supra res dubitanter est expressa, sed ut futura. Hinc bonorum codicum auctoritati cessi.

βαρύτερον τῶν ἔργων ὧν πεπόνθατε τὸ ἀκρόαμα γίγνεται] Quattuor codices pro πεπόνθατε habent πεπόνθαμεν, quod legitur etiam in Bekkeri Anecdd. p. 372; non male. Vividior enim est oratio, si Aeschines se cum auditoribus conjungit ratione eorum, quae passi sunt.

239. τὰ δ' ἑβδομήκοντα – ὑποσιωπᾷς] Haec omnia nonnisi ex adversariis Demosthenis cognita habemus, ut incertum sit, num fidem ullam mereantur. Ipsa certe narratio est tenebricosa.

διὰ δὲ ἐννέα τάλαντα] Cf. Dinarchum p. 14.

241. ἀπαιδευσίαν αὐτῶν] Ctesiphontis, Demosthenis et sociorum.

αἰσχύνη τῆς πόλεως γεγονὼς ἑαυτὸν ἐγκωμιάζῃ, τίς ἂν
τὰ τοιαῦτα καρτερήσειεν ἀκούων;
Ἀπὸ μὲν οὖν τῆς ἀναισχύντου πραγματείας, ἐὰν 2
σωφρονῇς, ἀποστήσῃ, ποίησαι δέ, ὦ Κτησιφῶν, διὰ
σαυτοῦ τὴν ἀπολογίαν. οὐ γὰρ δή που τοῦτό γε σκή-
ψῃ, ὡς οὐ δυνατὸς εἶ λέγειν. καὶ γὰρ ἂν ἄτοπόν σοι
συμβαίνοι, εἰ πρώην μέν ποθ' ὑπέμεινας πρεσβευτὴς
ὡς Κλεοπάτραν, τὴν Φιλίππου θυγατέρα, χειροτονεῖ-
σθαι συναχθεσθησόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ Μολοττῶν βασι-
λέως Ἀλεξάνδρου τελευτῇ, νυνὶ δὲ οὐ φήσεις δύνασθαι
λέγειν. ἔπειτα γυναῖκα μὲν ἀλλοτρίαν πενθοῦσαν δύνα-
σαι παραμυθεῖσθαι, γράψας δὲ μισθοῦ ψήφισμα οὐκ
ἀπολογήσῃ; ἢ τοιοῦτός ἐστιν ὃν γέγραφας στεφανοῦ- 2
σθαι, οἷος μὴ γιγνώσκεσθαι ὑπὸ τῶν εὖ πεπονθότων,

242. συναχθεσθησόμενος] Duo codd. habent συναχθησόμενος, et Atticistae, ut Thomas M. et Moeris, hanc formam καλλίω καὶ Ἀττικὴν pronuntiant. Sed Atticistae saepe unum scriptorem vel unum locum respicientes rem posuerunt ut universe veram. Negari tamen nequit formas ἀχθεσθήσομαι et ἀχθέσομαι (nam sic est scribenda: vide Buttmann ausführliche Griechische Sprachlehre §. 112. Anm. 5.) a librariis saepe confusas esse.

ὅταν δὲ ἄνθρωπος cet.] Oratio est ἀνακόλουθος, quam ἀκόλουθον reddidit Marklandus delenda particula δέ. Sed contra omnes libros non ausim anacoluthiam tollere. Sic enim facile pergit, quasi primo membro scripserit: ὅταν μὲν γὰρ οἱ ὄντως ἄνδρες ἀγαθοὶ καθ' ἑαυτῶν ἐπαίνους λέγωσιν, οὐ φέρομεν.

242. ποίησαι] Bekkerus malit ποιήσῃ vel ποιήσει in futuro, quemadmodum praecessit ἀποστήσῃ. Equidem in vulgata acquiesco. Prius enim membrum est conditionatum: ἐὰν σωφρονῇς, ἀποστήσῃ, et ex eo, quod conditioni satisfactum sit, pendet actio futura. Imperativus autem secundi membri est absolute exhortantis et imperantis.

Κλεοπάτραν] Haec erat Philippi filia ex Olympiade, quam Ol. CXI. 1. Philippus Alexandro, fratri Olympiadis, Molossorum vel Epirotarum regi, nuptum dedit, nuptiasque magnificentissime celebravit, ut enarrat Diodorus Sic. XVI. 91. Alexander, a Tarentinis auxilia adversus Bruttios deprecantibus sollicitatus, cupide in Italiam trajecit, se sibi sperans Italiam subjecturum, sed cum omnibus suis copiis occisus est, anno ante Chr. n. 331.

243. οἷος μὴ γιγνώσκεσθαι] »Si οἷος translatam significationem habet qui velit, qui possit, qui ad eam rem

ἂν μή τις σοι συνείπῃ; ἐπερώτησον δὴ τοὺς δικαστὰς,
εἰ ἐγίγνωσκον Χαβρίαν καὶ Ἰφικράτην καὶ Τιμόθεον, καὶ
πυθοῦ παρ' αὐτῶν διὰ τί τὰς δωρεὰς αὐτοῖς ἔδοσαν καὶ
τὰς εἰκόνας ἔστησαν. ἅπαντες γὰρ ἅμα σοι ἀποκρινοῦν-
ται, ὅτι Χαβρίᾳ μὲν διὰ τὴν περὶ Νάξον ναυμαχίαν,
Ἰφικράτει δὲ ὅτι μόραν Λακεδαιμονίων ἀπέκτεινε, Τι-
μοθέῳ δὲ διὰ τὸν περίπλουν τὸν εἰς Κέρκυραν, καὶ ἄλ-
λοις, ὧν ἑκάστῳ πολλὰ καὶ καλὰ κατὰ πόλεμον ἔργα πέ-
244 πρακται. Δημοσθένει δ' ἀντεροῦ διὰ τί δώσετε; ὅτι δω-
ροδόκος, ὅτι δειλός, ὅτι τὴν τάξιν ἔλιπε. καὶ πότερον
τοῦτον τιμήσετε, ἢ ὑμᾶς αὐτοὺς ἀτιμώσετε καὶ τοὺς
ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ μάχῃ τελευτήσαντας; οὓς νομίσαθ' ὁ-

243. ἀντεροῦ διὰ τί δώσετε] Vulgo ἐάν τις ἐρωτᾷ, διὰ τί οὐ δώσετε, φήσετε: quae est enuntiationis enervatio. φήσετε deest in omnibus codd. praeter duos. Negatio οὐ est nonnisi in quinque codicibus. Receptam lectionem obtulerunt quinque codices, quae sensim per partes in reliquis corrupta est.

de qua agitur, sit proclivis, paratus, intentus, semper cum infinitivo et, si negativa sit enuntiatio, cum negatione μή construitur et ipsum effertur eo casu, qui erat casus nominis τοιοῦτος.« Haec exposuit et demonstravit Fr. W. Reitzius de prosodiae Gr. accentus inclinatione p. 92 ss. ibique F. A. Wolfius.

Χαβρίαν] Chabriam ait propter pugnam navalem inter Naxum et Parum ornatum praemiis fuisse (Ol. C. 4. Diodor. Sic. XV. 84). Maxime tamen eluxit inventum ejus in proelio, quod apud Thebas fecit, quum Boeotiis subsidio venisset. Narrat id Diodor. Sic. XV. 35. Cornel. Nep. Chabr. I. Statua in memoriam hujus rei Athenis in foro constituta erat.

Ἰφικράτην] Iphicratem donarunt statua aenea, victu Prytanei, aliis praemiis, ὅτι μόραν Λακεδαιμονίων ἀπέκτεινεν in bello, quod dicitur Corinthiacum, Ol. XCVI. 4. De Lacedaemoniorum mora accurate egit Fr. Manso Sparta. Vol. I. P. II. p. 225., nos in tironum usum explicuimus ad Corn. Nep. Iphicrat. II. 3.

Τιμόθεον] Etiam huic statuam aeneam posuerunt Athenienses: quod primum exemplum erat, ut, quum patri populus statuam posuisset, filio quoque daret. Haec autem expeditio in Corcyram κατ' ἐξοχὴν dicitur περίπλους. Nam quum primo in Thraciam navigavisset Timotheus, ut naves arcesseret, tum Graeciam circumnavigavit et Corcyram Atheniensium potestati subjecit. Cf. Xenoph. Hellen. VI. 2, 11 ss. De hujus insulae nomine accurate disputavit Cardinalis Quirinus in primordiis Corcyrae. Atticis dicitur Κέρκυρα, Latinis et Graecis post Christum n. Κόρκυρα, hodiernis Κορφοί, quod corruptum est ex κορυφή, nobis Corfu.

ρᾶν σχετλιάζοντας, εἰ οὗτος στεφανωθήσεται. καὶ γὰρ
ἂν εἴη δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τὰ μὲν ξύλα καὶ
τοὺς λίθους καὶ τὸν σίδηρον, τὰ ἄφωνα καὶ ἀγνώμονα,
ἐάν τῳ ἐμπεσόντα ἀποκτείνῃ, ὑπερορίζομεν, καὶ ἐάν
τις αὑτὸν διαχρήσηται, τὴν χεῖρα τὴν τοῦτο πράξασαν
χωρὶς τοῦ σώματος θάπτομεν, Δημοσθένην δέ, ὦ Ἀθη- 245
ναῖοι, τὸν γράψαντα μὲν τὴν πανυστάτην ἔξοδον, προ-
δόντα δὲ τοὺς στρατιώτας, τοῦτον ὑμεῖς τιμήσετε. οὐκ-
οῦν ὑβρίζονται μὲν οἱ τελευτήσαντες, ἀθυμότεροι δὲ οἱ
ζῶντες γίγνονται, ὁρῶντες τῆς ἀρετῆς ἆθλον τὸν θάνα-
τον κείμενον, τὴν δὲ μνήμην ἐπιλείπουσαν. τὸ δὲ μέγι-
στον, ἐὰν ἐπερωτῶσιν ὑμᾶς οἱ νεώτεροι πρὸς ποῖον χρὴ
παράδειγμα αὑτοὺς τὸν βίον ποιεῖσθαι, τί κρινεῖτε; εὖ 246
γὰρ ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐχ αἱ παλαῖστραι,
οὐδὲ τὰ διδασκαλεῖα, οὐδ' ἡ μουσικὴ μόνον παιδεύει
τοὺς νεωτέρους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὰ δημόσια κηρύ-

246. τὰ δημόσια κηρύγματα] Hanc lectionem jam antiquitus tentatam fuisse videtur patere ex lectione quattuor codicum ejusdem familiae, qui pro κηρύγματα habent δίκαια, quod corruptum exi-

244. σχετλιάζοντας] Σχετλιάζειν de vehemente affectu ejusque significatione per gestum vel vocem vel facta dicitur, unde quis appareat non tranquillae mentis esse, sed occaecatus affectu; imprimis de moerore et indignatione. §. 258. Ἀριστείδην — — σχετλιάζοντα ἐπὶ τῷ τῆς δικαιοσύνης προπηλακισμῷ.

ἐάν τῳ ἐμπεσόντα ἀποκτείνῃ] Pausanias L. VI. 11, 2. Δράκων Ἀθηναίοις θεσμοὺς γράψας φονικοὺς ὑπερώρισε καὶ τὰ ἄψυχα, εἴ γε ἐμπεσόν τι ἐξ αὐτῶν ἀποκτείνειεν ἄνθρωπον, eamque legem probavit etiam Plato Legg. IX. 12. Cf. Matthiae Misc. Phill. T. I. p. 154.

τὴν χεῖρα — — χωρὶς τοῦ σώματος θάπτομεν] Rationem reddit Josephus ἁλώσ. L. III. 8, 5. παρ' ἑτέροις δὲ καὶ τὰς δεξιὰς τούτων τῶν νεκρῶν ἀποκόπτειν ἐκέλευσαν, αἷς ἐστρατεύσαντο καθ' ἑαυτῶν, ἡγούμενοι, καθάπερ τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς ἀλλότριον, οὕτω καὶ τὴν χεῖρα τοῦ σώματος. Aristoteles Nicom. L. III. 7. Τὸ δὲ ἀποθνήσκειν φεύγοντα πενίαν ἢ ἔρωτα ἤ τι λυπηρὸν οὐκ ἀνδρείου; ἀλλὰ μᾶλλον δειλοῦ. μαλακία γὰρ τὸ φεύγειν τὰ ἐπίπονα.

245. πανυστάτην ἔξοδον] Intelligit fatalem illam expeditionem, quae clade Chaeronensi finita est.

τῆς ἀρετῆς ἆθλον cet.] Praemium virtutis esse mortem, memoriam vero evanuisse: quum tamen viri fortes cupiant μετὰ μνήμης τὸν ἀεὶ χρόνον ὑμνούμενοι θάλλειν. [Interrogative, ni fallor, locutus est orator, scribens: οὔκουν — ἐπιλείπουσαν; V. C. F. R.]

τί κρινεῖτε;] Quid judicabitis? Quam sententiam pronuntiabitis? Quattuor co-

γματα. κηρύττεταί τις ἐν τῷ θεάτρῳ, ὅτι στεφανοῦται ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας καὶ εὐνοίας, ἄνθρωπος ἀσχήμων ὢν τῷ βίῳ καὶ βδελυρός· ὁ δέ γε νεώτερος ταῦτ' ἰδὼν διεφθάρη. δίκην τις δέδωκε πονηρὸς καὶ πορνοβοσκὸς ὥςπερ Κτησιφῶν· οἱ δέ γε ἄλλοι πεπαίδευνται. τἀναντία τις ψηφισάμενος τῶν καλῶν καὶ δικαίων ἐπανελθὼν οἴκαδε παιδεύει τὸν υἱόν· ὁ δέ γε εἰκότως οὐ πείθεται, ἀλλὰ τὸ νουθετεῖν ἐνοχλεῖν ἐνταῦθα

247 ἤδη δικαίως ὀνομάζεται. ὡς οὖν μὴ μόνον κρίνοντες, ἀλλὰ καὶ θεωρούμενοι, οὕτω τὴν ψῆφον φέρετε, εἰς ἀπολογισμὸν τοῖς νῦν μὲν οὐ παροῦσι τῶν πολιτῶν, ἐπερησομένοις δὲ ὑμᾶς τί ἐδικάζετε. εὖ γὰρ ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι τοιαύτη δόξει ἡ πόλις εἶναι, ὁποῖός τις ἂν ᾖ ὁ κηρυττόμενος· ἔστι δὲ ὄνειδος μὴ τοῖς προγόνοις ὑμᾶς, ἀλλὰ τῇ Δημοσθένους ἀνανδρίᾳ προςεικασθῆναι.

248 πῶς οὖν ἄν τις τὴν τοιαύτην αἰσχύνην ἐκφύγοι; ἐὰν τοὺς προκαταλαμβάνοντας τὰ κοινὰ καὶ φιλάνθρωπα τῶν ὀνομάτων, ἀπίστους ὄντας τοῖς ἤθεσι, φυλάξησθε. ἡ

stimat Casparus noster Orellius ex vocabulo δικαιώματα. Ego tamen cum Wunderlichio censeo vulgatam lectionem veram esse, tum quod, si exempla, quae afferuntur, examinaveris, invenies ea κηρύγματα esse, tum quod additur: εὖ γὰρ ἴστε, ὅτι τοιαύτη δόξει ἡ πόλις εἶναι, ὁποῖός τις ἂν ᾖ ὁ κηρυττόμενος.

dices ejusdem familiae omittunt haec vocabula, ut sit aposiopesis, quae tamen hic locum habere non videtur.

246. πεπαίδευνται] Παιδεύεσθαι interdum de eo dicitur, qui, quum videat, quo ducat inscitia et improbitas, ab iis deterretur et ad prudentiam et honestatem ducitur.

παιδεύει] »Non Orientales solum et Judaei Graecienses, sed quivis scriptores antiqui conatibus effectum tribuunt.« Valckenaer ad Phoen. 1406. Id praesertim fit, quum effectus sit durans. §. 249. τῆς δημοκρατίας ἐπιμελήθητε ἤδη διαφευγούσης ὑμᾶς. Cf. Porson. ad Phoen. 1231.

248. προκαταλαμβάνοντας τὰ κοινὰ καὶ φιλάνθρωπα τῶν ὀνομάτων] Προκαταλαμβάνειν oratores dicuntur, quum quod aut in adversarii caussa aut in judicis opinione esse aut fore arbitrantur contrarium, praeoccupant dicere et cum ratione dissolvere: qui, quum adversarius in judicibus velit opinionem excitare superbiae et importunitatis rei, utuntur oratione modesta et civili, ut fidem adversario occludant, etiam si agendi ratione minime sint modesti et civiles. Quae sequuntur continent hujus enuntiationis explicationem.

γὰρ εὔνοια καὶ τὸ τῆς δημοκρατίας ὄνομα κεῖται μὲν ἐν μέσῳ, φθάνουσι δ' ἐπ' αὐτὰ καταφεύγοντες τῷ λόγῳ ὡς ἐπὶ πολὺ οἱ τοῖς ἔργοις πλεῖστον ἀπέχοντες. ὅταν οὖν 249
λάβητε ῥήτορα ξενικῶν στεφάνων καὶ κηρυγμάτων ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἐπιθυμοῦντα, ἐπανάγειν αὐτὸν κελεύετε καὶ τὸν λόγον, ὥσπερ τὰς βεβαιώσεις τῶν κτημάτων ὁ νόμος κελεύει ποιεῖσθαι, εἰς βίον ἀξιόχρεων καὶ τρόπον σώφρονα. ὅτῳ δὲ ταῦτα μὴ μαρτυρεῖται, μὴ βεβαιοῦτε αὐτῷ τοὺς ἐπαίνους, καὶ τῆς δημοκρατίας ἐπιμελήθητε ἤδη διαφευγούσης ὑμᾶς. ἢ οὐ δεινὸν ὑμῖν δοκεῖ εἶναι, 250
ὅτι τὸ μὲν βουλευτήριον καὶ ὁ δῆμος παρορᾶται, αἱ δ' ἐπιστολαὶ καὶ αἱ πρεσβεῖαι ἀφικνοῦνται εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας, οὐ παρὰ τῶν τυχόντων ἀνθρώπων, ἀλλὰ παρὰ τῶν πρωτευόντων ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ τῇ Εὐρώπῃ; καὶ ἐφ' οἷς ἐστιν ἐκ τῶν νόμων ζημία θάνατος, ταῦτά τινες οὐκ ἐξαρνοῦνται πράττειν, ἀλλ' ὁμολογοῦσιν ἐν τῷ δήμῳ, καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἀλλήλοις παραναγιγνώσκουσιν, καὶ παρακελεύονται ὑμῖν οἱ μὲν βλέπειν εἰς τὰ ἑαυτῶν πρόσωπα ὡς φύλακες τῆς δημοκρατίας, ἕτεροι δ' αἰτοῦσι δωρεὰς ὡς σωτῆρες τῆς πόλεως ὄντες. ὁ δὲ δῆμος 251

248. ὡς ἐπὶ πολὺ] Sic Bekkeri codd. omnes praeter duos pro eo, quod vulgabatur, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. A librariis saepissime hae formulae confunduntur; optimos tamen arbitror et plurimos codices sequendos esse, quum utramque formam agnoscat Pollux IX. 152. Ὡς ἐπὶ πολύ est saepe, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ saepissime. Scriptores tamen pro arbitrio aut natura alterutram formulam praetulisse videntur. Sic Heindorfius ad Theaetetum §. 26. monet Platoni ὡς ἐπὶ τὸ πολύ in usu esse. Vide tamen God. Stallbaum ad Platonis Phileb. p. 119.

249. τὰς βεβαιώσεις κτημάτων] Αἱ βεβαιώσεις sunt pignora, quae dari solebant in emendo et vendendo. Centesima enim pretii pars deponebatur in fidem, si lis exoriretur inter emtorem et venditorem. Haec summa dicebatur ἀξιόχρεως. Hinc jubetur orator, qui publice velit coronari, provocare ad vitam fide dignam et laude, venditoris instar, qui fidem suam praestat. Ex eodem genere petitum est μὴ βεβαιοῦτε τοὺς ἐπαίνους, ne confirmate laudes. Confirmare enim in jure Romano est terminus technicus.

μαρτυρεῖται] Μαρτυρεῖσθαι pro εὖ μαρτυρεῖσθαι usurpatur. Τοῦτό μοι μαρτυρεῖται, hoc mihi bonum testimonium datur.

ἐκ τῆς ἀθυμίας τῶν συμβεβηκότων ὥςπερ παραγεγηρακὼς ἢ παρανοίας ἑαλωκὼς αὐτὸ μόνον τοὔνομα τῆς δημοκρατίας περιποιεῖται, τῶν δ' ἔργων ἑτέροις παρακεχώρηκεν. ἔπειτ' ἀπέρχεσθε ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν οὐ βουλευσάμενοι, ἀλλ' ὥςπερ ἐκ τῶν ἐράνων τὰ περιόντα νειμάμενοι.
252 ὅτι δ' οὐ ληρῶ, ἐκεῖθεν τὸν λόγον θεωρήσατε. ἐγένετό τις, ἄχθομαι δὲ μεμνημένος πολλάκις τὰς ἀτυχίας τῆς πόλεως, ἐνταῦθ' ἀνὴρ ἰδιώτης, ὃς ἐκπλεῖν μόνον εἰς Σάμον ἐπιχειρήσας ὡς προδότης τῆς πατρίδος αὐθημερὸν ὑπὸ τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς θανάτῳ ἐζημιώθη. ἕτερος δ' ἰδιώτης ἐκπλεύσας εἰς Ῥόδον, ὅτι τὸν φόβον ἀνάνδρως ἤνεγκε, πρώην ποτὲ εἰςηγγέλθη, καὶ ἴσαι αὐτῷ αἱ ψῆφοι ἐγένοντο· εἰ δὲ
253 μία μόνον μετέπεσεν, ὑπερώριστ' ἄν, ἢ ἀπέθανεν. ἀντιθῶμεν δὴ τὸ νυνὶ γιγνόμενον. ἀνὴρ ῥήτωρ, ὁ πάντων τῶν κακῶν αἴτιος, ἔλιπε μὲν τὴν ἀπὸ στρατοπέδου τάξιν, ἀπέδρα δ' ἐκ τῆς πόλεως· οὗτος στεφανοῦσθαι ἀξιοῖ καὶ κηρύττεσθαι οἴεται δεῖν. οὐκ ἀ-

251. *παραγεγηρακὼς*] »*Παρά* in ejusmodi compositione discessum significat a natura et recto. *Παραγηρᾶν* est ita senescere, ut a statu naturae desciscas, secus quam decebat et expediebat. *Καταγηράσκειν* est senescere simpliciter, quod est ab hoc loco alienum.« Reiske. Graeco comparari potest Latinorum senio confectus, decrepitus, capularis senex.

παρανοίας ἑαλωκὼς] Vide supra §. 156. *μηδ' αἱρεῖτε παρανοίας*.

ἐκ τῶν ἐράνων τὰ περιόντα νειμάμενοι] Merces, (triobolum) quam judices accipiunt, non est praemium operae cum justitia impensae, sed ex publicis pecuniis ista inter vos dividitis, tanquam a symbola seu coena collaticia, cujus reliquias convivae inter se dispertitas domum quisque reportant.

252. *ἐκπλεῖν μόνον εἰς Σάμον ἐπιχειρήσας*] Num significet Autolycum, qui ab Areopagitis morte damnatus est, non decernam. De eo Lycurgus in Leocr. p. 177: *ἀλλὰ μὴν Αὐτολύκου μὲν ὑμεῖς κατεψηφίσασθε, μείναντος μὲν αὐτοῦ ἐν τοῖς κινδύνοις, ἔχοντος δ' αἰτίαν τοὺς υἱοὺς καὶ τὴν γυναῖκα ὑπεκθέσθαι· καὶ ἐτιμωρήσασθε.*

εἰς Ῥόδον] Hic est Leocrates, Atheniensis, dives et illustris, qui post pugnam Chaeronensem clam noctu navem conscendit, rebusque suis clam in eam comportatis, Rhodum trajecit. Quum octavo dein anno post varios casus Athenas rediisset, Lycurgus, cujus oratio etiamnum exstat, eum accusavit, et ex nostro discimus, quinam accusationis fuerit eventus. Nempe, si *ἴσαι ψῆφοι* erant, reus a poena liber erat. Vide quae apud Euripidem *Διόσκουροι* Oresti praedicunt El. 1265 ss.

συμφορὰν; ἢ συλλαβόντες ὡς λῃστὴν τῶν πραγμάτων,
ἐπ' ὀνομάτων διὰ τῆς πολιτείας πλέοντα, τιμωρήσε-
σθε; καὶ τὸν καιρὸν μνήσθητε, ἐν ᾧ τὴν ψῆφον φέ-
ρετε. ἡμερῶν μὲν ὀλίγων μέλλει τὰ Πύθια γίγνε- 254
σθαι καὶ τὸ συνέδριον τὸ τῶν Ἑλλήνων συλλέγεσθαι·
διαβέβληται δ' ἡ πόλις ἐκ τῶν Δημοσθένους πολιτευ-
μάτων περὶ τοὺς νῦν καιρούς· δόξετε δ', ἐὰν μὲν τοῦ-
τον στεφανώσητε, ὁμογνώμονες εἶναι τοῖς παραβαίνουσι
τὴν κοινὴν εἰρήνην, ἐὰν δὲ τοὐναντίον τούτου πράξητε,
ἀπολύσετε τὸν δῆμον τῶν αἰτιῶν.
Μὴ οὖν ὡς ὑπὲρ ἀλλοτρίας, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ οἰ- 255
κείας τῆς πόλεως βουλεύεσθε, καὶ τὰς φιλοτιμίας μὴ
νέμετε, ἀλλὰ κρίνετε, καὶ τὰς δωρεὰς εἰς βελτίω σώμα-
τα καὶ ἄνδρας ἀξιολογωτέρους ἀπόθεσθε, καὶ μὴ μό-
νον τοῖς ὠσίν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὄμμασι διαβλέψαντες εἰς
ὑμᾶς αὐτοὺς βουλεύσασθε, τίνες ὑμῶν εἰσιν οἱ βοηθή-
σοντες Δημοσθένει, πότερον οἱ συγκυνηγέται, ἢ οἱ συγ-
γυμνασταὶ αὐτοῦ, ὅτ' ἦν ἐν ἡλικίᾳ. ἀλλὰ μὰ τὸν Δία

253. *οὐκ ἀποπέμψετε*] *Ἀποπέμπειν* non est simpliciter relegare, ut explicaverunt Budaeus, Steph. in Thes., Reiskius in Ind., sed *ἀποπομπὴν ποιεῖσθαι* velut piaculi et monstri. cf. Harpocrationem et Coraes ad Isocrat. T. II. p. 80. Orellius.

ἐπ' ὀνομάτων διὰ τῆς πολιτείας πλέοντα] Ut respublica diversis rationibus cum navi comparatur, ita dicuntur ii, qui in republica versantur, navigare. *Ἐπ' ὀνομάτων*, verbis, verborum magnificentia utens, cui eventus non respondet. Tropo igitur sublato sensus est: »eum, qui per varios reipublicae casus verbis cives decipit, eorum fortuna abutitur, eorumque infortunium auget, blanditiis et magnificentia verborum eos fascinans et occaecans.«

254. *ἡμερῶν μὲν ὀλίγων μέλλει τὰ Πύθια γίγνεσθαι*] Aeschines significat consilium Amphictyonum et certamina Pythica eodem fere tempore habita esse: quod eo probabilius est, quum Amphictyones praesiderent his ludis. Non tamen eodem mense singulis annis videntur locum habuisse, plerumque tamen mense Elapheboliône (Martio). Consule Tittmann über den Bund der Amphiktyonen p. 81.

τὸ συνέδριον τὸ τῶν Ἑλλήνων] Hic est conventus Amphictyonum, ut supra §. 161.

255. *καὶ τὰς φιλοτιμίας μὴ νέμετε, ἀλλὰ κρίνετε*] *Φιλοτιμίαι* sunt honores, qui publice virtuti tribuuntur. *Νέμειν*, ut patet ex opposito *κρίνειν*, indicat temere tribuere, profundere. *Μὴ νέμετε, ἀλλὰ κρίνετε* idem est ac si dixisset *νέμετε κρίνοντες*, cum judicio tribuete, re pensitata, num honorem meritus sit is, qui eum appetit.

τὸν Ὀλύμπιον οὐχ ὡς ἀγρίους κυνηγετῶν οὐδὲ τῆς τοῦ σώματος εὐεξίας ἐπιμελόμενος, ἀλλ' ἐπασκῶν τέχνας ἐπὶ
256 τοὺς τὰς οὐσίας κεκτημένους διαγεγένηται. ἀλλ' εἰς τὴν ἀλαζονείαν ἀποβλέψαντες, ὅταν φῇ Βυζαντίους μὲν ἐκ τῶν χειρῶν πρεσβεύσας ἐξελέσθαι τῶν Φιλίππου, ἀποστῆσαι δὲ Ἀκαρνᾶνας, ἐκπλῆξαι δὲ Θηβαίους δημηγορήσας· οἴεται γὰρ ὑμᾶς εἰς τοσοῦτον εὐηθείας ἤδη προβεβηκέναι, ὥστε καὶ ταῦτα ἀναπεισθήσεσθαι, ὥσπερ Πειθὼ τρέφοντας, ἀλλ' οὐ συκοφάντην ἄνθρωπον
257 ἐν τῇ πόλει. ὅταν δ' ἐπὶ τελευτῆς ἤδη τοῦ λόγου συνηγόρους τοὺς κοινωνοὺς τῶν δωροδοκημάτων αὐτῷ παρακαλῇ, ὑπολαμβάνετε ὁρᾶν ἐπὶ τοῦ βήματος, οὗ νῦν ἕστηκὼς ἐγὼ λέγω, ἀντιπαρατεταγμένους πρὸς τὴν τούτων ἀσέλγειαν τοὺς τῆς πόλεως εὐεργέτας, Σόλωνα μὲν τὸν καλλίστοις νόμοις κοσμήσαντα τὴν δημοκρατίαν, ἄνδρα φιλόσοφον καὶ νομοθέτην ἀγαθόν, σωφρόνως, ὡς προσῆκεν αὐτῷ, δεόμενον ὑμῶν μηδενὶ τρόπῳ τοὺς Δημοσθένους λόγους περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῶν ὅρκων
258 καὶ τῶν νόμων· Ἀριστείδην δὲ τὸν τοὺς φόρους τάξαντα τοῖς Ἕλλησιν, οὗ τελευτήσαντος τὰς θυγατέρας

256. ἀλλ' — ἀποβλέψαντες, ὅταν φῇ cet.] Digna est, quae adscribatur Wunderlichii annotatio. »Cogitandum est Aeschinem in universum jam reputatione τῆς ἀλαζονείας Demosthenis commotum, verbis vero ἐκπλῆξαι δὲ Θηβαίους δημηγορήσας eo fervore abreptum esse, ut, dum acerbam illam notam οἴεται γὰρ — — πόλει apponendam properaret, verbum, quale est ἀποψηφιεῖσθε, omitteret, vel potius plura, quibus judices monerentur, ne jactatione beneficiorum in rempublicam cumulatorum permoti illum absolverent. Quo ex fonte quae ἀνακολουθίας exempla apud oratores Graecos promanarint, incredibile est dictu. Primum igitur Aeschines docet Demosthenem propter auctoritatem eorum, qui ei in judicio adsint, absolvi non posse; nec magis id fieri debere ob jactantiam, qua se efferat, secundo loco demonstrat. Quum vero allata prima caussa, qua judices ad litem secundum aliquam partem dandam permoveri aut avocari non debeant, ad aliam progrediuntur oratores, particula ἀλλά justum suum locum obtinet, praesertim si paullo ante adhibita est ad rationem adversariorum tanquam inanem refellendam.«

Πειθώ] Cicero Brut. 15, 59. *Πειθώ* quam Graeci vocant, — — hanc Suadam appellavit Ennius, quam deam in Periclis labiis scripsit Eupolis sessitavisse.

258. τὰς θυγατέρας] Duas reliquit filias, quae a populo, teste Plutarcho in Aristidis vita, dotem acceperunt ter mille dra-

ἐξέδωκεν ὁ δῆμος, σχετλιάζοντα ἐπὶ τῷ τῆς δικαιοσύ-
νης προπηλακισμῷ, καὶ ἐπερωτῶντα, εἰ οὐκ αἰσχύνε-
σθε, εἰ οἱ μὲν πατέρες ὑμῶν Ἄρθμιον τὸν Ζελείτην κο-
μίσαντα εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον, ἐπιδημή-
σαντα εἰς τὴν πόλιν, πρόξενον ὄντα τοῦ δήμου τῶν
Ἀθηναίων, παρ' οὐδὲν μὲν ἦλθον ἀποκτεῖναι, ἐξεκήρυ-
ξαν δ' ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐξ ἁπάσης ἧς Ἀθηναῖοι ἄρχου-
σιν, ὑμεῖς δὲ Δημοσθένην, οὐ κομίσαντα τὸ ἐκ Μήδων 259
χρυσίον, ἀλλὰ δωροδοκήσαντα καὶ ἔτι καὶ νῦν κεκτη-
μένον, χρυσῷ στεφάνῳ μέλλετε στεφανοῦν· Θεμιστο-
κλέα δὲ καὶ τοὺς ἐν Μαραθῶνι τελευτήσαντας καὶ τοὺς
ἐν Πλαταιαῖς καὶ αὐτοὺς τοὺς τάφους τοὺς τῶν προ-
γόνων οὐκ οἴεσθε ἀναστενάξαι, εἰ ὁ μετὰ τῶν βαρβά-
ρων ὁμολογῶν τοῖς Ἕλλησιν ἀντιπράττειν στεφανωθή-
σεται;

Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ γῆ καὶ ἥλιε καὶ ἀρετὴ καὶ σύν- 260

259. *οὐκ οἴεσθε ἀναστενάξαι*] Vulgo *οὐκ ἂν οἴεσθε ἀναστενάξαι*. Sed *ἂν* plerique codices omittunt. Bekkerus ex quattuor, opinor, (nihil enim inde affertur varietatis) scripsit *οὐκ οἴεσθε στενάξειν*. Duplicis videtur Grammaticorum correctionis alterutra nonnullos libros occupasse. Utrique non tolerarunt simplicem aoristum infinitivi, sed alteri mutarunt in futurum, alteri aoristo *ἂν* addiderunt. Cf. Excurs. VIII. in Lysiam.

chmarum. De iis, quorum filiae ex aerario dotatae fuerunt, vide Valerium Max. L. IV. 4.

Ἄρθμιον] Conf. Demosth. Phil. III. p. 121. s.

παρ' οὐδὲν μὲν ἦλθον ἀποκτεῖναι] Locutio formata ad frequentiorem *παρὰ μικρόν*, *παρ' ὀλίγον ἔρχομαι ποιεῖν τι*, paullum abest, quin aliquid faciam. *Παρ' οὐδὲν ἦλθον ἀποκτεῖναι*, nihil, minimum aberat, quin interficerent; poena, qua multabant eum, mortis poenam aequiparabat. Polybius I. 15. *οἱ Ῥωμαῖοι παρ' οὐδὲν ἐλθόντες τοῦ πάσας ἀποβαλεῖν τὰς παρασκευάς*. Cf. Vigerum p. 647. Exempla habet Wyttenbachius ad Plutarchi Mor. p. 461. Oxon.

260. *ὦ γῆ καὶ ἥλιε καὶ ἀρετή*] Acerbe ridet locum Demosthenes *περὶ στεφ.* p. 286. *ὥσπερ ἐν τραγῳδίᾳ βοῶντα ὦ γῆ καὶ ἥλιε καὶ ἀρετη καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ πάλιν σύνεσιν καὶ παιδείαν ἐπικαλούμενον, ᾗ τὰ καλὰ καὶ αἰσχρὰ διαγινώσκεται. ταῦτα γὰρ δήπουθεν ἠκούετ' αὐτοῦ λέγοντος. σοὶ δὲ ἀρετῆς, ὦ κάθαρμα, ἢ τοῖς σοῖς τίς μετουσία; ἢ καλῶν ἢ μὴ τοιούτων διάγνωσις; - - ποῦ δὲ παιδείας σοι θέμις μνησθῆναι; ἧς τῶν μὲν ὡς ἀληθῶς τετυχηκότων οὐδ' ἂν εἷς περὶ αὐτοῦ τοιοῦτον οὐδέν· ἀλλὰ κἂν ἑτέρου λέγοντος ἐρυθριάσειε.*

εσις καὶ παιδεία, ᾗ διαγιγνώσκομεν τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρά, βεβοήθηκα καὶ εἴρηκα. καὶ εἰ μὲν καλῶς καὶ ἀξίως τοῦ ἀδικήματος κατηγόρηκα, εἶπον ὡς ἐβουλόμην, εἰ δὲ ἐνδεεστέρως, ὡς ἐδυνάμην. ὑμεῖς δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων λόγων καὶ ἐκ τῶν παραλειπομένων αὐτοὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ὑπὲρ τῆς πόλεως ψηφίσασθε.

260. *βεβοήθηκα*] Mirum est, quod Reiskius conjecit, adversarii potius partes quam ipsius scriptoris exprimens, *βεβόηκα* a tribus Bekkeri codd. confirmari. *Βεβοήθηκα* audace quidem figura ad sola illa *ἀρετή, σύνεσις καὶ παιδεία* refertur.

